

KOLMAPÄEV, 9. JUULI 2008

ISTUNGIT JUHATAB: Hans-Gert PÖTTERING

President

1. Istungi algus

(Istung algas kell 9.05)

2. Raport EKP 2007. aasta aruande kohta (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on Olle Schmidt'i raport majandus- ja rahanduskomisjoni nimel EKP 2007. aasta aruande kohta (2008/2107(INI) (A6-0241/2007)).

Olle Schmidt, raportöör. – (SV) Härra president, härra Trichet, härra Juncker, kõikide pilgud on suunatud Euroopa Keskpankale. Praegune ebakindel majandusolukord ja finantsrahutused panevad EKP suure surve alla. Olen veendunud, et intressimäära tõstmine möödunud nädalal oli õige otsus. Inflatsioon on nuhtlus, mis jaotab vara ebaõiglaselt ümber. Euroopa poliitilised juhid peaksid olema tänuilikud, et neil on sõltumatu keskpank, mis on valmis tegutsema selle nimel, et takistada Euroopa langemist stagflatsiooni, madala majanduskasvu ja kasvava inflatsiooni küüsi.

Kümme aastat pärast euro kasutuselevõttu on sellest saanud ülemaailmse tähtsusega vääring. Sellega nüüdseks kaasnenud julgeolekust ja stabiilsusest eurotsooni ja liidu jaoks tervikuna, kaasa arvatud minu riigi jaoks, ning isegi maailma majanduse jaoks ei oleks keegi osanud unistada. Iirimaa "ei" referendumil ei olnud reaktsioon euro tugevusele. Eurot kasutavate riikide majanduste ebasümmeetriline areng võib olla risk, kuid seda saab leevendada, jäädes kindlaks stabiilsuspakti nõuetele riikide range rahanduspoliitika ja jätkuva struktuurse ümberkujundamise osas liikmesriikides.

Samal ajal on pärast 10 aasta möödumist teatud määral põhjust läbi vaadata, kuidas EKP töötab; kontrolli, läbipaistvust, otsuste langetamist ja euro rahvusvahelist rolli on võimalik parandada. Seetõttu paneb komisjon ette, et EKP esitaks uue ettepaneku, kuidas otsuste langetamist kasvava euroala tingimustes läbipaistvamaks ja tõhusamaks muuta. EKP peaks andma ülevaate nõukogu liikmete vahelistest aruteludest, mille käigus tehakse otsuseid baasintressimäära kohta, et suurendada läbipaistvust ja parandada prognoositavust. Panga rolli euroala juhina tuleks tugevdada, et see kajastaks paremini ka euro tähtsust rahvusvahelises kontekstis.

Turu parem teavitamine EKP otsustest intressimäära kohta ning protokoll ja hääletustulemuste avaldamine on pikka aega olnud parlamendi jaoks oluline teema. Samas on EKP sellest keeldunud, märkides, et see tekitaks EKP juhtimises riikidevahelisi lahkavõimusi.

Härra Trichet, me kuulasime ära teie seisukohad ja komisjon esitab nüüd muudetud ettepaneku. EKP juhtkond peab andma pärast intressimäära otsuste tegemist selgemat teavet, st peab esile tooma, kas ühehäälneline otsus saavutati ilma aruteluta või oli ühisele seisukohale jõudmine raskendatud. See oleks oluline samm edasi, mis parandaks dialoogi turu, meie, poliitikute, ja EKP vahel.

Inflatsioon on tõusnud rekordilisele tasemele ja on praegu ligikaudu 4%, mis on oluliselt kõrgem kui umbes 2% suurune keskpika perioodi inflatsioonieesmärk. Euro suhtes pole nõrgenenud ainult dollar vaid ka teised vääringud ning see on taaselustanud arutelud vahetuskursi üle. Euroala laienemine lisab rahaliidule kaalu, kuid esitab samas mitmeid väljakutseid, sest otsuste tegemine muutub kohmakamaks ning erinevused liikmete majandusarengu vahel kasvavad.

Eluasemelaenu turu kriis on näidanud, et finantsstabiilsus on ülemaailmne probleem, sest kriisid ei piirdu enam ühe riigi või ühe piirkonnaga. Föderaalreservi ja Inglise Panga ühised jõupingutused on suuresti kaasa aidanud finantsüsteemi pinnalhooldmisele, kuid kriisi ei ole nad lahendanud. Selle tõttu on ka selgeks saanud vajadus parema koostöö järele keskpankade ja teiste asutuste vahel. Asjaolu, et EKP ja Föderaalreserv mõlemad hoiatasid erilise eduta eluasemelaenu turu kriisiohu alahindamise eest, näitab maailma finantsturgude suurenevat haavatavust. Siin on põhjust tegutsemiseks, mida teiste hulgas teeb nüüd ka parlament, rakendades näiteks Lamfalussy protsessi järelmeetmeid Euroopa järelevalvestruktuuri kaasajastamiseks.

Ühist rahapoliitikat ja EKPD ootavad eelolevatel aastatel suured väljakutsed. Olen veendunud, et ELi juhid ja EKP tulevad selle katsumusega toime. Samal ajal peavad siiski kõik ELi juhid mõistma, et stabiilsus ja riikide

range rahapoliitika on majanduskasvu ja uute töökohtade tugisambad. Seetõttu on hämmastav, et Prantsusmaa president, eriti just nüüd oma praeguses rollis nõukogu eesistujana, seab kahtluse alla EKP stabiilsuseesmärgid. Minu arvates peaksid Euroopa juhid seletama rahapoliitika otstarvet ja eesmärke pigem avatud dialoogis oma kodanikega. Hoogsalt kasvavad hinnad ja neid kompenseeriv palgakasv on jõukuse suurimad vaenlased.

Jean-Claude Trichet, *Euroopa Keskpanga president*. – (FR) Härra president, raportöör, daamid ja härrad, mul on au esitleda teile Euroopa Keskpanga 2007. aasta aruannet vastavalt asutamislepingule. Meie suhted lähevad palju kaugemale asutamislepinguga kehtestatud kohustustest ning Euroopa Keskpank hindab oma väga lähedasi suhteid parlamendiga.

See on sel aastal neljas kord, kui ma teie ees räägin. Ka minu kolleegid juhatuses on olnud Euroopa Parlamendiga tihedas kontaktis, eriti küsimustes, mis puudutavad euroala laienemist, maksesüsteeme ning majandus- ja rahaliidu kümnnendat aastapäeva.

(DE) Kõigepealt esitan teile lühikokkuvõtte ajavahemiku 2007–2008 majandustrendidest ning selgitan EKP rakendatud rahapoliitilisi meetmeid. Seejärel esitan mõned kommentaarid mõtete ja ettepanekute kohta, mille te olete esitanud oma resolutsiooni eelnõus EKP 2007. aasta aruande kohta.

Euroopa Keskpanga president. – 2007. aastal tegutses EKP rasketes oludes, mida iseloomustasid 2007. aasta teisest poolest tõusnud ja volatiilsed kaubahinnad ning suurenev ebakindlus seoses maailma finantsturgudel toimuva korrektsiooniga, mida raportöör mainis. Vaatamata neile arengutele, jätkas euroala majandus 2007. aastal toeka kiirusega kasvamist, nii et aastane reaalne SKT kasv oli 2,7%.

2008. aasta esimesel poolel on reaalse SKT mõõdukas kasv jätkunud, kuigi kvartaalses profiilis ilmneb tõenäoliselt suur kõikumus seoses ajutiste, osaliselt ilmaga seotud teguritega. Seega on oluline majanduskasvu arenguid hinnates keskenduda keskpika perioodi trendidele.

Tulevikku vaadates peaks väliste tegurite osas jätkuma esilekerkivate riikide tugev majanduskasv, mis toetab välisnõudlust euroala toodete järele. Sisemiste tegurite osas jäävad euroala majanduslikud alused stabiilseks ning euroala ei kannata suurte kõikumiste all. Tööpuuduse näitajad ja tööhõive on viimastel aastatel oluliselt paranenud ning tööpuudus on langenud tasemele, mida pole enam viimase 25 aasta jooksul nähtud.

Sellegipoolest jääb nende kasvuväljavaadetega seotuks suur ebakindlus, kus negatiivsed riskid on peamiselt seotud täiendavate ootamatute hinnatõusudega, finantsturgudel jätkuvate pingete võimalike täiendavate kõrvalmõjudega reaalmajandusele ning kasvavate proteksionistlike tendentsidega.

Hindade kujunemisest rääkides oli 2007. aasta keskmine tarbijahindade harmoneeritud indeksi inflatsioon euroalal 2,1%, mis ületas pisut EKP hinnastabiilsuse piirmäära. Samas aasta lõpul tõstis rahvusvaheliste nafta- ja toiduainehindade tõus inflatsiooni selgelt üle 2%. Pärast seda on inflatsioon euroalal veelgi kasvanud ning jõudnud seoses uue järsu kaubahindade tõusuga 2008. aasta keskpaigaks umbes 4% tasemele. Tulevikku vaadates on tõenäoline, et aastane tarbijahindade harmoneeritud indeksi inflatsioon jääb hinnastabiilsust näitavast tasemest veel selgelt kõrgemaks ning taandub järk-järgult alles 2009. aastal.

Riskid hinnastabiilsusele keskpikas perspektiivis on 2007. aastal selgelt päevakorral ning on viimastel kuudel kasvanud. Nendeks riskideks on kaubahindade võimalik edasine tõus ning ootamatud kaudsete maksude ja jäikade hindade tõusud. Lisaks on nõukogu väga mures, et hinnatõus ja töötasude määramine võivad inflatsioonisurvet suurendada laiapõhjaliste teiseste mõjude kaudu. Selle esimesed märgid on mõnedes euroala piirkondades juba näha. Selles kontekstis teevad eriti muret nominaalpalga indekseerimise skeemid ning nendest tuleks hoiduda.

Sarnaselt 2007. aastaga on 2008. aasta esimese poole rahandusanalüüsid jätkuvalt kinnitanud püsivaid riske hinnastabiilsusele keskmises ja pikemas perspektiivis. Kooskõlas oma rahapoliitika strateegiaga oleme asunud seisukohale, et viimaste aastate raha ja krediidimahu tugev kasv euroalal on tekitanud riske hinnastabiilsusele.

Keskpikas perspektiivis hinnastabiilsusele avalduvate riskide maandamiseks korrigeeris nõukogu oma rahapoliitilist seisukohta veelgi 2007. aasta märtsis ja juunis. Pärast erakordselt suure ebakindluse perioodi seoses finantsturgude korrektsiooniga otsustas nõukogu määrata põhiliste refinantseerimistoimingute pakkumisintressi alammääraks 4,25%. See otsus rõhutab nõukogu otsustavat püüdu hoida ära teised mõjud ning hoida pikaajalisi inflatsiooniootusi kindlalt vaos kooskõlas hinnastabiilsuse eesmärkidega. See on EKP rahapoliitika panus, et säilitada keskpikas perspektiivis ostujõudu ning toetada euroalal jätkusuutlikku kasvu ja tööhõivet.

Pärast möödunud nädala otsust intressimäärade tõstmise kohta aitab praegune rahapoliitiline hoiak nõukogu hinnangul saavutada keskpikas perspektiivis hinnastabiilsust. Me jätkame eeloleval perioodil väga hoolikalt kõigi arengute jälgimist.

Oma resolutsiooni eelnõus tõstatate te mitmeid EKP jaoks olulisi küsimusi. Tahan kinnitada, et me kaalume äsja tehtud märkusi ning kõiki resolutsioonis sisalduvaid märkusi väga hoolikalt ning teatame teile oma sellekohastest otsustest.

Ehk lubate mul väga lühidalt peatuda mõnedel neist punktidest. Seoses rahapoliitika strateegiaga tahaksin alustuseks tervitada majandus- ja rahanduskomisjoni positiivset hinnangut EKP rahapoliitika strateegiale. Meie kahe tugisambaga raamistik tagab, et kogu hinnastabiilsuse riske puudutavat teavet võetakse rahapoliitiliste otsuste langetamisel järjekindlalt ja süstemaatiliselt arvesse.

2007. aastal püstitas nõukogu eurosüsteemis uurimisülesande, mis aitaks veelgi tõhustada selle rahandusanalüüsi, nii nagu ka resolutsioonis eelnõus soovitatakse jätkata EKP analüütilise infrastruktuuri täiustamist.

Läbipaistvuse osas tahaksin samuti tervitada komisjoni tõdemust, et EKP nõukogu koosoleku protokollide avaldamine ei pruugi olla tingimata soovitatav. Selline abinõu tõmbaks tähelepanu üksikutele seisukohtadele, samas kui 15 ja peagi 16 riigiga euroalal on oluline siiski kollegiaalse otsustusorgani, nõukogu, kolleegiumi seisukoht. Samuti võiks selle tulemusena tekkida nõukogu liikmetele surve loobuda rahapoliitiliste otsuste tegemisel euroala vajadusi arvestavast lähenemisest.

Nagu varasematel kordadel juba rõhutatud, pean ma igakuistel pressikonverentsidel nõukogu nimel esitatavat avasõnavõttu samaväärseks sellega, mida teised keskpangad nimetavad protokollide kokkuvõtteks. Koos sellele järgneva küsimuste ja vastuste vooruga annab avasõnavõtt reaajas põhjaliku nõukogu poolse ülevaate hetkel valitsevatest rahapoliitilistest seisukohtadest. See teavitushahend on meid finantsturu ootuste suunamisel seni hästi teeninud.

Fiskaalpoliitika osas jagab EKP siin väljendatud seisukohta, et kõik liikmesriigid peavad täielikult kinni pidama stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetest. Aastaks 2008 prognoositakse euroala summaarse fiskaaldefitsiidi uut kasvu. Esineb selge oht, et mõned riigid ei täida stabiilsuse ja kasvu pakti ennetava osa nõudeid. Mõistlike ja jätkusuutlike eelarvepositsioonide saavutamine ning nende alusel automaatsete stabiliseerivate mehhanismide vaba toimimise võimaldamine on meie arvates fiskaalpoliitika parim panus makromajanduse stabiilsuse heaks.

Resolutsiooni eelnõu viitab ka euroala riikide majanduslikest erinevustest tingitud ohtudele, mis teatud määral kajastavad struktuurset jäikust ja/või sobimatut riiklikku poliitikat. On ütlematagi selge, et majanduslike erinevusi euroala riikide vahel ei saa lahendada rahapoliitikaga.

Selleks et vältida pikaajalisi madala majanduskasvu ja kõrge tööpuuduse või ülekuumenemise perioode, on riikide parim moodus asümmeetriliste šokkide vältimiseks suurendada oma vastupidavust sellistele šokkidele riiklikul tasandil. Selleks võib kasutada hästi läbi mõeldud struktuurseid reforme konkurentsi suurendamiseks, tootlikkuse tõstmiseks ja tööturu paindlikkuse soodustamiseks.

Lubage mul veel kord rõhutada, et riikide konkurentsivõime arenguid – kaasa arvatud ühiku tööjõukulusid – on vaja läbipaistvalt jälgida, sest tagantjärele on kaotatud konkurentsivõimet juba raske kompenseerida. Selles osas toetame parlamendi üleskutset vastutustundlikule palga- ja hinnapoliitikale.

Lubage mul nüüd käsitleda probleeme, mille on esile toonud finantsturu korrigeerimine kriiside ennetamiseks ja kriisijuhtimiseks, mis on tähtsal kohal ka parlamendi analüüsis.

Kriiside ennetamise osas tõi turu korrigeerimine välja olulisi küsimusi nii järelevalveasutuste kui keskpankade jaoks. Järelevalveasutused peaksid tegema täiendavaid jõupingutusi piiriülese koostöö ja teabevahetuse tugevdamiseks. See on äärmiselt tähtis, et veelgi paremini ära kasutada Lamfalussy raamistiku potentsiaali. Majandus- ja rahandusministrite nõukogu on selleks kokku leppinud teatud meetmetes ning nüüd peaks tähelepanu pöörduma nende suundade ellurakendamisele.

Turu korrigeerimine ei ole meie arvates andnud veenvaid argumente praeguse järelevalveraamistiku kapitaalsete ümbertegemiseks, näiteks ELi järelevalvet teostava uue asutuse loomiseks. Keskpangad, nende hulgas EKP, on suutnud rahutuste käigus realiseerunud finantssüsteemi nõrkusi ja riske valdavalt tõhusalt välja tuua. Ma ei hakka seda pikemalt lahkama.

Vaadates kriisijuhtimise õppetunde, puudutab rahutuste ajal ilmnenud põhiküsimus vajadust teabe sujuva liikumise järele keskpankade ja järelevalveasutuste vahel kriisi arenemise ajal. Oma kriisijuhtimisalaste ülesannete tõhusaks täitmiseks võivad keskpangad vajada järelevalvealast teavet. See kehtib eurosüsteemi kohta samuti nagu kõigi keskpankade kohta. Järelevalveasutustele omakorda võib olla kasulik keskpangalt saadav teave. Seetõttu toetab EKP väga tugevalt kavandatud ELi õigusliku aluse tugevdamist teabevahetuseks keskpankade ja järelevalveasutuste vahel.

Lubage mul lõpetada mõne märkusega Euroopa arveldussüsteemide ühendamise kohta. Me võtsime rahulolevalt teadmiseks resolutsiooni eelnõu positiivse hinnangu süsteemide SEPA ja TARGET2 kohta. Eurosüsteemi algatuse TARGET2-Securities osas langetab nõukogu eelolevatel nädalatel otsuse projekti T2S jätkamise kohta. Oluline on märkida, et kõik suured väärtpaberite keskdepositooriumid on meie algatusele positiivselt reageerinud.

Jean-Claude Juncker, *eurorühma president ja nõukogu liige – (FR)* Härra president, raportöör, daamid ja härrad, tahaksin esmalt avaldada tunnustust raportöörile töö taseme eest. See on suurepärane raport, mis sisaldab kõiki olulisi punkte.

Mul on hea meel märkida, et komisjoni töö ja raportööri raporti põhjal langevad parlamendi seisukohad üldjoontes kokku korduvalt väljendatud eurorühma, mille presidendiks mul on au olla, arvamustega. See konsensus, see seisukohtade suur kokkulangevus puudutab eriti keskpanga tööd ja tegevusi, mis on nagu alati üle külvatud parlamendi ja minu poolt siin esindatavate valitsuste komplimentidega.

See märkus on eriti oluline, arvestades viimastel nädalatel ja kuudel keskpanga aadressil tehtud kriitilisi märkusi, kui oli vaja rakendada tervet arsenalit meetmeid kogu maailma tabanud finantskriisi vastu. Kui algselt kritiseeriti Euroopa Keskpanga liigse aktiivsuse pärast, siis võis ta mõne aja pärast rahulolevalt märkida, et kõik teised suured rahandusasutused olid selle vahendid ja meetodid kasutusele võtnud.

Samuti nõustume raportööriga, kui ta õhutab meid, eurorühma, majandus- ja rahandusministrite nõukogu üldiselt ja panka tegema kohaseid finantsjärelkõige kriisidest, millega meil on tulnud tegeleda. Eriti peame praeguseid mehhanisme täiustama selles osas, mis puudutab turgude järelevalvet ja läbipaistvust.

Meie kaaskodanike põhimure on võitlus inflatsiooni vastu. Praegu näitavad kõik küsitlused, et inimesed on endiselt mures ostujõu kaotamise pärast ning kardavad, et ostujõu vähenemise ohud saavad tõeks. Seetõttu on panga õigus ja kohus tagada hinnastabiilsus – selle eesmärgi seadis keskpank Maastrichti lepingu sõlmimisega.

Tahaksin lisada, et me ei peaks pooldama lihtsat ideed, et keskpank kui rahandusasutus on ainus organ, mis vastutab hinnastabiilsuse ja inflatsiooni vastu võitlemise eest. Inflatsioon ja võitlus inflatsiooni vastu on ka euroala valitsuste mure ja kohustus. Ka nemad peavad kasutusele võtma mõistliku poliitika, mis suudaks hinnastabiilsust toetada ja täiendada keskpanga rahapoliitikat.

Seega on eurogrupi valitsused võtnud esiteks endale ülesandeks teha vajaliku palgapiirangu näol kõik jõupingutused selleks, et palgad ja avalik sektor ei väljuks kontrolli alt. Me oleme seetõttu absoluutselt otsusekindlalt valmis tegema kõik selleks, et vältida kaudsete maksude, nii käibemaksu kui aktsiiside tarbetut tõstmist. Me oleme kindlalt otsustanud teha kõik võimaliku selleks, et hinnad ei väljuks terve mõistuse piiridest.

Inflatsioonist ja hinnastabiilsusest pole võimalik rääkida, ilma et mainitaks keskpanga sõltumatust, nagu on teinud ka raportöör nii oma kirjalikus kui ka suulises raportis.

Ma tahtsin veel kord rõhutada, et keskpanga sõltumatus on majandus- ja rahaliidu aluspõhimõte, et keskpanga sõltumatus on üks osa majandus- ja rahaliidu aluseks olevast paktist, et põhiseadusliku leppe ja sellele järgnenud uuendatud Lissaboni lepingu ettevalmistuste käigus ei teinud ükski valitsus ettepanekut isegi väikeste muudatuste tegemiseks keskpanga käsitlevas osas, mis keskendub hinnastabiilsusele. Seetõttu arvan, et ühel päeval tuleb meil lõpetada see tarbetu ja mõttetu arutelu, millel pole midagi pistmist tegeliku olukorraga. See ei tähenda, et meil kõigil pole õigust keskpanga kritiseerida, pakkuda talle tema tõhusas töös tuge ja nõu, kuid selle sõltumatusesse sekkumine ei saa tulla kõne allagi.

Teistpidi tahaksin öelda, et me ei peaks rahapoliitikat kohustustega üle koormama. Asutamisleping teeb keskpanga ülesandeks hinnastabiilsuse eest vastutamise. Me ei tohi lisada tema ülesannetele tervet rida majanduslikke eesmärke, vaid peame järgima sidususe reeglit, mille kohaselt me ei tohi panna panga ette liiga palju poliitilisi ülesandeid. Sellel on üks tegevusvahend, milleks on rahapoliitika; see tegutseb nõtkelt ja otsusekindlalt.

Rääkides valuutapoliitikast, märkasin Olle Schmidti raportis väikest mitmetähenduslikkust, kuna see jätab mulje, et valuutapoliitika on peaaegu keskpanga ainupädevuses. Mul on üsna hea meel, et keskpang mängib valuutavahetusega seotud valdkondades juhtivat rolli, kuid siiski tahaksin juhtida teie tähelepanu asutamislepingu sätetele, mis annavad valuutapoliitika puhul ühised volitused keskpangale ja valitsustele. Muus osas peame me seoses valuuta- ja rahapoliitika ning struktuuripoliitikaga keskpangaga pidevat viljakat dialoogi, millesse igaüks annab oma panuse.

Nii käisime mina ja Jean-Claude Trichet selle regulaarse dialoogi osana möödunud novembris Hiinas, et arutada valuutapoliitikat Hiina ametivõimudega, ning me kordame seda veel käesoleva aasta teisel poolel.

Üks väike mitmetimõistetavus, mida ma komisjoni raportis täheldasin, puudutab euroala välist esindamist. Erinevalt raportis märgitust ei ole ka siin keskpang ainuvastutav euroala rahvusvahelise rolli tugevdamiseks vajalike sammude eest. See on veel üks valdkond, kus pädevused on jagatud.

Thomas Mann, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (FR) Ma tervitan kahte Jean-Claude'i: president Trichet'd ja president Junckerit!

(DE) 2. juunil tähistasime Frankfurtis Maini ääres – linnas, kus lasti käibele Saksa mark ja euro – pidulikult Euroopa majandus- ja rahaliidu kümnendat aastapäeva. Tänu EKP-le on eurost saanud rahvusvaheliselt tunnustatud valuuta ning hinnastabiilsus on alati jäänud peamiseks eesmärgiks. Oli loogiline, et mõne päeva eest kasutas EKP oma kõige tõhusamat relva, et mõjutada baasintressimäära ja tõsta seda veerandi protsendi võrra. Eesmärk oli ja on jätkuvalt vähendada inflatsiooniriske, mille on tekitanud kõrge elukallidus, kasvavad bensiini- ja naftahinnad.

Sel korral teatas EKP võetavatest meetmetest mitu nädalat ette. Kevadel käitus ta teisiti: mastaapsed tõhusad otsused tehti mõne tunniga. Olle Schmidti raport – suurepärane raport, mille juures me head koostööd tegime – tervitab seda asjaolu eraldi. 2007. aasta teises pooles kukkus kokku kinnisvaraturg. Kõrge riskiga laenude kriisi ajal sattusid raskustesse riske võtnud pangad ja kindlustusettevõtted. EKP tegi vajalikud vahendid väga kiiresti kättesaadavaks, hoides nii ära piiriülese kokkuvarisemise.

See kiirus ja tõhusus tõendavad tugevat tegutsemisvõimet, mis põhineb pädevusel ja suuremal usaldusel teie institutsiooni suhtes. Ma leian, et EKP otsused on üldiselt läbipaistvad ning tuginevad teabe heal liikumisel ja avalikel eesmärkidel. Rahapoliitilises dialoogis teatab EKP majandus- ja rahanduskomisjonile regulaarselt oma finantspoliitilistest otsustest.

Minu arvates ei ole nõukogu koosolekute protokollide avaldamisel, mida sageli soovitakse, erilist mõtet. Riiklikku mõju keskpangale tuleb vältida. Panga sõltumatus peab olema piiramatu. Tavaliselt, härra president, on meil, parlamendiliikmetel, küllaga põhjust kriitikaks. Täna lubage mul väljendada suurt kiitust siin öeldu eest ühtelt poolt Jean-Claude Trichet'le ja teie pangale EKPlle Frankfurtis Maini ääres, kuna ettevõtted ja kodanikud on heades kätes, ning teiselt poolt imetlusväärsele Jean-Claude Junckerile.

Manuel António dos Santos, *fraktsiooni PSE nimel.* – (PT) Härra president, härra Juncker, härra Trichet, tahaksin esmalt öelda, et selle raporti peamine eesmärk oli analüüsida Euroopa Keskpanga tegevust 2007. aastal. Samas ei saanud rahanduskomisjoni aruteludel mõistagi jääda analüüsimate Euroopa Liidu rahapoliitika ja selle korraldajate ees seisvad tulevased väljakutsed.

Mis puudutab aluslepingutes sätestatud Euroopa Keskpanga (EKP) volitusi, siis peame tunnustama tema 2007. aastal tehtud töö väärtust. Kuigi keskpangal ei õnnestunud ära hoida häireid rahanduses ja sellest tulenenud kriisi majanduskasvus, mida me praegu üle elame, õnnestus tal leevendada paljusid praeguse olukorra negatiivseid tagajärgi. Minu arvates jääb põhiküsimuseks see, kas Euroopa Liidu praegused poliitikad ja vahendid võimaldavad meil kindlalt üle saada maailmamajanduse tõsisest kriisist ja selle tagajärgedest Euroopale.

Kriis ei pruugi tingimata olla katastroof. Samas suudame kriisi katastroofiks muutumist ära hoida vaid siis, kui meil on paikapidav tulevikunägemus, mida ei koorma iganenud tõekspidamised, ning me keskendume nende uute nähtuste olemusele, mille ületamisega meil tuleb tegeleda. Lubamatu on kaitsta kehtivate reeglite mittetäitmist ning me peame poliitilisele arutelule kaasa aitama nii, et töötame välja ettepanekud praeguse olukorra muutmiseks.

Olle Schmidti raport esitab mitu võimalust edasilikumiseks: parandada koostööd keskpankade ja reguleerivate asutuste vahel püüdlustes lepitada piirangute kaotamist ja reguleerimist; luua raamistik EKP finantsjuhtimisrolli jaoks; edendada majanduspoliitika koordineerimist eurorühma liikmete, komisjoni ja EKP vahel; suurendada otsuste langetamise läbipaistvust; ning kõige tähtsamana anda teavet, mis võimaldab avalikkusel EKP meetmeid

mõista; edendada panga juhtimise struktuurset reformi; juhtida intressimäärasid väga hoolikalt, vältides spekulatiivseid sekkumisi ja sobimatuid turu allahindlusi, et mitte ohustada investeerimispoliitikat, töökohtade loomist, struktuurireformi ega majanduskasvu. Lisaks kõigele sellele, mida on niigi juba päris palju, peame ka mõistma, et meie ees on raske majanduslik ja sotsiaalne kriis, mille ulatust me veel ei tea. Samas me teame, et see läheb kõigepealt hullemaks ja alles siis paremaks.

Meil ei ole mingeid illusioone, et meie käsutuses olevatest abinõudest piisab praeguste probleemide lahendamiseks. Olukorra tunnustamine ei tähenda alla andmist, vaid pigem kainet lähenemist. Me oleme tõenäoliselt peagi leidmas poliitilisi lahendusi oma probleemidele. See ei ole kindlasti maailma lõpp ega ka ajaloo lõpp. Me saame üksnes paluda EKP koostööd, pädevust, läbipaistvust ja paindlikkust tema volituste piires ning seda, et ta kunagi oma volitusi ei ületaks.

Wolf Klinz, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (DE) Härra president, härra Trichet ja härra Juncker, daamid ja härrad, tahaksin ühineda eelkõneleja kiiduavaldusega. EKP tegutses tõepoolest kiiresti ja pädevalt kohe finantskriisi alguses ning ilma sellise otsustavuseta oleks see kriis tõenäoliselt kujunenud palju hullemaks. See ei ole veel läbi, kuid panga otsusekindel tegutsemine ei ole ainult näidanud tema usaldusväärsust, vaid sellest on saanud ka teatav näidis keskpanga pädeva tegutsemise kohta, omamoodi eeskuju teistele keskpankadele.

Samas kardan, et Euroopa Keskpangal on kõige raskem etapp veel ees. Järgmised kaheksateist kuud on tõeliselt otsustavaks testiks, mis peaks näitama, kas pank suudab endiselt oma usaldusväärsust säilitada. Ma loodan, et suudab. Meil on ülespoole kihutavad nafta- ja toorainehinnad, meil on toiduainete hinnatõus ja meil on inflatsioon. Jean-Claude Trichet rääkis euroala 4%st. Paljudes liikmesriikides on see tegelikult peaaegu 6% ja euro on uskumatult tugev.

Seega on stagflatsiooni oht vägagi reaalne. Me peame teema kõik selle riski realseks tõrjumiseks varasel etapil. Seetõttu tervitan ma neis oludes asjaolu, et keskpank tõestas ennast möödunud nädalal tehtud intressiotsustega. Kindlasti on ja jääb meie peamiseks ülesandeks inflatsiooni vastu võitlemine.

Kui Saksamaa elas mitme aastakümne eest läbi stagflatsiooni perioodi, ütles kantsler Schmidt, et tema jaoks on 5% inflatsiooni määr parem kui 5% tööpuuduse määr. Sellega oli ta risti vastupidisel seisukohal kui Saksamaa Liidupank. Lõpuks osutus siiski õigeks liidupanga poliitika, mis nägi ette kohest ja otsustavat võitlust inflatsiooni vastu. Saksamaa väljus stagflatsioonist kiiremini kui paljud teised riigid.

Mul ei ole keskpangale ühtegi nõuannet. Ta ise teab kõige paremini, mida tuleb teha. Mul on kolm soovi. Neist kaks on juba täidetud. Ma tahaksin, et dialoog keskpanga, eurorühma ning eurorühma presidendi Jean-Claude Junckeri vahel kulgeks sujuvalt. Usun, et nii see praegu toimubki. Samuti tahaksin näha tihedamat koostööd mitte ainult keskpankade, vaid ka keskpanga ja järelevalveasutuste vahel. Ka see juhtub tõenäoliselt varsti.

Lõpetuseks – ja selle kohta on mul kahjuks Jean-Claude Trichet' eitav vastus – tahaksin, et me saaksime rohkem teavet otsuste langetamise kohta. Me ei taha teada nimesid, kuid me tahame teada, kas otsus tehti napi või selge hääleteenamusega ning kas arutelud olid keerulised või ei toimunudki erilist arutelu.

Claude Turmes, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (FR) Härra president, ma ei ole rahaküsimustes suur asjatundja, kuid ma püüan aru saada, mis peitub praeguse energia- ja toidukriisi taga, ning ma järeldan, et me oleme astumas uude ajastusse.

Me oleme astumas ajastusse, kus planeedi ressursse napib. Miks? Sest meie valitsev majandusmudel ulatub tagasi 20. sajandisse ning selle töötasid välja ja seda hoidsid käigus miljard Euroopa, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani keskklassi kodanikke ning väike eliit mujal maailmas. See oli 20. sajandi maailm.

21. sajandi maailm on selline, kus meil on lisaks sadu miljoneid keskklassi kuuluvaid inimesi Hiinas, Indias, Indoneesias, Lõuna-Aafrikas, Nigeerias, Mehhikos, Brasiilias ja teistes riikides. Seetõttu on meie praeguses valitsevas majandusmudelis süsteemne viga. Süsteem ei arvestanud sellega, et ressursid on piiratud. Kust peaksime võtma kala, kui hiinlased söövad sama palju kala kui jaapanlased? Kust peaksime saama bensiini, kui kõik india lased sõidavad Tata autodega? Kust peaksime leidma sütt kogu maailma terasetööstuse jaoks, kui arenguriigid arenevad koos praeguste tehnoloogiatega? See on sügavate juurtega kriis.

Seega on mul kolm konkreetset küsimust. Esiteks spekulatsiooni kohta. Spekulatsioon ei ole mõistagi rohujuuretasandi liikumine, kuid mida saab teha hinnatõusu all kannatavate kodanike heaks, samal ajal kui Totali ja Eoni aktsionärid ja teised spekulandid ägavad kasumikoorma all? Härra Juncker, teie esitasite idee spekulatsioonimaksu kohta. Kas selle idee osas on tehtud edusamme, sest minu arvates tahavad kodanikud, et me poliitikutena selles osas midagi ette võtaksime?

Minu teine küsimus: mida on võimalik kiiresti ära teha selleks, et Euroopa majandus sõltuks vähem eriti just imporditavast naftast ja gaasist ning nende hindadest? Kas me ei võiks kaaluda Euroopa Investeeringispanga abil suure investeeringiprogrammi käivitamist, et kaasajastada hooneid ja ühistransporti ning paigaldada näiteks väikestes ja keskmistes ettevõtetes elektrimootoreid ja muid süsteeme? Arvan, et see on üks võimalus tarbimise vähendamiseks, sest hinda me kontrollida ei saa.

Minu kolmas küsimus on seotud palkade indekseerimise süsteemiga. Härra Trichet, teie ja mina teenime piisavalt kõrget palka, nii et energia ja toiduainete hinnad meid eriti ei mõjuta. Teie teenite kahtlemata rohkem kui mina, aga samal ajal ütlete, et Luksemburgis ja Belgias kasutatav riiklik indekseerimissüsteem tuleks kaotada. Härra Juncker, kas see ei ole ainus võimalus, kuidas inimesed saavad teenida lississetulekut ajal, mil hinnad on lakke tõusnud? Ma ei saa hästi aru, miks te olete nii väga indekseerimissüsteemide vastu.

Johannes Blokland, fraktsiooni IND/DEM nimel. – (NL) Täna teid, härra president. Ma tervitan ka Euroopa Keskpanka presidenti Jean-Claude Trichet'd ja Jean-Claude Junckerit.

Esiteks tahaksin õnnitleda Jean-Claude Trichet'd selle aastaaruande puhul, mida ta äsja esitles. Õelgem otse välja, et euroala jaoks ei ole olukord just kõige parem. Ma kardan, et eelolevatel aastatel osutuvad tõeks paljudki kahtlused, mida euro käibelelaskmise ajal väljendati. Mõne jõukuseaasta järel saame nüüd näha, kas Euroopa Keskpangal õnnestub inflatsiooni madalal hoida.

Euroalal on ühtne rahapoliitika, kuid igal sellesse kuuluval kuuteistkümnel riigil on oma majanduspoliitika. Kuusteist riiki, millel igaühel on oma tarbijahindade harmoneeritud indeks ja oma poliitika tööhõive suurendamiseks. Kuna euroala inflatsioonimäär on 4%, siis tähendab Euroopa Keskpanka viimane intresside tõstmine, et reaalne intressimäär on 0,25%. Aga sellest määra ei piisa kasvavale inflatsioonile ja iga liikmesriiki ähvardavale majanduslanguse ohule vastu seismiseks.

Kas Jean-Claude Trichet saab esitada meile hinnangu selle kohta, kuivõrd praegused instrumendid on eelolevatel aastatel piisavad?

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Ma toetan seisukohta, et euro kasutuselevõtmine, euroala järkjärguline laienemine ja ühtse majanduspoliitika rakendamine koos Euroopa Keskpanka ettevaatliku lähenemisega on toonud Euroopa Liidu riikide jaoks kaasa praeguse suhteliselt stabiilse majandusarengu.

Samuti on vaieldamatu, et seoses finantsturu toimingute arvu ja mitmekesisuse dünaamilise suurenemisega muutuvad need toimingud aina vähem läbipaistvaks. Selle tulemuseks on siis rohkenev riskide arv, mis ei pruugi kahjustada ainult tarnijate ja tarbijate grupe, vaid ka tervete riikide majandusi. Järelikult on vaja luua laiem ELi finantsjärelevalve raamistik ning kaasata Euroopa Keskpanka rohkem järelevalvetegevustesse, et lahendada finantssüsteemis esinevaid probleeme.

Ma olen nõus raportöör Olle Schmidtiga, et tihedam koostöö keskpankade ja riiklike järelevalveasutuste vahel muutub möödapääsmatuks. Eesmärk on hoida finantsturgudel stabiilsust, arvestades eriti finantssüsteemide üha kasvavat omavahelist seotust. See, mis kehtib ökoloogia kohta, kehtib tänasel päeval ka finantsturgude kohta. Ilma teiste suurte osalejate nagu Ameerika Ühendriikide, Venemaa, Jaapani, Hiina, India ja teiste osaluseta ei ole võimalik saavutada edukaid tulemusi ülemaailmses kontekstis.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Härra president, härra Trichet, härra Juncker, Euroopa Keskpanka president ja eurorühma president on ühel meelel, et kümme aastat on pidevalt valitsenud ühtne arusaam erinevate poliitikate suhtelistest rollidest. Keskpanka ja rahapoliitika ülesanne on tagada hinnastabiilsus, avaliku sektori kulud ja tulud peavad olema keskpikas perspektiivis tasakaalus ning muud poliitikad peavad looma majanduskasvu ja suurendama tööhõivet.

Kui asjad lähevad halvasti, hakkame selles mudelis kahtlema. Me hakkame lükkama oma kohustusi Euroopa institutsioonide õlgadele. Mõned inimesed süüdistavad Jean-Claude Trichet'd, teised Jean-Claude Junckerit. Kui olukord veelgi halveneb, hakatakse süüdistama Hans-Gert Pötteringi.

Seetõttu leian, et praegusel ajal on oluline hoida ühtlast kurssi – ja Jean-Claude Trichet on hea tüürimees – ning säilitada seda mudelit, mis on meil aidanud nii kaugele jõuda.

Tahaksin lisada mõned sõnad hindade kohta. On tõsi, nagu Jean-Claude Juncker ütles, et me kõik oleme selles asjas vastutavad ning valitsused peavad tegutsema; see küsimus vajab põhjalikumat uurimist, kui me asume tegelema turu paindlikkuse teemaga, kui me töötame välja Lissaboni lepingu järgset strateegiat.

Samas on üks asi, milles keskpank peab olema eestvedajaks. Inimesed räägivad – mul ei ole selle kohta arve –, et hinnatõus on teatud määral tingitud finantspekulatsioonidest; selle olukorra on osaliselt põhjustanud raha üleviimine kõrge riskitasemega ja muutuva intressimääraga laenu turult futuuride turule ning me kõik peame selles osas midagi tegema.

Institutsionaalse arhitektuuri küsimuses olen ma nõus raportöör Olle Schmidtiga, et praegu ei ole tõenäoliselt sobiv aeg protokollide täies mahus avaldamiseks. Samas arvan, et hea oleks avaldada protokollide kokkuvõtte ning, mis veelgi olulisem, leian, et keskpank peaks ütleva meile, millist suhtelist kaalu omistatakse otsuste langetamisel kahele strateegia aluseks olevale sambale, et suurendada läbipaistvust ja turu teadlikkust.

Samuti arvan, et kasvanud majanduslik juhtimine vajaks vastukaalu, tasakaalustajat. Aga see ei ole Jean-Claude Trichet' süü. See on meie süü, et me ei ole Lissaboni lepingut veel vastu võtnud ning see on viga, mille parandamist ma meelsasti näeksin.

Pervenche Berès (PSE). - (FR) Härra president, härra Trichet, härra Juncker, tahaksin esmalt tänada raportööri eeskujuliku töö eest. Ma arvan, et kõigi panustest sai kokku tulemus, mis annab olukorrast selge pildi; sõnum võib olla veidi ebamäärane, kuid minu meelest sisaldab see kasulikke elemente.

Härra Trichet, kõigile avaldasid muljet teie kõned 2007. aasta suvel. Me hindame asjaolu, et te andsite majandus- ja rahanduskomisjonile koheselt teavet. Nüüd aga olete tõstnud intressimäärasid kliimas, kus meie arvates ei ole kriis veel möödunud ning halvad uudised, kaasa arvatud suurtelt Euroopa pankadelt, on veel tulemas.

Kui me teiega möödunud detsembris kohtusime, siis ütlesite, et ootate 2008. aastal umbes 3% inflatsiooni ja asjad rahunevad. Nüüd on inflatsioon 4% ja te ütlete, et olete intressimäära veerandi protsendipunkti võrra tõstnud ja see on kõik. Kui teie strateegia on jääda sedavõrd valvsaks hinnastabiilsuse suhtes, siis kas imporditud inflatsiooni tingimustes olete suuteline sellele lühikeses ja keskpikas perspektiivis kindlaks jääma, arvestades teadaolevaid riske majanduskasvule ja seega ka tööhõivele.

Mulle näib, et Claude Turmes'i nimetatud nähtus, mida võime kirjeldada kui Euroopa Liidu astumist üleilmastumise teise etappi, sunnib meid ümber hindama meie käsutuses olnud vahendeid üleilmastumise esimese etapiga toimetulekuks. See esimene etapp soosis hinnastabiilsust või vähemalt tarbekaupade hindade vähenemist, mis osaliselt oli seotud ka tootmise ümberpaiknemisega.

Nüüdses teises etapis on meil uus tasakaal ja uus mudel, kus varasemad arenguriigid on nüüdseks täielikult välja kujunenud, sealhulgas ka toorainete kasutuse osas, ning see avaldab meile juba tuttavat mõju hindadele.

Kas nendes oludes – ja ma suunan oma märkused nii Jean-Claude Trichet'le kui ka Jean-Claude Junckerile, sest Jean-Claude Juncker juhib õigustatult tähelepanu eurorühma ning majandus- ja rahandusministrite nõukogu pädevusele selles valdkonnas, kuid nad ei tule kunagi sellesse komisjoni ega parlamenti – ei ole siis põhiküsimuseks vahetuskuurs, naftavarude ostmine eurode eest ning Euroopa Liidu ja eriti euroala suutlikkus rääkida ühel häälel, nii et kümme aastat pärast eurole üleminekut võiksime vähemalt anda oma panuse koordineeritud ja vastutustundlikku dialoogi maailma tähtsamate väeringute vahel, et tagada meie majanduskasvu jaoks parim vahetuskuurs?

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Kas ma tohin juhtida tähelepanu sellele, et meie ametiajal on Euroopa Keskpank tänu oma muljetavaldavale tööle tõusnud lihtsalt ühest maailma keskpangast maailma keskpanganduses juhtivale kohale. Täna seisab tema ees uus väljakutse kehtestada oma üha tähtsamaks muutuvat rolli üleilmastuvas maailmas.

Me tahaksime, et pank täiustaks oma rolli makromajanduse ja finantsstabiilsuse prognoosija ja juhtijana, sest oleks kohane öelda, et Euroopa Keskpank ei suutnud esitada täpset prognoosi kriisi ulatusest ja selle võimalikust mõjust, kuna suurem osa kriise saab tänapäeval alguse kolmandatest riikidest. Mida saaks teha olukorra parandamiseks? Esiteks tahaksin mainida suuremat koostööd majandus- ja rahapoliitika vahel. Kolmas maailm astub praegu hindade liberaliseerimise etappi, mis mulle kui Leedu esindajale on väga tuttav. See võib kesta päris kaua ning Euroopa oleks sel juhul suure hinnasurve all. Samas on seda survet võimalik ületada meie rahapoliitikaga, mis oleks koormavam meie majanduse jaoks. Teise võimalusena võime pakkuda arenguriikidele abi nende tulupoliitika korrastamiseks ja hindade stabiliseerimiseks. Seda on võimalik teha meie suurema osaluse abil Rahvusvahelises Valuutafondis ning sidemetes Maailmapangaga. See on üks võimalik vahend, mis võib aidata ohjeldada inflatsiooni arenguriikides ning vabastada Maailmapanga rahapoliitika korrigeerimise kohustusest.

On veel üks aspekt, mis mulle muret teeb, ja see on Euroopa arveldussüsteem. Vaatamata Euroopa Keskpanga olulisele panusele SEPA rakendamise juures ja turvasüsteemi TARGET 2 arendamisel, on probleem sellest veelgi keerukam.

Ryszard Czarnecki (UEN). - (PL) Härra president, tundub, et Euroopa Keskpanga aastaaruanne ei räägi ühest teatud viimastel aastatel tekkinud tendentsist. Kui senini oli võimalik rääkida, et Euroopa pank Frankfurdis tegutseb tõeliselt sõltumatult, oleme viimase ajal näinud Euroopa Liidu suurimate riikide katseid EKP-le survet avaldada ja tema otsuseid mõjutada.

See on murettekitav tendents, sest praktikas tähendab see, et EL jaguneb võrdseteks ja teistest võrdsemateks riikideks. See võib kaasa tuua topeltstandardid. Sellistele riikidele nagu Prantsusmaa või Saksamaa antakse õigus EKP-le survet avaldada, aga väiksemate riikide puhul peetakse Euroopa Keskpanga sõltumatuse põhimõttest Euroopa Liidu liikmesriikide valitsuste suhtes väga rangelt kinni. Ma räägin sellest, kuna see on murettekitav areng.

Lõpetuseks ei ole võimalik öelda, et Euroopal on korralik ja stabiilne finantsüsteem. See on miski, mis on alles arengujärgus. Seda iseloomustab Londoni paradoksaalne näide. London on Euroopa Liidu kõige tähtsam finantskeskus, kuigi tegemist on väljapoole euroala jääva riigi pealinnaga.

Luca Romagnoli (NI). - (IT) Härra president, daamid ja härrad, euroala kannatab energiahindade tõttu, mis ei allu ei EKP, liidu ega valitsuste kontrollile. Saksamaa rahandusminister Peer Steinbrück ütles teile ning Jean-Claude Trichet ja EKP teatasid seejärel, et kavatsevad raskustesse sattunud panku toetada. Mind huvitab, millal EKP teatab, et tahab toetada kodanikke, kes ei suuda kuu lõpuks ots otsaga kokku tulla, vähendades raha hinda ning sundides panku kehtestama praegusest vähem koormavaid hüpoteegiintresse.

Majanduskasvu hoidmine on tähtsam kui valuuta kõrge väärtuse püsimine. Seda poliitikat kasutatakse dollari puhul, millele EKP ei paku mingit tõhusat vastumeedet. Olle Schmidt tahab suurendada EKP rolli ja võimu, samas kui mina kuulun nende hulka, kes kahtlevad jätkuvalt EKP sõltumatuses. Euro kasutuselevõtt on kahtlemata toonud teatavaid eeliseid: mõned neist, mida Olle Schmidt nimetas, on vaieldamatud, kuid sõnagagi ei mainita käegakatsutavat negatiivset mõju iga euroala kodaniku jaoks, kes on kannatanud reaalse inflatsiooni tõttu, mis on palju kõrgem kui ametlikud arvud seoses ulatusliku spekulatsiooniga, mis kaasnes selle vääringu kasutuselevõttuga ja mille kontrollimiseks EKP ja institutsioonid selgelt liiga vähe pingutasid.

Nagu Olle Schmidt kirjutab, tuleneb EKP tunnustatus üldsuse seas asjaolust, et ta toetab eesmärke, näiteks hinnastabiilsust ja majanduskasvu, ning sel põhjusel peab ta läbipaistvust vähem tähtsaks; samuti teeb ta ettepaneku loobuda liikmesriikide võrdsuse põhimõttest ning tahab anda rohkem võimu juhatusele. Olle Schmidt kardab, et valitsused avaldavad praktikas survet oma keskpanga presidendile. Teiste sõnadega ta kardab, et poliitika saavutab ülekaalu rahanduse ees. Ma kardan, et tegelikult on vastupidi.

Härra Schmidt, härra Trichet, ma ei saa nende ettepanekutega kuidagi nõustuda.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Härra president, tahan tänada Olle Schmidti väga hea raporti eest.

Lubage mul alustuseks öelda, et mõned liikmesriigid on juba majanduslanguses või selle lähedal ning me peame endilt küsima, mis on kõige olulisem, mida me saame neis oludes teha. Ma usun, et kõige olulisem, mida me saame neis oludes teha, on kaitsta töökohti ja edendada töökohtade loomist. Vaadagem olukorda 1990. ja 1998. aasta vahel, kui praegusel euroalal loodi viis miljonit töökohta. Aga 10 aastaga vahemikus 1998–2008, mil kehtis euro ning Jean-Claude Trichet ja tema eelkäijad oma poliitikat rakendasid, juhtus see, et loodi peaaegu 16 miljonit töökohta.

Seetõttu peame selle üle mõtlema. Tegemist on edulooga ning keskpanga poliitikate panust sellesse tuleb tunnustada. Me peame avaldama kiitust seal, kus see on teenitud.

Aga kas seda lugu müüakse? Edu põhjuseks olid kindlasti üldiselt madalad intressimäärad aga konkreetselt madal inflatsioon ning ma arvan, et Jean-Claude Trichet' sellekohane korduv sõnum peab paika.

Aga kas meil on vaja pidevat intressimäärade tõusu? Nüüd on aeg seda sügavamalt uurida. Praegused majandustingimused nõuavad rahulikku ja mõistlikku tegutsemist. Sellepärast ongi meil sõltumatu keskpank.

Samas tahaksin teha märkuse euro tugevuse kohta. See mõjutab negatiivselt eksportivaid majandusharusid. Euro vahetuskurss dollari ja naelsterlingi suhtes ei vähene ning selle vähenemine ei ole ka tõenäoline, arvestades Ühendriikide ja Euroopa intressimäärade erinevust. Inflatsiooni ohjeldada püüdev intressimäärade tõus võib

suurendada ohte euro vahetuskursile ning vähendada majandusliku ebakindluse ajal majanduskasvu potentsiaali.

Lubage mul allesjäänud aja jooksul öelda, et möödunud aastal olin mina EKP aastaaruannet käsitlenud raportöör ning ma juhtisin tähelepanu sellele, et 223 miljardi euro väärtuses raha on 500-eurostes rahatähtedes – see teeb 446 miljonit rahatähte! Ma palusin seda uurida, eriti kuna mulle tundub, et seda kasutatakse tõenäoliselt kuritegelikul eesmärgil. Võib-olla Jean-Claude Trichet ütleks oma vastuses, mida selles toona minu tõstatatud küsimuses on tehtud.

Ieke van den Burg (PSE). – Härra president, sooviksin ühineda EKP-le eelmisel aastal finantskriisi ajal tehtu eest öeldud kiidu- ja õnnitlussõnadega. EKP kui viimases hädas likviidsuse võimaldaja ja turukujundaja rolli on raportis rõhutatud ning ma jagan seda seisukohta. Leian, et EKP on selle ülesande ka edukalt täitnud.

Seoses sellega, härra Trichet, on minu arvates õige, et te rõhutasite teabe parema kättesaadavuse ja parema teabevahetuse vajalikkust – selles suhtes võiks EKP minu arvates haarata juhtrolli. Seda märkisime me majandus- ja rahanduskomisjonis ka parlamendile mõeldud raportis, mida arutame järgmisel nädalal ja mis käsitleb järelevalvesüsteemi reformi. Minu arust on väga tähtis, et turu ja pankade usaldatavusnormatiivide täitmise järele valvajate valduses oleva mikrousaldatavuse alase teabe ja EKP teabe vahel oleks parem seos, ja ma leian, et EKP võiks siin haarata juhtrolli.

Olete öelnud, et te ei taha järelevalvesüsteeme põhjalikult läbi vaadata – seda me välja ei pakkunud –, kuid minu arvates peaks ka teie huvides olema see, et mitte sõltuda liiga palju liikmesriikide ning nende järelevalveasutuste vabatahtlikust koostööst selles teabevahetuses. Seetõttu on tähtis, et selles vallas oleks rohkem sõltumatuid tegijaid ning et Euroopa tasandil oleks tugevam süsteem ja struktuur.

Omaette küsimus on makse- ja arveldussüsteemid. Mul on hea meel kuulda, et ettepanek „TARGET 2 –väärtpaberid“, mille on koostanud EKP ja muud keskpangad, on nüüd saanud väärtpaberite keskdepositooriumite positiivse vastuvõtu osaliseks. Leian, et see võib olla tähtsaks lähtekohaks selle süsteemi edasisele täiustamisele. Sooviksin ka teada teie arvamust küsimuses, mis nüüd edasi saab, samuti turu, tuletisväärtpaberite ja vabaturu osas, et luua seal rohkem keskseid osalejaid ja parem järelevalvesüsteem.

Minu viimane märkus on paralleel Bernanke eilse kõnega, kuid ma ei lasku selles suhtes üksikasjadesse.

ISTUNGIT JUHATAB: Rodi KRATSA-TSAGARPOULOU

Asepresident

Daniel Dăianu (ALDE). – Proua juhataja, sooviksin kiita raportööri tehtud töö eest.

Aastaaruanne võib rääkida häälekalt saavutustest ning ka poliitilistest keerdkohtadest ja kompromissidest. Praegused inflatsioonimäärad Euroopas piinavad poliitikakujundajaid ja kodanikke. Euroopa Keskpang on saavutanud oma usaldusväarsuse tänu järjepidevale poliitikale. Seda on võimendanud imporditud inflatsioon üleilmastumise ja Aasia majandusliku tõusu lainel.

Kahjuks on täna kujunemas vastupidine olukord energia- ja toiduhindade tohutu tõusu tõttu, mis peegeldab saadavalolevate vahendite üha süvenevat nappust. Tootmiskulude kasvust tingitud surve kurnab turge kogu maailmas. Inflatsioonimäär euroalal on 10 aasta kõrgeimal tasemel. See on äärmiselt murettekitav ning stagflatsioon tundub olevat silmapiiril.

Lisaks sellele on finantskriis muutnud Euroopa Keskpanga ülesannet palju raskemaks. EKP peab visalt võitlema inflatsiooniga ning siin on võtmeks inflatsiooniootuste kinnistamine. Kuid ohud on suured. Ei ole teada, kui kaua välistekkeline tootmiskulude kasvust tingitud surve kestab. On hädavajalik vältida hinnatõusu põhjustavat palgakasvu. Nii, nagu me tavatsesime eelmisel kümnendil rääkida inflatsiooni hoidmisest mõõdukana, peaksime nüüd püüdma hoida mõõdukana hindade ja palkade liikumise eeloleval ajal.

Suurem majanduslik lahknemine euroalal ei loo head kliimat Euroopa Keskpanga toimingutele. Pealegi, kui turud muutuvad üha üleilmsemaks, tuleb Euroopa Keskpanga tegevust vaadelda seostatuna muude põhiosaliste tegevusega. Siin on küsimus intressimäärade erinevustes ja üldistes poliitilistes seisukohtades.

Lõppmärkus: tõsised süsteemiriskid, mis finantsturgudega tänapäeval kaasnevad, eeldavad paremat järelevalveamistikku, paremat koordineerimist EKP, Föderaalreservi ja muude peamiste keskpankade vahel. Siinkohal tuleb rõhutada „liiga lihtsa raha“ poliitika ohte.

Othmar Karas (PPE-DE). - (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad, loodan väga, et selle arutelu põhisõnumid jõuavad Euroopa kodanikeni. Selle arutelu esimene põhisõnum on minu jaoks see, et EKP ja euro ei ole murede ja probleemide põhjus, vaid osa lahendusest. Teine põhisõnum on, et euro annab eeliseid ja kaitset. Sellest on kasu kogu Euroopa Liidu, mitte ainult euroala kodanikel, samuti toetab see Euroopa Liidu poliitilist ettevõtmist ning Euroopa Liidu majanduskasvu- ja tööhõivepoliitikat.

Kui siseturg välja arvata, on euro kõige mõjusam vastus üleilmastumisele. On tõsi, et euro ja Euroopa Keskpank ei muuda meid üleilmsetest mõjudest sõltumatuks, kuid need suurendavad meie suutlikkust nendega tegeleda.

Seetõttu tahaksin tänada Euroopa Keskpanka tasakaaluka ja kaine poliitika eest, sest ajal, mil usaldus kaob, on EKP kahtlemata üks neist, kes võidab usaldust.

Siiski tahaksin sel puhul öelda ka kõikidele riigipeadele ja valitsusjuhtidele, et hoidke näpud eemale stabiilsus- ja kasvupaktist ning Euroopa Keskpank. Kui teil on siseprobleeme ja oma kodutöö tegemata, on äraütle mata lihtne süüdistada teisi. Seepärast peame tegema kõik, mis võimalik, et suurendada teadlikkust ja teha lõpp teabe puudujäägile. Üldsus ei ole teadlik inflatsiooni, intressimäärade ja hindade stabiilsuse vahelisest seosest. Olen tänulik härra Junckerile, et ta juhtis tähelepanu sellele, et kaudseid makse ei tohiks suurendada, vaid võimalusel vähendada.

Me peame edasi andma sõnumi, et euro ei ole kõrgemates energia- ja toormehindades süüdi. Tervitan ka tööka, et Euroopa Keskpanka, komisjoni ja finantsteenuste sektori vaheline koostöö on kaasa aidanud ühtse euromaksete piirkonna ehk piiriüleste maksete edukale käivitumisele. Kasutagem ära üldsuse tundlikkust ja nende õigustatud muresid ja hirme, et astuda nendega dialoogi, anda vastuseid ja selgitada, ning ärgem piirdugem siin vaid viisakuskõnedega.

Benoît Hamon (PSE). - (FR) Proua juhataja, daamid ja härrad, euro on üha kallinev vääring, võrreldes meie nelja peamise partneri ja konkurendiga. See kehtib eriti võrdluses dollariga. Euroopa Keskpanka viiteintresside kavakindel tõstmine üheskoos Föderaalreservi vastupidise poliitikaga seda probleemi vaevalt süvendab. Seda valuutakursisuundumust, mis kahjustab Euroopa majanduse konkurentsivõimet, on palju kommenteeritud, eeskätt on seda teinud väga silmapaistvad Euroopa juhid.

Valitsev seisukoht, eriti siin parlamendis, on, et EKP-l on ainuõiguslik ja täielik pädevus valuutakursisuundumuste osas. EKP ise keeldub oma presidendi kaudu väljendama mingeid arvamusi sel teemal, kui välja arvata mõned ähmased rahvusvahelised deklaratsioonid. See olukord ei ole mitte ainult läbipaistmatu ja ebademokraatlik, vaid ennekõike vastuolus asutamislepinguga. Asutamislepingu artiklis 111 on sätestatud, ma tsiteerin: „Lõikes 1 märgitud vahetuskursisüsteemi puudumisel ühe või mitme ühendusevälise valuuta suhtes võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega kas komisjoni soovitusel põhjal ja pärast konsulteerimist EKPga või EKP soovitusel põhjal sõnastada nende valuutade suhtes vahetuskursipoliitika üldsuunised.” Ma kordan: „võib sõnastada nende valuutade suhtes vahetuskursipoliitika üldsuunised”.

Teisisõnu, euroala on tõepoolest varustatud vahendiga, mille abil ta saab demokraatlikult otsustada oma valuutakursipoliitika üle. Minu küsimus on lihtne ning on suunatud riigipeadele ja valitsusjuhtidele: mida liidu valitsused soiuvad ja ootavad, selle asemel et tegutseda?

Cornelis Visser (PPE-DE). - (NL) Esiteks pean härra Schmidt'i raporti puhul õnnitlema. Euroala liikmeks mitteoleva Rootsi esindajana on ta koostanud väga hea ja väga selge raporti. Minu arust on ta Rootsi eest täitnud liikmekssaamise kriteeriumid.

Eelmisel nädalal tõstis Euroopa Keskpank intressimäära. Ilmselgelt võtavad Euroopa Keskpank ja selle president, härra Trichet panga ülesannet ja Maastrichti kriteeriume tõsiselt. Mul on hea meel, et EKP on sõltumatu. EKPd tuleb kaitsta näiteks riigivõimude poliitilise sekkumise eest ning mul hea meel ka kuulda, et härra Juncker kinnitab seda eurorühma nimel.

Ja Euroopa Keskpank on finantskriisile hästi reageerinud. Pank tegutses õigeaegselt, et tagada turgude likviidsus. See on intressimäärade praeguseks stabiliseerinud. Kriis panganduses oli äratuseks. Institutsioonide finantsriskide läbipaistmatus põhjustab kahjusid, mis võivad olla märkimisväärsed. Hetkel on Euroopa Parlamendis käimas arutelu finantskontrolli üle. Euroopa Keskpank võib siin etendada määravat rolli, sest liikmesriikide keskpangad hoiavad teda hästi kursis.

Kuid asutamislepingus ei öelda selle kohta midagi. Minu arvates vajame tihedamat koostööd keskpankade ja Euroopa Keskpanka, finantsturgude ja reguleerimisasutuste vahel. Euroopa Keskpangal peaks olema kontrollimises ja järelevalves suurem roll. EKP seisund võimaldab tal korraldada piiriülest teabevahetust,

seada kindlasti finantsstabiilsuse osas. EKP on tõestanud oma väärtust. Me peame ära kasutama EKP volitusi, et tugevdada finantskontrolli.

Christoph Konrad (PPE-DE). - (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad, selle arutelu valguses võib öelda, et EKP on nagu kivi lainetes. See on tervitatav. Ilmselgelt on hindade stabiilsus majanduses esikohal ja kui see on nii ka edaspidi, siis saab see olla ainult positiivne.

Me oleme täheldanud euroalas keskmist inflatsioonimäära 4%. Mõnedes euroala riikides on see isegi kõrgem, näiteks Belgias 5,8% ja Hispaanias 5,1%. See on halb uudis. Seega on sel nädalal edastatud signaal – Euroopa Keskpannga otsus – tähtis. Me peame vaid teadmiseks võtma, ka siin parlamendis, et EKP ei saa ilmselgelt midagi teha inflatsiooni tekitavate naftahindade vastu. Euroalas tuntavad järelmõjud, näiteks kõrgemad palgad, mida ametiühingud nõuavad, ja samas kõrgemad hinnad, mis mõjutavad ettevõtteid, kujutavad endast ohtu ja tekitavad lõpuks nõiarangi.

Tahaksin teha veel kaks märkust Euroopa Keskpannga politiseerimise kohta. Me puutume sellega pidevalt kokku majandus- ja rahanduskomisjonis ning see on selgesõnaliselt välja öeldud ka selles arutelus. Näiteks, otsustamise läbipaistvuse küsimus on sellesuunaliseks märguandeks, püüdeks saada teada üha rohkem ja rohkem, suurendades ka mõju otsustamisprotsessile. Suurem läbipaistvus – olen selles suhtes ettevaatlik. Minu arvates peab pank otsustama ise, pidades loomulikult nõu parlamendi ja euroala esindajatega. Kuid otsuste põhjendamine – see läheb liiga kaugele.

Me peaksime – ja see etendab kahtlemata rolli järgmises voorus – euroala laiendamisel väga hoolikalt uuesti kaaluma, kas me saame seda poliitikat jätkata. Slovakkia oli minu jaoks hoiatusmärguandeks. Me peaksime tulevikus vähem muretsema poliitika pärast ja pöörama rohkem tähelepanu kriteeriumidele.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Daamid ja härrad, Ameerika finantskriisi mõju maailma majandusele on olnud ootamatu ja soovimatu kingitus majandus- ja rahaliidu 10. aastapäeva puhul. Kasvav inflatsioon on veel üks praegune probleem. EKP on suurepäraselt hakkama saanud maailma finantsturgudel valitseva kaosega, võimaldanud likviidsust 95 miljardi euro ulatuses ja teostanud muid peenhäälestustoiminguid, et stabiliseerida väga lühiajalisi intressimäärasid. Taas kord on see ebastabiilsuse aegadel tõestanud Euroopa Liidu ühise rahapoliitika eeliseid nii Euroopa majanduse kui ka üksikisikute jaoks. EÜ asutamislepingu artikli 105 kohaselt toetab EKP ka üldist majanduspoliitikat ühenduses. Nüüd peab EKP toime tulema ühelt poolt kasvava inflatsiooni ja teiselt poolt majanduskasvu aeglustumise väljakutsetega. See ei ole mitte ainult väljakutse, vaid ka tõeliseks testiks EKP ja Euroopa Keskpankade Süsteemi sõltumatusele.

Lissaboni lepingu abil muutub EKP iseseisva õigusvõimega institutsiooniks, kellel on selgelt määratletud sõltumatu seisund. Teisalt eeldab finantsüsteemide pidev lõimimine tihedamat koostööd liikmesriikide keskpankadega. On välja öeldud hoiatusi, et EKP sõltumatus on ohus, mille üheks põhjuseks on see, et euroala rahandusministrite mitteametlikud kohtumised muutuvad Lissaboni lepingu kohaselt ametlikuks. Me kuuleme juba väiteid ministrite suutlikkuse kohta arutleda selle üle, kas inflatsiooni sihtmäär on seatud õigesti.

Minu arvates on väga tähtis eristada demokraatliku ühiskonna osaks olevaid asjatundlikke ja poliitilisi väiteid tegelikust sekkumisest Euroopa Keskpannga fiskaalpoliitikasse. Arvestades Lissaboni lepingu valulikkust, on selline eristamine äärmiselt tähtis ülesanne nii meile siin parlamendis kui ka loomulikult meediale. Lõpetuseks sooviksin tänada raportööri tasakaalustatud ja väga asjatundliku raporti eest, milles antakse hinnang EKP aastaaruandele.

Ioannis Varvitsiotis (PPE-DE). - (EL) Proua juhataja, ma kuulasin väga hoolikalt keskpanga presidendi ja Jean-Claude Junckeri, kellest ma väga lugu pean, kõnesid.

Me seisame kahtlemata silmitsi suure majanduskriisiga, millele ei leidu viimastel aastakümnetel võrdset. Nafta ja paljude muude toodete hinna hirmuäratav tõus, kõrge töötuse määr, laialtlevinud vaesus ning väike majanduskasv annavad kõik oma panuse sellesse tugevasse kujutluspilti.

Esitatud kriitika üle on laialdaselt arutletud. Minu arvates on see kriitika, mis lähtub ka ametlikest allikatest, olnud kõik ühe eesmärgiga – juhtida tähelepanu olukorra tõsidusele. Pealegi peame poliitikutena püüdma kritiseerida, sest vaid kriitika kaudu suudame areneda, asju selgemalt näha ja seeläbi jõuda lahendusteni, millest on ühiskonnale kasu.

Lõpetuseks, soovin õnnitleda raportööri tõeliselt erakordse raporti puhul.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Proua juhataja, sellest arutelust nähtub, et väidetav võitlus inflatsiooni vastu piirdub palgatõusu piiramisega. Õigustamaks Euroopa Keskpanga baasintressimäära üheksandat tõusu kahe ja poole aasta jooksul, räägivad Euroopa Liidu rahapoliitika kujundajad vaid vajadusest piirata palkasid ja eirata skandaalset tõusu suurettevõtete ning majandus- ja rahanduskontsernide kasumis, mis on umbes 30% aastas, samas kui palgatõus mõnes riigis ei kata isegi inflatsioonimäära. See kehtib Portugali puhul, kus enamik töötajaid ja pensionäre on kaotanud märkimisväärse osa oma ostujõust ja kus palgad ja pensionid on Euroopa Liidu madalaimate hulgas.

Selle kõrgeid intressimäärasid ja ülehinnatud eurot hõlmava rahapoliitika sotsiaalse tundlikkuse täielik puudumine teravdab sotsiaalset ja territoriaalset ebavõrdsust, aidates kaasa vaesuse kasvule ja luues üha enam probleeme pisi- ja väikeettevõtetele, eriti nõrgima majandusega riikides. Seetõttu tuleks see poliitika muuta ristivastupidiseks, et tähtsustada majanduskasvu ja tööhõivet, kõrvaldada vaesus ning edendada sotsiaalset edasiminekut ja arengut.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE). – (RO) Euroopa Keskpank tegutseb selle nimel, et hinnad püsiksid stabiilsena äärmiselt ebakindlates ja inflatsioonisurvest mõjutatud oludes.

Me ei tea veel, kas praegune energia- ja toiduhindade tase on selline, millele hakkab tuginema kogu hinnastruktuur; me ei tea ka seda, milliseid ühiskondlikke poliitikameetmeid liikmesriigid võtavad, et hõlbustada elanikkonna äritegevuse ja säästude ning leibkondade kohanemist uue hinnastruktuuriga. Samuti ei ole finantskriis kaugeltki öelnud oma viimast sõna.

Euroopa Parlamendi liikmena hindan ma kõrgelt Euroopa Keskpanga pädevat ja terviklikku rahapoliitikat ja tema presidendi otsusekindlust jääda inflatsiooni sihtmäära juurde, mis iseloomustab hindade stabiilsuse ulatust.

Olen kindel, et Euroopa Keskpank suudab olukorda usaldusväärselt hinnata, et Euroopa Keskpank on aus ja sõltumatu ja et poliitikud hoiduvad sekkumast selle panga otsustesse.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Proua juhataja, eurorühm sõnastab majanduspoliitikat, Euroopa Keskpank sõnastab rahapoliitikat ja meie siin Euroopa Parlamendis vaid kujundame poliitikat ilma muude täiendavate määratlusteta ning see paneb meile kohustuse vastutada kõikide euroalal tehtud otsuste eest.

Uustulnukana poliitikas, olgugi et ma austan täielikult keskpanga sõltumatust, usun ma, et suudan anda mõningast nõu. Kuid imporditud inflatsiooni, mis on meie suurim probleem, ei saa minu arvates täielikult tõrjuda vaid intressimäärade abil.

Me peame tegelema inflatsiooni põhjustega. Peame võitlema naftakartellide vastu, peame võitlema toormehangeldajate vastu, vajame rohkem toitu turule ning kui me ei tegele probleemi algpõhjusega, siis kardetavasi tuleb meil ka edaspidi samalaadseid arutelusid, mille loogikat mõistetakse Brüsselis ja Strasbourgis, kuid mis on üldsuse silmis poliitiliselt põhjendamatud.

Piia-Noora Kauppi (PPE-DE). – Proua juhataja, minu arvates on täiesti hämmastav, kuidas EKP on toime tulnud oma põhiülesandega: hindade stabiilsus. Kui me vaatame Saksa marka ajavahemikul 1948–1998, siis hindade stabiilsuse osas on EKP saavutanud parema tulemuse kui Saksa mark, mis oli üleilmseks võrdluspunktiks. Minu arvates olete selles suhtes saavutanud väga hea tulemuse. Kuid mul on samavõrd hea meel, et teie, president Trichet, viitasite finantsstabiilsusele. Ka see sisaldub asutamislepinguga EKP-le pandud ülesandes ning minu arvates tuleks EKP rolli finantsjärelevalves tugevdada.

Tommaso Padoa-Schioppa „kahe tipu” mudel on väga vaimustav ja minu arvates on nüüd liikmesriikide ja nõukogu asi seda mudelit toetada, et see etendaks suuremat rolli EKPs finantsstabiilsuse järelevalves. Euroopa Parlamendis koostatakse hetkel sel teemal Van den Burg-Däianu raportit. See sisaldab palju asjalikke punkte, mida saate kasutada oma töös, et püüda tagada parem finantsstabiilsuse järelevalve Euroopas.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Proua juhataja, ELi majanduslik ja rahanduslik toimimine loob kasvuks tõelise stabiilsuse. Siin mängib põhirolli Euroopa Keskpank, kelle peaeesmärk on kujundada rahapoliitikat. Liikmesriigid ja nende valitsused vastutavad majanduspoliitika ning uute töökohtade loomise eest.

Siiski tekivad küsimused seoses sellega, kas EKP toimib korralikult ja milline on EKP mõju majanduslikele protsessidele. Kas keskpank peaks tegutsema rohkem ennetavalt, nagu Ameerika Ühendriikides? Samuti, pidades silmas üleilmset toidukriisi ning energia- ja kütusehindade tõusu, tekivad mõned küsimused iseenesest.

Esiteks, mida tuleks ette võtta, et vältida kriisi süvenemist? Teiseks, kuidas toetada majanduskasvu vaestes riikides? Kolmandaks, kuidas jälgida finantsturge, et vältida hüpoteeklaenu kriisi kordumist?

Lõpetuseks, siinkohal tuleks ka selgelt öelda, et stabiilsus- ja kasvupakti kriteeriumide täitmine on ühtemoodi kohustuslik kõikidele liikmesriikidele.

Jean-Claude Trichet, *Euroopa Keskpannga president*. – Proua juhataja, hindan kõrgelt märkusi, mis on esitatud nii raportööri märkimisväärses raportis kui ka väga paljude sõnavõtude käigus, mis peegeldavad keskpannga sõltumatust, nagu härra Jean-Claude Juncker ise väga selgelt mainis. Minu arvates on see äärmiselt tähtis ja pean tõdema, et seda ei ole kusagil kahtluse alla seatud. See on institutsiooni usaldusväärsuse oluline osa ning just tänu sellele ilmselgele sõltumatusele ja sellele esmasele ülesandele, mis on hindade stabiilsuse osas selge, oleme suutnud inflatsiooniootused seni edukalt kinnistada.

Toonitasin tugevalt punkti, et inflatsiooniootuste kinnistamine on täielikult määrav, sest see võimaldab meil lähtuda keskpika ja pika perioodi turuintressimäärade puhul nendest inflatsiooniootustest keskpikal ja pikal perioodil. Mõned Euroopa valitsused võtavad laenu 50 aastaks. Nad võtavad laenu 50 aastaks intressimääraga, mis tugineb keskpannga usaldusväärsusele hindade stabiilsuse tagamisel mitte ainult kahe, viie, kümne või kahekümne aasta lõikes, vaid isegi palju kauem. Oleme mainitud otsuse teinud just seetõttu, et oleme täielikult püüelnud kinnistamise, inflatsiooniootuste kindla paigalpüsivuse suunas.

EKP nõukogu arusaamise järgi – ja ma loen seda välja EKP, eurosüsteemi ja euroala loomise otsusest, mille on teinud Euroopa demokraatlikud riigid – puudub ühelt poolt hindade stabiilsuse ning teiselt poolt hindade stabiilsuse, majanduskasvu ja töökohtade loomise alaste ootuste kinnistamise vahel vastuolu.

Pea ütles, et ülemaailmsel tasandil on nüüd laialtlevinud seisukoht, et õige viis asjadele läheneda on sillutada hindade stabiilsuse ja usaldusväärse hindade ajalise stabiilsuse kaudu teed säästvale majanduskasvule ja töökohtade loomisele. Euro sisseseadmisest alates loodud pea 16 miljonit töökohta on heaks näiteks sellest, mida ma äsja ütlesin.

Arvestades öeldut, toetaksin ka paljude parlamendiliikmete väljaöeldut seoses töigaga, et hindade stabiilsuse saavutamiseks oli meil vaja mingisugust koostööd muude otsustajate, ametivõimude ja erasektoriga. Seepärast oleme oma sõnumites niivõrd selged, tunnustades täielikult, et me oleme sõltumatud ja et nende otsuste tegijad on sõltumatud. Kuid me nõuame alati stabiilsus- ja kasvupakti täitmist, sest alati valitseb oht, et rahapoliitika koormatakse nõrga fiskaalpoliitika tõttu üle.

Me kutsume ka hinnakujundajaid üldiselt – äriühinguid, tootmissektorit, jaemüügiettevõtteid – arvestama asjaoluga, et me tagame hindade stabiilsuse keskpikal perioodil, et meil ei ilmneks teiseseid tagajärgi selles vallas.

Ma mainisin hinnakujundajaid. Loomulikult mainin ka sotsiaalpartnereid ning seetõttu kutsume me tungivalt üles mitte ainult hinnakujundajaid, vaid ka sotsiaalpartnereid arvestama asjaoluga, et me tagame hindade stabiilsuse kooskõlas oma keskpika perioodi eesmärkidega.

Olukord on ilmsesti raske naftahinna, toormehindade või toormenappuse tõttu, mis kergitavad hindu. Me peaksime meelde tuletama, mis juhtus 1973.–1974. aastal. On täiesti selge, et neid majandusi, kus lasti teisest tagajärgedel mõjule pääseda ja kus inflatsioon oli püsiv, iseloomustasid nii inflatsioon kui ka väga väike kasv, ning see oli paljudes Euroopa majandustes massilise töötuse alguseks, millega me ikka veel võitleme ja mille kõrvaldamise suunas me liigume. Seepärast on siin selles vallas palju kaalul ja see on tähtis.

Sooviksin siinkohal mainida ka – kuna see tundub mulle äärmiselt tähtsana –, et pideva ja suure inflatsiooni korral kannatavad enim meie kõige haavatavamad ja vaesemad kaaskodanikud. Seetõttu ei pea me hindade stabiilsuse tagamisel keskpikal perioodil mitte ainult kinni asutamislepingust ja oma ülesande täitmisest – mida me endale ise ei loonud, vaid mille andsid meile Euroopa demokraatlikud riigid –, vaid teeme ka seda, mis on parim meie kõige haavatavamatele kaaskodanikele.

Mis puutub nafta, toormete ja energia hinda ning toidu hinda ja üldisemalt kõikidesse hindadesse, mis tõusevad, siis on minu arvates tegu kolmnurgaga. Nagu paljud parlamendiliikmed väga kõneosavalt on öelnud, on meil kindlasti tegemist nõudlusest tingitud nähtusega; suured arenevad majandused tekitavad ülemaailmsel tasandil uue tahu – hooga nõudluse – ja seda tuleb täiel määral teadvustada.

Kolmnurgal on kahtlemata ka teine külg, milleks on kindlasti pakkumine, ning pakkumise poolel on meil palju kohustusi. Kartellid ei ole head ning on selge, et mitmes valdkonnas tegutsevad kartellid. Kui kartellid välja arvata, põhjustavad paljud riigid ja majandused ka nappust, takistades puurimist, takistades leiukohtade

otsimist, takistades naftatöötlemistehaste ehitamist. Seega juhin teie tähelepanu ka sellele. Me peame pakkumise osas vaatama, kas me teeme kõik, mis meie võimuses.

Mis puutub nõudluse, siis igasugune kokkuhoid, igasugune energiasääst on hädavajalik, olles osaks nõudluse ohjeldamisest; nagu on ka tegeliku hinna tunnistamine ning kunstlike nafta- ja energiahindade, mis võimaldaksid hoogsa nõudluse jätkumist, vältimine.

Kolmnurga kolmandas küljel on kapitali ümberjaotamine ülemaailmsel tasandil toormete suunas. Olukord ei ole nafta, muude energiaallikate ja kõikvõimalike toormete puhul täpselt sama. Kuid selline nähtus esineb ja see nähtus etendab ilmselgelt oma rolli ning me peame seda teadvustama. Me peame nõudma, et turud oleksid võimalikult läbipaistvad, et nad toimiksid täiesti läbipaistvalt. Nii näen mina seda nähtust ja ma ütleksin, nagu kehtib teatavate haiguste puhul, mida tuleb ravida mitmeti, et kolmnurga iga külje osas tuleb teha kõik, mis võimalik.

Paljud parlamendiliikmed on maininud usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ja vajadust olukorda parandada – toetan kindlasti paljude liikmete öeldut. Olukorda tuleb parandada – see on täiesti selge. EKP loomisest alates oleme öelnud, et me kutsume kõiki ametivõime tegema nii tihedat koostööd kui võimalik. Oleme samuti öelnud, et me pooldame väga tihedaid suhteid keskpankade ja järelevalveasutuste vahel. Hiljutised sündmused, mis on toimunud alates 2007. aasta augustis alanud kriisist, on tõestanud, et see doktriin pidas paika: väga tihedad suhted keskpankade ja järelevalveasutuste vahel on vajalikud.

Ütleksin praegu, et me toetame täielikult suunda, mida majandus- ja rahanduskomisjoni üksmeelselt hoiab. Meie arvates on töönõupidamisi palju ja me peame selles suunas võimalikult kiiresti ja viivitamata edasi liikuma. Ma tean, et parlament kaalub ehk julgemaid algatusi. Ütleksin, et meile meeldiks, kui kõike juba otsustatud ka rakendataks, et keegi ei tooks ettekäändeks hilisemat etappi, et mitte teha seda, mis on juba otsustatud. Arvan, et peaksime siis vaatama äärmiselt hoolikalt meie ees olevaid ettepanekuid, sest me usume, et mida tihedamat koostööd me teeme – tihedamalt kui praegu – seda parem kindlasti Euroopa jaoks. Mida ma ütlen Euroopa kohta, kehtib meie arvates kõikide muude ülemaailmse rahanduse süsteemsete osade kohta.

Minu viimane punkt käsitleb valuutakurssi, mida paljud parlamendiliikmed mainisid. Minu arvates pooldab EKP nõukogu asutamislepingu täielikku rakendamist sellisena, nagu see on. Mulle tundub, et Hiinas, nagu Jean-Claude Juncker ütles, või G7s, kui Jean-Claude ja mina kirjutame alla G7 teadaandele, teeme me seda, mis on asjakohane, ning minu enda ettevaatlikkus – sest mainiti, et ma olen valuutakurssidest rääkides väga ettevaatlik – tuleneb sellest, et me räägime valdkonnast, mis on äärmiselt tundlik ja kus minu arvates tuleb täielikult järgida suunda, milles me oleme kokku leppinud. Seepärast ütleksin, et jällegi lepime praegu kõikide G7 osapooltega kokku Hiinale edastatavas sõnumis. Siin ei ole mitte mingit mitmetimõistetavust. Me tegime selle viimases G7 teadaandes täiesti selgeks. Meie arvates on tähtis ka kaaluda väga hoolikalt ülemääraste kõikumiste võimalikke kahjulikke tagajärgi finantsstabiilsusele ja majanduskasvule.

Peaksin samuti ütlema, et on väga tähtis, et Ameerika Ühendriikide ametivõimud korrutaksid, et tugev dollar on Ameerika Ühendriikide huvides.

Jean-Claude Juncker, *eurorühma president ja nõukogu liige* – (FR) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma ei kavatse naasta kommentaaride juurde, mille esitas keskpanga president meie arutelu käigus. Parem on mitte korrata tema öeldut, sest kõik oli õige, ning kõike, mida ma võiksin sel teemal öelda, võidakse näha katsena täpsustada tema märkusi, mis ei ole vajalik.

(DE) Proua juhataja, ma räägin nüüd saksa keeles, näitamaks härra Trichet'le, et ka mina oskan seda keelt, nagu temagi nüüd. Jah, prantslast, kellel on juba rohkem kui küllaga teha, tuleb kiita, et ta võttis aega – elades nüüd Frankfurtis –, et õppida selle rahva keelt, kelle hulgas ta elab. Kõik prantslased ei tee seda.

(Aplaus)

Ma kõnelen saksa keeles, et ta mõistaks mind paremini. Sooviksin teha kaks-kolm lõppmärkust, sest mõnikord tunduvad arutelud siin parlamendis olevat täis nostalgiat 1970. ja 1980. aastat suhtes. Eurorühma ergutatakse paremini kooskõlastama eurot kasutavate liikmesriikide majanduspoliitikat. Me kõik püüame selleks anda endast parima ning oleme nüüd kehtestanud paljudes praktilise majanduspoliitika valdkondades tegevusjuhendi, mida me üritame nüüd järgida. Siiski ei saa ühest küljest nõuda majanduspoliitika kooskõlastamist ja teisest küljest seda kahetseda, kui selliselt kooskõlastatud majanduspoliitikat seejärel ellu viiakse.

Lubage mul tuua teile mõned näited. Me reformisime stabiilsus- ja kasvupakti 2005. aastal. Osa reformiettepanekute sisust käsitles stabiilsuspakti ennetava suuna tugevdamist, mida oli vähe arendatud ja mis oli nõrk. Stabiilsuspakti ennetava osa tugevdamiseks on hädavajalik, et valitsused jätkaksid eelarve kindlustamist ja kahekordistaksid oma jõupingutusi kindlustamisel, kui majandusel läheb hästi, et luua reservid kehvamateks aastateks, mis meie majandussüsteemide hariliku tsükli puhul esinevad korrapäraselt.

Praegu on meil käsil kevad ajad. Need ei ole enam head ajad. Valitsustel, kes on kindlustanud, on piisavalt suured eelarvemarginaalid automaatsete stabiliseerimisvahendite rakendamiseks ajal, mil riigi tulud vähenevad. Valitsused, kes headel aegadel piisavalt ei kindlustanud, ei saa loomulikult halbadel aegadel reageerida.

Kui me eurorühmas lepime kokku, et liikmesriigid, kes on saavutanud oma keskpika perioodi finantseesmärgi, võivad nüüd samuti reageerida majanduslangusele ning tõusvatele nafta- ja toiduhindadele, siis saavad nad seda teha vaid seepärast, et nad on minevikus välja töötanud vajalikud eelarvemarginaalid, mistõttu nad ei ole kriisi ajal nõrgestatud ega reageerimisvõimetud.

Me ei ole nõudnud palkade külmutamist; samuti ei ole keskpank ega eurorühm kunagi nõudnud palkade külmutamist euroalal. Mida me öelda tahame, on see, et palgad ei tohiks käsikäes inflatsiooniga automaatselt kasvada, vaid et palgasuundumustes tuleks arvestada tootlikkuse kasvu, mida on võimalik majanduses saavutada, ning palku saab tõsta vastavalt ka ilma inflatsioonita.

Oleme üsna selgeks teinud, et me ei saa mingil juhul nõuda Euroopa tööinimeste palkade piiramist, samas kui juhtivtöötajad ja muud kapitaliomanikud saavad äärmiselt suurt ja ülemäärast tasu ja palka. Oleme seda öelnud mitu korda.

(Aplaus)

Maksed Euroopa ettevõtete juhtkonnale – samuti ja ennekõike finantssektoris – ei ole kuidagi seotud seal saavutatud tootlikkuse kasvuga. Nad vaid kasseerivad raha ning nende tegevus ei ole majanduslikult mõistlik ega sotsiaalselt vastutustundlik.

(Aplaus)

Kuna me ei andnud korraldust palkade külmutamiseks, kuna mina, rohkem kui teised, soovin ehk vägagi pidada silmas Euroopa meetmete sotsiaalse lepingu tahku, oleme tungivalt nõudnud, et selle asemel, et lasta ettevõtetel tõusvate toorme- ja naftahindade valguses maksta, peame kaaluma, mida riigid saavad teha vähemjõukate elanikkonnarühmade sotsiaalse toetamise vallas, pidades silmas nõrgenenud ostujõudu.

Lõppude lõpuks on ju tõsi, et oma eelarveseisundit kindlustanud riikide käsutuses on nüüd vajalikud vahendid, et rahastada meie elanikkonna vähemjõukatele rühmadele mõeldud sotsiaalse toetamise programme. On riike, kes on kehtestanud elukallidushüvitised, kütte- ja üüritoetused ja kes suutsid seda endale tänu varasematele kindlustamismeetmetele lubada. On ka riike, kes kavakindlalt kohandavad oma maksusüsteeme, et vähemjõukad elanikkonnarühmad saaksid maksuvähendustest puhastulu, selle asemel et maksuvähendustest saavad kasu vaid jõukamate elanikkonnarühmade liikmed.

Selles suhtes on üldine poliitika minu arvates vähemasti lõplik, kui mitte täiuslik. Me ei taha ja me ei tohi korrata 1970. ja 1980. aastate vigu, isegi kui see oleks lühemas perspektiivis mõnevõrra lihtsam. Me peame kasvava inflatsiooni vastu võitlema. 1970. ja 1980. aastatel me lasime inflatsioonil ohjeldamatult vohada. 1970. ja 1980. aastatel me lasime riigivõljal jätkuvalt kasvada. 1970. ja 1980. aastatel me aktsepteerisime avaliku sektori eelarvepuudujääke, alatahtsustades nende mõju. Tulemuseks oli massiline töötus Euroopas, mille me oleme nüüd euro abil – ja tänu sellele – vähendanud 7,2%ni.

Tulemuseks olid ülemäära suured sotsiaalkindlustusmaksed pea kõikides meie riikides, mida paljud meist peavad ikka veel liiga suureks, ning sel ei ole midagi pistmist sotsiaalse solidaarsuse eitamise, vaid meie sotsiaalkindlustussüsteemide mõistliku rahastamisega. Tööjõud oli ülemaksustatud ja kapital alamaksustatud. Sellised olid 1970. ja 1980. aastate eksliku poliitika tagajärjed.

Me oleme inflatsiooni vastu, sest me oleme töötuse vastu ja majanduskasvu poolt. Kasvu ja inflatsiooniga võitlemine ei ole vastandid. Me vajame inflatsioonivaba kasvu, et asjad oleksid inimeste jaoks homme paremad. Kingituste väljajagamine täna, aidates eeldatavalt inimesi ja teenides ära imetluse lahke ühiskondliku heategijana tegutsemise eest, on vale poliitika. Et nüüd olla edukas, tuleb mõelda tulevastele põlvkondadele, mitte vastupidi.

(Aplaus)

Olle Schmidt, *raportöör*. – (SV) Proua juhataja, tänan teid erakordselt huvitava ja ergutava arutelu eest. See näitab, et meie raportis esitatud mõttekäike ja järeldusi toetatakse laialdaselt. Tahan tänada ka teid, härra Juncker ja härra Trichet, heade vastuste eest. Te vastate viisil, mis jätab mulje, et võtate arvesse ka seisukohti ja mõtteid, mida me oleme siin esitanud.

Lõpetuseks, lubage mul kirjeldada oma kogemusi poliitikuna mõnevõrra vähem rahvarohkes põhjapoolses riigis – Rootsis. Olin Rootsi parlamendi ja selle rahanduskomisjoni liige 1990. aastail, mil Rootsi seisis silmitsi majandusraskustega. Kogemused poliitikas on tervitatavad, mu sõbrad. Need teist, kes usuvad, et inflatsioon ja ebastabiilne rahapoliitika aitavad meie toetust enim vajavaid inimesi, eksivad. Te eksite! Rahanduskomisjoni liikmena nägin, kuidas Rootsi intressimäärad jõudsid tasemeteni, mida keegi ei osanud ette kujutada. 500%. 1990. aastatel, täpselt nagu härra Juncker ütles, olid meil massiline töötus, kasvav inflatsioon ning stagflatsioon. Mäletan neid sündmusi värvikalt ja need on andnud mulle lootust, et minu koduriik Rootsi ühineb euroalaga ja osaleb täiel määral Euroopa koostöös.

Nagu meie kolleeg, proua Kauppi ütles, ja härra Trichet kordas, ei uskunud *mitte keegi*, et euro on niivõrd edukas, nagu ta on olnud. Minu arvates tõestab see Euroopa koostöö väärtust.

Härra Juncker, te ütlesite, et EKP tegutseb nõtkelt ja otsusekindlalt. Minu arvates oli see hea väljend. Võtke vastu minu tänusõnad hea arutelu eest. Olen samuti tänulik, et mulle kui kellelegi, kes seisab väljaspool euro koostöösüsteemi, tehti ülesandeks koostada see raport.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub täna kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Sebastian Valentin Bodu (PPE-DE), *kirjalikult*. – Mis puutub majandussuundumustesse, siis euroala majanduse alustalad jäävad kindlalt püsima tänu investeeringute kasvule ja parenenud tööhõivemääradele ning tööjõu osalemisele. Kuigi maailmamajanduse kasv on muutumas mõõdukamaks, jääb see oodatavasti kestma, eeskätt tänu jätkuvalle tugevale kasvule arenguriikides. Mis puutub hinnasuundumustesse, siis on tarbijahindade harmoneeritud indeksi aastased inflatsioonimäärad eelmise aasta augustist alates püsivad kindlalt kõrgemal tasemel, mis on hindade stabiilsusega kooskõlas, jõudes 2008. aasta mais 3,7%ni ning Eurostati kiirhinnangu kohaselt juunis 4,0%ni. See murettekitav inflatsioonimäär tase on suuresti tingitud järsust energia- ja toiduhindade ülemaailmsest tõusust viimastel kuudel. Selle olukorraga majandustegevuses kaasnev ebakindlus on endiselt kõrge ning investeerimisel valitsevad väärtuse languse riskid. Riskid tulenevad eeskätt edasiste ootamatute energia- ja toiduhinnatõusude lämmatavast mõjust tarbimisele ja investeerimisele. Pealegi on väärtuse languse riskid investeerimisel jätkuvalt seotud finantsturupingete püsimise võimalusega, mis mõjutab tegelikku majandust oodatust halvemini. Nendes oludes on EKP tehtud otsus tõsta eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti võrra – 4,25%ni – igati tervitatav ja teretulnud!

3. Sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine – Sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine: XI lisa – Määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaldamisala laiendamine kolmandate riikide kodanikele, keda need sätted ei hõlma (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühine arutelu järgnevatel teemadel:

– tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel Jean Lamberti esitatud raport (A6-0251/2008) ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad (KOM(2006)0016 – C6-0037/2006 – 2006/0006(COD));

– tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel Emine Bozkurti esitatud raport (A6-0229/2008) ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta ja määratakse kindlaks XI lisa sisu (KOM(2006)0007 – C6-0029/2006 – 2006/0008(COD)); ja

– tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel Jean Lamberti esitatud raport (A6-0209/2008) ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega laiendatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 ja määruse (EÜ) nr [...] kohaldamisala kolmandate riikide kodanikele, keda need sätted veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse tõttu (KOM(2007)0439 – C6-0289/2007 – 2007/0152(CNS)).

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, kõik neli arutlusel olevat seadusandlikku resolutsiooni käsitlevad küsimusi, millel on vahetu mõju Euroopa kodanike igapäevaelule. Euroopas liikuvate inimeste õigus saada sotsiaalkindlustussüsteemidega võimaldatavat kaitset on lahutamatu liidus vaba liikumise õigusest.

Komisjoni ettepanekutel on üks ühine eesmärk, milleks on riiklike sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise nüüdisajastamine ja lihtsustamine.

Püütakse määratleda institutsioonidevahelise koostöö mehhanismid ja protsessid, mis lihtsustaksid ja kiirendaksid sotsiaaltoetuste arvutamist ja maksmist saajatele. Siia kuuluvad peretoetused, pensionid, töötushüvitused ja nii edasi, teisisõnu, suur valik toetusi, mis on liidu elanike elus väga tähtsal kohal.

Tahaksin tänada parlamendiliikmeid ja raportööre kogu töö eest, mida nad on nende tekstidega viimastel kuudel teinud.

Rakendusmääruses sätestatakse, kuidas määrus (EÜ) nr 883/2004, mida me nimetame algmääruseks, peaks toimima. See laieneb kõikidele isikutele, kes saavad kasu riiklike sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamisest: kodanikud, liikmesriikide sotsiaalkindlustusasutused, tervishoiuteenuste osutajad ja tööandjad.

Selle eesmärk on kehtestada võimalikult selged menetlused, mille alusel need kindlustatud isikud, kes on piiriüleises olukorras, saavad sotsiaaltoetusi. Kelle poole ma pöördun, et saada peretoetusi? Mida peab minu tööandja tegema, kui ta tahab mind ajutiselt lähetada teise liikmesriiki? Minu tööalane karjäär on lähenemas lõpule ja kuna olen töötanud mitmes liikmesriigis, siis kuidas saan ma teada, kuidas minu pension arvutatakse ja mida pean ma selle saamiseks tegema?

Nimetatud määruses sätestatud menetlused on mõeldud selleks, et aidata toetusesaajatel sotsiaalkindlustusasutuste vahelise koostöö kaudu saada õigeid vastuseid.

Püüdes muuta seda koostööd tõhusaks, et rahuldada kodanike vajadused võimalikult kiiresti, mõistsime me erinevate liikmesriikide asutuste vahelise elektroonilise andmetöötluse ja -vahetuse tähtsust.

EESSI (sotsiaalkindlustusalase teabe elektroonilise vahetamise) süsteem tagab, et andmevahetus on kiire ja turvaline, ning lühendab aega, mis sotsiaalkindlustusasutustel kulub vastamiseks ja piiriülese juhtumi menetlemiseks.

Kui rakendusmäärus võetakse varsti vastu, saavad kodanikud kasu edusammest, mis on saavutatud kooskõlastamise teel lihtsustamise ja nüüdisajastamise vallas, ning teostada uusi õigusi, mida ei saanud seni rakendada, olgugi et need sisaldasid algmääruses. Uue kooskõlastamisviisi eelised muutuvad Euroopa kodanikele tõeliselt nähtavaks alles siis, kui võetakse vastu rakendusmäärus ning määruse (EÜ) nr 883/2004 lisasid muutev määrus.

Määrusega (EÜ) nr 883/2004 ja selle lisadega on seotud veel kaks resolutsiooni projekti. Nende eesmärk on muuta algmäärust nii, et selles võetaks arvesse seadusandlikke muudatusi liikmesriikides, eeskätt nendes, kes ühinesid liiduga pärast 29. aprilli 2004, mil võeti vastu algmäärus.

Nende resolutsioonidega muudetakse ka määruse (EÜ) nr 883/2004 lisasid, mis jäid algmääruse vastuvõtmisel tühjaks.

Olenemata nende tekstide tehnilisest laadist, jääb nende eesmärk samaks: tagada Euroopa Liidu piires liikuvate isikute suhtes kohaldatavate mehhanismid ja menetluste läbipaistvus. Näiteks XI lisa sisaldab erisätet, millega võetakse arvesse siseriikliku õiguse eripära. Seetõttu on lisad hädavajalikud läbipaistvuse ja õiguskindluse tagamisel seoses riiklike eeskirjadega, mis on samuti üsna ulatuslikud.

Riiklike sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine, millesse te annate oma panuse kaasseadusandjana, tagab, et liikumisvabadust kasutavate Euroopa kodanike suhtes kohaldatakse täielikult kahte aluspõhimõtet (võrdne kohtlemine ja mittediskrimineerimine).

Rakendusmäärusega nähakse ette ka määruse (EÜ) nr 883/2004 sätete kohaldamisala laiendamine kolmandate riikide kodanikele, keda need sätted veel ei hõlma nende kodakondsuse tõttu. Selle määruse eesmärk on tagada, et kolmandate riikide kodanikud, kes elavad Euroopa Liidus seaduslikult ja kes on piiriüleises olukorras, saaksid kasu sotsiaalkindlustussüsteemide nüüdisajastatud ja lihtsustatud kooskõlastamisest.

Tegelikult on hädavajalik kohaldada ühtset kooskõlastuseeskirja haldusasjades, et saavutada lihtsustamine.

Üksmeelele jõudmine nende eeskirjade osas tähendab märgatavaid edusamme kõigile, kes kasutavad neid määrusi, ja tagab liidu piires liikuvate isikute parema teenindamise.

See näitab, et sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise eeskirjad on valmis 21. sajandi väljakutseteks, mis on seotud liikuvusega. Tahaksin lisada, et see tulemus on liikmesriikide vahelise eeskujuliku koostöö vili ja et tahe leida kodanike jaoks lahendusi on aidanud ületada üksiksüsteemide vahelisi erinevusi ja selle valdkonna keerdkohti.

Daamid ja härrad, lubage mul öelda, et komisjon toetab selgesõnaliselt muudatusettepanekuid nr 2 ja 161, mis võimaldavad kasutada elektroonilist andmetöötlussüsteemi, mis on eriti tähtis seoses elektroonilise andmeregistri toimingute ja piiriüleste juhtumite elektroonilise töötlemisega. Väärrib mainimist, et komisjon toetab ka muudatusettepanekut nr 90, mis käsitleb haigushüvitiste ja pikaajaliste hooldushüvitiste määramist. Need kaks muudatusettepanekut annavad kodanikele märgatavalt suuremad õigused kogu süsteemis.

Jean Lambert, *raportöör*. – Proua juhataja, tahan oma etteasteks siin saalis võimaldatud rikkaliku ajaga kokku viia oma kaks raportit.

Esiteks, sooviksin alustuseks tänada kolleege, nõukogu ja komisjoni senise hea koostöö eest väga keerukana tunduva dokumendi osas – kuid see on alati nii, kui püüad tegelikult tehtavat kirja panna nii, mis oleks sinu arvates vähemalt selge nii tegijatele kui ka neile, kel on vaja süsteemist aru saada.

Nagu volinik ütles, käsitleb algmäärus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide liikmesriikidevahelist kooskõlastamist, kuid mitte ühtlustamist – ja ma tahan selle selgeks teha – inimeste jaoks, kes elavad või töötavad teises liikmesriigis või lihtsalt reisivad sinna. See ei saa jõustuda enne, kui parlamendi ja nõukogu vahel on selle rakendusmääruse osas kokkuleppele jõutud kaasotsustamismenetluses, mis eeldab nõukogus ühehäälsust – mis ei ole mitte väike keerdkoht.

Rakendusmääruses sätestatakse halduslik korraldus, mis näeb ette, kuidas see peaks toimima. Selles sätestatakse eeskirjad selle kohta, kuidas iga liikmesriik, iga pädev ametiasutus tegeleb sotsiaalkindlustuse erinevate tahkudega piiriülestes küsimustes. Uues algmääruses ja rakendusmääruses on kesksel kohal kõnealune elektrooniline andmevahetus, et suhtlust kiirendada ja ka täpsemaks muuta.

Loodetavasti teeb see muu hulgas lõpu olukorrale – või vähemasti vähendab vajaminevat aega –, kus ametniku lauale jõuavad tuhanded paberid: retseptid, mille arvukad arstid on loomulikult alati kirjutanud täiesti loetavas käekirjas, ja muud piiriülese tervishoiuga seotud dokumendid. Püüdes seda lihtsustada ja selgemaks muuta, suudame loodetavasti vähendada ka süsteemis hetkel esinevate pettuste hulka. Näiteks, inimesed kasutavad praegust tekkinud inertsit, manipuleerides piiriüleste tervishoiuteenuste eest hüvitamise süsteemiga. Samamoodi võiks see ka tagada, et rohkem teenuseosutajaid ja inimesi esitab nõude, sest nad tunnevad, et on lootust raha saada, selle asemel et see läheb edasi nende pärijatele.

Algmääruse artiklites 78 ja 79 sätestatakse komisjoni roll elektroonilise andmevahetuse arengu toetamisel, sealhulgas võimalikul rahastamisel, mistõttu olen veidi üllatunud ja pettunud muudatusettepanekute nr 2 ja 161 väljajätmise tõttu, mis on seotud selle hädavajaliku arengu rakendamisega. Andmevahetuse küsimust arutades leidis parlamendikomisjon, et parlament peaks äärmiselt selgeks tegema kaitsemeetmed ja vajaduse võrdelise andmekogumise järele. Seega oleme oma ettepanekutes tugevdanud andmekaitset käsitlevaid nõudeid.

Algmääruses käsitletakse ka tervishoiuga seotud mitterahaliste hüvitiste kättesaadavust teises liikmesriigis, näiteks puhkusel, viibivatele inimestele või neile, kelle plaaniline ravi muutub vajalikuks meditsiinilistel põhjustel, mitte vaid omal vabal valikul. Patsientide õiguste kohaldamist piiriülestes tervishoius käsitleva direktiivi hiljutine avaldamine seondub selle algmäärusega. Parlament peab tagama, et nende kahe õigusakti vahel ei ole vastuolusid.

Parlamendikomisjon on ka ennetanud väljapakutud võrdõiguslikkuse direktiivide pikendamist ja on välja pakkunud kaks meetet, mis on seotud eeskätt puuetega inimestega – üks valdkondadevaheline meede, mis tagab, et liikmesriigid võtavad puuetega inimeste vajadusi arvesse nendega suhtlemisel, ja teiseks, vältimatut arstiabi välismaal vajava puudega inimese saatja kulutuste hüvitamise osas. Me teame, et seda küsimust on vaja nõukoguga täiendavalt arutada.

Rakendusmäärus käsitleb ka paljusid tähtaegu. Ma tean, et selles suhtes on erinevaid arvamusi, mis peegelduvad teatavates muudatusettepanekutes, mida me täna arutame. Parlamendikomisjon otsustas ka toetada muudetud loendit, mis käsitleb pikaajaliste hooldushüvitiste kindlaksmääramist ja maksmist ning loob täiendavat

selgust seoses töötuks jäävate piirialatöötajatega. Ma loodan, et parlament suudab neid parlamendikomisjoni muudatusettepanekuid toetada.

Mis puutub teise raportisse, mis käsitleb kolmandate riikide kodanike õigusi reisimisel Euroopa Liidus, on juba olemas määrus, mis seostab seaduslikult elavad ja piiriüleses olukorras olevad isikud sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamisega. Seda tuleb nüüd ajakohastada: kuna me ajakohastame üldmäärust, peame ajakohastama ka seonduvat määrust.

Uus ettepanek on sisuliselt sama kui olemasolev. Jällegi selgitatakse kohaldamisala ning hoitakse alal õigused, mis inimestel juba on. See ei kehtesta uusi õigusi, kuid muutub üha tähtsamaks sedamööda, kuidas Euroopa Liit arendab oma ühist sisserändepoliitikat. Määruse ajakohastamine toetab ka niinimetatud sinise kaardi ettepanekut. Jällegi loodan, et parlament saab toetada parlamendikomisjoni sellekohaseid muudatusettepanekuid. Me tahame selgelt põhimõttelist avaldust, mistõttu ma soovitan – nagu seda tegi ka parlamendikomisjon – mitte toetada lisade lisamist käsitlevaid muudatusettepanekuid.

(Aplaus)

ISTUNGIT JUHATAB: Martine ROURE

Asepresident

Emine Bozkurt, raportöör. – (NL) Daamid ja härrad, me hääletame täna ettepaneku üle kooskõlastada Euroopa sotsiaalkindlustust selgemalt ja paindlikumalt, mistõttu me hääletame selgitava lisa poolt.

Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon on töötanud ettepaneku lihtsustamise nimel, et eurooplased mõistaksid paremini keerukaid eeskirju, mida kohaldatakse sotsiaalkindlustuse kooskõlastamisel.

Pea alustuseks tänama variraportööre, kellega mul on olnud hea meel koos töötada selle dokumendi kallal viimastel kuudel ja aastatel. Loomulikult Jean Lamberti, kes oli minu raporti puhul variraportööriks roheliste esindajana, nagu mina olin variraportööriks tema raporti puhul, Ria Oomen-Ruijtenit fraktsioonist PPE-DE, Bilyana Raevat fraktsioonist ALDE, Dimitrios Papadimoulis fraktsioonist GUE/NGL ja Ewa Tomaszewskat fraktsioonist UEN ning kõiki neid ülejäänud parlamendiliikmeid, kes andsid väärtusliku panuse sellesse arutellu.

Peaksin rõhutama, et kõnelused komisjoni ja nõukoguga kulgesid väga hästi. Olen siinkohal eriti tänulik Hélène Michardile ja Rob Cornelissenile Euroopa Komisjonist. Koostöö nõukoguga on hõlmanud eesistujariikide vahetumist. Arvestades, et sotsiaalkindlustuse kooskõlastamise üle hääletamiseni jõudmiseks on kulunud mitu aastat, on meil olnud hea meel töötada koos Soome, Saksamaa, Portugali, Sloveenia ja Prantsusmaaga.

Daamid ja härrad, see on tõepoolest olnud pikk, kuid edukas protsess. Oleme nüüd saavutanud hea kompromissi, mida kõik liikmesriigid ja kõik Euroopa institutsioonid, sealhulgas Euroopa Parlament saavad edasi arendada. Üks juhtpõhimõte muudatusettepanekute hindamisel oli alati veendumus, et praeguse kooskõlastussüsteemi muudatused ei tohiks mingil juhul põhjustada kodanike õiguste vähenemist.

Üks väga tähtis näide sellest on III lisa kõrvaleheitmine, sest III lisa võimaldab liikmesriikidel piirata oma kodanike õigusi. See raport peegeldab meie jõupingutusi sellise Euroopa saavutamiseks, kes annab oma kodanikele rohkem õigusi võimalikult paljudes valdkondades. Hea asi Euroopa koostöö puhul on, et see võimaldab Euroopa riikidel hoolitseda oma inimeste eest ühiselt. Sotsiaalne õiglus on selle oluline osa, mis ei lõppe riigipiiridel. Kodanikud peavad saama arvestada oma sotsiaalsetele õiguste kaitsega, isegi väljaspool oma koduriigi piire.

Ühtne turg võimaldab inimestel vabalt liikuda Euroopa Liidu piires. Ja me tahame seda igati soodustada. Inimesed võivad siis olla kindlad, et nende sotsiaalkindlustusõigused käivad nendega kaasas, et nende pensionid on korras, olenemata sellest, kus nad elavad või töötavad, ja et on tagatud nõuetekohane tervishoid kõikjal Euroopas ning mitte ainult neile endile, vaid ka nende peredele. See on Euroopa koostöö sellisena, nagu see peaks olema.

Zuzana Roithová, naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamuse koostaja. – (CS) Daamid ja härrad, kõnealust raportit käsitleva arvamuse koostajana pean kahetsusväärseks, et vastutav parlamendikomisjon ei ole vastu võtnud minu põhiettepanekuid. Taas kord on ta käest lasknud võimaluse tagada selged eeskirjad sotsiaalkindlustussätete kohta, mis kehtivad kõikidele pereliikmetele kõikide liikmesriikide lõikes, seoses mittevältimatu arstiabi hüvitamisega vastavalt Euroopa Kohtu otsustele. Sellest tulenevalt peame ikkagi

selgitama, et välismaal osutatud plaanilise ravi eest hüvitamise määr peaks vastama vähemalt samalaadse ravi maksumusele riigis, kus patsient on kindlustatud. Haiglaravile suunduda kavatsev kodanik peab eelnevalt taotlema luba, kuid tal on õigus edasi kaevata, kui tema taotlus tagasi lükatakse. Ambulatoorsest ravist eelnev teavitamine ei ole kohustuslik. Kodanikud peavad nüüd ootama uue piiriülest tervishoidu käsitleva direktiivi vastuvõtmist, kuigi kulude hüvitamine on osa sellest määrusest. Lisaks sellele ei anna direktiiv olulist panust subsidiaarsusesse tervishoiu vallas ning tegevuspõhimõtete vastuvõtmine võib edasi lükkuda, võib-olla aastaid. On kahetsusväärne, et tööhõive- ja sotsiaalkomisjon alahindas seda vaatenurka. Kui see välja arvata, on raport väga hea ja ma toetan seda.

Gabriele Stauner, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (DE) Proua juhataja, tahaksin öelda midagi Lamberti raporti kohta, mis käsitleb sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise üksikasjadega seotud määruse rakendamist.

Nagu raportöör ütles, on määruse eesmärk kooskõlastada, mitte ühtlustada, milleks meil ELis ei ole niikuinii mingit õiguslikku alust. Siiski minnakse mõningate tööhõive- ja sotsiaalkomisjonis vastuvõetud muudatusettepanekute puhul kooskõlastamisest kaugemale, luues aluse uutele volitustele ja teenustele. Näiteks, minu arvates ei ole vaja anda komisjonile õigust luua oma neutraalne keskandmebaas ja seda sõltumatult hallata, et tagada kiire maksmine kodanikele. See ülesanne kuulub liikmesriikidele, kes on seda seni täitnud ja kes pealegi peavad nüüd määrama selle jaoks kontaktasutuse. Ka nõuandeid otsivatele kodanikele on mugavam ja lähem pöörduda liikmesriikide ametivõimude, mitte aga kaug ja anonüümse komisjoni andmebaasi poole. Seetõttu tahaksin arutada nimelt seda küsimust volinikuga.

Samuti ei pea me asjakohaseks, et igal puudega inimesel oleks õigus saatja reisi- ja elamiskulude hüvitamisele. Saatja reisikulude maksmine peaks seostuma raske puudega, mis on igal juhul enamasti suurepäraselt määratletud liikmesriikide õiguses.

Samuti leiame, et töötud, kes ei ole täitnud kohustusi oma töökohariigis – eelkõige ei ole teinud kõiki nõutavaid toiminguid seal töökoha leidmiseks –, ei tohiks saada nõuda hüvitisi oma elukohariigis nii nagu siis, kui nad oleksid alati täitnud seadust. See ei ole õige.

Ülejäänud kolm minu fraktsiooni muudatusettepanekut käsitlevad perioodi, millest kõikide puhul peame me kuut kuud piisavaks. Need ei tohiks kõikuda vahemikus 12–18 kuud.

Jan Cremers, *fraktsiooni PSE nimel.* – (NL) Fraktsiooni PSE nimel tänusõnad raportööridele, komisjoni ametnikele ja eesistujariik Sloveeniale.

Sellel teemal on pikk ajalugu. Lõppude lõpuks on varasem määrus (EMÜ) nr 1408/71 üks esimesi õigusakte töötajate vaba liikumise kohta Euroopas. Väljapakutud lihtsustamise eesmärk on tagada Euroopa kodaniku kiirem teenindamine, kui ta nõuab hüvitist, ja samas selliste nõuete õiguspärasuse parem kontrollimine. Makseasutuste vaheline koostöö ja parem teabevahetus on seejuures väga olulised tegurid. Rakenduseeskirjadega tuleb ka tagada, et piirialatöötajate ja muude õigustatud isikute õiguses saada hüvitist ei tekiks pause.

Teisest lugemisest näeb meie fraktsioon kolme allesjäänud punkti, mis võivad vajada täiendavat kaalumist. Esiteks, ikka veel on kaks erinevat reeglit otsustamiseks, kes keegi on töötaja või füüsilisest isikust ettevõtja, kellel ei ole töötajaid. Sotsiaalkindlustuse puhul kasutatakse päritoluriigis kehtivat määratlust, samas kui tööhõive puhul kohaldatakse lähetatud töötajatele töökohariigis kehtivat määratlust. Kuni me jõuame füüsilisest isikust ettevõtja selge üleeuroopalise määratluseni, on tagatud, et see teema tuleb parlamendis ikka ja jälle jutuks.

Teine punkt on seotud õigustatud isikute teavitamisega. Komisjoni tekstis, pärast selle muutmist, olid üksikasjad selle kohta, millal peaks õigustatud isik saama pädevatelt asutustelt teavet ja millistel teemadel, hajutatud liiga paljude erinevate artiklite vahel. Selge kokkuvõtte õigusest teabele, esitatud õigusakti keskse punktina, muudaks olukorra õigustatud isikutele oluliselt selgemaks.

Kolmas muretekitav punkt on täitmise kontrollimine. Me teame varasema määruse põhjal, et registreerimine liikmesriikides ning koostöö ja kooskõlastamine erinevate pädevate asutuste vahel toimus mõnikord väga kehvasti. Oleks väga hea mõte, kui parlamenti hoitaks kursis sellega, kuidas asjakohaseid eeskirju edaspidi rakendatakse.

Ona Juknevičienė, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (LT) Lubage mul õnnitleda raportööri, härra Lamberti ja tänada teda koostöö eest selle dokumendi koostamisel.

Määruses sätestatakse kord ja lahendatakse inimeste praktilised igapäevaprobleemid. Sellega ei püüta sotsiaalkindlustussüsteeme ühtseks muuta. See on rakendusmeetod, mis võimaldab liikmesriikides eksisteerida erinevatel sotsiaalkindlustussüsteemidel. Samas välistab see olukorra, et inimesed jäävad ilma sellest, millele neil on õigus.

Aasta tagasi esitas president Sarkozy siin parlamendis kõne, milles ta ütles, et prantslased usuvad, et EL ei hoolitse nende eest ega taga mingisugust sotsiaalset kindlustust. Iirimaa elanikud ei ole ilmselt samuti teadlikud, mida nad ELilt oodata võivad.

Täna on Prantsusmaal ja ka kõigil meil võimalus näidata inimestele, et nende igapäevaprobleemid lahendatakse ELi tasandil.

Kuid nii palju kui mina tean, ei ole kahjuks igäüks nõukogus valmis nõustuma seatud tähtaegadega, mida komisjon pakub liikmesriikidele oma erimeelsuste lahendamiseks. Raportöör soovib mitte kiirustada.

Minu fraktsioon pooldab ettepanekuid ja muudatusi, millega kohustatakse liikmesriike lahendama maksmise ja kokkusobivusega seotud küsimused kuue kuu jooksul, selle asemel et venitada poolteist aastat. Inimesed ei tohiks millestki ilma jääda institutsioonide tegevusetuse ega viivituste tõttu otsustamisel.

See määrus võiks olla parim näide ELi jõupingutustest oma kodanike usalduse võitmisel.

Seetõttu kutsun oma kolleege üles hääletama nende muudatuseettepanekute poolt. Need puudutavad praktilist ja arusaadavat abi igale ELi kodanikule. Meid on valitud esindama rahvast, mitte valitsusi ega institutsioone.

Ewa Tomaszewska, fraktsiooni UEN nimel. – (PL) Proua juhataja, igal Euroopa Liidu riigil on oma sotsiaalkindlustussüsteem, mis erineb muude riikide omadest aastatepikkuste tavade ja riigi rahaliste võimaluste poolest. Need süsteemid ei kuulu ühtlustamisele. Õigus vabalt liikuda, et asuda tööle muudes riikides, on tinginud vajaduse kooskõlastada sotsiaalkindlustussüsteeme. Kehtivaid sellekohaseid eeskirju on vaja lihtsustada.

Elektroonilise andmevahetuse juurutamine Poola pensionisüsteemis on suuresti vähendanud vigade arvu kindlustusandmete edastamisel institutsioonide vahel.

Kodanikke on vaja kaitsta oma kindlustusõiguste vähenemise eest. Töötajatel peaks olema võimalus teada, millist süsteemi neile kuuluvate hüvitiste arvutamiseks kasutatakse. Neil on õigus teada, kuidas nende sissemakseid arvutatakse ja millised on sellest tulenevad õigused saada hüvitist. Seetõttu on oluline, et süsteemide kooskõlastamist käsitlevaid eeskirju ja menetlusi, mis on oma olemuselt üsna keerukad, tuleks võimaluse piires lihtsustada ja et neid ei tohiks rakendada tagasiulatuvalt kindlustatute kahjuks.

Dimitrios Papadimoulis, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (EL) Proua juhataja, sooviksin esmalt tänada raportööre, proua Lamberti ja proua Bozkurti üksikasjaliku ja vaearikka töö eest, samuti silmapaistva koostöö eest kõikide variraportööridega ning jõupingutuste eest meie ettepanekute ja meie panuse arvessevõtmiseks.

Need on erakordselt keerukad raportid, mis sisaldavad palju keerulisi tehnilisi üksikasju, kuid need on ka erakordselt kasulikud Euroopa kodanikele.

Kodanikud on kasutanud iga võimalust, sealhulgas Iirimaa rahvahääletust, et protestida suure sotsiaalse puudujäägi vastu, mida on näha nõukogu ja komisjoni poliitikas. Nad soovivad Euroopa Liitu, mis kaitseb nende õigusi, ja me oleme nüüd siin, arutamas määrust 883/2004, mis tänu nõukogule ja komisjonile, mitte parlamendile, on olnud ootel aastaid, oodates rakendusmääruste vastuvõtmist lisade tarvis.

Selle tulemuseks on bürokraatia, teabe puudumine, segadus, hammasrataste vahele jäänud töötajate põhiliste sotsiaalkindlustus- ja sotsiaalsete õiguste rikkumine; Euroopa *à la carte*, nii nagu uusliberaalid ja suurettevõtted seda soovivad, ühtse vääringuga, kuid töötajate sotsiaalsete ja sotsiaalkindlustusõiguste kooskõlastamise või ühtlustamiseta. Selle seadusandliku lünga keskel esitab komisjon oma ettepaneku tervishoiuteenuseid käsitleva „Bolkesteini direktiivi vastuvõtmiseks tagaukse kaudu”.

Need raportid paljastavad teistsuguse võimaluse. Me ei vaja Bolkesteini direktiivi tervishoiuteenuste kohta; me vajame täiustatud määrust 883/2004, mille kaudu saab raportite kohaselt käsitleda kõiki tekkivaid küsimusi, kaitstes töötajate ja nende perede õigusi ning samas toetades vajalikku liikuvust.

Seetõttu, volinik, palun peatage Bolkesteini katsetused tervishoiuteenustega ja teostage koos nõukoguga viivitamata toimingud, mida on vaja määruse 883/2004 ülejäänud peatükkide ja lisade menetlemiseks, et see saaks jõustuda niipea kui võimalik.

Ma ergutan teid mitte hääletama ühegi muudatusettepaneku poolt, mis nõrgendab proua Lamberti ja proua Bozkurti raportite sisu.

Derek Roland Clark, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – Proua juhataja, raportis A6-0251/2008 mainitakse muudatusettepanekus nr 4 „töötute liikuvust”. Kas see tähendab, et tööd otsivad töötuid veetakse bussidega ELis ringi – maksumaksjate kulul? Liikmesriik vastutab seal töötanud, kuid teise liikmesriiki kolinud ja seejärel töötuks jäänud isiku suhtes sotsiaalkindlustusmaksete tegemise eest.

Muudatusettepanekust nr 148 pakutakse välja, et maksumaksja peaks liikmesriikidevahelise hüvitussüsteemi kaudu maksuma sõidu eest arstlikule läbivaatusele teise liikmesriiki, kasutades kahtlemata keerukat ELi valemit. Liikmesriigid võivad teha invaliidsuse kohta otsuseid, mis on kohustuslikud teisele liikmesriigile, olgugi et seda raskendab invaliidsusaste, kuid neil võivad olla eeskirjad hüvitiste kattumise vältimiseks.

Eeskirjad puudutavad kõiki ELi kodanikke, kes liiguvad ELi piires mis tahes põhjusel. Siia kuuluvad ELis seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud, kes on töötanud rohkem kui ühes liikmesriigis, ning peagi ka kodakondsuseta isikud ja pagulased. Raportites väidetakse mitmes kohas, et need lihtsustavad määrust ja nüüdisajastavad kehtivaid õigusnorme sotsiaalkindlustusasutuste, tööandjate ja kodanike jaoks, olles samas paljuhõlmavad. Ilmselt ei avalda see mingit mõju ühenduse eelarvele. Märgitakse, et kooskõlastamise, mida saab teha vaid ühenduse tasandil, eeskirjad vähendavad rahalist ja halduskoormust, kuid et tegu ei ole ühtlustamisega. Kuidas saavad olemas olla hüvitamine, ELi kindlaksmääratud valemid, reegel, mis hõlmab igasugust liikumist, ja kooskõlastuseeskirjad, ilma et see oleks ühtlustamine? Lõppude lõpuks on need raportid hulk vastuolulisi avaldusi. Kui need vastu võetakse, on vaja suuri halduslikke jõupingutusi, milleks kulub raha, mida raportis öeldu kohaselt aga vaja ei ole.

Lõpetuseks, perekond on siin identiteedikriisis. Sünni- ja lapsendustoetused ei ole ilmsesti peretoetused. Kui perekond ei ole perekond, siis kes täpsemalt on lapsendatud laps?

Ka mina sooviksin vältida identiteedikriisi. „Piirialatöötaja” on isik, kes töötab ühes liikmesriigis, kuid elab teises, tingimusel et ta naaseb koju kord nädalas. Hästi, see siin on Prantsusmaa ja ma naasen homme koju. Olen ma piirialatöötaja, kuigi ma elan täpselt Inglismaa keskel?

Jim Allister (NI). – Proua juhataja, tööjõu liikuvus peaks olema ELi ja Lissaboni strateegia põhijoon, kuid EP liikmena – nagu teisedki EP liikmed – kuulen ma korrapäraselt kaebusi ravikindlustuse puudumise, ebapiisava sotsiaalkindlustuse ja – mis ehk kõige häirivam – erivate riigiasutuste antavate vastuoluliste nõuannete kohta.

Ei ole tavatu, et ühe liikmesriigi töötajad töötavad teises mõne ettevõtte korraldusel, mis asub kolmandas liikmesriigis, ning just siin tundub paljude jaoks peituvat asja iva, tõstatades küsimusi, et kus ja kuidas nad on kindlustatud. Meie seas mõjutab seesama probleem parlamendi assistente ning hoolimata Parlamendi Assistentide Liidu jõupingutustest püsib see probleem endiselt. Minu arvates on ennekuulmatu, et me ei saa isegi oma parlamendis selles küsimuses korda majja, kuid tegeleme siin õigusloomega teiste jaoks.

Tunnen eeskätt muret kasu eesmärgil töötavate inimeste, mitte turistide heaolu pärast. Tahan, et kõik seaduselüngad, mis aitavad tuua kasu turistidele, selles õigusaktis korralikult kinni kaetaks.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). - (NL) Tänan kõiki raportööri suurepärase töö eest, sest see ei olnud lihtne ülesanne. Me vajame häid eeskirju töötajate vaba liikumise kohta Euroopas, proua juhataja, eeskirju, mis tagavad, et seda vabadust kasutavad töötajad ei jääks hammasrataste vahele. See küsimus on nüüd lahendatud uues kooskõlastamismääruses. Seda määrust oli vaja, sest vana ei vastanud enam tegelikule olukorrale ning kooskõlastusmenetlusi oli võimalik lihtsustada.

Mõtlen, et kas tulemus on rahuldav. Kas kõik on nüüd tõesti lihtsustatud? Mul on omad kahtlused. Me kooskõlastame sotsiaalkindlustust, kuid me ei kooskõlasta hüvitiste maksustamist, kuigi hüvitisi antakse üha enam maksusoodustustena. Arvan, et peaksime selle üle järele mõtlema.

Teine punkt on, et kooskõlastamine toimub alati pärast sündmust. Riiklikud seadusandjad peaksid palju rohkem arvesse võtma süsteemuudatuste tagajärgi inimestele, kes on liikuvad, teisisõnu, inimestele, kes töötavad ühes ja elavad teises riigis.

Juhiksin tähelepanu ka lisa muudatusele. See muudatus on väga hea Madalmaade pensionäridele, kes maksavad ka edaspidi sotsiaalkindlustusmaksed Madalmaades, kuid elavad välismaal ega ole seni õigustatud nõudma hüvitisi Madalmaades, olgugi et nad on maksnud sealsesse süsteemi. Seega on Madalmaade kodanikel, kes elavad Belgias või Saksamaal või veelgi kaugemal, Prantsusmaal, kaunil Prantsusmaal, või Hispaanias, nüüd õigus sellisele kohtlemisele. Minu tänusõnad selle eest ka tervishoiuministrile, kes oli selle muudatuse poolt.

Jan Andersson (PSE). - (SV) Proua juhataja, volinik, tahan tänada raportööre. Jean Lambert on nende asjadega tegelenud niikaua kui mina mäletan, ka on tal suured kogemused. Emine Bozkurt tuli veidi hiljem, kuid mõlemad on teinud usumatult head tööd ja eeskätt töötanud ülimalt hästi koos erinevate erakondade variraportööridega.

Alustuseks mõned üldised punktid, sest need väärivad kordamist. Tegu ei ole ühtlustamisega. Me teame, et ELi sotsiaalkindlustussüsteemid erinevad. Küsimus on kodanikes ja nende õigustes kasutada siseturgu, et otsida töökohta ja viibida siseturu piires mujal. On äärmiselt tähtis, et sotsiaalkindlustussüsteeme kooskõlastataks. On tähtis, et pensioniõigusi kooskõlastataks. On tähtis, et töötud saaksid kasutada siseturgu. On tähtis, et patsientidel oleks võimalik saada ravi muudes riikides. Need asjad on siseturu seisukohast elutähtsad. Kooskõlastamiseta ei toimiks siseturg rahuldavalt.

Kooskõlastatud on ka varem. Sellel olid omad puudused. Nüüd juurutatakse täiustusi, ühelt poolt suurema hulga inimeste, mitte ainult majanduslikult aktiivsete inimeste kindlustatuse ja teiselt poolt suurema hulga valdkondade, nagu ennetähtaegsed pensionid, hõlmamise kaudu, mida me peame positiivseks arenguks.

Sooviksin juhtida tähelepanu mõnele küsimusele, mida meie raportöörid käsitlesid. Jean Lambert viitas elektroonilisele andmevahetusele ja pooldab seda, sest see võimaldab suuri parandusi. Siiski on samuti tähtis pidada silmas üksikisikute kaitset teabe sellisel vahetamisel. Seetõttu järgime me andmekaitseinspektori soovitusi.

Mis puutub kolmandate riikide kodanikesse, siis on tähtis silmas pidada seda tahku ja mitte ainult selle pärast, et sinine kaart on tulekul. Võrdne kohtlemine on üha hädavajalikum. Mis puutub Emine Bozkurti raportisse, siis ütlen vaid, et uus määrus ei tohi tähendada vähem õigusi – pigem rohkem. See on oluline. Täna raportööre veel kord ja loodan, et lähitulevikus jõuame lõpliku otsuseni.

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, täna raportööre ja komisjoni, kes on teinud tänuväärset tööd seniste kohmakate määruste lihtsustamisel ja ajakohastamisel. Teema, mida täna arutame, on meie kodanike otseses huviorbiidis. Mis on tähtis kodanikule – määruste subjektile? Esiteks, et kodanikuõigused oleksid tagatud – ja arvestades täna töajaku vaba liikumist – oleks talle kindlustatud sotsiaalkaitse kõikjal. Teiseks, et dokument oleks talle arusaadav. Kolmandaks, et hüvitismehhanism toimiks mõistliku aja jooksul.

Mida me oleme määrustega saavutamas? Meie kodanike esimene huvi – õigus sotsiaalkindlustusele – on väga hästi tagatud. Teine huvi – üldarusaadavus – pole meil siiski veel täielikult õnnestunud. Ma ei heida kellelegi midagi ette, teema on keeruline, küllaltki tehniline, ega ole ilukirjanduslik. Kolmas huvi: aeg, mis kulub kodanikul hüvitise kättesaamiseks, sõltub meie täna eelseisvast hääletusest.

Sotsiaalkindlustuse hüvitis ei ole võrreldav ettevõtja kasumi või pangadividendidega. Hüvitist taotleb inimene, kes on raskustes ja kellele see on üldjuhul ainuke sissetulek. Sellest tulenevalt kutsun teid toetama ettepanekuid, mis pakuvad kodanikule kuuekuulist hüvitusperioodi. Tagamaks kodaniku õiguste realiseerimise ja kaitse, peaks ka liikmesriikide vastavate institutsioonide vaheline arveldusperiood olema sama, s.t kuus kuud. 18-kuuline hüvitise töötlemise periood ei ole 21. sajandil asjakohane.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). - (PL) Proua juhataja, kooskõlastatud sotsiaalkindlustussüsteemi loomine on väga raske ülesanne. Seepärast peaksime me raportööri õnnitlema. Sooviksin siiski siinkohal juhtida tähelepanu väljastpoolt Euroopat saabuvate siserändajate peredele makstavate hüvitiste küsimusele. Loomulikult tuleks toetada neid, kes on siin seaduslikult, ning ebaseaduslikele siserändajatele tuleks anda humanitaarabi, kuid peredele piiramatute sotsiaaltoetuste andmine, millest saab nende alaline ja ainuke tuluallikas, on arusaamatu. Praegu on palju selliseid perekondi, kes saavad palju erinevaid hüvitisi ja kes ei kavatsegi tööd teha, sest nad peavad oma elatustaset üsna rahuldavaks. See avaldab äärmiselt halba mõju nii Euroopa majandusele kui ka töötavatele ja -kultuurile. Sellega seondub tõik, et need pere elavad viisil, mis ei lõimu selle riigi kultuuri ja tavadega, kuhu nad on elama asunud.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). - (EL) Proua juhataja, meie arvates on proua Lamberti raport tehnilisest vaatenurgast positiivne, sest see on edasimineku sotsiaalkindlustuse kooskõlastamise vallas. See

võimaldab ELi kodanikel liita teises liikmesriigis asjakohasel ajal kehtinud sotsiaalkindlustussüsteemi alusel elatud või töötatud perioode, et arvutada neile makstav riiklik pension või määrata kindlaks muid õigusi. Seega aitab see kaasa kodanike hõlpsamale ja sujuvamale liikumisele liidu piires.

Pea siiski märkima, et me ei tohi tähelepanu jätta tööka, et hoolimata raportis tõstatatud mõningatest vastuväidetest, hakatakse teavet ja isikuandmeid elektrooniliselt vahetama, ning me ei nõustu sellega täielikult.

Mida ma soovin aga oma kõnes rõhutada, on üks teine vajadus, mida me kipume hetkel Euroopa Liidus tähelepanuta jätma. Põhiküsimus ei ole liikumise hõlbustamiseks mõeldud meetmete rakendamises üksnes nende rakendamise eesmärgil. See ei ole töötajate jaoks esmatähtis; nemad soovivad ja nõuavad oma põhiõiguste austamist. Rändamine ühest riigist teise päritoluriigis valitseva tööpuuduse või kehvade töötingimuste tõttu ei ole sotsiaalne vajadus. Sotsiaalne vajadus on tagada tööga kindlustatus ja seega kindlus kõikide kodanike pereelus. Väljaränne majanduslikel ja sotsiaalsetel põhjustel ei tohiks olla eesmärk – kaugel sellest.

Suund, mille Euroopa Liit täna valib – kapitali vaba liikumise pidamine tähtsamaks kui iseenesestmõistetavad tööalased õigused, nagu nähtub paljudest kohtuasjadest, mida on arutatud Euroopa Ühenduste Kohtus –, annab mõista, et me ei saa olla rahul oma pensioniõiguste ülekandmise õigusega, tõestamaks näilikult, et isikute vaba liikumine on sisse seatud.

Me peame võitlema täieliku tööhõive eest koos tervikliku sotsiaalkindlustusega, vastupidiselt praegusele tegevusele, mis rahvaarvu vähenemise ettekäändel juhhib meid ebakindla tööhõive mõtteviisi suunas ja kahjustab kollektiivlääbirääkimiste tähtsust paljudes riikides.

Edít Bauer (PPE-DE). – (SK) Esiteks tahaksin tänada raportööre, proua Lamberti ja proua Bozkurti suurepärase ja raske töö eest.

Raportöörid, meie siin parlamendis ja nõukogu ning ka komisjon on kõik ühendanud oma jõupingutused ja tänu sellele on meie ees viimaks kauaoodatud uus määrus, mis võimaldab rakendada määrust (EÜ) nr 883/2004, millega asendatakse tülikas määrus (EMÜ) nr 1408/71. Juurdepääs nendele hüvitistele ja teenustele, mida iga liikmesriik pakub oma sotsiaalkindlustussüsteemi kaudu, on seni olnud õigustatud isikute jaoks muudes liikmesriikides raske. Ei saa olla kahlustki, et üheskoos aitavad need dokumendid lihtsustada piiriülest liikumist töö eesmärgil, mille tulemusena kasutatakse ühtset tööturgu paremini ja see ka toimib paremini.

Proua Lamberti koostatud teise raporti variraportöörina tahaksin esile tõsta võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtte laiemat rakendamist, laiendades määruse sätete kohaldamisala kolmandate riikide kodanikele. Leian, et nagu arutelu näitab, ei saa me eeldada, et seadusandlus lahendab kõik meie probleemid. See ei lahenda isegi kõiki meie praeguseid probleeme, rääkimata siis tulevastest.

Ilmselgelt tuleb astuda palju samme ja teha palju tööd, et saavutada jätkusuutlikkus ja kohaneda uute väljakutsetega, sealhulgas täiendava kooskõlastamisega.

Gabriela Crețu (PSE). – (RO) Oleme palju rääkinud selle määruse puhttehnilisest olemusest. Tegelikult oli see vale nägemus, mis jättis varju sügavalt poliitilise tahu. Euroopa Liidus on ühtne turg, kuid 27 erinevat sotsiaalkindlustussüsteemi. Miljonid kodanikud töötavad muudes riikides kui nende koduriik, mistõttu peaksid nende käsutuses olema neile ja nende peredele kuuluvad seaduslikud sotsiaalsed õigused. Institutsioonid peaksid seda olukorda haldama ja teenuseosutajad peaksid oma teenused maha arvama.

Eeskirjad, mille järgi probleeme täna lahendatakse, on Interneti-eelsest ajastust, mil liidul oli kuus liikmesriiki paiksete kodanikega. Täna on neid 27, kus elavad kodanikud, kes kalduvad rändama. Nende eeskirjade nüüdisajastamine, lihtsustamine ja kohandamine uue tegelikkusega oli hädavajalik. See on määruse 883/2004, mis ilma menetlusteta on ikka veel mittekohaldatav, eesmärk.

Oleme praegu aastas 2008 – neli aastat ebasoodsaid viivitusi nii töötajate jaoks, kes nõuavad oma õigusi, kui ka asjaomaste ettevõtete ja institutsioonide tõhususe seisukohast.

Vanasõna ütleb, et kurat on peidus pisi-asjades. Täna peame õnnitlema raportööre, Jean Lamberti ja Emine Bozkurti, sest tänu üksikasjade lahendamisele võime oodata teabevoogude liikumise hõlbustumist andmekaitse ja tõhusama kooskõlastamise tingimustes.

Tänapäeval pakutakse uues sotsiaalagendas välja pisitaiustusi suurte puuduste taustal. Määruse nr 883 jõustamine on hea uudis. See leevendab vaid vähesel määral tunnet, et viimastel aastatel on Euroopa sotsiaalagenda seisnud paigal.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). - (PL) Proua juhataja, määrus (EÜ) nr 883/2004 kehtib mitte ainult töötajatele ja nende peredele, vaid ka kõigile neile, kes on hõlmatud sotsiaalkindlustussüsteemidega. See laiendab nende süsteemide kooskõlastamist ning on ka muid tähtsaid muudatusi, sealhulgas pensionite, toetuste ja muude hüvitiste arvutamine. Selle kooskõlastamise tulemuslikkus sõltub uue rakendusmääruse sisust, elektroonilise andmevahetuse tõhususest ning heast suhtlusest. Samuti on hea, et määrus puudutab kolmandaid riike ja et käimas on töö määruse täiustamiseks.

Me peaksime tunnustama raportööri tehtud tööd ja tema esitatud ettepanekuid. Temalt ei saaks rohkem nõuda, sest nõukogu ja komisjon ei ole veel oma tööd lõpule viinud ega seni esitanud lisade lõplikku sisu. Töö jätkub ning ka hüvitiste saajad jätkavad ootamist, olles masendunud hüvitiste mittetäieliku maksmise, bürokraatia ja tagasimaksete pika ooteaja tõttu.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). - (EL) Proua juhataja, need on määrused, mis kinnitavad Euroopa poliitika üldist suunda ja on seotud praktiliste probleemide lahendamisega Euroopa kodanike, samuti kõigi ELi liikmesriikides elavate ja töötavate isikute sotsiaalkindlustuse vallas.

Kui need jõustuvad ja kui rakendusmäärus, mis on hetkel kaasotsustamismenetluse raames läbivaatamisel, on samuti vastu võetud, tugevdavad need töötajate liikuvust ja muudavad nende perede elu lihtsamaks, seda nii töötamise kui ka pensionil olemise ajal.

Raportööride sõnutsi, keda ma soovin õnnitleda, muudavad eeskirjade lihtsustamise põhimõtted praegust kooskõlastussüsteemi, vähendamata seejuures kodanike õigusi, nagu oleks juhtunud ühtlustamise puhul.

Vajadus tõhusate ja kiirete lahenduste järele rahuldatakse bürokraatlike menetluste lihtsustamise ja riikidevaheliste halduslike küsimuste lahendamise teel. Üks põhimeetmeid liikmesriikide jaoks on määrata koostööasutused ja erilised kontaktasutused, et hõlmata sotsiaalkindlustuse mitmesuguseid tahke piiriülestes suhetes.

Üks neist on pikaajaline hooldus, küsimus, mis on parlamendi ettepanekus lahendatud väga keerulisel viisil. Me loodame, et leitakse lihtsam viis vananeva Euroopa kroonilise probleemi lahendamiseks.

Maksesüsteemid, vaidluste lahendamine, makstud summade tagasinõudmine ja kodanike raskused teises liikmesriigis töötatud perioodidega seotud õiguste akumulereerimisel on hetkel suurteks takistusteks ning me loodame need seatud tähtaja jooksul ületada kooskõlastamise kaudu, mis uue algmääruse ja rakendusmäärusega uuesti sisse seatakse.

Riiklike sotsiaalkindlustussüsteemide eriomadusi võetakse arvesse XI lisas olevates erisätetes, mis käsitlevad riikliku õiguse rakendamist. Määrus hõlmab ka võõrtöötajate õigusi.

Proinsias De Rossa (PSE). - Proua juhataja, selle küsimuse arutamisel saame kaugelt saali paremast servast alati märkus, näiteks teemal „hüviteturistid”. Nad ei räägi kunagi „maksuturistidest” ega „riigiabituristidest”. Sel viisil rünnatakse alati vaeseid ja vähemjõukaid.

Soovin õnnitleda kahte raportööri raportite puhul. Kahjuks ei pälvi nende positiivne töö liikmesriikide meedias palju tähelepanu, sest meedia on üldjuhul rohkem huvitatud negatiivsetest lugudest. Need on keerukad resolutsioonid, millega püütakse kooskõlastada liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteeme, mis on ka iseenesest keerukad, sest nendes püütakse käsitleda mitmesuguseid individuaalseid asjaolusid. Määrused on hädavajalikud meie kodanikele ja residentidele, eeskätt piirialadel elavatele, kes, üldsegi mitte tavatult, töötavad ühes liikmesriigis ja elavad teises. On oluline tagada, et inimesed, kes sedasi töötavad ja elavad, oleksid kaitstud ettenägematu töötuse, haiguse, õnnetuste ja, tõepoolest, lõpliku pensionile jäämise korral. Kui me tahame tagada vaba liikumise Euroopa Liidus, peame neile andma kindlustunde.

Soovin siiski tõstatada ühe küsimuse, mida need määrused ei käsitle ja mis üldiselt ei ole reguleeritud ka liikmesriikides. See on puuetega inimeste, kes sageli vajavad vabalt liikumiseks isiklikku abistamist, liikumisvabadus.

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Monica Maria Iacob-Ridzi (PPE-DE). - (RO) Sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamist käsitlevad eeskirjad on tihedalt seotud isikute vaba liikumise põhimõttega ja need peaksid parandama teises Euroopa Liidu liikmesriigis elavate kodanike elatustaset ja töötõngimusi.

Vaadeldav määrus raportööride muudetud versioonis lihtsustab kõiki neid menetlusi ja laiendab kohaldamisala kõikidele kodanikerühmadele, nii töötavatele kui ka töötutele.

Euroopa kodanikel peaks olema võimalus saada pensioniõigused, mille kogumaht vastab tööstaažile. Kui kodanikud asuvad elama mõnda teise Euroopa Liidu riiki, peaksid nende käsutuses olema haldussüsteem, mis suudab koondada kogu teabe varasema tööhõive kohta, samuti rahalised õigused, mis tulenevad tööalastest tegevusest.

Seepärast oleksin tahtnud, et komisjoni ettepanek sisaldaks võimalikult täpseid lahendusi selle kohta, kuidas liikmesriigid saavad tõhusalt edastada sotsiaalsete õigustega seotud teavet. Pealegi on vaadeldav määrus minu arvates Euroopa tööjõu liikuvuse seisukohast määrava tähtsusega.

Eurobaromeetri uuring näitab, et üle 50% kodanikest tunneb, et neid heidutab sotsiaalne ebakindlus, mis neile eeldatavasti osaks saab, kui nad lähevad tööle teise liikmesriiki. Sellest tulenevalt elab vaid 2% Euroopa kodanikest muus liikmesriigis kui nende koduriik.

Kui me tahame, et liikuvus oleks Euroopa majanduses tõeliseks liikumapanevaks jõuks, peame kõrvaldama kõik haldustakistused seoses sotsiaalsete õiguste ülekantavusega.

Joel Hasse Ferreira (PSE). – (PT) Volinik Špidla, daamid ja härrad, me peame kooskõlastama sotsiaalkindlustust Euroopa tasandil, millest tulenevalt siis ka võimalus seda küsimust arutada. Esiteks, sooviksin tervitada raportööride, Emine Bozkurti ja Jean Lamberti tehtud tööd. Teiseks, sooviksin tähelepanu juhtida järgmistele punktidele: absoluutne vajadus tagada riikide süsteemide omavaheline kokkusobivus nii era- ja investeerimisfondide sektoris kui ka avalikus sektoris. Selline kokkusobivus aitab suurendada liikuvust ja annab töötajatele võimaluse liikuda ringi kogu Euroopas.

Proua juhataja, seoses sellega on tähtis teha edusamme erinevates liikmesriikides tehtavate mahaarvamiste summeerimisel, nagu on ka tähtis tagada, et sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine tugevdab, mitte aga ei piira kunagi kodanike õigusi. Lisaks sellele on oluline lihtsustada eeskirju, et kodanikud mõistaksid Euroopa Liidu institutsioonide rakendatavaid põhimõtteid ja keelekasutust ning tunneksid, et Euroopa on üks tervik.

Me teame, et sotsiaalkindlustussüsteeme ei ole lihtne hallata, kuid on hädavajalik, et Euroopa kodanikud mõistaksid kriteeriume, mida me rakendame. Ütleksin veelgi enam, et see kooskõlastamine aitab meil kindlasti paremini vastastikku mõista erinevaid sotsiaalkindlustussüsteeme. Me peame liikuma kõikide eurooplaste parema sotsiaalse kindlustatuse suunas, sotsiaalkindlustussüsteemi suunas, milles arvestatakse erinevate süsteemide parimate tavadega, et edendada täna kooskõlastamist ja, kes teab, homme ühtlustamist.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Nelja vabadust hõlmav siseturg on üks Euroopa Liidu põhisaavutusi. Teenuseid ja inimeste vaba liikumist käsitleva direktiivi vastuvõtmine toob kasu Euroopa Liidu kodanikele.

Teisalt pöörduvad kodanikud meie poole probleemidega, millega nad seisavad silmitsi, kui nad vajavad tervishoidu ja hoolekannet. Igal liikmesriigil on talle omane sotsiaalkindlustussüsteem. Olen veendunud, et süsteemide kooskõlastamine, läbipaistvus, bürokraatia kõrvaldamine ja elektrooniline teabevahetussüsteem toovad kasu kõikidele ELi kodanikele.

Tahaksin tänada kõiki parlamendiliikmeid tänase väga huvitava arutelu eest ning raportööre raske töö eest.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Daamid ja härrad, tänan teid üksikasjaliku arutelu eest, mis minu arvates annab tunnistust asjakohase raporti kõrgest kvaliteedist. Just praegu oleme oma töös uue määruse kallal jõudnud teatavasse etappi. Tõepoolest, hetkel ei ole kõik probleemid lahendatud, kuid, nagu arutelu on näidanud, oleme saavutanud edu kõikides tahkudes. Euroopa süsteemiga kooskõlastatakse sotsiaalkindlustussüsteeme. See ei tähenda, et sellega kehtestataks uusi õigusi. Sel tasandil me ei kehtesta uusi õigusi. Me hoopis täiustame Euroopa Liidu piires liikuvate kodanike õiguste praktilist rakendamist. Siin on tegu kümnete miljonite inimeste, kümnete miljonite juhtumitega. Seega, lubage mul veel kord rõhutada, kui tähtis on see arutelu, arvestades et see on äärmiselt praktiline ja mõjutab pea igat Euroopa Liidu kodanikku. Lubage mul ka rõhutada, et esitatud tehnilistel ettepanekutel on ka teatav poliitiline tähendus, sest liikumisvabadus ja õiguste kättesaadavus kuuluvad minu arvates aluspõhimõtete hulka, millele Euroopa Liit on rajatud.

Daamid ja härrad, lubage mul lühidalt vastata kommentaarile, mida me kuulsime seoses ettepanekutega võtta vastu uued direktiivid patsientide liikumise kohta. Tahan toonitada, et küsimus ei ole teenuste vabas liikumises, teisisõnu, igasuguste paralleelide tõmbamine mõne varasema direktiiviga on ebaõige. Samuti leian, et põhjalik arutelu parlamendis näitab, et need ettepanekud tähistavad Euroopa Liidu kodanike jaoks edasiminekut.

Jean Lambert, raportöör. – Proua juhataja, sooviksin tänada kõiki neid parlamendiliikmeid, kes on andnud arutellu oma panuse.

On selge, et mõned inimesed elavad elu, mis tundub olevat keerukas. Tegelikult võib olukord olla väga lihtne, kui piir asub ehk 10 km kaugusel nende kodust ja nad otsivad tööd või siis midagi muud.

Kindlasti on mõningate siin saalis kuulnud kõnede põhjal selge, et praegust süsteemi ei mõisteta hästi ei mõningate liikmesriikide haldusasutustes ega siin parlamendiski. Sotsiaalkindlustussüsteeme juba kooskõlastatakse – siin ei ole midagi uut. Sellega püütakse ajakohastada, rakendada ja lihtsustada. Kõik teist, kel on Euroopa ravikindlustuskaart kaasas – see saab loomulikult teil kõigil olema –, teavad, et isegi olemasoleva süsteemi raames on võimalik lihtsustada.

Ma soovitan artikli 11 lõiget 1 käsitlevat muudatusettepanekut nr 30 inimesele, kes ei ole kindel, kas ta on piirialatöötaja.

Rakendusmääruses püütakse ka selgelt sätestada õigused, mis inimestel on. See on muudatusettepaneku nr 34 eesmärk, nagu ka muudatusettepaneku nr 125 oma, mis on selgitus ja mis ei anna uusi õigusi kellelegi, kes soovib töötada kahes liikmesriigis.

Kutsuksin inimesi veel kord üles toetama parlamendikomisjoni teksti seoses andmebaasiga. Kui see ei ole sisse seatud ja tõhusalt toimimas – ja seda soovivad ka liikmesriikide haldusasutused –, siis muutub väga raskeks igasuguste tähtaegade täitmine, mida parlament otsustab täna kehtestada.

Ma soovitan parlamendile mõlema raporti osas parlamendikomisjoni seisukohta ja ootan mõne minuti pärast toimuvat hääletust.

Emine Bozkurt, raportöör. – (NL) Mul ei ole tegelikult enam midagi lisada. Minu tänusõnad kõigile, kes andsid panuse sellesse arutellu: tänan teid toetuse eest. Ootan nüüd peagi algava hääletuse tulemust.

Robert Goebbels (PSE). – (FR) Proua juhataja, esmaspäeva õhtul valmistasid meile heameelt ministri, härra Jouyet' visiit ja see, millist tähtsust eesistujariik Prantsusmaa tundub selle parlamendi tööle omistavat.

Täna, arutades sotsiaalkindlustust, on eesistujariigi pink jäänud lootusetult tühjaks. Ma loodan, et see ei ole märk sellest, et liidu eesistujariik Prantsusmaa ei ole huvitatud niivõrd tähtsast teemast kui sotsiaalkindlustus.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Nüüd alustame hääletamisega.

ISTUNGIT JUHATAB: Edward McMILLAN-SCOTT

Asepresident

4. Otsus kiirmenetluse kohta

Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus, millega nähakse ette ajutine erimeede, et edendada majanduskriisi tõttu kannatavate Euroopa Liidu kalalaevastike ümberkorraldamist (KOM(2008)0454 - C6-0270 /2008 -2008/0144(CNS))

Philippe Morillon, kalanduskomisjoni esimees – (FR) Daamid ja härrad, oleme tõepoolest saanud kõnealuse taotluse kiirmenetluse kohta ning kalanduskomisjon kaalus seda siin kell 10.00 toimunud erakorralisel koosolekul. Kalanduskomisjon oli ühehäälselt kiirmenetluse vastuvõtmise poolt ning ma olen kalanduskomisjonile tänulik küsimuse kiireloomulise käsitlemise eest.

(Parlament nõustus kiirmenetlusega.)⁽¹⁾

5. Hääletused

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on hääletamine.

(Hääletamise tulemused ja muud üksikasjad: vt protokoll.)

⁽¹⁾ Lisateabe saamiseks vt protokoll.

5.1. Iga-aastased tegevusprogrammid Brasiiliale ja Argentinale(2008) (B6-0336/2008) (hääletus)

5.2. ELi prioriteedid ÜRO Peaassamblee 63. istungjärguks (A6-0265/2008, Alexander Graf Lambsdorff) (hääletus)

5.3. Ühenduse raudteede ohutuse direktiivi 2004/49/EÜ muutmine (A6-0223/2008, Paolo Costa) (hääletus)

5.4. Määruse (EÜ) nr 881/2004 (millega asutatakse Euroopa Raudteeagentuur) muutmine (A6-0210/2008, Paolo Costa) (hääletus)

5.5. Ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevad eeskirjad (uuesti sõnastamine) (A6-0264/2008, Arūnas Degutis) (hääletus)

5.6. Euroopa ettevõtlus- ja kaubandusstatistika kaasajastamise programm (MEETS) (A6-0240/2008, Christoph Konrad) (hääletus)

– Enne hääletust:

Christoph Konrad, raportöör. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, lubage mul teha mõned üksikud märkused selle raporti kohta, mille üks tahk, nagu te teate, on dereguleerimisele ja bürokraatia vähendamisele kaasaitamine.

Raportiga nähakse ette komisjoni kohustus anda igal aastal parlamendile aru, teavitades meid sellest, kuidas bürokraatia vähendamine ja dereguleerimine edeneb, ning, me loodame, et sellest, kui hästi see edeneb. Siiski saame parlamendis selles protsessis palju olulisemat rolli etendada. Seetõtu ma loodan ja soovin, et lisaks komisjonipoolsele aruandluskohustusele saame ise selles protsessis palju tegusamalt osaleda, näiteks oma töö kaudu parlamendikomisjonis. Eeskätt saab majandus- ja rahanduskomisjon neis küsimustes juhtohjad haarata, sealhulgas astuda dialoogi volinik Verheugeniga ja Stoiberi rühmaga.

Sellest tulenevalt on meil parlamendis kõnealuse dokumendiga ikka veel tööd teha ja ma sooviksin kasutada võimalust, et seda toonitada.

5.7. Patareid ja akud ning patarei- ja akujätmed (A6-0244/2008, Johannes Blokland) (hääletus)

5.8. Teatavate ohtlike ainete ja valmististe turustamise ja kasutamise piirangud (A6-0135/2008, Miroslav Ouzký) (hääletus)

5.9. Maagaasiedastusvõrkudele juurdepääsu tingimused (A6-0253/2008, Atanas Papanizov) (hääletus)

5.10. Maagaasi siseturg (A6-0257/2008, Romano Maria La Russa) (hääletus)

– Enne hääletust:

Romano Maria La Russa, raportöör. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, eile ei saanud ma saadavaloleva aja piiratus tõttu tänada nii, nagu tahtsin, kõiki neid, kes on minuga koos töötanud. See on olnud keeruline direktiiv ja on peetud väga pikki arutelusid, kuid minu arvates oleme jõudnud eduka lõplahenduseni.

Tahaksin eelkõige tänada koostöö eest kõiki kolleege tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonis, eriti variraportööre, härra Reuli, härra Swobodat, härra Mandersit, härra Turmes'i, härra Seppäneni ja loomulikult volinik Piebalgsi – loodan, et ei jätnud kedagi välja –, samuti härra Vidal-Quadrast. Tahaksin tänada ka kogu sekretariaati, oma personali ja kaastöötajaid.

Ainult kolm sekundit. See on huvitav ja äärmiselt tähtis direktiiv. See on direktiiv – palun lubage mul rääkida kolm sekundit. See on direktiiv – me kaotame siin parlamendis nii palju aega! –, mis pakub huvi ettevõtjatele, kes on kahjuks sageli monopolid, ja tarbijatele.

Usun, et oleme oma töös üritanud mitte karistada tootjaid ega tarbijaid, vaid oleme püüdnud – ja tänan teid aplausi eest, kuid ma jätkan –, oleme püüdnud töötada selles mõttes kõikide Euroopa kodanike heaks ... Hästi, teil on kiire, lõpetagem väga lühidalt. See, ja ma tänan teid, on väga rõõmustav Euroopa parlamentaarse demokraatia väljendus.

(Aplaus)

5.11. Sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine (A6-0251/2008, Jean Lambert) (hääletus)

– Enne hääletamist muudatusettepaneku nr 79 üle:

Jan Cremers (PSE). – Härra juhataja, sooviksin teha ettepaneku muuta hääletusjärjekord vastupidiseks. Muudatusettepanek nr 79 on laiem ning muudatusettepanekuga nr 163 piiratakse muudatusettepanekut nr 79, seega on muudatusettepanek nr 79 kõige laiaulatuslikum. Seepärast sooviksimme seda esimesena.

Juhataja. – Põhjus, miks see on niisugusesse järjestusse pandud, on sõna „tõsine“ lisamine muudatusettepanekusse nr 163.

Jean Lambert, raportöör. – Härra juhataja, mul on hea meel toetada järjestuse ümberpööramist, mille pakkus välja fraktsioon PSE.

5.12. Sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine: XI lisa (A6-0229/2008, Emine Bozkurt) (hääletus)

5.13. Määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaldamisala laiendamine kolmandate riikide kodanikele, keda need sätted ei hõlma (A6-0209/2008, Jean Lambert) (hääletus)

5.14. Parlamendi kodukorra artikli 29 (Fraktsioonide moodustamine) muutmise (A6-0206/2008, Richard Corbett) (hääletus)

– Enne hääletust:

Bruno Gollnisch (NI). - (FR) Härra juhataja, kuna tundub, et tegelikult on muudatusettepanek vaid kaugelt seotud raporti algtekstiga, siis selle asemel, et tugineda kodukorra artiklile 151, mis käsitleb muudatusettepanekute vastuvõetavust, tahaksin välja pakkuda, et parlament suunaks teksti tagasi parlamendikomisjonile.

Ma selgitan pakutud lahendust väga lühidalt. Corbetti raporti peaesmärk on ka härra Corbetti enda arvates vältida, et parlamendiliikmed, kes jagavad teatavat veendumust seoses rahvusliku identiteedi, iseotsustusõiguse ja sõltumatuse kaitsega, ei saaks moodustada fraktsiooni.

Tahaksin siiski juhtida tähelepanu raporti hukatuslikele tagajärgedele. Parlamendi järgmisel ametiajal võib selle tulemuseks olla väga suur arv fraktsioonilise kuuluvusega liikmeid, kes, olles avastanud oma ühise kõlapinna, otsustavad moodustada fraktsiooni, mis oleks kindlasti poliitiliselt ebaõige, kuid millel oleks tegelikult isegi rohkem liikmeid kui te kardate.

Seetõttu jälgin ma härra Corbetti ja selle plaani autorite täielikult demokraatiavastast, partisanlikku ja lahusulist mõttekäiku ning juhin nende tähelepanu sellise teksti hukatuslikele tagajärgedele. Minu arvates tuleks niisuguse sätte võimalikke tagajärgi arutada parlamendikomisjonis.

Juhataja. – Härra Gollnisch, mina olin esimees ajal, mil teie fraktsioon läks laiali.

Daniel Hannan (NI). – Härra juhataja, halvim võimalik põhjus kodukorra muutmiseks on suunata see ühele kindlale isikule või kindlale inimeste rühmale. See on erinevus õigusriigi põhimõtte ja meelevaldse sätte vahel. Igal juhul on raport praegusel kujul õigusvastane, sest parlamendikomisjonis hääletati raporti

algõnastuse vastu. Parlamendi ees praegu oleval muudetud versioonil on väga vähe ühist algsega, mis parlamendikomisjonis tagasi lükati, mistõttu ma arvan, et kui me järgime nõuetekohaselt oma menetlusi, ei ole meil muud võimalust kui suunata see lahendamiseks tagasi parlamendikomisjonile või õigusteenistusele.

Jo Leinen (PSE), põhiseaduskomisjoni esimees. – (DE) Härra juhataja, ei ole mingit põhjust suunata raport tagasi parlamendikomisjonile. Kui härra Gollnisch oleks soovinud oma seisukohti esitada, oleks ta saanud osaleda parlamendikomisjoni koosolekul, kuid ta ei teinud seda.

Me oleme kõike seda arutanud ning ma ütlen teile, et parlamendi liikmete arv on kasvanud pärast suurt laienemist 626-lt praegusele 785-le ja on nüüd valmis suurenema 732-lt 751-le ning et selliste muudatuste tegemisel tuleb loomulikult uuesti määratleda ka fraktsiooni miinimumsuurus. Me oleme varem seda alati teinud ja teeme nüüd jälle. Nagu te teate, on esitatud muudatusettepanekud kompromisettepanekud.

Seetõttu, härra juhataja, peaksime minu arvates hääletama täna, selle asemel et suunata asi uuesti tagasi parlamendikomisjonile. Suunamisel ei oleks mingit kasulikku otstarvet.

(Parlamendikomisjonile tagasi suunamise taotlus lükati tagasi.)

– Enne hääletamist muudatusettepaneku nr 3 üle:

Hanne Dahl, fraktsiooni IND/DEM nimel. – (DA) Härra juhataja, tahaksin lühidalt esitada oma suulise muudatusettepaneku põhjenduse ning tegelikult puudutab see nii härra Corbetti kui ka härra Leinenit, kes esitasid muudatuse pooltargumendina parlamendi suuruse. Kõnealune suuline muudatusettepanek, mille ma esitan oma fraktsiooni nimel, on 2002. aastal, mil härra Corbett oli raportöör, vastu võetud muudatusettepanekute loomulik laiendus. Seetõttu jälgin ma teraselt tema mõttekäiku, milles võeti arvesse ELi laienemist 15-lt riigile 25-le. Samade suhtarvude kasutamisel nüüd 27 riigist koosneva ELi puhul saame arvvaartuseks 3%, mis peab esindama ühte viiendikku ELi rahvastest, mille tulemuseks on liikmete arvu väiksem piirmäär: 22. Loodan, et minu muudatusettepanekut nähakse sellisena, nagu see on, nimelt kompromisstekstina. Eilsetel läbirääkimistel paluti meil kõigil leida kompromiss, mille tekst oleks täielikult kooskõlas härra Corbetti 2002. aasta mõttekäiguga. Suuline muudatusettepanek kõlab järgmiselt. Ma loen selle ette inglise keeles, sest mul on vaid ingliskeelne versioon, mis ringles täna parlamendiliikmete seas.

„Fraktsioon koosneb vähemalt ühest viiendikust liikmesriikidest valitud parlamendiliikmetest. Fraktsiooni moodustamiseks vajalik liikmete alammäär on 3% liikmete koguarvust.”

– (DA) Ma kutsuksin kolleege üles hääletama suulise muudatusettepaneku poolt, sest see oleks kompromiss, mille puhul meie, kes me oleme algse ettepaneku vastu, jääksime tõepoolest truuks härra Corbetti mõttekäigule.

(Suulist muudatusettepanekut ei kiidetud heaks.)

5.15. Riiklike kohtunike roll Euroopa kohtusüsteemis (A6-0224/2008, Diana Wallis) (hääletus)

5.16. Airbus/Boeing kaubandusvaidlused WTOs (hääletus)

5.17. Euroopa energiatehnoloogia strateegiline kava (A6-0255/2008, Jerzy Buzek) (hääletus)

5.18. Riiklikud investeerimisfondid (hääletus)

5.19. Uued suunad linnalise liikumiskeskonna arendamisel (A6-0252/2008, Reinhard Rack) (hääletus)

5.20. EKP 2007. aasta aruanne (A6-0241/2008, Olle Schmidt) (hääletus)

6. Otsus kuulutada aasta 2011 vabatahtliku töö Euroopa teema-aastaks (kirjalik deklaratsioon) (vt protokoll)

7. Selgitused hääletuse kohta

Suulised selgitused hääletuse kohta

- Soovitus teisele lugemisele: Arūnas Degutis (A6-0264/2008)

Laima Liucija Andrikiene (PPE-DE) – (LT) Täna oleme Euroopa Parlamendis teisel lugemisel vastu võtnud resolutsiooni lennuteenuste osutamist ühenduses käsitlevate ühiseeskirjade kohta.

Muudame määrust, mis on kehtinud 1992. aastast, ning ma sooviksin veel kord juhtida tähelepanu muudatusettepanekutele, mis on meie kodanike ning eeskätt reisijate ja õhusõiduki meeskonna jaoks suure tähtsusega. Ma räägin kaalutavatest meetmetest, mis võimaldaksid meil saavutada läbipaistvuse piletihindades ning aktiivsemalt keelata eksitavat reklaami ja ebaausat konkurentsi lennutranspordi vallas.

Muudatusettepanekud, mille eesmärk on tagada lennuohutuse normide suurem järgimine ning sotsiaalsed tagatised õhusõiduki meeskonnale, on väga tähtsad. Tundub, et kõik lahkhelid komisjoni ja nõukogu vahel on lahendatud, nii et määrus peaks jõustuma aasta lõpus.

Ma tõesti loodan, et muudetud määrust rakendatakse asjakohaselt kõikides ELi liikmesriikides.

Zuzana Roithová (PPE-DE) – (CS) Daamid ja härrad, täna, 16 aastat hiljem, on lõpuks antud roheline tuli lihtsustamisele, ühtlustamisele ja samal ajal rangematele piirangutele seoses lennutegevuslubade andmise ja tühistamisega. Ma loodan, et määruse tulemusena ei likvideerita kõiki väikseid spordiettevõtteid. Ma hääletasin määruse poolt. Usun siiralt, et määrus võimaldab tõesti tühistada nende ettevõtete tegevusload, kes petavad klienti, esitades vaid oma hinnad, ilma igasuguste maksude, teenustasude või kütuselisatasudeta, jättes seega teatamata lennupileti koguhinna. Ma loodan, et järelevalveasutused keskenduvad ka elukohast tingitud diskrimineerimisele hindade osas. Usun, et muudetud määrus suurendab ohutust lennuteenuste osutamisel, eeskätt ühtlustades tingimused, mis käsitlevad meeskonnaga õhusõiduki rentimist ELis, samuti kolmandatest riikidest.

- Raport: Miroslav Ouzký (A6-0135/2008)

Gyula Hegyi (PSE) – (HU) Täna teid väga, härra juhataja. Selle teema eest vastutava sotsialistina olen toetanud härra Ouzký vahendatud kompromiss-soovitust. Minu arvates on parlament ja ka sotsialistide fraktsioon olnud edukad, sest nõukogu on samuti nõustunud tõsiasjaga, et me peaksime kahe glükoollahusti kasutamist rohkem piirama, kaitstes seega oma kodanike tervist.

Aine nimega DEGME kahjustab naha kaudu imendumisel tervist. On hästi teada, et see piirab ka soojätkamisvõimet, mistõttu on suur edusamm, et me oleme keelustanud selle kasutamise mitte ainult värvides, vaid ka puhastusainetes ja põrandahooldustoodetes. Algselt oleks komisjon keelustanud DEGME kasutamise vaid värvides, kuid kõikide osapoolte vahelise koostöö tulemusena oleme saavutanud selle kasutamise piiramise ka puhastusainete puhul.

Lahusti nimega DEGME sissehingamine on inimestele kahjulik. Euroopa Komisjoni aruande kohaselt oleks see keelustatud ainult pihustatavates värvides, kuid sotsialistide soovitusel, on piiratud selle kasutamist ka pihustatavates puhastusainetes. Kuna täiskogu arutelu ei toimunud, tahtsin kirjeldada kompromiss-soovituste sisu.

- Raport: Romano Maria La Russa (A6-0257/2008)

John Attard-Montalto (PSE) – (MT) On tähtis, et Euroopa Parlament oleks teadlik minu riigis valitsevast olukorrast seoses vee- ja elektrihindadega ning tänase otsuse mõjust seoses kõnealuse juhtumiga. Seepärast esitan ma selgituse oma hääle kohta. Alates ajast, mil valitsus tõstis naftahinda, on ta suurendanud tarbija arveid lisatasu kehtestamise teel. Sel kuul teatas ta, et see suureneb 96%-ni. See põhjustab uut vaesust, vaesust, mida hakatakse tundma energiavaesuse nime all. Samal ajal ei esita valitsus ühtegi lühiega pikaajalist lahendust. Alternatiivenergia poliitikat ei eksisteeri, hoolimata tõigast, et minu riigis on palju päikest ja tuult, ja seda ei eksisteeri isegi mitte puhtama energia osas, nagu gaas – valitsus ei ole ikka veel asunud seda kaaluma. Seepärast hääletasin ma nii ja seepärast on meie tänased teod tähtsad, kui mitte ajaloolised.

Oldřich Vlasák (PPE-DE) – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, lubage mul selgitada, miks ma hääletasin nii ettepaneku üle võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/55/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju. Direktiivi põhiosa käsitleb kahtlemata ettepanekut

omandiõiguse lahususe kohta, mis selgesõnaliselt takistaks vertikaalselt integreeritud ettevõtetele omamast osalust nii gaasi tarnimises kui ka edastuses. Ma hääletasin muudetud kompromisettepaneku poolt, sest olen veendunud, et omandiõiguse täieliku lahutamise vastu olnud riikide kaalutlusi tuleb arvesse võtta. Ma nõustun komisjoniga, et Euroopa maagaasiturg kannatab edastusinfrastruktuuri tehtavate investeeringute vähesuse ning erinevate edastusvõrgu operaatorite vahelise vähesel koordineerimise all. Minu arvates peame aga arvesse võtma maagaasi- ja elektrituru struktuurilist mitmekesisust ning seetõttu neid teineteisest eristama. Gaasituru liberaliseerimine peab toimuma järk-järgult ja sümmeetriliselt. On vaja keskenduda eelkõige siseriiklike turgude avatuse määra ühtlustamisele.

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Härra juhataja, ma jätsin lõpphääletusel hääletamata ning hääletasin niinimetatud „kolmanda võimaluse” ettepaneku vastu, mis puudutab tarnijate ja võrkude lahutamist gaasiturul, sest me oleme kaotanud suure võimaluse toetada vaba konkurentsi põhimõtet gaasiturul. Me oleksime pidanud jälgima elektriturul toimuvat; kolmas võimalus pakub praktikas Euroopa monopolidele ja endistele monopolidele tagatist; meie riigisisesid turge on seega ka edaspidi võimatu võrrelda, mis muudab igasugused tõelise Euroopa energiaturu saavutamise väljavaated veelgi küsitavamaks.

Mis veelgi hullem, see mitmetimõistetav kolmas võimalus tähendab praktikas, et endisi monopole ergutatakse veelgi enam sõlmima Vene gaasigigandi, Gazpromiga sõlmitutele sarnaseid kokkuleppeid ning aidatakse neil seda teha.

- Rapport: Jean Lambert (A6-0251/2008)

Hubert Pirker (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, nagu igaüks siin parlamendis teab, on meil alates 2004. aastast olnud EÜ määrus Euroopa sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta, kuid kahjuks mitte rakendusmäärust. Euroopa Parlamendi tehtud otsus annab meile lõpuks ka rakenduseeskirjad, mis tähendab, et meil on vahend, mille abil saame soodustada liikuvust Euroopa Liidus, vähendamata seejuures sotsiaalset kindlustatust.

Kontaktasutuste loomine võimaldab meil ka anda praktilist abi neile, kes töötavad väljaspool oma koduriiki, näiteks vastates küsimustele selle kohta, kus ja kuidas nad peaksid taotlema pensione. Teisisõnu, oleme Euroopa Parlamendis taganud, et inimesed saavad hoolekande küsimustes tõelist abi.

- Rapport: Emine Bozkurt (A6-0229/2008)

Frank Vanhecke (NI). - (NL) Ma jätsin Bozkurti raporti üle hääletamata, kuigi põhimõtteliselt ei ole mul midagi selle vastu, et liikmesriigid oma erinevaid sotsiaalkindlustussüsteeme piiratud kujul kooskõlastavad, kindlasti mitte, kui sellest on kasu Euroopa kodanikele, kes elavad muus liikmesriigis kui oma koduriiki.

Siiski hoiataksin veel kord liikmesriikide erinevate sotsiaalkindlustussüsteemide ühtlustamise või, mis veel hullem, ühitamise eest. Flaamlasena olen ma, kui nii öelda, eesõigusega vaatleja, kes näeb, kuidas Belgia ühtne sotsiaalkindlustussüsteem, mis on mõeldud vaid kahele elanikkonnarühmale, flaamlastele ja valloonlastele, on täiesti kasutuskõlbmatu ja põhjustab suuri kuritarvitusi. Jumala pärast, laske igal liikmesriigil korraldada ja rahastada oma sotsiaalkindlustust ise, muidu jõuate ühel või teisel viisil kuritarvistusest tulvil süsteemini, mis on halvem, kulukam ja vähem tõhus ning lõppude lõpuks see vähendab Euroopa rahvaste hulgas ühtekuuluvustunnet, mitte ei suurenda seda.

Hubert Pirker (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, tahtsin samuti selgitada, et ma hääletasin raporti poolt, sest selles pakutakse välja uus määrus vana asemele, tagades seeläbi meie sotsiaalkindlustussüsteemide tõhusama kooskõlastamise, sest asjakohaseid õigusnorme on lihtsustatud ja muudetud. Lamberti raport võimaldab meil ka saavutada oma eesmärgid, milleks on täiendavalt suurendada liikuvust Euroopa Liidus ning võimaldada inimestel võtta oma õigused sotsiaalühvitistele endaga kaasa, kui nad leiavad tööd teises liikmesriigis.

See on panus Euroopa Liidu sotsiaalkindlustusse.

- Rapport: Richard Corbett (A6-0206/2008)

Frank Vanhecke (NI). - (NL) Täna teid, proua juhataja. Niisiis, siin me täna oleme, härra Corbetti jõupingutuste, mille eesmärgiks on parlamendist kasvatada veelgi parem poliitiliselt korrektse eurokraatide kasti sülekoer, teises etapis.

Eile otsustati, et EP liikmeil vaevalt lubatakse esitada parlamendi küsimusi ning et luuakse parlamendi presidendi teostatav enesetsensuuri süsteem. Täna lihtsustatakse fraktsioonide loomist ning raportöör möönab empaatiliselt ja teatava aususega, et see meede on suunatud peamiselt parempoolsetele

euroskeptikutele parlamendis. Niisiis on ring täis saanud. Euroskeptilisi arvamusi siin kogas, vähemasti parempoolsete omi, tuleb summutada. Euroskeptikute hääli rahvahääletustel Iirimaa, Madalmaades ja Prantsusmaal lihtsalt eiratakse, nagu harilikult, justkui ei oleks neid olemas. See on Euroopa versioon demokraatiast Mugabe stiilis. Demokraatia või asi!

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Härra juhataja, raportöör, härra Corbett väljendas tegelikult oma seisukohti, kasutades väljaspool põhiseaduskomisjoni solvavat keelt, kui võin lisada, seoses poliitilise perekonnaga, mille üks esindajatest siin parlamendis olen mina; see tekitab tõsiseid kahtlusi tema erapooletuse suhtes.

Raport on äärmiselt küsitav ja selle sisu vähendati tugevalt parlamendikomisjonis; alles jäi vaid korraldus, mis tagab selliste poliitilisel korrektsete fraktsioonide allesjäämise, kelle liikmete üldarv langeks allapoole nõutavat alammäära, ning sisse on hiilinud muudatusettepanek, mille eesmärk on just nimelt takistada meie poliitilisel perekonnal fraktsiooni moodustamist. Esitatud põhjused on täielikult vastuolus tõsiasjadega; vaid raporti lisa vaatamisest piisab nägemaks, et ei ole ühtegi riigi parlamenti, kus fraktsiooni moodustamiseks vajalik liikmete alammäär oleks suurem kui 20. Juhtumisi on see arv sageli palju väiksem – 15, 10 või 8 – ning mõnel juhul piisab fraktsiooni moodustamiseks ühest inimesest.

Corbetti raport on seetõttu rünnak demokraatia ja, lihtsamalt öeldes, ausa mängu põhireeglite vastu.

Philip Claeys (NI). – (NL) Corbetti raportil on üks, vaid üks eesmärk, nimelt summutada parempoolsete hääled Euroopa Parlamendis. Härra Corbetti fraktsiooni esimees ei tee sellest saladust. Kui fraktsioon ITS moodustati 2007. aasta jaanuaris, ütles ta üsna avalikult, et kodukorda muudetakse just selleks, et vältida tulevikus parempoolsete fraktsioonide moodustamist.

Muud fraktsioonid kannatavad kahtlemata selle tulemusena kaudset kahju, kuid härra Corbetti und see ei häiri. Tema ettepanek on tõenäoliselt suunatud euroskeptikute fraktsioonile. Parlamendi sotsialistidele on see selgelt needus, et mis tahes poliitilist värvi fraktsioonidel peavad olema samad vahendid ja poliitilised õigused. Mugabe stiilis mõtlemine on Euroopa demokraatia puudujäägi lahutamatu osa, samamoodi nagu eiratakse järjekindlalt Prantsusmaa, Madalmaade ja Iirimaa hääletajate demokraatlikku otsust. Võite kindel olla, härra juhataja, et me tõstatame selle küsimuse järgmise aasta valimistel Flaamimaal.

Daniel Hannan (NI). – Härra juhataja, tõik, et me selle üle täna üldse hääletasime, tundub minu jaoks parlamendi kodukorra rikkumisena. Parlamendikomisjon hääletas raporti vastu, sest minu arvates oli komisjoni esimees ruumis viibijaid valesti arvestanud, misjärel ta lihtsalt väänas reegleid ja jätkas selle muudetud versiooniga.

Miks oleme jõudnud nii kaugemale? Mis on nii tähtis, et see paneb meid reegleid sedasi väänama? Vastus, nagu me loomulikult teame – ja raportöör on seda selgelt väljendanud –, on takistada euroskeptikutel fraktsiooni moodustamist.

Kuid miks te niiväga kardate? Mis muudab teid nii närviliseks? 785 EP liikme hulgas on meid ainult 50, võib-olla kõige rohkem 60. Kas on võimalik, et inimesed, kelle pärast te tegelikult muretsete, on teie oma valijad, ja et te sublimeerite ning kannate meile üle halvaksapanu ja hirmu, mida tunnete Euroopa valijaskondade ees, kes hääletavad võimalusel alati „ei“, et te elate meie, nende siin kogas olevate nähtavate esindajate peal välja seda, mida te ei julge väljendada inimeste suhtes, kes valivad teid siia tagasi.

Kui ma eksin, siis tõestage seda: korraldage rahvahääletused, mida te kord lubasite. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

Bogdan Pęk (UEN). – (PL) Härra juhataja, ma hääletasin härra Corbetti raporti vastu, sest minu arvates on see äärmusliku diskrimineerimise tunnus väidetavalt demokraatliku Euroopa Parlamendi südames, millega püütakse kasutada halduslikke võtteid, et muuta võimatuks selliste fraktsioonide moodustamine, mis ei mõtle ega tegutse viisil, mida enamik peab poliitiliselt korrektseks. Tegu on kahekordse diskrimineerimisega, sest halduslikke võtteid kasutatakse fraktsioonide moodustamise takistamiseks ning samas antakse organiseerunud fraktsioonidele märkimisväärset täiendavat rahalist toetust, mis annab neile lisaelise. Kõnealune diskrimineerimine läheb vastuollu Euroopa Liidu alustaladega, millele liit peaks olema rajatud. Ma protestin tugevalt niisuguse käigu vastu; teil ei tohiks olla pettekujutelmisega töiga osas, et isegi kui te suudate selle läbi suruda, ei suuda te seda teha Euroopa rahvaste hulgas, kes on kindlasti vastu.

Richard Corbett (PSE). – Härra juhataja, ma olen harva kuulnud sellist lollust nagu äsja *Vlaams Blok*ilt, *Front national*ilt ja Dan Hannanilt. Raport ei tsenseeri kedagi, samuti ei tingi kodukorramuutus kellegi hääleõiguse, kõnelemisõiguse ja Euroopa Parlamendi liikmena tegutsemise õiguse kaotamist.

Kodukorramuutus seisneb järgmises: milline alammäär kehtestada liikmetele fraktsiooni moodustamiseks ja seeläbi juurdepääsuks täiendavale maksumaksjate rahale ja täiendavatele vahenditele poliitilise tegevuse teostamiseks? Iga riigi parlament, kus on fraktsioonisüsteem, kehtestab alammäära. Meie alammäär oli eriti madal – protsendimäärana madalam kui pea mis tahes riigi parlamendis. On üsna õigustatud, et uurime seda kõrvalseisja vaatevinklist.

Panin tähele, et lõpuks toetasid kompromissi pea kõik fraktsioonid – suured ja väikesed. Ma panin tähele, et fraktsiooni „Iseseisvus ja Demokraatia“ – euroskeptikute fraktsiooni IND/DEM – spiiker ise pakkus välja alternatiivse arvu 3%: 22 EP liiget. Seega nad ise tunnistavad, et praegust piirmäära tuleb suurendada, et see on praegu liiga väike. Ausalt öeldes, kas piirmäära 22 ja vastuvõetud piirmäära 25 vaheline eriuendus on tõesti rünnak demokraatia vastu? Jätke juba see jutt!

- Raport: Jerzy Buzek (A6-0255/2008)

Leopold Józef Rutowicz (UEN). - (PL) Härra juhataja, härra Buzeki raport annab üksikasjaliku hinnangu kõikidele strateegilistele meetmetele energiatehnoloogia vallas. Kahjuks tähendas kogu vajaliku uurimistöö rahastamise puudumine koos gaasi- ja naftahindade äkilise tõusuga, et me pidime oma uurimistöö suunama küsimustele, mis on seotud nende kasutamise vähendamisega elektri tootmisel. See rõhuasetus vähendab ka CO₂ heidet, mistõttu see tuleks lisada strateegiasse. Leian, et on tähtis edendada uurimistööd ohutute, tänapäevaste tuumaelektrijaamade ehitamise ning selliste uusimate elektrijaamade ehitamise vallas, mis põhinevad heeliumil ja vesinikul, samuti kolmanda põlvkonna biokütustel, mida saab toota kohalikul tasandil, et leevendada üle pea kasvanud kulutusi kütusele. Hääletusel toetasin ma muudatusettepanekuid, kus räägiti nendest rõhuasetustest.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Daamid ja härrad, me oleme heaks kiitnud professor Buzeki koostatud tähtsa raporti. Euroopa Liidu suurenev sõltuvus energiaimpordist, mis 2030. aastal jõuab 65% tasemele, on sundinud meid võtma meetmeid, et tagada elektritootmiseks kasutatavate toormete vallas varustuskindlus, lähtudes solidaarsuspõhimõttest. Samuti tuleks luua täiendavaid vahendeid, et vähendada liikmesriikide energiaga kindlustatusele energeetikasektori jätkuvast liberaliseerimisest tulenevaid ohte. Et saavutada taastuvate energiaallikate ja kasvuhooonegaaside vähendamise vallas ELi eesmärgid, peame edendama uute tehnoloogiate, eriti süsiniku sidumise ja ladustamise tehnoloogiate arendamist. On tähtis toetada puhtaid söetehnoloogiad ja tõhustada oma tegevust teise ja kolmanda põlvkonna biokütuste vallas ning laiendada tuumaenergia alast uurimistööd. Energiatõhususe ja -säästu suurendamise alane töö on samuti muutunud palju tähtsamaks.

Kirjalikud selgitused hääletuse kohta

- Resolutsiooni ettepanek (B6-0336/2008) – Iga-aastased tegevusprogrammid Brasiiliale ja Argentinale (2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Härra juhataja, ma hääletan selle resolutsiooni poolt. Olen arengukomisjoni raportöör programmi Erasmus Mundus puhul ning minu raport on hiljuti ühehäälselt vastu võetud. Ma loodan, et me suudame lõpliku teksti septembris täiskogu istungil heaks kiita, et uus programm saaks alata jaanuaris 2009.

Eesmärk on eksportida meie suurepärase ülikoolisüsteem väljapoole liidu piire, võimaldades välisüliõpilastel tulla õppima meie teaduskondadesse ja andes ELi üliõpilastele võimaluse toetuse kaudu omandada kogemusi ELi välises riigis. Ma usun, et Erasmus on säästva arengu põhivahend, sest nagu minu raportis rõhutatakse, peaks see edendama õpilaste naasmist oma koduriiki ja seeläbi ideepanga kaudu suunama teadmised ja rahvusvahelised sidemed, mille nad on loonud, oma riikide majanduse kasvu.

Märkimisväärne osa meetmega nr 2 seotud rahast võetakse arenguks ettenähtud eraldistest. Minu arvates on vaja tagada, et Argentinale ja Brasiiliale suunatud 2008. aasta tegevuskavade jaoks mõeldud eraldisi, mis on ette nähtud just majandusarengu ja heaolu edendamiseks, kasutatakse tegelikult nii hariduse kui ka konkreetse tegevuse jaoks antud vallas ning et nendest rahastatakse säästvate arengule kohandatud infrastruktuuri ja tootmisvahendeid.

- Raport: Alexander Graf Lambsdorff (A6-0265/2008)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Kuna on võimatu mainida kõiki raporti olulisi punkte, sooviksin tähelepanu juhtida, et pärast liri rahva kindlasõnalist „ei“-d Lissaboni lepingule jätkab parlament teesklemist ja tegutsemist, nagu ei oleks midagi juhtunud.

Hoopis vastupidi, nagu näitab raporti häbitu ambitsioonikus. Muu hulgas leiab enamuse Euroopa Parlamendis, et:

- iga riigi seisukoht, s.o tema välispoliitika, peaks seonduma ELi kehtestatud kohustusliku poliitilise platvormiga;

- EL peaks kaaluma oma ÜRO juures asuvate esinduste ümberkujundamist ja laiendamist, pidades silmas „Lissaboni lepingu ratifitseerimise tulemusena ELi esindajate volituste ja kohustuste suurenemist”;

- nõukogu peaks määratlema niipea kui võimalik ELi vaatlejastaatuse sisulise olemuse ÜRO juures;

- liikmesriigid peaksid „jõudma ÜRO Julgeolekunõukogu reformi küsimuses ühtsemale seisukohale, mille sihiks (säilitades samas põhieesmärgi, milleks on üks alaline koht Euroopa Liidu jaoks reformitud Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis) on suurendada ühteagegu liidu kaalu”.

Föderalism, suurriikide taktikepi all, eestvedajaks Saksamaa, ühes oma ambitsioonikatest ja selgetest ilmnemismvormidest ...

Richard Howitt (PSE), kirjalikult. – Euroopa Parlamendis esindatud Tööpartei tervitab kõnealust raportit ning eelkõige tugevaid üleskutseid ELi liikmesriikidele keskendunumalt ja tugevamalt pühenduda aastatuhande arengueesmärkidele. Me nõustume täielikult, et keskenduda tuleb antud lubaduste täitmisele ja olemasoleva tegevuse tõhustamisele.

EP liikmed Tööparteid aga ei nõustu soovitusel, et ELil peaks olema üksainus koht ÜRO Julgeolekunõukogus, ega saa seda soovitusi toetada. Me ei usu, et see oleks Euroopa esindatuse proportsiooni seisukohast hea. Artikli 19 kohaselt ei esinda ÜRO Julgeolekunõukogu Euroopa liikmed nõukogus otseselt ELi seisukohti. Pealegi sätestatakse ÜRO hartas endas, et nii ei saa olla. Siiski toimub tervitatav mitteametlik kooskõlastamine nii New Yorgis kui ka laiemalt ning just seda tuleks edendada.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE), kirjalikult. – (IT) Fraktsioon Verts/ALE on alati leidnud, et Euroopa Liidul peaks olema alaline liikmekoht ÜRO Julgeolekunõukogus, nagu märgitud Lambsdorffi raportis. Kuid meie fraktsioon ei tunnusta „esmatahtsat” seisust, mis on omistatud algatusele, mida tuntakse nime all „kõikehõlmav protsess”, mille kohaselt suureneks alaliste riiklike liikmete arv ja mida meie arvates tuleb käsitleda vaid ühena paljudest algatustest.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Ma tervitan härra Lambsdorffi raportit, milles esitatakse ELi prioriteetid ÜRO Peaassamblee 63. istungjärguks. Ma toetan eelkõige vajadust jätkata tippkohtumisel ambitsioonikat pühendumist aastatuhande arengueesmärkidele. ELi aastatuhande arengueesmärkide tegevuskava peaks olema ülemaailmseks eeskujuks ja me peaksime püüdnud selle poole, et ülejäänud rahvusvaheline kogukond järgiks seda eeskujut septembris ÜRO Peaassambleel. Ma hääletasin raporti poolt.

Erik Meijer (GUE/NGL), kirjalikult. – Täna võeti täiskogus hääletamata vastu härra Lambsdorffi ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi soovitus nõukogule ELi prioriteetide kohta ÜRO Peaassamblee 63. istungjärguks. Selline teguviis, mida võimaldab kodukorra artikkel 90, ei ole mitte ainult äärmiselt kahtlane, vaid see jätab ka vale mulje, otsekui nõustuks kogu EP raporti sisuga, mis aga ei pea kindlasti paika. Me oleme tugevalt soovitusel vastu, et Lissaboni lepingu praegune seisund nõuab nõukogu ja komisjoni esindust ümberkujundamist ja laiendamist New Yorgis ja Genfis, pidades silmas suurenenud volitusi ja ülesandeid, mille täitmist ELi esindajatelt oodatakse, arvestades Lissaboni lepingu ratifitseerimist. See ei ole mitte ainult solvang liri hääletajate aadressil, kes lükkasid Lissaboni lepingu rahvahääletusel tagasi suure enamusega, see on ka püüe tõlgendada Lissaboni lepingut nii, nagu annaks see „ELile juriidilise isiku staatuse”, muutes selle superriigiks.

Cristiana Muscardini (UEN), kirjalikult. – (IT) Lambsdorffi raport (ja seonduv soovitus) annab selge poliitilise signaali Euroopa Liidu staatuse tugevdamiseks ÜROs; kui komisjon ja liikmesriigid kokku arvata, annab liit ÜRO rahast üle 40%, kuid ei ole vastutasuks saanud veel mingit poliitilist mõjuvõimu.

Siiski on üks osa tekstist eksitav ning New Yorgis **Julgeolekunõukogu reformi** üle käivat arutelu kahjustav. Rõhutades lõppeesmärki kui sellist, milleks on ELi alaline liikmekoht, tsiteeritakse soovitusel mitmesuguste läbirääkimisalgatuste hulgas ainult niinimetatud ”kõikehõlmavat protsessi”, mida juhivad need riigid, kes toetavad mitmesugustest esitatud ettepanekutest vaid üht, s.o alaliste riiklike liikmete arvu suurendamist. See ettepanek, mida on toetanud vähem kui kolmandik liikmetest, on algusest peale tundunud lahkavõimulise tekitav ja tasakaalustamata, nagu peaassamblee president ise märkis.

Kuigi me rõhutaksime, et tervitame soojalt poliitilist tähelepanu, mida Euroopa Parlament pöörab Euroopa Liidu staatuse üldisele tugevdamisele ÜROs, leiame, et meie reservatsioonid ja vastuväide „kõikehõlmavat protsessi“ käsitleva soovitusel osale tuleks märkida protokollis.

Pasqualina Napolitano (PSE), kirjalikult. – (IT) Härra juhataja, tahaksin esitada positiivse arvamuse Lambsdorffi raporti suhtes, mis taas kord juhib tähelepanu Euroopa Parlamendi tahtele tugevdada Euroopa Liidu staatust ÜROs.

Tahaksin siiski toonitada, et julgeolekunõukogu reformi küsimuses esitatakse raportis väärtushinnang, mis kahjustab New Yorgis veel käimas olevaid arutelusid.

Eelkõige viidatakse mitmesuguste väljapakutud reformimisvõimaluste hulgas „kõikehõlmavale protsessile“ (lõige Q), ettepanekule suurendada alaliste riigikohaste liikmete arvu julgeolekunõukogus.

Seda ettepanekut on seni toetanud vähem kui kolmandik ÜRO Peaassamblee liikmesriikidest.

Seetõttu paluksin teil protokollida minu reservatsioon soe soovitusel kõnealuse osaga.

Gianni Pittella (PSE), kirjalikult. – (IT) Lambsdorffi raport annab selge poliitilise signaali Euroopa Liidu staatuse tugevdamiseks ÜROs; kui komisjon ja liikmesriigid kokku arvata, annab liit ÜRO rahast üle 40%, kuid ei ole vastutatuks saanud veel mingit poliitilist mõjuvõimu.

Üks osa tekstist on eksitav ning New Yorgis julgeolekunõukogu reformi üle käivat arutelu kahjustab. Rõhutades lõppesmärki kui sellist, milleks on ELi alaline liikmekoht, tsiteeritakse soovitusel mitmesuguste läbirääkimisalgatuste hulgas ainult niinimetatud „kõikehõlmavat protsessi“, mida toetavad need riigid, kellele meeldiks ainult üks mitmesugustest esitatud ettepanekutest, s.o alaliste riiklike liikmete arvu suurendamine. See ettepanek, mida on toetanud vähem kui kolmandik liikmetest, on algusest peale tundunud lahkarvamusi tekitav ja tasakaalustamata, nagu peaassamblee president ise märkis.

Kuigi ma rõhutaksin, et ma tervitan soojalt poliitilist tähelepanu, mida Euroopa Parlament pöörab Euroopa Liidu staatuse üldisele tugevdamisele ÜROs, leian ma, et minu reservatsioon ja vastuväide „kõikehõlmavat protsessi“ käsitleva soovitusel osale tuleks märkida protokollis.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) On murettekitav, et ÜRO reformi küsimus kerkib esile sedavõrd korrapäraselt. Vajadust reformi järele on tunnistanud juba aastaid, kuid samuti ka sellise reformi teostamise võimatust. See ummikseis on tõsine kahel põhjusel. Esiteks, see süvendab organisatsiooni ebaõnnestumistele kaasaaitavaid tegureid ning neid on üsna palju. Teiseks, see soodustab arutelu tekkimist, mida hoiab alal ja õigustab vajadus alternatiivide järele.

Koostöö tugevdamine demokraatlike riikide vahel on selgelt propageerimist vääriv idee, isegi kui see ei tähenda demokraatliku liiga projekti täielikku järgimist. Siiski oleks samuti mõistlik jääda realistlikuks. Seepärast peab ÜRO kohanema võimutegelikkusega, mitte niivõrd õiguspärasuse, vaid pigem elujõulisuse huvides.

Mis puutub Euroopa Liidu rolli, siis peame tunnistama, et ükski riikidest, kellel on liikmekoht julgeolekunõukogus või kes võib selle saada, ei nõustu oma asendamisega üheainsa ELi liikmekohaga.

Lõppude lõpuks oleme näinud, et uuel ÜRO Inimõiguste Nõukogul on veel pikk tee ees, et saada üle oma eelkäija puudujääkidest.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE-DE), kirjalikult. – (ES) Mis puutub ÜRO Peaassamblee 63. istungjärgule, mis toimub septembris New Yorgis, suunatud soovitusel, siis kodukorra artikli 90 lõikes 4 sätestatakse, et ÜVJP alane soovitus, mille üle on hääletatud parlamendikomisjonis, loetakse vastuvõetuks ja lisatakse täiskogu istungi päevakorda, ilma et täiskogu peaks teksti ratifitseerima ning ilma igasuguse arutelu ja muutmismenetluseta.

Seetõttu, kuna me oleme rahul pea kogu dokumendiga, välja arvatud üks lõige, sooviks minu fraktsioon jääda oma arvamusele seoses lõikega, mis käsitleb seksuaal- ja soojätkamistervise seonduvaid teenuseid. See käsitus, mis on mõnevõrra laialivalgud, sisaldab küsimusi, mis on suuresti igapäevase südametunnistuse ja kõlbluse küsimus, ning me leiame, et need EI tohiks olla parlamendi arvamuseavalduste teemaks, eriti seoses ÜRO uue istungjärguga. Meie fraktsioon nõudis eraldi hääletust väliskomisjonis ja hääletas nimetatud põhjustel vastu.

Konrad Szymański (UEN), kirjalikult. – Lambsdorffi raport ja soovitus on suure poliitilise tähtsusega, sest need soodustavad Euroopa Liidu staatuse tugevdamist ÜROs. Oleks kasulik meeles pidada, et kuigi komisjon ja liikmesriigid annavad üle 40% ÜRO eelarvest, on ELi mõjuvõim ÜROs ikka veel palju väiksem kui peaks.

Raporti tekstis on aga eksitav osa hetkel New Yorgis julgeolekunõukogu reformi üle toimuvate arutelude kohta. Kuigi kinnitatakse pikaajalist eesmärki – ELi alaline liikmekoht –, tsiteeritakse soovitusel muu hulgas ainult ühte paljudest esitatud ettepanekutest, niinimetatud „kõikehõlmavat protsessi”. On hästi teada, et see ettepanek on osutunud palju lahkavamusi tekitavaks ning selle suhtes on ühel meelel vähem kui üks kolmandik ÜRO liikmeid, nagu märkis peassaamblee president.

Seetõttu, kuigi ma hindan kõrgelt Euroopa Parlamendi soovitusel üldist sisu ja ülesehitust, pean ma vajalikuks rõhutada meie selgesõnalist reservatsiooni ja vastuväidet osale, kus mainitakse „kõikehõlmavat protsessi”.

Marcello Vernola (PPE-DE), kirjalikult. – (IT) Lambsdorffi raport (ja seonduv soovitus) annab selge poliitilise signaali Euroopa Liidu staatuse tugevdamiseks ÜROs; kui komisjon ja liikmesriigid kokku arvata, annab liit ÜRO eelarvest üle 40%, kuid ei ole vastutasuks saanud veel mingit poliitilist mõjuvõimu.

Siiski, üks osa tekstist on eksitav ning New Yorgis julgeolekunõukogu reformi üle käivat arutelu kahjustav. Rõhutades lõppeesmärki kui sellist, milleks on ELi alaline liikmekoht, tsiteeritakse soovitusel mitmesuguste läbirääkimisalgatuste hulgas ainult niinimetatud „kõikehõlmavat protsessi”, mida juhivad need riigid, kes toetavad mitmesugustest esitatud ettepanekutest vaid üht, s.o alaliste riiklike liikmete arvu suurendamist. See ettepanek, mida on toetanud vähem kui kolmandik liikmetest, on algusest peale tundunud lahkavamusi tekitav ja tasakaalustamata, nagu peassaamblee president ise märkis.

Kuigi ma rõhutaksin, et ma tervitan soojalt poliitilist tähelepanu, mida Euroopa Parlament pöörab Euroopa Liidu staatuse üldisele tugevdamisele ÜROs, leian ma, et minu reservatsioon ja vastuväide „kõikehõlmavat protsessi” käsitleva soovitusel osale tuleks märkida protokollis.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), kirjalikult. – (PL) Olen väga rahul, et Euroopa Parlament on täna arutanud Euroopa Liidu prioriteetide küsimust ÜRO eelseisvaks kohtumiseks. Raportööri ettepanekus märgitakse asjaolu, et ÜRO kavandab „uute asutuste loomist, teiste asutuste radikaalset uuendamist, välioperatsioonide juhtimise ümberkujundamist, abiandmise ümberkorraldamist ja ÜRO sekretariaadi põhjalikku reformi”. See on äärmiselt tähtis.

Me ei tohiks siiski unustada, et kõikide nende tegevuste eesmärk on inimene ja inimvääriskusest tulenevad inimõigused. Paavst Johannes Paulus II rääkis sellest mõned aastad tagasi ühel ÜRO foorumil, märkides, et esimest liiki süstemaatiline oht inimõigustele on seotud materiaalsete kaupade jaotamisega, mis on tihti ebaõiglane; teist liiki oht on seotud mitmesugust laadi ülekohtuga vaimu valdkonnas ning et on võimalik kahjustada inimest tema sisemise tõesse suhtumise, tema südametunnistuse tõttu, seoses kodanikuõigustega, millele on kõigil õigus ilma diskrimineerimiseta nende päritolu, rassi, soo, rahvuse, usutunnistuse või poliitiliste tõekspidamiste alusel. Minu arvates peaksid tema sõnad olema Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni tegevuse teenäitajaks.

- Soovitus teisele lugemisele: Paolo Costa (A6-0223/2008)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Käesolev ettepanek moodustab paketi (koos ettepanekutega direktiivide kohta, mis käsitlevad koostalitlusvõimet ja Euroopa Raudteeagentuuri), millega taotletakse vedurite vaba liikumise hõlbustamist Euroopa Liidu piires osana raudteetranspordi liberaliseerimisest ELis.

Enne muid kaalutlusi peame seepärast rõhutama, et selle direktiivi peamine eesmärk on kõrvaldada mis tahes tõkked raudteevõrkude liberaliseerimisele, ühtlustades igas riigis raudteeohutust käsitlevad õigusnormid.

Pole kahtlust, et raudteeohutuse reguleerimiseks igas riigis tuleb vastu võtta ja kohaldada kõige kõrgetasemelisemaid standardeid. Peame siiski meeles pidama, et raudteede liberaliseerimine ja privatiseerimine seati mõnes riigis, näiteks Ühendkuningriigis, kahtluse alla pärast seda, kui halvenesid teenused ja muud tõsised arengud sundisid ümber hindama rünnakut selle avaliku teenuse vastu.

Rõhutan, et raudteeohutust käsitlevate õigusnormide ühtlustamine ühenduse tasandil ei tohi kunagi ohustada kõige eesrindlikumaid seadusi, mis on iga riigi poolt kehtestatud, samuti ei tohi sellega ära võtta ühegi riigi õigust säilitada niisuguseid seadusi.

Jörg Leichtfried (PSE), kirjalikult. – (DE) Andsin oma poolthääle Paolo Costa raportile, mis käsitles ühenduse raudteede ohutuse direktiivi 2004/49/EÜ muutmist.

Euroopa raudteevõrgustiku ohutust ei ole võimalik saavutada ilma ühiste eesmärkide ja ühise tegevuseta, mistõttu tervitan ma väga tugevalt raudteepaketti. Üks selle võtmetahke on kasutusloa andmine rööbassõidukitele; tootjate ja raudtee-ettevõtjate väitel on praegused pädevate asutuste kehtestatud nõuded lubade väljastamiseks tehniliselt nõrgalt põhjendatud. Raudteesüsteemide koostalitlusvõimet käsitlevad direktiivid tuleb samuti koondada ja liita.

Hea asi on see, et uues õigusloomega seotud ettepanekus sätestatakse kindlad sõidukite hoolduse eeskirjad. Seega on järgmiseks sammuks komisjoni otsus kohustusliku hooldusalase reguleerimissüsteemi kohta.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Hääletasin härra Costa raporti „Ühenduse raudteede ohutus” poolt. Raportööri soovitusel aitavad suunata õigusloomet ja lihtsustada rongide vaba liikumist Euroopa Liidu piires. Need soovitusel vähendavad bürokraatiat ja peaksid soodustama raudteevõrgu arengut Euroopas.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) On oluline ühtlustada siseriiklikud ohutusmenetlused liikmesriikides. See teema on järjekordne näide sellest, kui vajalik on nõuda investeringuid raudteetransporti. Kui soovime Euroopa transpordisüsteemi pidevat arengut ning kui tahame saavutada eesmärgi ja täita oma kohustusi kodanike ees ja viimastel aastatel ka rahvusvahelisel tasandil, peame investeerima raudteedesse ja tagama Euroopa raudteesüsteemi koostalitlusvõime.

Selle raporti põhilised punktid on lihtsustamise meetmed ja vastastikuse tunnustamise põhimõtte juurutamine. Üks väga tähtis punkt on ka rangemate koolitus- ja sertifitseerimismeetmete kasutamine ühenduse raudteeturu kõigi huvitatud ja vastutavate osaliste puhul, alates raudtee-ettevõtetest kuni infrastruktuuri-ettevõteteni.

Arvan, et raport on veel üheks positiivseks sammuks meie püüdlisel mitmeliigilisuse kui Euroopa transpordipoliitika põhisuuna poole.

Peter Skinner (PSE), kirjalikult. – Hääletasin, et arvata ajaloolise väärtusega raudteed välja direktiivi reguleerimisalast. See peegeldab jätkuvalt minu hinnangut väga erilisele olukorrale, milles need ettevõtted on. Kui need ettevõtted oleksid pidanud täitma direktiivi tingimusi, oleks see kaasa toonud tegevust halvavad kulud suures osas vabatahtlikele koosnevatele või liikmemaksul põhinevatele organisatsioonidele. Sellised raudteed nagu Romney, Hythe ja Dymchurch Railway või Kent ja East Sussex Light Railway (mille eluaegne liige ma olen) moodustavad osa Kagu-Inglismaa ja kogu ELi turismitööstuse ajaloolisest koost. On häbiväärne, et mõned isikud käesolevas parlamendis, kes väidavad end olevat „natsionalistliku” kallakuga, ei toetanud seda erandit.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), kirjalikult. – (PL) Raudteetranspordi teenuste ühtse turu loomine nõuab olemasolevate määruste muutmist. Liikmesriigid on välja töötanud oma ohutusstandardid, eeskätt siseriiklikel marsruutidel, mille aluseks on siseriiklikud tehnilised ja tegevuspõhimõtted. Elutähtis on välja töötada ühtlustatud järelevalvestruktuurid liikmesriikides, ühised ohutuseeskirjad, ühtsed raudtee-ettevõtete ohutussertifikaadid, ühesugused ohutusasutuste ülesanded ja pädevused ning raudteel toimunud õnnetusjuhtumite uurimise kord.

Igas liikmesriigis tuleks luua sõltumatud asutused raudteeohutuse reguleerimiseks ja jälgimiseks. Nõuetekohase asutustevahelise koostöö tagamiseks ELi tasandil tuleks neile anda ühesugune väikseim ülesannete ja kohustuste ulatus.

Avaliku korra ja turvalisuse kaitse, mis hõlmab korra säilitamist avalikuks kasutamiseks määratud raudteeühenduses, peaks olema üks põhiülesannetest, mille eest EL vastutab.

- Soovitus teisele lugemisele: Paolo Costa (A6-0210/2008)

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – Toetasin kõiki muudatusettepanekuid transpordi- ja turismikomisjoni raporti kohta, milles tehakse ettepanek muuta määrust (EÜ) nr 881/2004, millega asutatakse Euroopa Raudteeagentuur.

Oleme Ühendkuningriigis näinud rongireisijate arvu kasvu rohkem kui viiendiku võrra. Lühiajaliselt on see tekitanud tohutuid raskusi, sest ülerahvastatud rongid on kaasa toonud meeletud ummikud ja teatud piirkondade – sealhulgas minu piirkonna, Edela-Inglismaa – reisijad on pahandanud ja protestinud raudteeveeremi liikumise vastu maakohdades. Samal ajal toimuvad kampaaniad, näiteks kampaania Radstockis Somerseti maakonnas, pikka aega suletud jaamade ja liinide taasavamiseks, et rahuldada nõudlust ja vajadust vähendada süsiniku heidet.

Pikemas perspektiivis leevendavad kriisi uued tellitud veeremid, kuid Euroopa raudteede õitsengu jätkumiseks on vaja pisut strateegilist mõtlemist, mida loodetavasti suudab pakkuda tugevdatud Euroopa Raudteeagentuur.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Käesolev ettepanek moodustab osa meetmete kogumist (koos ettepanekutega koostalitlusvõime ja ohutuse direktiivide kohta) ELi raudteetranspordi liberaliseerimiseks, millega seoses „agentuur” omandab „reguleerija” keskse rolli.

Nimetatud poliitika soodustab raudteevedude kui avaliku teenuse järkjärgulist allakäiku ja annab kasumlikumad marsruudid erastamise kaudu eraettevõtjatele (avaliku ja erasektori koostöö) maksumaksjatest avalikkuse kulul ning arvestamata iga riigi ja rahva huve ja vajadusi.

Nagu aeg on näidanud, on selle poliitika rakendamine Portugalis kaasa toonud avalike teenuste halvenemise, piiratud liikumisvabaduse ja suuremad sõidukulud. Selle tulemuseks on olnud sadade kilomeetrite raudteerööpmestiku sulgemine, jaamade sulgemine, reisijate arvu ja teenuse kvaliteedi langus, raudteesektoris hõivatud tööliste arvu vähenemine ja rünnak nende palga ja tööõiguste vastu.

Raudteesektoril on strateegiline tähtsus sotsiaalmajanduslikus arengus. Vajame poliitikat, mis soodustab avalike raudteeveosüsteemide arendamist ja parandamist meie riikides.

Jörg Leichtfried (PSE), kirjalikult. – (DE) Hääletasin Paolo Costa raporti poolt, milles tehakse ettepanek muuta määrust (EÜ) nr 881/2004, millega asutatakse Euroopa Raudteeagentuur.

Ühenduse raudteede tehnilise õigusraamistiku täiendamine kolmanda raudteepaketi osana on oluline ja tervitatav samm, mis sisaldab meetmeid Euroopa Raudteeagentuuri tugevdamiseks. Keskse asutusena peab agentuur tagama, et ühtset strateegiat järgitakse kogu Euroopas. Erilist tähtsust omab selles suhtes Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteem, mille koostalitlusvõime ja ühilduvus tuleb iga hinna eest tagada.

EÜ vastavustõendamise korra loomine on selleks sobiv abinõu, kuid selle tulemuslikkus sõltub jõulisest ja tõhusast Euroopa Raudteeagentuurist. Sel põhjusel toetan agentuuri edasist arendamist, nagu raportöör on välja pakkunud.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Paolo Costa raport Euroopa Raudteeagentuuri asutamise kohta toetab eelkõige nõudmist Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi järele, mis sisaldaks kõige eesrindlikumat raudteeohutuse tehnoloogiat. Toetan seda algatust, mis koos raportiga „Ühenduse raudteede ohutus” võimaldab sidusamat Euroopa raudteevõrgustikku. Hääletasin raporti poolt.

Robert Navarro (PSE), kirjalikult. – (FR) Raudteede koostalitlusvõime küsimus on oluline Euroopa raudteede arengule ja edule. Seepärast on mul väga hea meel, et oleme suutnud jõuda kompromissile ühenduse õigusloome täiendamise osas selles valdkonnas. Kuigi hääletasin raportöör Paolo Costa esitatud ettepanekute poolt, olen samavõrra teadlik selle kompromissi piirangutest. Kümme aastat on märkimisväärse pikkusega aeg, et saavutada iga tüüpi veeremi sertifitseerimine. Mis puutub Euroopa Raudteeagentuuri rolli, siis oleks see võinud olla palju ulatuslikum, eriti pidades silmas Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi (ERTMS) arendamist ja rakendamist. Liikmesriigid otsustasid teistviisi, hirmust näha raudteeametite ja teiste siseriiklike asutuste – tösi küll, äsja asutatute – hääbumisele määratust. Kui praegu asume antud punktis, siis on see sellepärast, et 2004. aastal puudus neil julgus anda raudteedele tõeliselt euroopalik hoog. Just niimoodi toimub Euroopa lõimimine: hookaupa ja väikeste sammudega. Kuid kui liigume niimoodi ettevaatlikult, kaotame tõenäoliselt mõned võimalused, mistõttu ma loodan, et liikmesriigid mängivad ausat mängu ja kohaldavad rangelt seda, mida nad ise on välja pakkunud.

- Soovitus teisele lugemisele: Arūnas Degutis (A6-0264/2008)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Kinnitades veelkord oma kriitilist arvamust kõnealuse põhieesmärgi kohta, s.o õhutranspordi kui ELi avaliku teenuse liberaliseerimise kohta, tahaksime teile meelde tuletada, millele juhtisime tähelepanu aasta tagasi. Teen siinkohal katset:

- tõsiasja varjamine, et liberaliseerimisel oli negatiivne mõju tööhõivele ja töötingimustele. Tuleks hinnata selle tagajärgi ohutusele ja kõrgetasemelise lennukipargi säilitamisele;

- töötajate õigustega täieliku arvestamise tagamise vältimine ja hoidumine nimetamast et:

a) lennukimeeskondade lepinguid ja töötingimusi reguleerivad õigusaktid, kollektiivlepingud ja nendest tulenevad õigused riigis, kus töötajad harjumuspäraselt teevad oma tööd või kus nad alustavad tööd ja kuhu nad naasevad pärast tööd, isegi kui nad on ajutiselt hõivatud teises riigis;

- b) „ühenduse” õhustranspordi töötajatele, kes pakuvad teenuseid väljaspool liikmesriikide territooriumit, laienevad selle riigi sotsiaalõigusaktid ja kollektiivlepingud, kus asub lennuettevõtte peakontor;
- c) töötajate esindusorganisatsioonidele tagatakse osalemine õhustranspordi sektorit puudutavate otsuste vastuvõtmisel.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Kõnealuse Euroopa Parlamendi poolt vastu võetud määrusega muudetakse Euroopa Liidus lennuteenuste osutamist reguleerivaid õigusakte, seda nii lennuettevõtjate kui ka lennureisijate kasuks. Määrus on tähtis siseturu nõuetekohaseks toimimiseks. Sellega luuakse konkurentsivõimelisem keskkond Euroopa lennuettevõtjate tegevuseks, kes võistlevad rahvusvaheliste konkurentidega.

Määrusega kehtestatakse võrdsed tingimused tegevuslubade väljaandmiseks ja tühistamiseks, mis peaks kõrvaldama konkurentsimoonutused, mis praegu turul valitsevad ja mis on muuhulgas tingitud erinevatest tegevuslubade nõuetega seotud eeskirjadest, teatavate ELi lennuettevõtjate diskrimineerimisest nende kodakondsuse alusel või diskrimineerimisest kolmandatesse riikidesse suunduvate reiside teenindamisel.

Suurimat kasu sisseviidud muutustest saab siiski tarbija. Kõikide maksude ja lisatasude lennupileti hinna sisse lülitamise kohustuslikuks muutmiselega parandatakse hindade läbipaistvust ja toetatakse põhimõtet muuta lisamaksud vabatahtlikuks. Ühtlasi vabastab see tarbijad kohustusest maksta kõrgemaid tariife ja võimaldab tarbijatel teha informeeritud otsuseid. Lisaks kaob majanduslikult nõrkade lennuettevõtjate kõrvaldamisega reisijaid ohustav võimalus, et nende lennuettevõtja läheb pankrotti.

Jörg Leichtfried (PSE), kirjalikult. – (DE) Andsin oma poolthääle Arūnas Degutise raportile ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta.

Olemasolevate õigussätete tõhustamise ja täiendamise ettepanekuid tuleb toetada, eriti kui asi puudutab lennupiletite hindade läbipaistvust. Reisijatel on õigus teada täielikku kulude jaotust oma lennupileti hinnas. Uue õigusliku dokumendiga muudetakse lennutasud läbipaistvamaks ja arusaadavamaks. Sellisel viisil tegutsedes võitleb Euroopa Liit eksitava reklaamiga ja loob võrdse mänguruumi, mille aluseks on kvaliteet, mitte tehingute näiv soodsus, eeskätt internetis.

Meetmed, millega tagatakse vastavus tööolmet käsitlevatele õigusnormidele, kujutavad endast veel üht uue dokumendiga tehtavat täiendust, võimaldades töötajatele parema kindlustuskatte ja ühtsemad töötingimused. Ühiseeskirjadega tagatakse tarbijate ja töötajate õigused ning ühenduse lennuettevõtjate jagatava teabe vajalik läbipaistvus ja kättesaadavus.

Bogusław Liberadzki (PSE), kirjalikult. – (PL) Toetan raportööri arvamust nõukogu ühise seisukoha muutmata kujul vastuvõtmise kohta. Arvan samuti, et määrus tõhustab ja täiendab kehtivaid õigusnorme valdkondades, milleks on järelevalve tegevuslubade üle, lennukite rentimine, lennuliikluse jaotamine ja läbipaistev hinnakujundus.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Arūnas Degutise raport ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate eeskirjade kohta tagab, et lendude suhtes märgitud hind ongi tegelik hind, mida makstakse. Lennupiletite lõpphinnad peavad nüüd sisaldama sõidutasu, makse, lennujaamatasusid ja muid tasusid. See on positiivne samm suurema läbipaistvuse suunas lennundussektoris ja tarbijakaitses. Lennuteenuste sektori töötajad kogevad ka suuremat sotsiaalset kaitset raporti ettepanekute valguses. Seepärast hääletasin raportis toodud soovitude poolt.

James Nicholson (PPE-DE), kirjalikult. – Toetan täielikult kõnealust raportit, millega lõpetatakse lennuettevõtjate ebaaus tegevus reklaamida piletihindu, mis ei sisalda makse, teenustasusid ja suurt hulka muid lisatasusid. Praegune olukord lubab lennuettevõtjatel pääseda vastutusest eksitavate piletihindade reklaamimise eest, mis osutuvad väga lihtsalt valeks.

Seepärast on lennupiletite hinnakujundus tõsiselt läbipaistmatu, mis moonutab konkurentsi ja mõjutab tarbija võimet teha informeeritud valikuid. Paljudel juhtudel maksavad inimesed tunduvalt rohkem kui algselt plaanitud, kuivõrd väljakuulutatud hind erineb suuresti lõplikust maksumusest.

Komisjon ja parlament on tegutsenud koos, tagamaks olukorra muutumise. See raport tähendab, et piletihinna reklaam peab olema lihtne ja selge ning sisaldama kõiki makse ja lisatasusid. Euroopa Liidu „peapesu” sellise tegevuse eest on hea uudis tarbijale.

- Rapport: Christoph Konrad (A6-0240/2008)

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Statistikat kasutatakse laialdaselt, mitte ainult majanduses tegutsevate ettevõtete ja institutsioonide poolt. Statistika mängib tähtsat osa planeerimisel ja turusuundumuste jälgimisel. Seepärast on tähtis, et statistika kogumiseks kasutatavad näitajad oleksid usaldusväärsed ja kajastaksid õigesti tegelikkust ja turumuutusi. Tuleks üle vaadata olemasolevad näitajad, kuid arvestada tuleks ka andmekogumise uusi valdkondi.

Vajadus meie statistika nüüdisajastamise järele tuleneb ka liikmesriikide erinevatest süsteemidest ja erinevast statistilisest praktikast, mis tihti muudab raskeks andmete võrdlemise kogu Euroopa Liidu lõikes.

Muidugi ei tohiks muudatused selles valdkonnas suurendada ettevõtete, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete aruandluskoormust. Euroopa ettevõtlus- ja kaubandusstatistika kaasajastamise programmis kasutatav keeruline lähenemisviis peaks soodustama ratsionaliseerimist, samuti erinevatest allikatest statistika hankimise meetodite kooskõlastamist, ja mis peatähtis, see tähendaks, et ettevõtted ei pea esitama samasuguseid andmeid erinevatele institutsioonidele, kes tegelevad andmete kogumisega.

Usun, et Euroopa ettevõtlus- ja kaubandusstatistika kaasajastamise programm on tõhus samm ettevõtete halduskoormuse vähendamise suunas, mis aitab saavutada Euroopa Komisjoni seatud eesmärki vähendada seda koormust 2012. aastaks 25% võrra.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Toetan härra Konradi raportit Euroopa ettevõtlus- ja kaubandusstatistika kaasajastamise programmi kohta. Rapport püüab anda panuse statistika koostamise tõhusamaks muutmiseks, et rahuldada uusi vajadusi ja vähendada samal ajal ettevõtete koormust. Hääletasin raporti poolt.

- Rapport: Johannes Blokland (A6-0244/2008)

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), kirjalikult. – (PL) Toetan kõnealust raportit. Patareid ja akud, mis ei vasta direktiivi 2006/66/EÜ nõuetele, tuleks ringlusest kõrvaldada ja nende müük tuleks keelata. Komisjon otsustas, et ringlusest ei kõrvaldata patareisid, mis on viidud Euroopa Liidu turule enne 26. septembrit 2008 ja on kooskõlas kehtivate määrustega. Pean seda väga mõistlikuks lahenduseks.

Nõuetele mittevastavate patareide turult kõrvaldamine toob kaasa jäätme hulga suurenemise. Usun, et lihtsaim ja parim viis selle olukorra lahendamiseks on panna neile patareidele ja akudele kleebised teatega, et need ei vasta ELi eeskirjadele.

- Rapport: Miroslav Ouzký (A6-0135/2008)

David Martin (PSE), kirjalikult. – Härra Ouzky raportiga piiratakse tugevalt kahe aine – 2-(2-metoksüetoksü)etanooli (DEGME) ja 2-(2-butoksüetoksü)etanooli (DEGBE) – kasutamist ja mõnel juhul keelustamist üldsusele turustatavates toodetes. Raporti soovitusel toetavad tarbijakaitset ja ma hääletasin selle raporti poolt.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), kirjalikult. – (PL) Mürgised ained, mis sisalduvad puhastamiseks, loputamiseks ja desinfitseerimiseks kasutatavates toodetes, samuti värvides ja lahustites, võivad kujutada ohtu inimese tervisele, ärritades hingamisteid ja silmi ning põhjustades allergiaid.

Ohutusnõuetele mittevastavate ainete turulepääsu piiramine võiks olulisel määral aidata kaitsta meie tervist ja keskkonda. Enamik neist toodetest võivad kasutamisel olla kahjulikud, põhjustades mitmesuguseid ebameeldivaid sümptomeid. Nad võivad ökosüsteemi sattumisel kahjustada ka keskkonda. Kui nad saastavad pinnast või veekogusid, on tihti võimatu ennustada tagajärki.

DEGME ja DEGBE piirkoguste piiramine erinevat tüüpi puhastusvahendites või pesuainetes on väga positiivne samm ja seepärast usun, et Euroopa Liit peaks andma endast kõik, et kõrvaldada need tervist kahjustavad ained meie elust ja keskkonnast.

- Rapport: Atanas Paparizov (A6-0253/2008)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Hääletasime raporti vastu, sest ta moodustab osa gaasituru liberaliseerimise paketist ja toetab varjamatult abinõusid siseturu võimalikult kiireks väljakujundamiseks, kuigi selles üldiselt ei kiideta heaks Euroopa Komisjoni esitatud vahendeid ja eeskirju.

Tahaksin esitada ka mõningad huvitavad kriitilised märkused: esitatud mõju hindamine; kohatine võimetus järgida subsidiaarsuse põhimõtet; ja järjekindlusetus volituste määramisel Euroopa struktuuride vahel.

Raportis võetud liin on lihtsustada ettevõtete juurdepääsu maagaasiedastusvõrkudele, s.o soodustada selle erastamist, mis on avalikust sektorist järele jäänud ja anda see turulepääsu ihkavate majandusrühmade strateegia käsutusse.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Atanas Paporizovi raport maagaasiedastusvõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta soodustab ELi sisese gaasituru integreerimist. Raportis käsitletakse liikmesriikidevahelisi piiriüleseid teemasid ja suurendatakse järelevalvet Euroopa tasandil. ELi jaoks on tähtis tegutseda gaasi siseturu suunas ja ma hääletasin raporti poolt.

José Albino Silva Peneda (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) See raport väärrib minu ja kõigi minu kolleegide poolthäält, kes uskusid, et kolmanda energiapaketi sidusus sõltub maagaasiga kauplemise tulemuslikust, mitte üksnes kosmeetilisest reguleerimisest.

Tervitan valmisolekut luua tingimused gaasivõrkudesse tehtavate investeeringute suurendamiseks. See toob iseenesest kaasa konkurentsivõime ja konkurentsi võimaliku suurenemise sektoris.

Tervitan jõupingutusi, mis on suunatud liikmesriikide gaasiturude tulemuslikule liberaliseerimisele ja kolmandate riikide võrgustikule juurdepääsule ning millega suurendatakse läbipaistvust.

Lõpuks tervitan selles dokumendis avalduvat valmidust täita Euroopa kodanike soov läbipaistvama ja vähem monopoliseeritud energiaturu järele.

Kolmanda energiapaketi, samuti meie Euroopa kaaskodanike jaoks on vajalik selle raporti heakskiitmine.

- Rapport: Romano Maria La Russa (A6-0257/2008)

John Attard-Montalto (PSE), kirjalikult. – Minu võetud seisukoht peegeldab minu arvamust seoses maagaasi tähtsusega ja selle kättesaadavusega tarbijatele madalaima võimaliku hinna eest. Gaasitoru hakkab ühendama Liibüat ja Sitsiiliat. See möödub Malta lähedalt, seega selleks, et minu riik sellest kasu saaks, peame kas gaasitoruga ühinema või, nagu välja pakutud, peab gaasitoru tulema Sitsiiliast Maltale. Minu riigis puudub suur siseturg ja meie tarbimine kõigub 16 ja 18 miljoni ühiku vahel aastas. Kui maagaasi kasutamine peaks muutuma laialdasemaks, muudab see kahtlemata energiapoliitikat nii Maltal kui ka Gozos. See võib juhtuda, kui gaasi kasutatakse energia enda tootmiseks. Ligikaudu 15 aastat tagasi juhtisin omaaegse natsionalistliku valitsuse tähelepanu gaasiküttega jaamade omamise tähtsusele.

Valitsus ei pööranud mingit tähelepanu ja rajas lõpuks ainult ühe väikse gaasiküttega jaama juurdeehitusena. Kuna vahemaad Maltal on lühikesed, on võimalik kasutada gaasi era- ja ärisõidukite käitamiseks. Sõidukite mootorite ümberseadistamine ei ole probleem. Gaas on ka palju odavam ja palju puhtam kui bensiin või diislikütus. Kuid valitsus ja selle asutus, EneMalta, ei ole isegi arutanud vajalikku infrastruktuuri seoses selle turustamisega.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Ettepanek gaasi siseturu direktiivi vastuvõtmiseks moodustab osa „kolmandast energiapaketi”, millega viiakse lõpule maagaasi tarneteenuste erastamine.

Ettepanek direktiivi kohta ja raport on suunatud teatavates riikides jätkuvalt eksisteeriva liigse tsentraliseerimise kõrvaldamisele, et viia lõpule ELi monopolide turule sisenemine, kiirendades seega liberaliseerimise rakendamist ja kehtestades samal ajal sanktsioonid liikmesriikidele, kes ei ole seda veel täielikult rakendanud.

Paketis on kaks kesket teemat: omandisuhete eraldamine gaasitarnegevuse ning gaasi transportimise ja ladustamistegevuse vahel, nii et kapital saab tõhusalt ära kasutada liikmesriikidesse jäävat avalikku infrastruktuuri gaasi tootmiseks, ladustamiseks ja edastamiseks. Volituste andmine eeldatavalt sõltumatutele reguleerivatele asutustele, eesmärgiga kõrvaldada liikmesriikide võimalus viia ellu siseriiklikud kohandused või riigipoolne sekkumine, tagab täieliku puutumatus gaasisektorist elatuvatele äritegelastele.

See ELi poliitika toob töötajatele kaasa samasugused õudsed tagajärjed kui teiste energiasektorite erastamine: kasvanud hinnad ja teenuste kvaliteedi halvenemine. Võitlus monopolistide huvide vastu selle poliitika kukutamiseks on ainus viis rahuldada töölisperekondade praegusi vajadusi.

José Albino Silva Peneda (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) See meede näitab ühemõtteliselt meie ühist valmisolekut saavutada energiaturu liberaliseerimise eesmärk. Seepärast hääletan poolt.

Usun, et maagaasi tootmisvahendite ja ülekandevõrkude omandisuhete eraldamine on selleks vajalik, kuid iseenesest mitte piisav tingimus.

Siit ka mure vajalike tingimuste loomise pärast, et soodustada riigiüleseid investeeringuid võrgustiku infrastruktuuri.

Siit ka mure nõuda võrdset kohtlemist kolmandatele riikidele, kes kavandavad investeeringuid Euroopa energiaturule.

Lisaks tekitab muret ka liikmesriikide energiasektori reguleerijate vahelise kooskõlastuse parandamine.

See meede muudab turu konkurentsivõimeliseks ja on seega tarbijate huvides, kellele toovad kasu tervema, vabama ja läbipaistvama energiaturu uued eeskirjad.

- Rapport: Jean Lambert (A6-0251/2008)

Carl Schlyter (Verts/ALE), kirjalikult. – (SV) Hääletan raporti poolt, sest see muudab lihtsamaks elukohta vahetavate ja liikmesriikide vahel reisivate inimeste elu, ilma et ELile kantaks mingeid volitusi üle.

Marian Zlotea (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Hääletasin Lamberti raporti poolt, sest see on vastus kodanike vajadustele. Elame globaliseerivas maailmas, kus tuhanded inimesed töötavad riigis, mis ei ole nende elukohariik ja meil on tarvis kooskõlastada sotsiaalkindlustussüsteemid kõikide inimeste jaoks, kes kasutavad oma õigust töötada teistes riikides, et kindlustada ja toetada liikuvust, mis on Euroopa Liidu põhiõigus.

Euroopa lubab meil vabalt liikuda, kuid ta peaks andma meile ka rohkem sotsiaalseid õigusi, mis ei lõpe riigipiiril.

Lootes, et sotsiaalkindlustuse vaatenurgast saavad Euroopa kodanikud kasu võrdsest kohtlemisest ja mittediskrimineerimisest, toetan algatust lihtsustada töötajate liikumisvabadust. Peame kõrvaldama kõik liikuvuse tõkked.

- Rapport: Emine Bozkurt (A6-0229/2008)

Carl Schlyter (Verts/ALE), kirjalikult. – (SV) Hääletan selle raporti vastu, sest see sisaldab ettepanekuid reguleerida ELi tasandil üksikasjalikult selliseid küsimusi nagu Rootsi vanemahüvitise maksmine, mis tekitab raskusi üksikjuhtude hindamisel ja annab ELile liiga suure võimu.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Dokumendi eesmärk on muuta paremaks ja tõhusamaks ELi eeskirjad seoses sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamisega üksikutes liikmesriikides. Selles sisalduv reeglistik kindlasti lihtsustab keskmise ELi kodaniku elu, kes saab kasu liikumisvabadusest kogu Euroopa Liidu ulatuses. Olgu tegemist teenistuja, valitsusametniku, üliõpilase, pensionäri või ärimehega, kõigil säilib õigus sotsiaalkindlustusmaksete saamiseks pärast elukohariigi vahetamist. Kindlasti toetan veel ühe takistuse kõrvaldamist isikute vabale liikumisele ELi piires ja kõnealune dokument on järjekordne oluline samm selles suunas.

- Rapport: Jean Lambert (A6-0209/2008)

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Mul on kaks märkust Lamberti raporti ja sellega muudetava määruse kohta.

1. Hoolimata raportööri vastupidisest väitest, eeldatakse määruse eelnõus, et kolmandate riikide kodanikud naudivad liikumisvabadust, asutamisevabadust ja tööturule vaba juurdepääsu kogu Euroopa Liidu ulatuses; peame meeles pidama, et need on kõik asjad, mis – jumal tänatud – ei ole veel tegelikkuseks saanud. Raportiga kärbitakse liikmesriikide eelisõigusi sisserändepoliitikas, teisisõnu, nende suveräänset õigust valida võõramaalasi, kellele lubatakse riiki siseneda, ja kontrollida nende võõramaalaste sisenemist, elukohta ja õiguste ulatust.

2. Tundub asjakohane võimaldada ELi liikmesriikide kodanikel saada kasu sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamisest ja tagada, et sotsiaalset kaitset, mida neil on õigus loota (nende töö ja maksete tõttu), ei mõjuta ebasoodsalt „rahvusvaheline” liikuvus, milles neid julgustatakse osalema. Tehes kõik, et tagada selles vallas täielikult võrdne kohtlemine Euroopa kodanike ja kolmandate riikide kodanike vahel, ilma et tuntaks muret vastastikuse kohtlemise tagamise pärast, loome lihtsalt tugeva stiimuli sisserändeks, mis juba eksisteerib meie sotsiaalkindlustussüsteemide hiiglasuure, valimatu ja enesehävitusliku suuremeelsuse kujul.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Inimeste usaldus ELi sõltub suurel määral nende usust Euroopa sotsiaalsesse stabiilsusesse, ja see on üks valdkondadest, kus on viimastel aastatel ja aastakümnetel aset leidnud suurimad muutused. Tegelikuses teenivad Euroopa töötajad osalise tööaja ja uute töötingimuste

tõttu („McJobs”) sageli vaid pisut rohkem kui mõned töötud. Ohjeldamatu majanduskasvu ja pidevate hoolekandesäätude tumedam pool on vaesuse suurenemine ja sotsiaalne tõrjutus.

Euroopa Liidus, ühes maailma jõukaimas piirkonnas, elas 2005. aastal allpool vaesuspiiri 16% elanikkonnast. Kerkivate nafta ja toiduainete hindade tulemusena on üha rohkem inimesi järgnevalt libisenud allapoole vaesuspiiri või elavad praegu vaesuse piiril. EL peab kiireloomulise ülesandena pühenduma vaesusega võitlemisele omaenese elanikkonna hulgas ja hoolekandesüsteemid peavad olema kättesaadavad eelkõige eurooplastele.

- Raport: Richard Corbett (A6-0206/2008)

Catherine Boursier (PSE), kirjalikult. – (FR) Andsin täna oma poolthääle Corbetti raportile Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 29 muutmise kohta, mis käsitleb fraktsioonide moodustamist, nimelt nõuet, et fraktsiooni liikmed esindavad vähemalt ühte neljandikku liikmesriikidest (kehtiva ühe viiendiku nõude asemel) ning et vähim liikmete arv on 25 (20 asemel), ning ma tegin seda mitmel põhjusel.

Esiteks seepärast, et minu arvates on see reform absoluutselt hädavajalik, võimaldamaks meie institutsiooni tõhusamat tegutsemist ja kaotamaks selle väga killustatud seisundi eeskirjade tõttu, mida pole muudetud vaatamata järjestikustele laienemistele ja meie assamblee suuruse muutumisele 2004. aastast alates.

Pealegi näib minu sotsialistist kolleegi, kelle väsimatute pingutuste kaasabil jõuti kompromissile enamiku fraktsioonidega, pakutud lahendus olevat väga mõistlik, võrreldes sellega, mida kasutatakse Euroopa Liidu liikmesriikide tasandil.

Veelgi enam, arvestades ressursse, nii personali kui ka rahalisi vahendeid, mida institutsioon fraktsioonidele võimaldab, tundub selge esindavus mulle küllaldane, et õigustada seda muutust.

Lõpetuseks, eesmärk on üksnes ja lihtsalt soodustada teatavat sidusust Euroopa tasandi poliitiliste jõudude vahel; meie demokraatia võib muutuda ainult tugevamaks.

Sylwester Chruszcz (NI), kirjalikult. – (PL) See dokument on järjekordne enamuse katse haarata kontroll vähemuse arvel. Euroopa Parlamendi suurimate fraktsioonide ülbus on tõusnud uuele tasemele. Selle dokumendi juhtmõtteks on tõsta fraktsiooni moodustamiseks vajalik minimaalne parlamendiliikmete arv 21-lt 30-le. Selline tingimus ähvardab tõsiselt väikseid fraktsioone, nagu näiteks Fraktsioon Iseseisvus ja Demokraatia. Ilmselgelt hääletasin selle dokumendi vastu.

Andrew Duff (ALDE), kirjalikult. – Fraktsioon ALDE hääletas artikli 29 muutmise vastu järgmistel põhjustel:

- praeguse seitsme fraktsiooni olemasolu ei põhjusta mingeid tegelikke probleeme seoses tõhususega;
- vähemuse arvamused võivad olla samavõrd professionaalselt organiseeritud kui enamuse arvamused;
- korralik Euroopa Parlament peab kajastama mitmekesisemaid poliitilisi arvamusi, mida me liidus leiame: me ei pea täpselt kopeerima liikmesriikide parlamente, kelle ülesandeks on kujundada riiki;
- väiksemate fraktsioonide kaotamine sunnib tõrkuvaid saadikuid ühinema suuremate fraktsioonidega, suurendades veelgi nende pidetust, või paisutama fraktsioonilise kuuluvuseta liikmete ridu, suurendades ebatõhusust;
- parlamendi suurust vähendatakse igal juhul 785-lt 751-le (Lissabon) või 736-le (Nizza).

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Meie hääle selle raporti vastu ja vastav pühendumine on kooskõlas meie austusega pluralismi kaitse, demokraatia ja erinevate arvamuste vastu. On vastuvõetamatu, et raportiga muudetakse fraktsioonide moodustamise reegleid ja seatakse lisatõkkeid fraktsioonide moodustamisele Euroopa Parlamendis pärast järgmisi valimisi.

Seni võisid minimaalselt 20 EP liiget kuuest liikmesriigist moodustada fraktsiooni.

Ettepanek, mille osas praegu on kokku lepitud, nõuab fraktsiooni moodustamiseks 25 parlamendiliiget seitsmest liikmesriigist. See tähendab, et väikeste fraktsioonide moodustamine Euroopa Parlamendis saab olema raskem, mis on järjekordne takistus kinnitamaks seisukohti, mis erinevad valitseva ideoloogia omadest selles üha rohkem neoliberaalses, militaristlikus ja föderalistlikus Euroopa Liidus.

Üks lõpumärkus menetluse kohta, mida järgivad enamusfraktsioonid PPE-DE ja PSE. Alguses esitasid nad ettepaneku, milles nõuti fraktsiooni moodustamiseks 30 parlamendiliiget. Seejärel šantažeerisid nad mõnd

väiksemat fraktsiooni, et saada nende toetus nn kompromissettepanekule, sellele, mis just heaks kiideti. Niivõrd kui asi puudutab meid, EP liikmeid Portugali Kommunistlikust Parteist, oleme säilitanud algusest peale järjekindla seisukoha mis tahes lisatõkete seadmise vastu fraktsioonide loomisel.

Mikel Irujo Amezaga (Verts/ALE), kirjalikult. – (ES) Loobusin hääletamast selle raporti üle, sest – kuigi pragmaatilised reeglid parlamendifraktsioonide moodustamiseks on kahtlemata vajalikud – tunnen, et väljapakutud liikmete ja liikmesriikide arv on liiga suur. Kui see parlament kavatses kaitsta arvamuste paljusust ja mitmekesisust, on asjaomastel isikutel parem moodustada fraktsioon kui paisutada fraktsioonilise kuuluvusega liikmete rivi, mis muutuks üha enam ebatõhusaks.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), kirjalikult. – (FI) Suuremad fraktsioonid tegid algselt ettepaneku, et fraktsiooni moodustamiseks on vaja 30 parlamendiliiget seitsmest liikmesriigist. Õnneks läks see projekt napi häältevahega põhiseaduskomisjonis maikuus vett vedama, kui hääletuse tulemus oli 15:14.

Ka mina hääletasin praegu esitatud muudatusettepanekute vastu, sest väiksed fraktsioonid jäetakse otsuste tegemisel tihti kõrvale. On vale, kui piiratakse vaadete mitmekesisust või muudetakse väikeste fraktsioonide tegutsemise praegu raskemaks kui varem.

Samuti on see veider tõsiasi valguses, et suurimad arvamuste erinevused ilmnevad tihti fraktsioonide sees. Suurim fraktsioon, konservatiivid, on mitme suure teema käsitlemisel lõhestunud kaheks või isegi kolmeks rühmaks.

Timothy Kirkhope (PPE-DE), kirjalikult. – EP konservatiividest liikmed on hääletanud härra Corbetti esitatud mõlema muudatusettepaneku vastu tõsta fraktsioonide moodustamise künnist Euroopa Parlamendis. Tuleb olla hoolikas tasakaalu saavutamisel parlamendi töhuga toimimise ja vajaduse vahel tunnistada hääle ja arvamuste paljusust parlamendi sees. Seda on parem saavutada, kui säilitame fraktsioonide moodustamiseks kehtivad künnised. Kuigi mõõname, et on kuigi fraktsiooni moodustamiseks vajalike parlamendiliikmete arvu suurendamine on põhjendatud, seaks liikmesriikide arvu suurendamise nõue ebaõiglaselt ja ebavajalikul halvemusse väiksemad fraktsioonid ja delegatsioonid. Sellest lähtuvalt, pärast härra Corbetti raporti kaalumist, ei soovitanud põhiseaduskomisjon mingite muudatuste tegemist artiklis 29 sätestatud künnistele.

Konservatiividest EP liikmed siiski hääletasid ühe põhiseaduskomisjonis heaks kiidetud muudatusettepaneku poolt, mille algselt esitas härra Kirkhope. Selles muudatusettepanekus sätestatakse pragmaatilisem ja mõistlikum lähenemine asjaoludele, mille puhul fraktsiooni suurus võib langeda allapoole nõutavat künnist.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Toetan Richard Corbetti raportit, millega muudetakse kodukorda seoses fraktsioonide moodustamisega. 27 liikmesriigi puhul vajavad ELi sellekohased reeglid ajakohastamist. Euroopa Parlament ei suuda põhjendada miljonite eurode ulatuses maksumaksjate raha kasutamist erakondlike rühmituste, eriti fašistide rahastamiseks, kes ühinevad üksnes rahalise kasu saamiseks.

Euroopa Parlamendil on peaaegu kõikidest parlamentidest madalaim künnis fraktsioonide moodustamiseks. Olemasolevaid fraktsioone ei ähvarda miski, samuti pole eeskirja muutmine püüe vaigistada euroskeptikuid, keda on rohkem, kui uus minimaalne arv. Järelikult hääletasin härra Corbetti raporti poolt.

Erik Meijer (GUE/NGL), kirjalikult. – (NL) Kaks suurimat fraktsiooni eelistavad selgelt kaheparteiüsteemi. Seda liiki süsteemi peamine tunnus on see, et need kaks parteid jagavad ühist huvi, nimelt et teine, kolmas või neljas erakond ei saaks jalga poliitilise otsustamise ukse vahele ja jääksid niiviisi valijaskonna silmis täiesti ebaoluliseks. Loevad ainult suurimad fraktsioonid; vastuväited ja valikuvõimalused tuleb kõrvale tõrjuda. Kui erandjuhul õnnestub teistel siiski parlamenti pääseda, antakse neile ideaalis võimalikult ebaatraktiivne koht, nagu piiratud õigustega isikutele.

Mõned selle parlamendi liikmed ei kuulu fraktsioonidesse. See on tavaliselt teiste surve tulemus. Sama surve kohustab teisi liikmeid ühinema fraktsiooniga, mille seisukohtadega nad täielikult ei nõustu. Omakasu tõttu võtavad fraktsioonid liikmeid vastu isegi siis, kui teavad, et nende liikmete vaated hälbivad märkimisväärselt erakonna pealiinist. Põhjuseks on see, et siin saab moodustada fraktsiooni vaid siis, kui leidub vähemalt 20 enam-vähem ühesuguste vaadetega liiget. Kui kõik ühiskonna arvamussvarjundid peavad olema demokraatlikult esindatud, on parem see minimaalne arv üldse kaotada, kui et tõsta see 25ni või 30ni ja viia sisse ranged reeglid teistimõtlejate vastu. Olen täielikult selle vastu.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Minu arvates puudub usutav põhjus fraktsiooni moodustamiseks vajaliku minimaalse parlamendiliikmete arvu suurendamiseks. Lähemal vaatlusel on raportööri esitatud väited võltsid, eriti tema viide fraktsiooni moodustamise oletatavalt kõrgematele künnistele liikmesriikide

parlamentides. Õiglase võrdluse tegemiseks Euroopa Parlamendiga tuleks võrrandisse haarata ainult otsevalitud kojad. Teised kojad koosnevad tavaliselt liidumaade või piirkondade saadikutest ega ole seetõttu võrreldavad. Keskmine väärtus, mida liikmesriikide otsevalitud parlamendid kasutavad fraktsioonide moodustamiseks, on sisuliselt samaväärne Euroopa Parlamendi kasutatud künnisega.

Igal juhul on see ettepanek suurendada fraktsioonide moodustamiseks vajalikku alammäära ilmselt ajendatud teistsugusest põhjustest. Näiteks, komisjonis viitas raportöör Identiteedi, Traditsiooni ja Suveräänsuse (ITS) fraktsiooni moodustamisele kui ebaõnnestunud juhtumile ja rõhutas vajadust takistada selle kordumist tulevikus. Tingituna sellest rünnakust demokraatia ja väljendusvabaduse vastu ja EP liikmete võrdsuse vastu, mida peetakse pühaks asutamislepingus ja Euroopa Parlamendi kodukorras, hääletasin loomulikult selle raporti vastu.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Oma vastuvõetud kujul täiendab raport Euroopa Parlamendi vastuvõetamatut kodukorda, mille eesmärgiks on kontrollida ja lämmatada nende volitusi, kes ei poolda Euroopa Liitu järgitult. See on uus ebademokraatlik ja autoritaarne otsus, mis takistab veelgi enam fraktsioonide moodustamist. Poliitiline eesmärk on ilmne: nad soovivad välistada radikaalsed jõud, eriti kommunistlikud jõud, vaigistada kõik vastuhääled ja kõik väljendusvormid, mis ei tunnista ELi ja selle poliitikaid.

Seda ebademokraatlikku käiku saatis Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni ning Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni koalitsiooni oletatav poliitiline šantaaž, õhutamaks teisi jõude samuti nõustuma selle suurendamisega, ähvardusega, et kui järele ei anta, hääletavad nad ettepaneku poolt tõsta veelgi rohkem – 30ni – vajalike EP liikmete arvu. Hääletuse käik näitab, et selle sobingu kui oma ebademokraatliku otsuse alibi on teinud Euroopa ühesuunalise tee jõud.

Nea Demokraatiat ja PASOKd esindavad EP liikmed ning Synaspismost esindav EP liige on hääletanud selle põlastusväärse muudatusettepaneku ja otsuse poolt tervikuna, tõestades, et võtmeküsimustes on Euroopa ühesuunalise tee jõud ühise eesmärgi eest väljas.

Meie, EP liikmed Kreeka Kommunistlikust Parteist, oleme hääletanud arvu 25ni tõstmise vastu ja raporti vastu tervikuna, mõistes sellega hukka ebademokraatlikud sobingud ja poliitilised mängud.

José Ribeiro e Castro (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Ülemääraste piirangute seadmine ja tõkete loomine fraktsioonide moodustamisele ei saa iial olla hea asi ühegi parlamendi jaoks. Peale selle, et seda võidakse käsitleda põhiõiguste rikkumisena, on selliste sammude tagajärg tihti risti vastupidine sellele, mida eestkõnelejad taotlesid. Seega on see halb reform.

Euroopa Parlament peab end tõestama kui oluline demokraatia mõõdupuu nii Euroopa Liidus kui ka maailmas. Ta ei suuda seda, kui ei suuda säilitada eeskujulikke positsiooni. Ma ei ole nõus, et liigume õiges suunas.

Rohkem kui kunagi varem vajab Euroopa oma kodanike, oma kõikide kodanike usu jätkuvat säilimist oma institutsioonidesse. Kõik eurooplased peavad tundma, et nad on esindatud, sõltumata oma poliitilistest seisukohtadest. Seepärast on see halb ja enneaegne reform. Hääletan vastu.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), kirjalikult. – (SV) Ma olen vastu kõikidele katsetele vähendada parlamendis demokraatiat ja arvamuste mitmekesisust selliste meetmete abil, nagu fraktsioone moodustada võivate liikmete ja liikmesriikide arvu muutmine. Hoolimata sellest seisukohast, hääletasin ma Corbetti raporti kompromissmuudatuse poolt. Põhjus on pragmaatiline – see oli ainus viis hääletada nii, et mitte riskida otsusega, mis oleks demokraatia seisukohast veelgi halvem ja mis muudaks fraktsiooni moodustamise veelgi raskemaks.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Täna kiitis Euroopa Parlament heaks kodukorra muudatuse, mille tulemusena muutuvad fraktsioonide moodustamise eeskirjad. Pärast 2009. aasta juuni valimisi peavad Euroopa Parlamendi fraktsioonid koosnema vähemalt 25 liikmest, kes esindavad vähemalt 7 liikmesriiki.

Tahaksin seda Euroopa Parlamendi fraktsioonide moodustamise alammäära suurenemist täielikult toetada, sest see aitab vältida parlamendi ülemäärast jagunemist ning muudab parlamendi töö tõhusamaks. Nii parlamendi sidusus kui ka tõhusus on kannatanud väikeste fraktsioonide liiga suure arvu tõttu. Kuid demokraatia tugevdamiseks tuleb väikeseid fraktsioone kaitsta oma liikmete arvu ajutise vähenemise korral, kui see arv langeb allapoole nõutavat alampiiri.

- Rapport: Diana Wallis (A6-0224/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ja Åsa Westlund (PSE), kirjalikult. – (SV) Me hääletasime raporti poolt, ses parem koostöö ja suurem avatus riiklike kohtute/kohtunike ja EÜ Kohtu vahel on Euroopa õigussüsteemi toimimise seisukohalt ülimalt tähtis. See tuleb muuta läbipaistvamaks ja selle rakendamist täiustada parema koolituse, võrgustike ja teadmistevahetuse kaudu. Siiski leiame me, et punktides 26 ja 27 sisalduv arutelu EÜ Kohtu pädevuse üle teatavats valdkondades on asutamislepingu küsimus, mille suhtes Euroopa Parlament on juba öelnud oma arvamuse.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Me hääletasime selle raporti vastu, sest avaldablubamatut survet liikmesriikidele, sealhulgas meie riiklikele kohtunikele, kes on kohtusüsteemi nurgakiviks igas iseseisvas riigis.

Selles raportis selgitatakse, mis oli eesmärgiks niinimetatud Euroopa põhiseaduse ja hingusele läinud Lissaboni lepingu puhul, mida püütakse raportiga tõeliselt demokraatiavastasel viisil taaselustada. Raportis kinnitatakse kavatsust luua ühtne Euroopa õiguskord. Selle saavutamiseks tahetakse „kaasata riiklike kohtunikke aktiivsemalt ja panna neile suurem vastutus ühenduse õiguse rakendamise eest“.

Riiklikud kohtunikud etendavad olulist rolli õigusriigi, sealhulgas ühenduse õiguse põhimõtete tagajana. Siiski ei saa subsidiaarsuspõhimõtet ja iga liikmesriigi põhiseaduslikke küsimusi seada kahtluse alla „ühenduse õiguse ülimuslikkuse, vahetu mõju, ühesuguse tõlgendamise ja ühenduse õiguse rikkumise korral rakenduva riigivastutuse“ huvides, nagu seda kavandavad komisjon ja Euroopa Parlamendi enamus. Sellise surve avaldamise jätkamine on lubamatu, nüüd kui Lissaboni leping on tagasi lükatud.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) See raport on täiesti avameelne. Kohe punktis 1 esitatakse selle eesmärk: luua ühtne Euroopa õiguskord.

Tõepoolest, selle raporti, tõelise ühenduse õigust soosiva lendlehega püütakse riiklike kohtunikke aktiivsemalt kaasata ja anda neile suurem vastutus ühenduse õiguse rakendamisel. Sellest lähtuvalt pakutakse välja, et ühenduse õigus ja sellega seotud pretsedendiõigus loimitaks riiklike eeskirjadega niipea kui võimalik.

Raport lähtub riikide ja ühenduse õigussüsteemide ühendamise mõttest, tõstatamast kordagi ülemääraste ühenduse normide, nende segadusttekitava sõnastuse ja nende järjepidevuse sagedase puudumise küsimust.

See käik ühenduse õigusnormide lihtsustamise ja kodifitseerimise suunas on kindlasti hea asi. Sama kehtib õiguskindlust tagavate eeskirjade vastuvõtmise kohta; ma pean eeskätt silmas neid, mis käsitlevad kollisiooninormide ühtlustamist. Euroopa Kohtu pretsedendiõigus on sageli osutunud eaturvaliseks siseriiklike õigusnormide rakendamisel, mis alluvad kohtu kohustavatele põhimõtetele ja dogmadele, isegi kui need on selgelt vastulus liikmesriikides tugevalt kinnistunud õiguslike tavadega.

- Resolutsiooni ettepanek: Airbus/Boeing kaubandusvaidlused (B6-0334/2008)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) “Sõbrad, sõbrad, jätke äri kõrvale”...

Ma viitan rohkem kui ühele vatuolule ELi ja Ühendriikide vahel, seekord lennundustööstuses, kus, hoolimata 1992. aasta lepingust riigi toetuse kohta, püüab kumbki pool kaitsta oma huve, sest nii kapitalistlik konkurent toimib.

Euroopa Parlament kaebab, et „EL on järjekindlalt pidanud kinni 1992. aasta lepingu vaimust ja tekstist ning on korrapäraselt esitanud dokumentaalseid tõendeid sellest kinnipidamise kohta“, samas kui ”Ühendriigid on suures osas oma kohustusi eiranud“, ”tahtnud ühepoolset taganeda“ lepingust ning algatanud ”WTOs ELi vastu vaidluse, tuues põhjuseks Euroopa poolse tagastatava toetuse, mis vastab täielikult 1992. aasta lepingu tingimustele ning on sarnane toetusele, mida sai Boeing“.

Samal ajal, seistes silmitsi Boeingi ja Ühendriikide Kongressi „teravatte rünnakutga“ lepingu vastu, mis anti Northrop Grumman Corporationile / EADSile Ühendriikide õhujõudude tankimislennuki rekapitaliseerimise programmi jaoks, püüab Euroopa Parlament olukorda rahustada, tuues esile vajaduse ”saavutada pragmaatiline tasakaal Euroopas tsiviillennundustööstusele antava toetuse ja Ühendriikide sõjalis-tööstusliku programmi vahel“.

Tundub, et kõikidel riikidel ei ole õigust ise otsustada ja „vabalt kaubelda“...

Brian Simpson (PSE), kirjalikult. – Ma hääletan selle raporti poolt, mitte seepärast, et ma naudiksin WTO vaidlusi või et ma oleksin Ühendriikide suhtes paranoiline, vaid seepärast, et mul on kõrini Ühendriikide aastatepikkusest proteksionistlikust tegevusest, eriti tsiviillennunduse vallas.

Ameeriklased on täiuslikkuseni lihvinud kunsti, kuidas kurta ja kaevalda teiste riikide üle, samuti vaba kaubanduse puudumise üle, olles samas ise võtnud meetmeid, mis võimaldavad pankrotistunud lennuettevõtetele jätkata tegutsemist, ning väidetavalt süstinud Boeingisse miljoneid dollareid abi.

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon toetab õigustatult ELi WTOs peetavas vaidluses Ühendriikide vastu.

Me kõik peaksime siinkohal püüdma luua ausa ja avatud konkurentsi lennukitootjate vahel üheskoos lennuettevõtete vabadusega valida oma vajadustele kõige paremini vastav õhusõiduk soodsaima hinnaga.

Ameerika Ühendriikide ametlik moto on "Usume jumalasse." Ehk tuleks see muuta järgnevaks: "Ära tee nii, nagu mina teen. Tee nii, nagu ütlen."

- Raport: Jerzy Buzek (A6-0255/2008)

Göran Färm (PSE), kirjalikult. – (SV) Meie, Rootsi sotsiaaldemokraadid, hääletasime härra Buzeki raporti poolt, mis käsitleb Euroopa energiatehnoloogia strateegilist kava.

Me suhtume pooldavalt CO₂ sidumisse ja ladustamisse, kuid seame kahtluse alla, kas on vaja toetada selliseid asju, nagu söe gaasistamine selle tehnoloogia täiednavaks arendamiseks. Samuti suhtume pooldavalt vähese või olematu süsinikdioksiididega uute energiaallikate uurimisse ja arendamisse.

Me pooldame, et liit kaasrahastab seda uurimistööd, kuid meie arvates ei tohiks me eelarveprotsessi ennetada, kutsudes komisjoni selles etapis üles panema teatavad summad kõrvale. Seetõttu oleme otsustanud nende kahe punkti üle hääletamata jätta.

Marian Harkin (ALDE), kirjalikult. – Ma hääletan punkti 26 teise osa vastu, sest ma ei toeta tuumaalast tegevust esmatahtsa algatusena. Siiski hääletan ma raporti poolt, sest selle eesmärk on kiirendada innovatsiooni vähese süsinikdioksiididega eesrindlike Euroopa tehnoloogiate vallas. On hädavajalik, et Euroopal oleks energiauringute kava, et toetada oma kõrgesihilisi energiapoliitika ja kliimamuutuse alaseid eesmärke.

Bogusław Liberadzki (PSE), kirjalikult. – (PL) Ma nõustun härra Buzeki vaadete seoses uute elektritootmistehnoloogiate juurutamisega, pidades silmas Euroopa Liidu ees olevaid ülesandeid, nimelt keskkonnakaitse, energiavarustuse kindluse tagamine ning Euroopa Liidu suure konkurentsivõime säilitamine.

Nõustun ka raportööri seisukohaga uutele energiatootmistehnoloogiatele praeguses Euroopa Liidu rahalises raamistikus eraldatud vahendite ebapiisavuse kohta. Peame meeles pidama, et edu uute energiatootmistehnoloogiate vallas tuleks saavutada era- ja avaliku sektori vahelise koostöö kaudu.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Nagu teame omal nahal, on ELi eesmärgil kiiresti suurendada biokütuste kasutamise osakaalu olnud kahjulikke tagajärgi. Monokultuurid, vihmametsade langetamine ning konkurents toidu- ja söödakultuuridega, mis on kaasa aidanud praegusele toidukriisile, on ilmselt sundinud ELi ministreid asju uuesti mõtlema ning on andnud löögi nende eesmärgile aastaks 2020 suurendada taastuvate energiaallikate kasutamise osakaal mootorikütuse tootmises 10%-ni.

Kuigi me peaksime tervitadam asjaolu, et biokütust ei tule enam toota toidukultuuridest ja et valitseb üldine soov oodata ära teise põlvkonna biokütused, nagu need, mida saadakse jääktoodetest, ei tohi see mingil juhul põhjustada ELi jõupingutuste nõrgenemist taastuvate energiaallikate vallas. Murettekitav naftahinna tõususuundumus muudab taastuvatest allikatest lähtuva energia tootmise ja kasutamise edendamise tähtsamaks kui kunagi varem. Kõik need mijardid, mida kulutatakse tuumaelektritootmisele ja kõikidele kaasnevatele probleemidele, tuleb investeerida taastuvatesse energiaallikatesse.

- Resolutsiooni ettepanek (B6-0304/2008) – Riiklikud investeerimisfondid

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Riiklikud investeerimisfondid, need riigi omandis olevad ondid, mis on investeeritud üle maailma, kas need on head või halvad? Pigem head, kui me tahame uskuda seda resolutsiooni. Siiski on tõsi, et Euroopa, kes tammub majanduslikult paigal oma majadnus- ja rahapoliitika tõttu, ei saa endale lubada tuhandete miljardite eurode suuruse potentsiaalse investeeingu, mida need endast kujutavad, kõrvalelukkamist.

On tõsi, et praegu ei häiri riiklikud investeerimisfondid finantsturge (need on isegi aianud Ühendriikude pangandussüsteemi) ja on suunatud pigem pikemaajalisele investeerimisele. Kuid see võib muutuda. Me kõik teame hästi, et enamik neist fondidest on läbipaistmatud, mis puutub nende vahendite ulatusse, nende varade jaotusse, nende valitsemisstruktuuri ja nende investeerimisstrateegiasse, mis ulatuvad eetilise investeerimisest suure tootluse tagaajamiseni, valitsemispositsioonidesse ja võib-olla potentsiaali põhjustada tulevikus tõsist kahju. Neid fonde omavad rigid ei ole kõik Euroopa sõbrad, kaugel sellest. Üks neist on juba ilmiks toonud ona „finantstuumarelv“ ohu.

Siiski jätame me selle teksti üle hääletamata, selle asemel et hääletada selle vastu, sest kuigi see teotab kapitali üleilmset vaba liikumist, manitsetakse selles mõningasele järelevalvele ning kaitsesele nende fondide eest.

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – See resolutsioon hõlmab tähtsat teemat. Riiklikud investeerimisfondid etendavad üleilmses kaubanduses ja investeerimises üha tähtsamat rolli. Osa sellest on positiivne, kuid see ei ole alati nii, sest vastutustundetud fondivalitsejad teevad otsuseid, mis maksimeerivad lühiajalist kasumit riikide, kogukondade ja perede arvelt. Me peame otsima viise, kuidas suurendada läbipaistvust ning vastutust nende vahendite eest, mis sageli kaaluvad üles neid, mis on rahvusriikide käsutuses.

- Rapport: Reinhard Rack (A6-0252/2008)

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Härra juhataja, härra Racki raport uute suundade kohta linnalise liikumiskeskonna arendamisel, mille poolt me hääletasime, on tähtis osa komisjoni energia- ja kliimapaketi uuest terviklikust lähenemisviisist: Euroopas on võimalik märgatavalt vähendada heitkoguseid, rakendades mõistlikku ja tõhusat ühiskonna- ja transpordiplaneerimist.

Siisku tuleb arvesse võtta, et liikmesriigid erinevad oma geograafilise asukoha ja elamistingimuste poolest. Just seepärast hääletasin ma kahe meie fraktsiooni esitatud muudatusettepaneku poolt. Minu riigis on vahemaad suured ja linnad suhteliselt väikesed. On üsna selge, et võimalused vähendada autoga üksinda sõitmist on näiteks väikese asustustihedusega Soome põhjaosa linnades märgatavalt väiksemaid kui Kesk-Euroopa tihedalt asustatud aladel.

Jörg Leichtfried (PSE), kirjalikult. – (DE) Ma hääletasin uusi suundi linnalise liikumiskeskonna arendamisel käsitleva Reinhard Racki raporti poolt. Rohelist raamatut käsitleva raporti project on tähtis panus linnakeskkonna arendamise teemal. Linna majanduslik areng ja juurdepääsetavus sõltub paremast liikuvusest, kuid viimatinimetatut ei tohi saavutada inimeste heaolu või keskkonna arvelt.

Seepärast tuleks raportis pöörata rohkem tähelepanu sotsiaalsetele teguritele ja tööhõivepoliitikale. Samuti tuleb inimeste teadvusse kinnistada, et liikmesriikide mitmekülgsus ei võimalda ühtset Euroopa lahendust ja et seetõttu tuleb endiselt rangelt järgida subsidiaarsuspõhimõtet. Usun ka, et riikides, kus liberaliseerimine on juba toimunud, tuleks hinnata selle mõju tööhõivele. Lisaks sellele nõuan sertifitseerimissüsteemi kübemefiltrite tagantjärgi paigaldamiseks autodele, kaubaveokitele ja maastikuautodele.

Kuigi rohelises raamatus tuuakse esile enamik probleeme, mis mõjutavad tänapäeval linnalist liikumiskeskonda, ja esitatakse ka mõned uued ja uuenduslikud ideed nende lahendamiseks, ei hõlma see kõiki käsitlemist vajavaid tahke, mistõttu võib seda pidada vaid lähtekohaks arutelule selle küsimuse üle.

Bogusław Liberadzki (PSE), kirjalikult. – (PL) Kõige tähtsam raportööri tõstatatud küsimus on nende valdkondade piiritlemine, kus Euroopa Liit peaks linnalise liikumiskeskonnaga seotud küsimustes osalema.

Raportöör märgib õigustatult, et linnalise liikumiskeskonna vallas on kõikjal Euroopas sarnaseid probleeme, kuid nende probleemide lahendamiseks ei ole võimalik koostada ühtset meetodit. Selles suhtes on raportoori seisukohad seoses linna võimalusega valida seatud eesmärkide saavutamiseks sobiv meetod on mõistlik ja ma sooviksin väljendada oma toetuste neile seisukohtadele.

Erik Meijer (GUE/NGL), kirjalikult. – (NL) Linnad on tihedalt asustatud, tühja ruumi on vähe ning liikluses on suhteliselt lühikeste vahemaade läbijaid palju. Kuna ruum on esmatähtis, siis ei ole lihtsalt ruumi tihedale autoliiklusele, samuti sunnivad ülemäärane müra ja õhusaaste meid piirama autode arvu meie linnades nii palju kui võimalik. Loomulikult peavad linnad olema juurdepääsetavad tuletõrjele, politseile, kiirabile, kolimisautodele ja piiratud liikumisvõimega inimeste sõidukitele, kuid napp tühi ruum tuleb hoida eeskätt kasutamiseks jalakäijatele, jalgratturitele ja trammidele ning laste mänguväljakute, parkide ja aedade tarvis. Vaid siis on linn koht, kus saab elada.

Täna hääletusel olev tekst ei esita seda selget valikut, vaid lihtsalt püüab omavahel sobitada vastuolulisi huve ja ideid. Kahjuks ei ole ELil selles vallas pädevust. EL saab vaid aidata soodustada parimate tavade ja heade

kogemuste, mille põhjal teha täiustusi, rakendamist. Selline täiustamine on tähtis mitte ainult linnale, kes on seda juba teinud, vaid ka eeskujuna teistele. Näideteks on Londoni kesklinna ummikumaksusüsteem, uued trammivõrgud Strasbourgis ja Bordeaux's või Groningeni kesklinnas juba ammu rakendatav piiratud liiklus. Kahjuks ei saa EL anda pea mingit panust seoses selle raportiga.

Gabriele Stauner (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Ma hääletasin selle raporti vastu, sest EL ei vastuta nende küsimuste eest. See ei anna mingit panust õiguskindlusse ega too Euroopat rahvale lähemale, kui parlament haarab algatuse, et koostada raporteid küsimustes, mis ei kuulu ELi seadusandlikku pädevusse.

- Rapport: Olle Schmidt (A6-0241/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Inger Segelström ja Åsa Westlund (PSE), kirjalikult. – (SV) Me hääletasime EKP aastaaruannet käsitleva Olle Schmidti raporti poolt. Seoses seletuskirjas sisalduva lõiguga, milles räägitakse Rootsi vajadusest võtta kasutusele euro, juhiksime siiski tähelepanu asjaolule, et me austame Rootsi 2003. aasta rahvahääletuse tulemust, mille kohaselt otsustati, et Rootsi säilitab oma vääringuna krooni.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Me hääletasime selle raporti vastu, sest selles kinnitatakse toetust Euroopa Keskpanga tööle, ei kritiseerita baasintressimäära järjesikuseid tõuse, kuigi baasmäär on juba jõudnud 4,25%-ni, mis on Ühendriikide Föderaalreservi baasmäärast palju kõrgem.

Lisaks sellele eiratakse raportis tõika, et panga tegevus kahjustab töötajad ja elanikkonda üldiselt ning pisi-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtteid. Raport teenib vaid suurte majanduskonsernide ja finantskapitali huve, olgugi et need põhjustavad probleeme kaitsetumatele ja sõltuvamatele majandustele, nagu näiteks Portugali omale.

Näiteks, Portugalis, kus võlatase on jõudnud 114%-ni SKTst, on see tõus üheskoos euro ülehindamise veel üheks pisiettevõtete ja VKEde kirstunaelaks, suurendades kaubandusbilansi puudujääki ja riigi sõltuvust. Nüüd, kui Portugali perede võlatase on jõudnud 129%-ni nende kasutada jäävast tuluosast, on töötuse, juhutööde osakaalu kasvu, madalate palkade ja üleüldise hinnatõusuga veelgi raskem võidelda.

Seetõttu kinnitame me vajadust murda see parempoolne poliitika ja EKP võltsautonoomia, mille ainus eesmärk on varjata tõika, et see on suurkapitali teenistuses.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Schmidti raport on parlamendi iga-aastane õlapatsutus Euroopa Keskpannala tema heasoovlikkuse eest.

Nagu alati, tundub põhipunkt olevat välja jäetud: kardetud hinnasurve, mis hävitab eurooplaste ostujõudu ja milles tuleb osaliselt süüdistada EKPd ja Euroopa Liitu. Keegi ei usu, et ametlikud inflatsiooninäitajad (raporti kohaselt 3% aastal 2008), mis on pelgalt ühendindeksid, peegeldavad kodanike elukalliduse tegelikku tõusu, eriti toormete, energia ja eluaseme osas. Igaüks tuletab meelde EKP juhtorganite tehtud avaldusi, kus hoiati palgatõusude inflatsioonilise mõju eest, nagu ei oleks nendesamade eurooplaste palgad pideva alanemissurve all, mis on tingitud ebaausast üleilmsest konkurentsist ja Euroopa Liidu soodustatavast sisserändepoliitikast.

Mis puutub suuresti ülehinnatud euro vahetuskurssi, siis on tõsi, et see säästab meid tõusvate naftahindade osas halvimast. Samas ohustab see paljude tööstuste konkurentsivõimet, kellel tekib ahvatlus ümber kolida dollarialasse, nagu tegi Airbus.

Seetõttu ei saa me toetada seda vastastikust õlalepatsutamist.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Oma raportis EKP aastaaruande kohta on raportöör keskendunud panga ees olevatele väljakutsetele. Viimaste kuude jooksul on laekunud palju Euroopa majandusele muret tekitavat teavet; ja kahjuks on seda palju rohkem kui 2007. aastal. Finantsturgude kriis ning nafta- ja toiduhinna järsk tõus aeglustavad majanduskasvu ja suurendavad inflatsioonid ning tekitavad muret töötusenäitajate kasvu suhtes. EKP on üks juhtivaid institutsioone, kes peab püüdma nendele väljakutsetele vastata.

2007. aasta augustis võetud meetmed andsid finantsturgudele likviidsust, kuid ei lahendanud probleemi. Samuti on kasvamas ühisrahaga ühinevate riikide arv. Slovakkia on esimene Kesk- ja Ida-Euroopa riik, kes astub selle sammu. Kuid Slovakkia ei ole kindlasti viimane. Ülejäänud uute ELi liikmesriikide ühinemine euroalaga tundub olevat vaid aja küsimus. Slovakkia sellealaseid kogemusi vaadeldakse kahtlemata teraselt selle piirkonna riikides, kes samuti kaaluvad ühisrahaga ühinemist.

Raportöör märgib ka õigustatult, et majanduskasvu erinevad tasemed, erinevad kasvunäitajad või erinevad küpsusastmed ELi majanduses võivad tekitada EKP otsustamisprotsessis probleeme. Seetõttu on ettepanek läbi vaadata otsustamisprotsessi muutmise võimalused minu arvates mõistlik. Selline läbivaatamine peaks hõlmama mitte ainult euroala praeguseid, vaid ka tulevase ja võimalikke liikmeid.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Ma tervitan Olle Schmidti raportit EKP aastaaruande kohta. Ma ühinen raportööri üleskutsega EKPl jätkata oma suhete paranamist muude keskpangade ja asjaomaste institutsioonidega. Tõepoolest, ma toetaksin ka härra Schmidti soovitusi, et edasiste intressimääratõusude osas tuleks olla ettevaatlik, et mitte ohustada majanduskasvu. Ma hääletasin raportööri hinnangu poolt.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Resolutsioonis, mille vastu meie, Kreeka Kommunistlikku Parteid esindavad EP liikmed, oleme hääletanud, püütakse provokatiivselt portreerida 10 aastat kestnud Euroopa rahaliitu ja euro kasutuselevõttu kui suurt "edu", samas kui töötajad ja vaene tööliklass ELi riikides, sealhulgas Kreekas kogeb nende kohutavaid tagajärgi, nagu kõrged hinnad, palkade ja pensionide külmutamise, töötus, töötajate ja vaeste füüsilisest isikust ettevõtjate ülemäärane maksukoormus ning tööalaste, sotsiaalsete ja demokraatlike õiguste äravõtmine. Igasugune saavutatud "edu" seisneb vaid Euroopa rahameeste kasumis ja ülemäärases kasumis ning on täielikult vastulus töötajate ja rahva huvidega. Euroopa Keskpang kui Euroopa kapitali pelka töövahendit kohustatakse selles suunas aktiivsemalt ja tõhusamalt liikuma ebapopulaarsete meetmete kaudu, nagu intressimääratõusud ja nii edasi.

ELi rahanduslikku "kaost" ja "ühtekuuluvuse" küsimusi käsitlevas resolutsioonis sisalduvad ülejäänud märkused ja mureküsimused, mis koguvad tegelikult üha enam kõlapinda, kinnitavad meie arvamust seoses kapitalistliku süsteemi ja selle ebavõrdelise kasvu jätkuvate ja vältimatute kriisidega, samuti vajadusega see kukutada ja asendada populaarse plaanimajandusliku süsteemiga, mis annab võimu inimestele, ning vajadusega katkestada sidemed imperialistliku ELiga. ELis ei saa olla teed kasvule, mis seaks kesksel kohale tavainimesed.

8. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

(Istung peatati kell 13.15 ja see jätkus kell 15.00.)

ISTUNGIT JUHATAB: Hans-Gert PÖTTERING

President

9. Euroopa satelliitradionavigatsiooni programmid (EGNOS ja Galileo) (akti allkirjastamine)

President. – Härra eesistuja, volinik, daamid ja härrad, Galileo-programmi käsitleva akti avaliku allkirjastamisega rõhutame me Euroopa satelliitradionavigatsiooni programmidele EGNOS ja Galileo omistatavat tähtsust. Täna allkirjastatav määrus on meeldetuletus sellest, et paljusid eesmärke on võimalik saavutada Euroopa Liidu raames, mitte liikmesriikide eraldi tegutsemise teel. EGNOS ja Galileo saavad anda ja annavad Euroopa Liidule vahendid muudele süsteemidele Euroopa alternatiivi loomiseks ja nende täiendamiseks. Samal ajal võimaldavad need meil tõsta oma tööstuse konkurentsivõimet peamistes strateegilistes tehnoloogiavaldkondades.

Galileoosse hakkab kuuluma 30 satelliidist koosnev võrgustik ja maapealne juhtimisinfrastruktuur. Määruse tekst, mille me täna allkirjastame, on esimesel lugemisel eduka lõpuni jõudnud Euroopa institutsioonide vaheliste läbirääkimiste tulemus.

Institutsioonid leidsid lahendused, mis võimaldasid luua sellise äärmiselt keeruka tehnilise süsteemi, eeskätt leppides kokku ühendusepoolses rahastamises 3,4 miljardi euro ulatuses. Tänu sellele saab Galileo hakata tööle hiljemalt 2013. aastal.

Euroopa Parlamendi presidendina tahaksin väljendada oma erilist tänu tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni esimehele, Angelika Nieblerile, ja Euroopa Parlamendi raportööriks, Etelka Barsi-Patakyle edukate jõupingutuste eest, samuti eesistujariik Sloveeniale märkimisväärse panuse eest sellesse väga tähtsasse strateegilisse toimikusse.

(Aplaus)

Loodan ka, et see avalik allkirjastamine rõhutab, et me kavatseme jätkata tarmukat ja pühendunud tööd, et saavutada meie kodanike jaoks käegakatsutavat edu. Täna teid täna siin viibimast ning tähelepanu eest.

Kutsun nüüd meile kõnelema nõukogu esindaja, kelleks on Jean-Pierre Jouyet.

(Aplaus)

Jean-Pierre Jouyet, eesistuja – (FR) Härra president, volinik, daamid ja härrad, nüüd on võimalik Euroopa Liidu ja Euroopa Kosmoseagentuuri käivitatud satelliitradionavigatsiooni süsteemi abil kindlaks teha täpne asukoht ajas. Tahaksin teiega ühineda, härra president, eesistujariik Sloveenia tänamisel, kes on selle keeruka kokkuleppe viinud eduka lõpuni. Sooviksin samuti kiita proua Nieblerit, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni esimeest, teie raportööri ja neid Euroopa Parlamendi juhtliikmeid, kes on muutnud selle määruse vastuvõtmise võimalikuks.

See on suur samm edasi, mille me täna astume selle Galileo käsitleva määruse vastuvõtmisega. See võimaldab käiku lasta avaliku sektori vahenditest rahastatava üleilmse satelliitpositsioneerimise süsteemi. Nagu härra Pöttering ütles, põhineb see süsteem 30 satelliidist koosneval võrgustikul ja maapealsetel jaamadatel ning see annab paljudes valdkondades tegutsevatele kasutajatele teavet oma asukoha kohta. Seepärast on see paljude meie kodanike jaoks märk Euroopa tõelistest edusammudest.

See ei taga vaid meie sõltumatust, luues signaali, mis võib asendada Ameerika GPS-signaali, näiteks puhuks, kui see teenus on rivist väljas, vaid võimaldab ka palju enam – teenuseid, mis ei ole hetkel GPSi kaudu saadaval: hädas olevate inimeste ülesleidmine, mis on hädavajalik ka seoses rolliga, mida Euroopa peab täitma oma kodanike ees, või ohutusteenuse loomine, mis sobib eriti õhuliikluse juhtimiseks. Seetõttu toob Galileo käegakatsutavad tulemused meie kodanike igapäevaelu.

Euroopa Komisjon, volinik ja Euroopa Kosmoseagentuur on käivitanud nende ettevõtete väljavalimise, kes hakkavad osalema mitmesugustes selle süsteemi rakendamiseks vajalikes tegevustes; Galileo juurutamine on ilmselgelt suure tähtsusega ka Euroopa tööstuse konkurentsivõime seisukohalt.

Üldises plaanis jääb Galileo-programmi juhtimine parlamendi ja nõukogu poliitilise järelevalve alla. Võite olla kindlad, et eesistujariik Prantsusmaa on valmis tegema väga tihedat koostööd Euroopa Parlamendiga; Prantsusmaa teeb ettepaneku, et Galileo institutsioonidevaheline toimikond, mis hõlmab kolme ELi institutsiooni – komisjon, parlament ja nõukogu – peaks kokku tulema niipea kui võimalik, et arutada selle, Euroopa Liidu jaoks tervikuna väga tähtsa programmi eduka teostamise eeldusi.

President. – Täna teid väga, minister. Härra Jouyet ja mina allkirjastame nüüd Galileo määruse ning ma sooviksin paluda volinik Ferrero-Waldneril, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni esimees Angelika Niebleril ja raportöör Etelka Barsi-Patakyl tulla ja meiega ühineda.

(Galileo määruse allkirjastamine)

(Aplaus)

ISTUNGIT JUHATAB: Gérard ONESTA

Asepresident

10. Eelmise istungi protokoll kinnitamine (vt protokoll)

11. Olukord Hiinas pärast maavärinat ja enne olümpiamänge (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused olukorra kohta Hiinas pärast maavärinat ja enne olümpiamänge.

Jean-Pierre Jouyet, eesistuja. – (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, Hiina on Euroopa Liidu strateegiline partner. Eriti tugevad on meie poliitilised ja kaubandussuhted; juhiksin tähelepanu sellele, et Euroopa Liit on Hiina suurim kaubanduspartner.

Hiina kaasamine rahvusvahelisel tasandil, näiteks peamiste piirkondlike ja ülemaailmsete küsimuste lahendamisel, on Euroopa Liidu jaoks väga oluline. Pealegi on liidu eesmärk õhutada Hiina arengut ja reforme mitte üksnes riigi enda, vaid – võttes arvesse Hiina suurust – ka kogu maailma hüvanguks. Kõnealuses kontekstis oleme jälginud tõsise murega mais Sichuani provintsi tabanud maavärina tagajärgi: enam kui

70 000 hukku ja 18 000 kadunuks jäänuga ületab lõplik inimohvrite arv suure tõenäosusega kahjuks 80 000. Lisaks kaotasid enam kui 5 miljonit inimest oma kodu. Mitme nädala jooksul on maavärin ja sellest tingitud suur inimelude kaotus ja materiaalne häving sundinud Hiinat mobiliseerima kogu riigiparaati, ning rahvusvaheline üldsus on tunnustanud Hiina jõupingutusi katastroofile kiirelt ja tõhusalt reageerida.

Euroopa Liit reageeris kiiresti, andes humanitaarabi; 13. mail aktiveeriti koheselt ühenduse kodanikukaitse mehhanism, et koordineerida liikmesriikide mitterahalist toetust; kokku on Euroopa Liit, sealhulgas liikmesriigid, läbi Punase Risti suunanud abiks 25 miljonit eurot, millest 2,2 miljonit eurot andis komisjon.

Üldjoontes oleme seisukohal, et Hiina on abioperatsioonide käigus mänginud tõhusat rolli ning koos rahvusvahelise üldsuse abiga teeb ta märkimisväärseid jõupingutusi, et leevendada katastroofi tagajärgi. Hiina ametivõimud on olnud väga avatud välisabile ja kõnealuse sündmuse kajastamisele ajakirjanduses; seega avaldame neile lugupidamist märkimisväärsete päästmis- ja ülesehitustööde eest.

Teisalt, nagu teate, oleme kõik tähelepanelikult ja teatava murelikkusega jälginud Tiibetis toimunud sündmusi ning jälgime jätkuvalt tähelepanelikult piirkonna edasist arengut. Eesistujariik Sloveenia väljendas 17. märtsil esitatud deklaratsioonis Euroopa Liidu nimel sügavat muret jätkuvate teadaannete pärast rahutuste kohta Tiibetis ning väljendas sügavaimat poolehoidu ja kaastunnet ohvrite perekondadele. Ta nõudis mõõdukust kõikidelt pooltelt ja et Hiina ametiasutused hoiduksid jõu kasutamisest, ning kutsus meelevaldajaid üles loobuma vägivallast.

Meie sõnumites Hiina ametiasutustele oleme palunud dialoogi loomist dalai-laamaga, et arutleda võtmeküsimusi, nagu näiteks kultuuri, religiooni ja Tiibeti traditsioonide säilitamine. Samuti oleme tungivalt nõudnud, et teave oleks läbipaistev ning ajakirjandusele, diplomaatidele, turistidele ja ÜRO allasutustele võimaldataks vaba juurdepääsu Tiibetile. Tiibet taasavati turistidele juuni keskpaigas.

Samuti tervitasime 4. mail Hiina ametiasutuste ja dalai-laama saadikute vahel toimunud mitteametlikku kohtumist; usume, et see on samm õiges suunas ja oleme väljendanud lootust, et selle tulemuseks saab olema täiendav konstruktiivne dialoogi voor dalai-laamaga. Hiina ametiasutused ja dalai-laama esindajad kohtusid uuesti 1.–3. juulini Pekingis. Loomulikult on liiga vara kommenteerida kõnealust hiljutist kõneluste vooru, kuid loodame, et mõlemad pooled jätkavad konstruktiivselt.

Hiina ametiasutused on kinnitanud, et Pekingi keskvalitsus ja dalai-laama esindaja leppisid kokku omavahelise kontakti ja konsultatsioonide jätkamises; samuti väljendasid nad lootust, et Tiibeti võiks ajakirjanikele ja teistele inimestele lähitulevikus avada, kui avalik kord provintsis on taastatud.

Mis puudutab osalemist olümpiamängude avatseremoonial, otsustab iga liikmesriik, millisel tasemel ta ennast esindab. Lubage mul sellega seoses juhtida tähelepanu sellele, et Hiina on mitmeid kordi öelnud, et ta tervitaks soojalt kõiki Euroopa Liidu juhte.

Pärast konsulteerimist kõikide oma kolleegidega Euroopa Ülemkogus, on Prantsuse Vabariigi president teatanud oma kavatsusest osaleda avatseremoonial, täites paralleelselt Prantsusmaa presidendi ja nõukogu eesistuja ülesandeid.

Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, see võtab kokku teabe, millele soovisin täna teie tähelepanu juhtida.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Härra juhataja, olen veendunud, et strateegilised suhted ELi ja Hiina vahel on Euroopa Liidu jaoks tähtsad ja usun, et ka Hiina ja ülejäänud maailma jaoks.

Tagasi vaadates on käesolev kevad ELi ja Hiina suhted proovile pannud. Rahutused Tiibetis tõid kaasa ulatuslikud protestid Euroopas ja viisid olümpiatõrviku teekonna katkemiseni mitmes Euroopa pealinnas. Viimati nimetatud sündmused tõid omakorda kaasa rahvustunde kasvu Hiinas ja Euroopa-vastased meeleolud, mis muutusid boikoteerimiskampaaniateks Euroopa huvide vastu Hiinas. Selle tulemusena kasvas mure suureneva lõhe pärast Hiina ja Euroopa avalike arvamuste ja ettekujutuste vahel teineteise kohta.

Kõnealused arengud olid õnneks üsna lühiajalised. Esilekerkiva suundumuse pöördumisele aitasid kaasa kaks sündmust. Üks oli komisjoni visiit Pekingisse 24.–26. aprillini, milles ma osalesin koos president Barroso-ga. Teine oli mais Sichuani provintsi tabanud kohutava maavärina tagajärg.

Lubage ma räägin neist üksikhaaval. Esiteks, meie visiit aprilli lõpul keskendus säästvatele arengule ja kliimamuutustele, kuid andis võimaluse rääkida ka ELi murest olukorra kohta Tiibetis otse Hiina juhtkonnaga. Kui te meelde tuletate, siis rääkisin siin täiskogul 26. märtsil, nõudes kõneluste taasalustamist dalai-laama esindajate ja Hiina valitsuse vahel. Aprilli kõneluste käigus teatas president Hu Jintao meile, et Hiina jätkab peagi kõnelusi dalai-laama esindajatega. See oli Euroopa Liidu peamine nõue.

Meie Pekingi visiidi selline tulemus tõestas, et komisjoni järjekindel lähenemisviis konstruktiivsetele suhetele Hiinaga tõi kaasa käegakatsutavaid tulemusi ja oli seega õige lähenemisviis.

Teine sündmus, mis oli pöördepunktiks Hiina suhetes ülejäänud maailmaga, oli maavärin Sichuani provintsis, nagu nõukogu eesistuja juba ütles. Maavärina tekitatud humanitaarkatastroofi ulatus ja inimeste kannatused olid tohutud: teatati 70 000 hukkunust ja kuni 10 miljonit inimest asustati ümber.

See tõi kaasa rahvusvahelise kaastunde ja toetuse palangu ohvritele. Veelgi olulisem oli, et Hiina valitsus reageeris maavärinale kiirel ja hästi koordineeritud viisil, rakendades üle 130 000 sõduri päästetöödeks ning võimaldades ajakirjandusele vaba juurdepääsu mõjutatud piirkonnale. Kõnealune reageering näitas kaasaegset Hiinat positiivsesmas valguses.

Nõukogu eesistuja juba mainis, et meie Euroopa Liidu kui tervikuna oleme teinud annetusi, ja seetõttu ei vaja see lisakommentaare. Lubage mul kohe asuda praeguse olukorra juurde.

Kolm sündmust praeguse hetke ja aasta lõpu vahel mõjutavad oluliselt ELi ja Hiina vahelisi suhteid Hiina seisukohast ja ma arvan, et sama kehtib meie kohta: Pekingi olümpiamängud, ASEM-i tippkohtumine, mis toimub Pekingis 24.–25. oktoobrini, ning 1. detsembril Prantsusmaal toimuv ELi ja Hiina tippkohtumine. Selle aja vältel on Hiina juhtkond eriti tundlik välismaalt saabuvatele teadetele. Rohkem kui kunagi varem peame praegu vältima arusaamatusi ja jätkama konstruktiivsete suhete poliitikat.

Olukord Tiibetis on nendel kuudel jätkuvalt tähelepanu keskpunktis. Täna võime öelda, et oleme jälle 14. märtsi eelses olukorras, sest kõnelused Hiina valitsuse ja dalai-laama esindajate vahel jätkusid mai alguses ning uus kõnelustevoor leidis aset eelmisel nädalal; kuid nõustun, et meil pole veel täielikku hinnangut. Julgustame jätkuvalt mõlemat poolt jätkama kõnelusi viljakal ja tulemustele suunatud viisil.

Eelmisel kuul, 24. juunil, astus Hiina ka positiivse sammu, taasavades välisturistidele juurdepääsu Tiibetile. Kuigi diplomaatide ja välisajakirjanike jälgitud külastused on toimunud alates märtsist, nõuame jätkuvalt täielikku juurdepääsu välisajakirjanikele.

Seoses olümpiamängudega loodame kõik, et Hiinal ja maailmal on võimalus teineteisele lähemale liikuda. Soovime selles Hiinale edu.

ASEM-i tippkohtumine oktoobris, millest ma osa võtan, on hea võimalus rõhutada oma suhteid Hiinaga ja seeläbi tõstatada olulisi globaalseid küsimusi.

Kokkuvõttes loodan, et eelkõige meie järgmisel ELi ja Hiina tippkohtumisel saame teha konkreetseid edusamme mitmes vastastikkuse olulisusega küsimuses, nt kliimamuutused, jätkuvad läbirääkimised ELi ja Hiina partnerlus- ja koostöölepingu sõlmimiseks, inimõigused ning majandus- ja kaubandusküsimused. Need on meie eesmärgid praegusest hetkest 1. detsembrini. Olen seisukohal, et on ülioluline jätkata ELi ja Hiina strateegilise partnerluse arendamist stabiilsel viisil, mis arvestab ka olemasolevaid probleeme.

Georg Jarzembowski, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (DE) Härra juhataja, härra eesistuja, volinik, meie fraktsioon soovib eelkõige viidata resolutsioonile looduskatastroofi kohta Hiinas ja olukorra kohta Tiibetis, mille Euroopa Parlament käesoleva aasta 22. mail suure hääleteenamusega vastu võttis.

Fraktsioon PPE-DE tervitab Hiina valitsuse pühendumist maavärinas kannatada saanud piirkondade ülesehitustöödele. Samal ajal ootame siiski, et Hiina valitsus tagaks, et ehitatakse maavärinale vastupidavamaid uusi maju ja muid uusi ehitisi, sest peame meeles pidama kurba asjaolu, et struktuurilised puudused tõid kaasa paljude koolide kokkuvarisemise ja paljud õpilased kaotasid elu. Eeldame, et kõnealust küsimust uuritakse ja süüdlased võetakse vastutusele.

Fraktsioon PPE-DE märgib sügavas mures, et Hiina valitsus ei ole veel kasutanud võimalust, mida pakub olümpiamängude korraldamine, parandada austust üldiste inimõiguste vastu Hiinas. Vastupidi, Hiina kodanike hirmutamise ja piirangud ajakirjanduse esindajatele näivad olümpiamängude eel olevat isegi suurenenud.

Sel põhjusel kutsume Hiina valitsust üles kehtestama olümpiamängude ajaks üldised kodanikuõigused, eelkõige ajakirjandusvabaduse ning jätkama nende tagamist pärast seda.

(Aplaus)

Viimaks, fraktsioon PPE-DE kutsub Hiina valitsust üles näitama head tahet praegustes kõnelustes dalai-laamaga ja viima need positiivse lõpuni, mis peaks hõlmama kultuurilise autonoomsuse tagamist Tiibetile. Peaksime

vastuvõetamatuks, kui Hiina valitsus kasutaks kõnealuseid kõnelusi selleks, et kanda end tõusuveega läbi olümpiamängude perioodi, ja hiljem lihtsalt katkestaks need.

Ootame tulemust, mis tugevdab kultuurilist autonoomsust ja inimõigusi Tiibetis.

(Aplaus)

Libor Rouček, *fraktsiooni PSE nimel.* – (CS) Daamid ja härrad, tahaksin kõigepealt väljendada oma imetlust selle üle, kuidas Hiina ametiasutused on käsitlenud hävitava maavärina tagajärgi, mis raputas Sichuani provintsi ja mõjutas peaaegu 10 miljonit inimest. Tervitan asjaolu, et Hiina avas kohe piirid välisabile ning võin PSE fraktsiooni nimel lubada, et teeme jätkuvalt kõik endast sõltuva, et Euroopa abi jõuaks kohale kiirelt ja tõhusalt. Tiibetiga seoses tervitan kontaktide taasloomist ja kahte kõnelustevooru, mis on toimunud Hiina ametiasutuste ja dalai-laama saadikute vahel. Ma arvan, et see on hea algus, arvestades märtsisündmuste iseloomu ning usun ka seda, et kõnealused kontaktid ja kõnelused jätkuvad, kuni leitakse mõlemale poolele vastuvõetav lahendus. Hiina avas hiljuti Tiibeti taas välituristidele ja vastavalt ajalehes „The New York Times“ ilmunule on vabastatud juba üle 1000 tiibetlase, kes peeti kinni pärast märtsis toimunud meeleavaldusi. Tahaksin siiski kutsuda Hiina ametiasutusi üles andma perekondadele, kelle liikmeid endiselt kinni peetakse, vähemalt teavet nende asukoha kohta. Seoses olümpiamängudega soovin nii Hiinale kui Rahvusvaheline Olümpiakomiteele häid ka edukaid olümpiamänge, sest olen veendunud, et need olümpiamängud võivad eduka korraldamise puhul aidata kaasa inimõigustega seonduva olukorra parandamisele Hiinas.

Marco Cappato, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, keegi siin ei kahtleks igasuguste suhete olulisuses Hiina valitsusega ja veel vähem maavärinast tulenevas solidaarsuses. Eesistuja esitatud avaldus tõstatab siiski probleemi. Selles avalduses ei öelda midagi rolli kohta, mida liit saab ja peab mängima kõikide Hiinas (Tiibetis kuid mitte ainult Tiibetis) elavate inimeste kodaniku- ja poliitiliste õiguste edendamisel.

(Aplaus)

Sooviksin sellel teemal rääkida, sest muidu on asjaolu tervitamine, et välituristid on jälle sisse lubatud, rääkimata sõnagi kõigest, mis on juhtunud, süüdimõistmistest, avalikest kohtuistungitest, Lhasa militariseerimisest, kui olümpiatõrvik oli oma teekonnal, jätkuvalt keelatud vabadustest, jätkuvast piinamisest, üsna ühekülgne viis probleemi käsitlemiseks. Reaktsioon sellele ühekülgsel lähenemisviisile võib olla selle lihtsameelseks, idealistlikuks ja mõttetuks tembeldamine, sest on inimesi, kes mõtleavad tõsistele asjadele, headele suhetele Hiinaga, ja siis on inimesed, kes mõtleavad lihtsameelsetele ja seosetutele asjadele, st meie.

Selline on teie tehtud avalduse tulemus: samuti ei ole te maininud Uiguuri rahvast lihtsalt seetõttu, et neil puudub vägivallatust toetav riigiülene juht, nagu dalai-laama, ning usun, et see on tõsine, kui räägime Hiinast. See Euroopa on sel juhul Euroopa, kes kõige kõnealuse toimudes ütleb: „see on riigijuhi otsustada, kas ta läheb või mitte ja meie prantslased oleme vahepeal konsulteerinud oma partneritega ja läheme Euroopa Liidu eesistujariigina“. Mis eesistujariik see selline on? Mis Euroopa Liit see selline on? See on rahvaste Euroopa ja Hiina asub õigustatult seisukohale, et rahvaste Euroopal puudub suutlikkus kehtestada poliitikat, mis suudaks sundida teda tegema midagi Hiina ja teiste kodanike inimõiguste austamiseks.

(Aplaus)

Juhataja. – Väga raske on paluda kõnelejal lõpetada, eriti, kui ta on täies hoos, kuid püüdke siiski oma kõneajast kinni pidada.

Hanna Foltyn-Kubicka, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Härra juhataja, tahaksin veel kord juhtida teie tähelepanu vastuvaidlematult katastroofilisele poliitilisele olukorrale Tiibetis. Olümpiamängude lähenedes intensiivistavad Hiina Rahvavabariigi ametiasutused oma poliitikat kõnealuse provintsi suhtes. Sõjaväelaste saatmine Tiibeti mungakloostritesse, kasutades ettekäändena relvade ja terroristide otsimist on muutunud tavapäraseks. Nende meetmete tulemus on kõnealustes asukohtades kogutud kunstiteoste revireerimine ja sellega kaasneb religioossete objektide hävitamine. Teave sõltumatutelt teadusametustelt ja inimõiguste organisatsioonidelt kõneleb meile viimasest sellisest sündmusest, mis leidis aset Tsendroki mungakloostri Amdo Maima provintsis. Olümpiamängud algavad vähem kui kuu aja pärast. Iga mööduv päev näitab, et meie usk muudatustesse Hiina sisepoliitika olümpiamängude tõttu on olnud alusetu. Ma loodan siiski, et Euroopa huvi kõnealuse küsimuse suhtes ei kustu koos olümpiatulega Pekingis.

Daniel Cohn-Bendit, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (FR) Härra juhataja, härra eesistuja, õnnitlen selle puhul, et olete suutnud silmakirjalikkuse, valed ja sõnamulina olümpiasündmuseks muuta. Mis liiast, see liiast! Käitute viisil, kuidas valitsused on aastaid käitunud seistes silmitsi Nõukogude kommunistliku totalitarismiga. Alati sama vana jutt ja alati sama vana vill, mida te meile siin ketrate.

Räägite läbirääkimiste olukorrast. Kui küsite tiibetlaste käest, kuidas läbirääkimised läksid, ütlevad nad teile, et neid alandati läbirääkimiste vältel pidevalt ja nad seisid silmitsi pideva väljapressimisega – selles suhtes koheldi dalai-laamat ja tema esindajaid samamoodi nagu Brežnev kohtles Dubčeki: „kui liigutate, laseme teid kõiki maha“. Sellest räägiti läbirääkimistel ja nüüd ütleb eesistuja, Prantsuse Vabariigi president: „Tubli, Hiina! Näitate meile, mida peab tegema, kui keegi liigutab.“ See on Hiina ülereageering, nagu Sarkozy mainitud „eeslinnade puhastamine kõrgsurvevoolikuga“ oli ülereageering.

See on tõde; ja siis tulete rääkima, et tegemist on väärtuste Euroopaga. Mille alusel, millal ja kuidas? Nüüd, kui kõik on kohal – ja täna on must kolmapäev selle täiskogu jaoks – õnnitleksin sotsiaaldemokraatide fraktsiooni esimeest ja fraktsiooni PPE esimeest, nad on kõik siin. Et rääkida mida täpsemalt? Et rääkida mida täna siin? Kõik räägivad mulle, et „asjad lähevad tänu olümpiamängudele paremaks“.

2001. aastal ütlesime, et kui anname olümpiamängud hiinlastele, muutuvad asjad paremaks. Alates 2001. aastast ei ole midagi juhtunud ja asjad lähevad aina hullemaks. Mida te siis meile räägite? Et nelja nädalaga lähevad asjad paremaks? Miks nad peaksid paremaks muutuma? Hiinlased valitsevad. Hiina kommunistlik partei valitseb. Mida karmimaks nad muutuvad, seda rohkem te põlvili vajute; ja mida rohkem te põlvili vajute, seda rohkem nad võidavad.

Mida see teie meelest muudab? Nad kontrollivad olümpiamängudel kõike. Nad kontrollivad raadiojaamu, nad kontrollivad televisioonivõrke, kuid nad ei kontrolli Sarkozy'd, see on tõsi. Nad kutsuvad ta isegi pulkadega õhtust sööma. See on väga tore. Nad lipitsevad ta ümber ja on väga õrnutsevad. Siis ütleb Sarkozy: „see teeb kokku kolm tuumaelektrijaama ja 36 kiirrongi“ ja ma ei tea mida veel. See on jälk. See on põlastusväärne ja ma usun, et kui Euroopa ei ärka, kui me jätkame selle kuvandi projitseerimist kaupmeeste Euroopast, kes ei ole suuteline kaitsma põhilisemaid õigusi Euroopas või mujal maailmas, siis ei tasu meil Euroopat ehitada ja seda peaksimegi rääkima nõukogu eesistujale.

(Vali aplaus)

Jiří Maštálka, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (CS) Tänan, härra juhataja. Alati on raskem näha palki enda kui pindu teise silmas. Esiteks, tahaksin avaldada kaastunnet suure katastroofi ohvritele ja ka imetlust, nagu mu kaasliige härra Rouček seda tegi, viisi üle, kuidas Hiina valitsus reageeris, et aidata ohvriteid. Samuti tahan tänada komisjoni, kes ebatavaliselt kiiresti andis rahalist toetust, ning öelda, et olen kindel, et sellel toetusel ei ole piiri. Ma arvan, et räägin enamiku siinviibijate eest, kui ütlen, et tahame, et olümpiamängud viidaks läbi turvaliselt ja ausa mängu vaimus ning seda mitte üksnes staadionitel. Loomulikult austame Hiina ajaloo ja kultuuri tüüpilisi iseärasusi. Kõnealused kaks sündmust annavad meile siiski rohkem võimalusi pidada isegi intensiivsemat dialoogi ja saavutada käegakatsutavaid tulemusi aruteludes oma partneritega Hiina Rahvavabariigist nii ökoloogia kui inimõiguste seisukohast.

Bastiaan Belder, fraktsiooni IND/DEM nimel. – (NL) Kolmapäeva, 18. juuni pärastlõunal oli mul kohtumine kolme austatud, rahuarmastava Hiina kodanikuga ühes Pekingi hotellis. Vaevalt tund enne seda, kui pidime kohtuma, sain teada, et julgeolekuteenistus oli kaks neist vahistanud ja kolmandat oli ametlikult hoiatatud minuga mitte rääkima. Need kaks, kes kinni peeti, vabastati umbes 31 tundi hiljem. Ametlik seletus oli see, et neid ei vabastatud sellepärast, et neid ei arreteeritud vaid kõigest „intervjueriti“.

Mis iganes ka põhjus oli, tahtsid Hiina ametiasutused selgelt takistada isiklikku kontakti Euroopa Parlamendi liikmes ja nende kolme Hiina kodaniku vahel. Ent mõistan täielikult nende jälestusväärset käitumist. Peking ei saanud kindlasti loota, et kolm juhtivat õitsvate protestantlike majakirikute esindajat teeksid head propagandat olümpiamängudele. Kõnealuse suurejoonelise spordivaatemängu õhtul, kohaldatakse protestandlike kirikute liikmetele, kes ei ole ametlikult registreeritud, järjest karmimat usulist tagakiusamist.

Hiina progressiivsed juhid eelistavad kõnealuse represseerimise piinavad üksikasjad kindlalt vaka all. Loomulikult. Sest mis au teeb lõppude lõpuks see, et mõista lihtne Pekingi majakiriku õpetaja sunnitööd tegema? Kolm aastat pidi ta veetma kümme kuni kaksteist tundi päevas, valmistades jalgpalle saabuvateks olümpiamängudeks. Sellest piisab sunnitöö kohta Hiina moodi!

Ning mida peame meie mõtlema Hiina ametnikest, kes lasid majakirikute liikmeid arreteerida selle eest, et nad kiirustasid praktilist abi andma, vabatahtlikult ja sügavalt altruistlikus usus, Sichuani provintsi kohutava maavärina ohvritele? See läks tõesti üle igasuguste piiride. Härra juhataja, tükk aega enne olümpiamängude algust Hiinas, julgeksin väita, et Peking on kustutanud olümpiatule põhiõiguste räige eiramisega!

Edward McMillan-Scott (PPE-DE). - Härra juhataja, sooviksin alustada kaastundeavaldusega nende inimeste lähedastele, kes kaotasid oma elu ja nende, kes on maavärina tõttu kannatanud.

Kuid soovin eelkõige, kui võib, pöörduda oma märkustega härra Jouyet' poole tema tänase avalduse kohta, et president Sarkozy, kes tuleb siia homme, võtab osa olümpiamängude avatseremooniast.

Sooviksin meenutada juhtkirja tänases kohalikus ajalehes *Les Dernières Nouvelles d'Alsace: 'L'Europe a capitulé* – Euroopa on alla andnud. Lisaks sellele, et president Sarkozy läheb olümpiamängudele, peatati Prantsuse ametiasutuste loal 16. juunil ka fraktsiooni saated, kes edastavad saateid Hiinas läbi Eutelsati. Seda on ennegi tehtud. Kõnealusel juhul palun Prantsuse valitsusel lubada NDTV-l jätkata saadete edastamist.

Esitan täna ÜRO piinamisküsimuste ja usuvabaduse raportööridele toimiku seoses teatavate isikutega, kellega olin ühenduses, kui viibisin kaks aastat tagasi Pekingis. Härra Cao Dongi piinatakse jätkuvalt Hiina kirdeosas asuvad vanglas. Härra Niu Jinping arreteeriti taas 20. aprillil 2008. aastal ning teda piinatakse. Tema naist, proua Zhang Lianyingi, on palju kordi piinatud ja neli korda vangistatud. Panen oma veebilehele toimiku 50 tüüpi piinamise kohta, mille all ta kannatab. Härra Gao Zhishengi, kristlasest inimõigustega tegelevat advokaati, keda tunnen koheldi väga halvasti käesoleva aasta alguses. Ta on endiselt koduarestis. Härra Hu Jia arreteeriti pärast seda, kui ta andis asitõendeid Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjonile.

See on meelevaldne, brutaalne ja paranoiline režiim. Peaksime hoidma poliitika spordist eemal; peaksime hoidma härra Sarkozy Pekingist eemal.

(Aplaus)

Robert Evans (PSE). - Härra juhataja, nagu paljudel siinolijatel, olid mul seitse aastat tagasi tõsised kahtlused, kui olümpiamängud Hiinale määrati. Kuid need määrati alles pärast seda, kui ametiasutused olid andnud rea tagatise selle kohta, et vähemuste õigusi austatakse, et lõpetatakse piinamine ja väärkohtlemine ning käsitletakse hästi dokumenteeritud inimõiguste rikkumisi.

Kerides kiirelt edasi tänasesse, teame, et meie mure on sama suur või isegi veel suurem. Teised on rääkinud kuritarvitamisest. Härra Cappato oli Tiibetis väljendusriikas ning rääkisid ka härra Cohn-Bendit ja teised. Teame loomuõiguse rikkumiste kohta. Hiinas hukatakse igal aastal rohkem inimesi, kui kõikides ülejäänud maailma riikides kokku. Ma arvan, et see on Euroopale järgmisel kuul häbiks, kui president Sarkozy ja rida ELi valitsusjuhte ja presidentide ja printse seisavad seal ja suruvad kätt Hiina juhtidega, andes neile seeläbi usaldusväärust, kui nad seda ei vääri ning andes neile rohelise tule senises samas vaimus jätkamiseks. Olümpiamängud peaksid kajastama olümpiaideaalid ja see, mis hetkel Hiinas toimub on sellega vastuolus.

Dirk Sterckx (ALDE). - (NL) Delegatsiooni esimehena Hiinaga suhtlemiseks nõustun volinikuga, kui ta ütleb, et meil on hiinlastega strateegilised sidemed ja need on meile mõlemale olulised. Loomulikult on meie eesmärgiks majanduslikud sidemed kuid mitte ainult. Arvan, et peame seda jätkuvalt rõhutama.

Veel on kaks asja, mida pean oluliseks: individuaalsed inimõigused ja sõnavabadus. Need on küsimused, mis me iga kord uuesti tõstatame, kui suhtleme delegatsiooni või delegatsiooni liikmetega, meie Hiina kolleegidega. Oleme eriarvamusel, aga arutame seda ja püüame vahetada mõtteid ja argumente. See on keeruline, see on vahest raske töö, aga see on midagi, mida parlament peab lakkamatult jätkama.

Kas oleme saavutanud edusamme? Liiga vähe ja liiga aeglaselt võib-olla; aga ma arvan, et oleme edusamme teinud. Nõuaksin tungivalt, et Euroopa Parlament ei unustaks, et peame säilitama kontakti Hiinaga ja kõnealuseid küsimusi jätkuvalt tõstatama, ükskõik kui raske, ükskõik kui väsitav ja frustreriv see mõnikord on. Kuid arvan, et see on ainuke viis edasi minna. Kuna Hiinlaste saatuse üle ei otsustata siin parlamendikojas vaid Hiinas ja hiinlaste endi poolt. Nemad on need, keda peame veenma, mitte ennast.

Thomas Mann (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, 12. mail Hiinas toimunud hävitava maavärina ohvritele on avaldatud ülemaailmset kaastunnet. Riiki on saabunud märkimisväärne kogus rahvusvahelist abi, kuid riigisiselt on tehtud eristusi, separatismivastased meetmed käsikäes katastroofiabi osutamisega. On täiesti ebaoluline, kas inimesed kuuluvad enamusse või vähemusse – abi peavad nad kindlasti saama. Ei tohiks enam kutsuda üles tähistama erinevusi; see on ebapraktiline. Hiinal oleks kasulik lõpuks ennast avada. See hõlmaks välisvaatlejate ja ajakirjanike vaba juurdepääsu kõikidele Hiina osadele. NDTV, ainuke tsenseerimata telejaam Hiinas, peab saama loa jätkata ülekandeid viivitamata.

Paljud riigi- ja valitsusjuhid ei ole veel tegutsenud Euroopa Parlamendi soovitusel, et nad hoiduksid olümpiamängude avatseremooniast osa võtmast. Toetame Angela Merkeli Saksamaal, Briti peaministri Gordon Browni, meie enda presidendi Hans-Gert Pötteringi ja teiste juhtivate avaliku elu tegelaste seisukohta, kes on otsustanud tseremooniast 8. augustil kõrvale jääda. Prantsusmaa president Nicolas Sarkozy on öelnud, et tema seisukoht sõltub läbirääkimiste tulemustest hiinlaste ja dalai-laama esindajate vahel. Läbirääkimised on olnud tulemusteta ja nii see ka jääb; järelikult peab ta Pariisi jääma.

(Aplaus)

Lubage ma tuletan enne olümpiamänge meelde tiibetlaste armetut olukorda. Pärast 14. märtsi proteste oli rohkem kui 200 hukkunut ja 5000 tiibetlast on vangistatud, enamik neist ilma kohtuprotsessita. Tuhandel on patriootilise ümberkasvatamise protsessis kasutatud füüsilise vägivalla tulemusena püsivad vigastused. See, härra juhataja, on mõeldud meeldetuletusena neile, kes endiselt kavatsevad Pekingisse minna.

(Aplaus fraktsioonilt Verts/ALE)

Alexandra Dobolyi (PSE). – (HU) Täna kõnevooru eest, härra juhataja. Olümpiamängude korraldamine on väljakutse igast vaatenurgast, kuid see on erakordne võimalus Hiina kodanike jaoks näidata maailmale, et nad on aru saanud olümpiamängude üldistest väärtustest ja vaimust. „Üks maailm, üks unistus“: Pekingi olümpiamängude loosung rõhutab täielikult ja kajastab ustavalt olümpiamängude põhimõtteid. Usun, et olümpiamängud pakuvad meile suurepärase võimaluse süvendada ja laiendada koostööd ja dialoogi Hiinaga paljudes valdkondades.

Me ei tohi siiski unustada mais toimunud maavärinat ja hävitustööd, milles hukkusid mitmed kümned tuhanded inimesed ja miljonid jäid koduta. Peame riigile raskel ajal tuge pakkuma, kuid peame juhtkonnale alati meelde tuletama demokraatlike reformide olulisust ja pakkuma konstruktiivset kriitikat paljudes valdkondades.

Olen üks neist, kes usub, et Euroopa Liit peab jätkama tulemustele suunatud inimõigustealast dialoogi Hiinaga, kuid peame leppima sellega, et tulemused tulevad ainult sammhaaval. Ja tulemused tõesti tulevad: just mõned päevad tagasi taastus otseleenuühendus Hiina ja Taiwani vahel pärast mitme kümnendi pikkust pausi. Arutelud dalai-laamaga on jälle alanud. Ka siin oleme huvitatud tulemustele suunatud pragmaatilisest dialoogist, mis võtab arvesse tiibetlaste ja hiinlaste väärtusi ja näitab teed tulevikku. Täna teid väga.

Cornelis Visser (PPE-DE). – (NL) Härra juhataja, olümpiamängud algavad Pekingis 2008. aasta 8. kuu 8. päeval. Kaheksa on Hiina kultuuris õnnenumber ja seda seostatakse hea õnne ja jõukusega. Loodan, et see kuupäev saab Hiina inimeste jaoks õnnepäevaks. Majanduslikult läheb Hiinal tõepoolest hästi. „Vahet pole, kas kass on must või valge, peaasi, et ta hiiri püüab“, nagu Deng Xiaoping tavatses öelda. Ta avas riigi kapitalistlikele investeringutele. Vähehaaval liberaliseerus Hiina majandus. Nüüd on Hiina kindel majandusarengu partner. Ta on näiteks rahul sellega, et tema valuuta pole seotud üksnes dollari vaid ka euro ja muude valuutadega. Hiinal on maailmamajanduses konstruktiivne roll.

Mis puudutab inimõigusi, ei ole olukord kahjuks kiita ja eriti seoses Hiina enda elanikkonnaga. Mulle valmistab pettumust, et sellise piduliku sündmuse puhul nagu olümpiamängud, seatakse piiranguid hiinakeelsetele satelliitülekannetele, mis kantakse üle läänest. Loodan, et Hiina ametiasutused kasutavad võimalust, mida pakuvad olümpiamängud, et näidata oma rahvale, et reeglid ei kehti üksnes spordiareenil, vaid eelkõige kohustuse osas, millest tulenevalt tuleb ametnikonnal austada inimõigusi ja sõnavabadust.

Bogdan Golik (PSE). – (PL) Härra juhataja, 69 000 inimest hukkus 12. mail 2008. aastal toimunud maavärina tagajärjel, üle 18 000 on kadunud ja vigastatute arv on üle 37 000. See sündmus raputas lisaks hiinlastele kogu maailma. Ma olin tõenäoliselt ainuke isik praegu siin täiskogus, kes viibis sel ajal kohapeal: Olin Pekingis ja Shanghais ning nägin nende inimeste, hiinlaste, solidaarsust, kes samastusid ohvrite ja tragöödiaga.

Kasutades ära seda võimalust, tahaksin väljendada oma imetlust tuhandete päästetöötajate ja vabatahtlike üle kogu maailmas, Taiwanist, Jaapanist, Austraaliast ha eelkõige Hiinast, kelle solidaarsus ja pühendumine kõnealustes traagilistes tingimustes väärib erilist kiitust. Samuti tuleks tunnustada Euroopa Liidu võetud meetmeid. Hiina valitsus eraldas katastroofi ohvrite aitamiseks kohalike ametiasutuste abiga 10 miljardit eurot. Peking sai välisabi kokku 5 miljardit eurot. Enamik sellest rahast tuli Hiina väljarändajatelt, kes elavad erinevais maailma paikades.

Usun, et tegevused, mis on suunatud konkreetsele humanitaarabile on kasulikud ning et dialoog on edukam kui loosungid ja üleskutsed boikoteerimisele ja protesteerimisele.

Nirj Deva (PPE-DE). – Härra juhataja, siinne täiskogu peab edendama riigimeheliikkust, mida ta kahjuks praegu ei tee.

Kümme miljonit kodutut on tohtu katastroof – suurim maailmas. Nägime inimestest hoolivat ja inimesekeskset Hiina valitsust ja juhtkonda tegutsemas piirkonnas, kus on üks suurimaid elanikkondi, sealhulgas üle miljoni tiibetlase. Erinevalt Birmast, kus valitsejad ei hoolinud ega hooli, hoolib Hiina valitsus silmnähtavalt oma inimestest. See oli ilmselge kõigi jaoks, kes nägid jõupingutusi abistamisel.

Inimõiguste üle Hiinas ei saa otsustada teised riigid, võimud, organisatsioonid ega inimesed ülejäänud maailmas. Selle üle saavad otsustada ainult 1,3 miljardit Hiina kodanikku ise. Teame hästi, et kõnealune elanikkond oskab ennast selgelt väljendada, näidata oma viha ja nad teevad seda, kui midagi on valesti.

Inimõiguste olukord Hiinas paraneb ja seda saab edendada. See, kui parlament ja kolleegid selle üle karjuvad, ei muuda mitte midagi. Nagu tavaliselt, petame end ennast väga tähtsaks pidades. Hiina rahvas on see, kes pärast vaesusest väljatulemist küsib endale enamat demokraatlikku väljendusvõimalust. Neli miljonit inimest on vaesusest välja aidatud – see on märkimisväärne tulemus. Ent Hiina inimesed kardavad. Pöörates neile selja nagu olümpiatile, vihastame ainult Hiina elanikke mitte nende valitsust. See erinevus on oluline ja seda tuleks mõista.

Marianne Mikko (PSE). - (ET) Kallid kolleegid. Olümpialiikumine on läbi aegade püüelnud parema maailma poole. Pekingis algav suursündmus on aidanud pöörata tähelepanu Tiibetile ja inimõigustele. Dialoog Pekingi ning dalai-laama vahel peab kahtlemata jätkuma. Andes Hiinale võimaluse võõrustada kogu maailma spordipidu, seadis Rahvusvaheline Olümpiakomitee väga selge tingimuse, et 2008. aastaks peab Hiina asuma inimõigusi järgima. Teame, et seda pole juhtunud.

Olümpiamängud ei ole kunagi olnud kõigest sport. Olümpiamängude harta aluspõhimõtted ühtivad paljus Euroopa Liidu omadega, pean silmas kodaniku põhiõigusi ja inimõigusi, kus ei tehta hinnaalandust. Hartas seisab: „Mänge korraldav riik on kohustatud austama inimväärikust, mitte ahistama kodanikke rahvuslikel või usulistel põhjustel.“ Seega lõpetuseks ühinen mõttega, et president Sarkozy koht on Pariisis televiisori ees ja mitte Pekingis olümpiastaadionil.

David Hammerstein (Verts/ALE). - (ES) Härra juhataja, kogemus olümpiamängude toimumisest Hiinas on õpetanud meile õppetunni: kui kavatsete süstemaatiliselt inimõigusi rikkuda, peate olema suur, majanduslikult tugev riik; mitte Zimbabwe või Kuuba. Ega ammugi Birma. Peate olema riik, kus sajad lääne ettevõtted baseeruvad, riik, kus miljonid inimesed töötavad orjuse sarnastes tingimustes. Peate olema suurejoonelise ja agressiivse stiiliga riik ning siis Euroopa kummardab ja püüab teile meeldida.

José Ribeiro e Castro (PPE-DE). – (FR) Härra juhataja, avaldan kaastunnet maavärina ohvrite lähedastele ja soovin väljendada siirast kurbust. On siiski teisi küsimusi, mida peame arutama ja ütlen seda eelkõige nõukogule, sest mäletan president Sarkozy märkusi mõned kuud tagasi intsidentide toimumise ajal Tiibetis.

Mida me just kuulsime oli ettepanek muuta sport halvaks poliitikaks ja poliitika naeruväärseks spordialaks, ja see on vastuvõetamatu. On vastuvõetamatu, et president Sarkozy esindab Pekingit Euroopa Liitu külastamata sealseid poliitvange. See oleks häbiväärne, kui meie juhid läheksid Pekingisse lausumata sõnagi olukorra karmi reaalsuse kohta. See oleks häbiväärne ja need juhid ei saaks enam väärikalt Euroopa institutsioonide ette tulla. On hädavajalik, et käsitleksime seda küsimust uuesti septembris.

Manolis Mavrommatis (PPE-DE). - (EL) Härra juhataja, kõigest üks kuu enne Pekingi olümpiamänge kannatab Hiina endiselt maavärina traagilise mõju all. Kahjuks oli vaja maavärinat tuhandete hukkunute ja kodutute inimestega, et Hiina Rahvavabariigi valitsus mõistaks, et abi pakkunud rahvaste solidaarsus on oluline.

See kohustas Hiinat aga avama piire, võimaldades seeläbi kogu massimeediale ja humanitaarbiorganisatsioonidele juurdepääsu piirkondadele, kuhu seni oli vaevalt võimalik külastajana pääseda.

Hiina maavärinale järgnenud sündmused tõid kaasa pehmenemise, mille tulemusena on kogu maailm nüüd mures rahvaste rahumeelse koosseksiteerimise pärast. Olümpialipp ja vana olümpia püha leek asetseb ideaalselt asjade seas, mis meid eristavad, aga eelkõige ka asjade seas, mis meid ühendavad.

Eva Lichtenberger (Verts/ALE). - (DE) Härra juhataja, kui president Sarkozy avaldas arvamust pärast rahutusi Tiibetis, imetlesin Prantsusmaad väga inimõiguste kaitsja rollis. Sellest ajast alates on olukord hullemaks muutunud ja kinnipeetavate arvud ulatuvad rekordtasemeteni.

Olukord Tiibetis pole kunagi nii pingeline olnud. Meedia tsenseerimine ei ole kunagi olnud nii jäik kui praegu. Ning minu arvates on presidendi reaktsioon märguandeks neile, kes inimõiguste eest võitlevad. Me nurjame kõigi nende Hiina inimeste lootused, kes toetuvad meie survele, et aidata neid jõupingutustes Hiinas demokraatiat juurutada.

Colm Burke (PPE-DE). - Härra juhataja, Rahvusvaheline Olümpiakomitee õigustas 2008. aasta olümpiamängude andmist Hiinale väites, et see aitab avada riiki inimõiguste olukorra parandamisel.

Hiina ametiasutused ei ole siiski täitnud rahvusvahelisi nõudeid lõpetada järelmeetmed 14. märtsi 2008. aasta mässudele Tiibetis. Protestis osalejaid otsitakse endiselt taga, hoitakse kinni ja arreteeritakse omavoliliselt ning nende perekondadele ei anta teavet nende asukoha kohta, kuigi seda nõuab Hiina õigus.

Kutsun Hiinat üles täitma avalikult võetud kohustusi seoses austusega inimõiguste, vähemuste õiguste, demokraatia ja õigusriigi vastu. See oli ROKiga sõlmitud kokkulepe, kui viimane üldse nõustus lubada olümpiamängudel Hiinas toimuda.

See on ajalooline ja ainulaadne võimalus Hiina jaoks näidata oma valmisolekut parandada inimõiguste olukorda maailmale, kuid minu arvates ei näe me selles suhtes piisavaid edusamme.

Ana Maria Gomes (PSE). - Härra juhataja, toetan olümpiamängude toimumist Pekingis, kuid nõuan samal ajal tungivalt, et Euroopa valitsused ja institutsioonid nõuaksid, et Hiina täidaks oma kohustusi seoses inimõigustega, nimelt neid, mis ta omale võttis, et olümpiamängud Pekingis toimuksid.

See eeldab, et Euroopa esindajad, kes lähevad või ei lähe olümpiamängudele, kasutavad seda võimalust juhtimaks tähelepanu inimõiguste olukorrale Hiinas. See on väga tõsine. Palju inimesi on vangis, sealhulgas Hu Jia, kes vangistati peale seda kui ta oli meiega videokonverentsi teel suhelnud siin Euroopa Parlamendis. Me ei saa leppida sellega, et Hiina ametiasutused neid inimesi jätkuvalt ilma põhjusest vangis hoiavad.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Härra juhataja, paljud riigid ja nende juhid, sealhulgas Euroopa, soovivad häid suhteid Hiinaga, et saada tulutoovaid hankeid või majanduslepinguid, pöörates vähe tähelepanu demokraatia puudumisele ja inimõiguste rikkumine Hiinas. Maailma arvamus, maailma juhid ja ülemaailmsed institutsioonid peaksid koos tegutsema ja kohaldama erinevat liiki survet selliste väärtuste kaitseks nagu vabadus, inimõigused ja demokraatia. Kui oleme lõhestatud, ei saa me koos tegutseda ja meil on vähe mõju. Olümpiamängud on sellisteks meetmeteks hea võimalus. Rahvusvaheline kogukond peaks tegutsema, et aidata elanikkonda, kes on kannatanud maavärina tagajärjel.

Jean-Pierre Jouyet, eesistuja. - (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, esiteks ei olnud see Euroopa Liit, kes 2001. aastal otsustas, et olümpiamänge tuleks pidada Pekingis; seda otsustas Rahvusvaheline Olümpiakomitee.

Teiseks, nagu olete öelnud, on olümpia ideaalid olemas, aga nad ei ole poliitikaga seotud, nad on spordiga seotud – see on midagi, mida Rahvusvaheline Olümpiakomitee pidevalt kordab.

Kolmandaks, ma ei tea, kas parim viis võidelda inimõiguste eest Hiinas ja pidada kõikehõlmavat dialoogi on leevendada oma südametunnistuse piinu, öeldes: „Ma ei lähe kohale, aga vaatan avatseremooniat televiisorist“, nagu üks liige just ütles. Ma arvan, et probleem ei keerle üldse selle küsimuse ümber. Märgin siiski, et mitmed liikmed erinevatest poliitilistest fraktsioonidest ja erinevate veendumustega on väljendanud oma seisukohti ka teie täiskogus dialoogi kohta, mida peaksime Hiina ametiasutustega pidama.

Milles iganes praegused raskused seisnevad, peame jätkuvalt ära kasutama ELi suhteid Hiinaga. Ainult tugev liit võimaldab kahel poolel pidada avatud arutelu, mida me kõik oleme pooldanud, mis tahes küsimuses, isegi näiliselt kõige vaevalisemates; Euroopa Liit ei oodanud Tiibeti sündmusi sellise dialoogi algatamiseks. Tahame kehtestada dialoogi Hiinaga üha suuremal määral kahepoolse ja globaalse olulisusega küsimuses, mis ei ole pelgalt kaubanduslikud – seda väita on ränk valearusaam. Sellest rääkis ka proua Ferrero-Waldner. Vajame kõikehõlmavat dialoogi Hiinaga seetõttu, et see riik mängib rahvusvahelises kogukonnas olulist rolli ja me peame tegema kõik endast sõltuva – ka olümpiamängud on üks vahend selleks – tagamaks, et Hiinat tõhusamalt rahvusvahelisse kogukonda integreerida.

Lisaks tahaksin juhtida tähelepanu sellele, et peame Hiinaga pidama strateegilist dialoogi, eelkõige peatsel tippkohtumisel eesistujariik Prantsusmaa juhatamisel. Eesistujariik Prantsusmaa ei olnud see, kes kõnealuse tippkohtumise kuupäeva valis. Tippkohtumine toimub 2008. aasta teisel poolel. See jääb meie tagada, et ettevalmistused tehakse parimates võimalikes tingimustes ja kõnealune tippkohtumine annab võimaluse partnerluseks Hiina ja Euroopa Liidu vahel, et käsitleda uusi küsimusi, eelkõige neid, mis on seotud kliimamuutuste vastaste meetmetega ja keskkonna- ja sotsiaalsete normidega, nagu paljud teie seast on öelnud.

Hiina otsusekindlusega mängida tähtsat rolli rahvusvahelisel areenil peavad kaasnema uued kohustused inimõiguste valdkonnas, sotsiaalsfääris ja seoses keskkonnakaitsega. Oleme sellest teadlikud ja valmis selle eesmärgi nimel töötama ja Euroopa Liit on kahtlemata kõige sobivam partner Hiinat sel teel aitama.

Sellega seoses võtab president Sarkozy pärast kolleegidega konsulteerimist ja nendelt loa saamist, täites oma ülesandeid Euroopa Liidu presidendina, kohustuse pidada kõikehõlmavat dialoogi Euroopa Liidu ja Hiina

vahel. Kui Hiina soovin maailmaareenil suuremat rolli mängida, peab ta täitma kaasnevaid kohustusi. On toodud palju võrdlusi, nt härra Cohn-Bendit' poolt. Märkasin võrdlust Nõukogude Liidu ja Brežnevi vahel. Kas soovime tõesti konflikti kahe vaenuliku bloki vahel? Kas ei tehtud edusamme dialoogis, mida on peetud ka selle suure riigiga? Mängisime võtmerolli nende edusammude saavutamisel ning meie väärtused domineerisid samuti dialoogi ja demokraatliku arengu kaudu nagu alati. Peame pidama Hiinaga väljakutseid esitavad dialoogi, kus ükski teema ei ole tabu ning peame julgustama teda võtma kohustusi kõikides valdkondades, poliitilises, inimõigustealases ja sotsiaalses valdkonnas.

Tõepoolest, mõned liikmed on maininud surmanuhtlust. Samuti peaksime käsitlema kõnealust teemat Hiinaga, aga peame seda käsitlema ka kõikide teiste riikidega ning loodan, et samad konservatiivsed liikmed, kes on just sellel teemal rääkinud teevad seda. Tahaksin teile meelde tuletada, et on teisi riike, kus surmanuhtlus kehtib, kellel on suhted Euroopa Liiduga; me ei pea sellele vaatamata pidama seda kõikehõlmavat dialoogi. Samuti peame jätkama ettevaatlikult ning olen täiesti nõus sellega, mida komisjon ütles seoses nõukoguga, et me ei tohiks hoogustada rahvuslikke tundeid Hiinas ajal, mil ta on kogu riigi jaoks väga olulise sündmuse vastuvõtjaks; riigi, kes püüab integreeruda rahvusvahelisele areenile.

Just selles vaimus, võttes kõik kohustused, mida tema rolliga seostatakse ja toimides täielikus teadlikkuses Euroopa väärtuste iseloomust, külastab president Sarkozy oma uues rollis Pekingit, et edastada seda sõnumit ja näidata ka seda, et meil on usku selle suure maa positiivsesse arengusse seoses tema integratsiooniga rahvusvahelisele areenile. Oleme juba praegu näinud käegakatsutavaid märke edusammudest Birmas ja konfliktide lahendamises Iraani ja Põhja-Koreaga; need on kõik valdkonnad, kus vajame ka Hiina abi. See hõlmab ilmselgelt palju enam kui üksnes kaubanduslikke huve.

Lõpetuseks ütleksin härra Cappatole, et kõikides meie suhetes nii ELi siseselt, seoses vähemustega või suhetes liidu ja mõnede tema partnerite vahel, peavad meil olema ka samad nõudmised ja peame olema ettevaatlikud enne, kui anname kogu maailmale õppetunde moraalsuse kohta.

ISTUNGIT JUHATAB: Miguel Angel MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Asepresident

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Härra president, räägin väga lühidalt, sest palju on öeldud.

Tahaksin korrata seda, et suhe Hiinaga on väga mitmetahuline. See tähendab, et meil on suur ulatus selles strateegilises suhtes. Lisaks keskkonnale, kaubandusele ja kultuurile – mis tahes erinevate valdkondade kõnelusi ja dialooge me peame – muretseme ka inimõiguste pärast, mida on täna siin eriti tõsiselt väljendatud. Võtame neid tõsiselt sõltumata sellest, kas nad puudutavad inimõiguste kaitsjaid või petitsioonide esitajaid, kes on vangis või surmanuhtluse rakendamist. Tõsi on see, et väga palju inimesi hukatakse. Oleme seda alati väga selgelt väljendanud, samuti väidetavaid piinamise ja väärkohtlemise juhtumeid.

Meil on inimõigustealane dialoog. See ei ole tõesti alati rahulduspakkuv, aga muud vahendit meil ei ole. Peame jätkama dialoogi pidamist Hiinaga. Meil on saksa keeles ütlemine: *Steter Tropfen höhlt den Stein* (Alatine tilk õhnestab kivi). Seda me üritamegi teha.

(Aplaus)

Juhataja. – Selle arutelu lõpetuseks on esitatud viis resolutsiooni ettepanekut vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub erakorraliselt homme kell 9.00 eesistujariigi Prantsusmaa programmi esitamise tõttu.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Zita Pleštinšá (PPE-DE), kirjalikult. – (SK) Olümpiamängud Pekingis on saabumas, kuid minu andmete kohaselt ei ole inimõiguste olukord Hiinas paranenud. Pigem vastupidi – Hiina režiim arreteerib jätkuvalt üha enam inimesi, et vältida potentsiaalseid meelevaldusi olümpiamängude jooksul.

Ajakirjandusvabadus on äärmiselt oluline, sest sõltumatu ajakirjandus on see, mis pakub tsenseerimata teavet inimõiguste olukorra kohta Hiinas. Seetõttu on hädavajalik, et sõltumatud telejaamad, nagu NTDTV, saaksid saateid edastada. See telejaam edastab ööpäevaringselt saateid hiina ja inglise keeles satelliitide kaudu Aasias, Euroopas, Austraalias ja Ameerikas. Prantsuse ettevõtte Eutelsat, mis kannab NTDTV üle peatas järsku 16. juunil 2008. aastal NTDTV signaali Aasias nähtavasti surve tõttu, mida avaldas Hiina Kommunistlik Partei.

Volinik Ferrero-Waldner, pöördun teie poole lootuses, et kasutate komisjoni nimel kõiki võimalikke meetmeid, et taastada NTDTV saadete edastamise Aasias. Samuti kutsun nõukogu nimel üles eesistujariik Prantsusmaad ära hoidma piiranguid sõnavabadusele Hiinas.

Kutsun Hiina ametiasutusi üles näitama maailmale, et asjaolu, et olümpiamängud anti Pekingile on toonud kaasa paranenud inimõiguste olukorra Hiinas. Ma usun, et Tiibeti avamine turistidele, ajakirjanikele ja kogu meediale juhtub päriselt ja võimaldab tsenseerimata teabe edastamist olukorra kohta selles piirkonnas.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), kirjalikult. – (HU) Laienemine on üks ELi edukamaid poliitkaid ning samas ehk üks tõhusamaid välispoliitika vahendeid, mida teatakse. Iga senine laienemine on liitu tugevdanud ning stabiliseerunud ja üldiselt ühtlustanud ühinenud riike. Neli aastat, mis on möödunud 2004. aasta laienemisest on vaigistanud kõik alusetud hirmud ja eksitava teabe, mis sellele eelnes: laienemine on tohutult edukas ja nii vanad kui uued on sellest palju kasu saanud. Kahjuks eitavad mõned poliitikud, kas teadlikult või puhtast rumalusest laienemise edukust ja eksitavad vanade liikmesriikide kodanikke. Seetõttu on äärmiselt oluline, et tutvustaksime ühiskonnale laienemise eeliseid ja hüvesid.

Lissaboni lepingu tagasilükkamine Iirimaa poolt on tõepoolest suur tõke liidu edasisele laienemisele. Usun siiski, et EL leiab kiire lahenduse, et Lissaboni leping päästa. Horvaatia vastuvõtmist ei tohiks siiski lukus hoida: Horvaatia liitumine on võimalik isegi ilma Lissaboni lepingu jõustumiseta. Horvaatia peaks seega saama liikmeks 2009. aasta lõpus või 2010. aasta alguses, sõltuvalt edusammudest liitumisläbirääkimistel.

Suhe laienemisstrateegia ja Euroopa naabruspoliitika vahel on keeruline küsimus. Olen põhimõtteliselt nõus, et Euroopa naabrid, kellel veel pole ühinemise väljavaadet, peaksid liikuma ühest kategooriast teise vastavalt mõõdetavate kriteeriumite täitmisele. Samal ajal on oluline, et liit suudaks kaitsta oma geopoliitilist liikumisvabadusega piirkonda ja seoses võimega võtta vastu uusi liikmeid peaks ta mõnel konkreetsel juhul ise otsustama, milliseid väljavaateid oma partneritele pakkuda.

12. Laienemist käsitlev komisjoni 2007. aasta strateegiadokument (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on raport (A6-0463/2007), mille on esitanud Elmar Brok väliskomisjoni nimel laienemist käsitleva komisjoni 2007. aasta strateegiadokumendi kohta [2007/2271 (INI)] (A6-0266/2008).

Elmar Brok, raportöör. – (DE) Härra juhataja, härra eesistuja, volinik, peame ütleva, et Euroopa Liidu varasemad laienemised on olnud suured poliitilised ja majanduslikud edusammud. Selles pole kahtlust. Rumeenia ja Bulgaaria puhul, volinik, peame kindlasti pidama eraldi arutelusid siin järgnevatel nädalatel, kuid mu avamärkus jääb üldiselt kehtima.

Samal ajal peame tegema selgeks, et kui peame läbirääkimisi riikidega ja lubame neile edasisi läbirääkimisi, täidame oma lubadusi ning kui anname riigile kandidaatriigi staatuse, kohtleme teda tõepoolest kui kandidaatriiki. Tuleb kinni pidada ka Thessalonikis antud lubadustest.

Samal ajal peame siiski tegema selgeks, et see ei tähenda mingil juhul automaatset sündmuste käiku, vaid iga üksikriik peab täitma tingimused – Kopenhaageni kriteeriumid – liiduga ühinemiseks nii, et üleminek on edukas nii ühinevate riikide kui Euroopa Liidu seisukohast tervikuna.

Samuti peame kaaluma, kas olukorras, kus meie liikmete arv on suurenenud 27 riigini ja Horvaatiast saab võib-olla peagi 28 liige – vajame nüüd ehk tugevdamise etappi, et tagada kõige tegelik nõuetekohasusse töökorda panemine Euroopa Liidus. Just need, kes leiavad vigu Lissaboni lepingus, toetades laienemist peavad aru saama, et nad ajavad poliitiliselt järjepidevusetut liini. Lissaboni leping oli tegelikult ette nähtud laienemise viimase ringi eeltingimusena, mitte ettevalmistusena järgmiseks ringiks. Need, kes on laienemise poolt aga Lissaboni lepingu vastu töötavad tegelikult laienemise võimaluse vastu. Seda peab selgelt väljendama.

Teine äärmiselt oluline punkt, mida peame hindama on see, et jõud ei sõltu üksnes meie suurusest vaid sisemisest ühtekuuluvusest, mille all pean silmas, et hooldamine selle eest, et me ei pingutaks üle oma võimete, on oluline tegur, nagu ajalugu on meile õpetanud. Euroopa Liit, mida me soovime ei ole vabakaubanduspiirkond vaid poliitiliselt tõhus üksus. See tähendab, et meie suutlikkus sisereformideks on sama oluline laienemise eeltingimus kui sisereformid taotlejariikides on eeltingimuseks nende ühinemisele. „Süvendamine ja laienemine“ on muutunud selle kahepoolse protsessi tavaliseks kirjelduseks.

Samal ajal peame olema teadlikud määravast tähtsusest, mida Lääne-Balkani riigid ja ka Ukraina ja teised riigid Euroopa väljavaatele omistavad, võtmena nende sisereformide protsessi taotledes rohkem demokraatiat ja õigusriiki, keskendudes oma püüdlustes teravamalt Brüsselile kui mis tahes muus suunas.

Tingimustes, mida kirjeldasin ei vii see tee siiski igal juhul otse täieõigusliku liikme staatusesse, sest kõnealused riigid ei ole veel valmis ja ka liit ei ole veel valmis. Paljudel juhtudel ei ole täielik liitumine võimalik.

Sel põhjusel vajame uusi vahendeid täieliku liitumise ja naabruspoliitika vahepealsel alal, et kõnealuste riikide Euroopa väljavaade ei anna neile üksnes lootust, vaid seda seostatakse tõeliste edusammudega valdkondades nagu vabakaubandus ja Schengeni süsteem. Vajame vahendeid, mis on tehtud Euroopa Majanduspiirkonna eeskujul, mille siseselt osaleme vabakaubanduses koos EFTA riikidega, vahendeid, mis võimaldaks partnerriikidel võtta vastu 30, 50 või 70% kehtestatud ühenduse õigusest ja tavast.

See tähendab, et täieliku liitumise läbirääkimised võivad olla väga lühikesed. Rootsi, Austria ja Soome läksid seda teed, kuid riigid nagu Šveits, Island ja Norra läksid teist teed. Kuid kes teab praegu, et Norra on Schengeni lepingu osaline ja Šveits aitab kaasa ühenduse struktuuripoliitikale uutes liikmesriikides? Teisisõnu, võime luua väga lähedased suhted ja seejärel võib teha igal juhul otsuse, kas mõlemad pooled tahavad, et see tihe koostöö püsivalt jätkuaks või soovivad nad, et see oleks vaheetapp teel täieliku liitumise suunas.

Sellest tulenevalt, isegi Lääne-Balkani riikides – ehkki mitte Horvaatias, kus see oleks praegu täiesti ebalooiline samm – riikides, kus ühinemine on pikem protsess, võiksin seda vaheetappi ära kasutada vahendina, kui nad seda sooviksid. Neile tuleb anda valikuvõimalus.

Sellest tulenevalt, daamid ja härrad, usun, et peaksime suutma tugevdada Euroopa väljavaadet kasutuseks vahendina liitumise ja naabruspoliitika vahepealsel alal ja seeläbi laiendada stabiilsuse, rahu ja vabaduse piirkonda Euroopas, seadmata ohtu Euroopa Liidu arengupotentsiaali.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, nõukogu sooviks tänada Euroopa Parlamenti ja eelkõige härra Broki raporti eest laienemist käsitleva komisjoni 2007. aasta strateegiadokumendi kohta, ning kasutada ära seda võimalust kiita parlamendi aktiivset rolli ja tema hindamatut panust laienemisprotsessi.

Härra Broki raport näitab, et viimased laienemised on olnud edukad nii Euroopa Liidu kui ka ühinenud liikmesriikide seisukohast.

Usume, et see on olnud ELi jaoks edukas ning aidanud muuta võimalikuks ületada lõhesid Euroopas ja toetanud rahu ja stabiilsust kogu mandril. See on soodustanud reformide läbiviimist ja tugevdanud vabaduse, demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste austamise ja õigusriigi ühiseid põhimõtteid ning samuti turumajandust.

Ühisturu laienemine ja majanduslase koostöö laiendamine on suurendanud majanduslikku õitsengut ja konkurentsivõimet, võimaldades Euroopa Liidul paremini vastata globaliseerumisega kaasnevatele väljakutsetele ning on aidanud kaasa ka teabevahetusele meie partneritega. Laienemine on kahtlemata andnud Euroopa Liidule suuremat kaalukust maailmas ning teinud temast tugevama rahvusvahelise osaleja.

Meie laienemispoliitika on hästi väljakujunenud, ning on võtnud omaks varasematest laienemistest õpitud õppetunnid. 2007. aasta detsembris nõustus liit, et edasine laienemisstrateegia põhineb kohustuste täitmise kindlustamisel, tingimuste ausal ja täpse täitmisel, ning paremal teabevahetusel. See on endiselt meie lähenemisviis laienemisele.

Liit on järeldanud, et võime säilitamiseks võtta vastu uusi liikmeid, peavad kandidaatriigid olema valmis täielikult aktsepteerima ühinemisest tulenevaid kohustusi ning liit peab suutma tõhusalt toimida ja edasi liikuda, nagu härra Brok oma kõnes rõhutas.

Need kaks aspekti on olulised, kui tahame võida ulatuslikku ja püsivat avalikkuse toetust. Neid tuleks mobiliseerida suurema läbipaistvuse ja tõhustatud teabevahetuse abil kõnealustes küsimustes ning loodan, et Euroopa Parlament meid seejuures aitab.

Euroopa Liit täidab oma kohustusi seoses käimasolevate läbirääkimistega.

Türgi suhtes on lõpetatud sõelumine, st esimene ametlik etapp iga peatüki kohta 23 peatüki puhul, millest kaheksas on läbirääkimised avatud.

Horvaatia suhtes on läbirääkimised avatud 20 peatükis ning on ajutiselt suletud kahes nende seast.

17. juunil peeti ministrite tasandil valitsustevahelised konverentsid Türgi ja Horvaatiaga, et avada läbirääkimised Türgiga 6. peatükis „Äriühinguõigus“ ja 7. peatükis “Intellektuaalomandiõigus“, ning Horvaatiaga 2. peatükis „Töötajate liikumisvabadus“, ja 19. peatükis „Tööhõive- ja sotsiaalpoliitika“.

Meie eesmärk on kõnealuseid läbirääkimisi edasi arendada ja tuletaksin teile meelde, et seoses meie suhetega Türgiga, tahame, et reformiprotsess jätkuks ja seda kiirendataks. Just see tagab, et protsess on pöördumatu ja vastupidav ning jätkame saavutatud edusammude tähelepanelikku seiret kõikides valdkondades, eelkõige seoses Kopenhaageni kriteeriumite täitmisega.

Loomulikult on vaja teha edusamme ka kahepoolsete suhete normaliseerimisel Küprose Vabariigiga. Seoses Horvaatiaga lähevad läbirääkimised hästi ja sel aastal on nad jõudnud otsustavasse etappi. Peamine eesmärk on nüüd jätkata saavutatud edusammude enda kasuks pööramist, ning kiirendada reformide tempot.

Seega julgustab Euroopa Liit Horvaatiat jätkama jõupingutusi heade suhete loomiseks naaberriikidega, sealhulgas töö, mis on ettenähtud lõplike lahenduste leidmiseks, mis on vastuvõetavad mõlemale poolele ja muidugi lahendama ülejäänud kahepoolsed küsimused oma naabritega.

Tahaksin siiski kasutada ära ka seda kõnet, kui lubate mul seda teha, härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, et jõuliselt eesistujariigi nimel hukka mõista vägivaldseid sündmusi täna hommikul Istanbulis, mille ohvriteks olid Ameerika Ühendriikide saatkonna juures Istanbulis töökohustusi täitvad politseiametnikud. Eesistujariigi nimel taunime kõnealust kohutavat rünnakut ja oleme hetkel loomulikult pidevas ühenduses Türgi ametiasutustega.

(Aplaus)

Olli Rehn, komisjoni liige. – Härra juhataja, lubage mul esmalt tänada Elmar Broki ja komisjoni äärmiselt huvitava raporti eest.

Teie arutelu toimub ajal, mil EL mõtiskleb olukorra üle, mille põhjustajaks oli iirlaste “ei”. Samal ajal meenutab sündmuste käik kagu-Euroopas meie otsesest kohustust edendada stabiilsust ja demokraatiat Euroopa mandril.

ELi tugevdatud laienemiskava hõlmab Lääne-Balkani riike ja Türgit. Tervitan raporti kindlat pühendumist liitumise väljavaatele. Komisjon nõustub paljude raporti punktidega, sealhulgas võime võtta vastu uusi liikmeid, mis on kindlasti oluline küsimus, mida ELi laienemisel arvesse võtta.

Märgin huviga raporti ettepanekut laiendatud Euroopa Majanduspiirkonna kohta suheteks riikidega, kes ei osale praeguses laienemiskavas. Majandusliku globaliseerumise eel on kasulik laiendada Euroopa õigus- ja majandusruumi ja seeläbi muuta laiem Euroopa tugevamaks seoses meie pehme regulatiivvõimuga.

EL ei tohiks Lääne-Balkani riikidele ja Türgile, kellel on selge ühinemise väljavaade, kehtestada uusi vaheetappe enne kandidatuuri või ühinemist. See tekitaks ainult kahtlusi ELi pühendumise kohta, nõrgendades seeläbi vajalikku stiimulit demokraatlikeks reformideks.

Euroopa Ülemkogu juunikohtumine eelmisel kuul kinnitas taas täielikku toetust Lääne-Balkani riikide Euroopa väljavaatele. See on võimas sõnum: EL peab oma sõna. Samuti on see tähtis sõnum Türgile. ELi ühinemisprotsess edeneb: veel kaks peatükki avati juuni keskpaigas.

Seoses Türgiga hoidsime eelmisel aastal protsessi koos elus ja elasime läbi väga keerulist aega. See oli võit, mis nõudis nägemust ja vastupidavust.

Edu ennustati 2008. aastaks, et taaselustada Türgi ühinemisprotsessi ELiga käesoleval aastal. Kahjuks ei ole me näinud seda taaselustamist põhjustel, mis on peamiselt seotud Türgi siseriiklike küsimustega.

Meie ELis tahame jätkata protsessi vastavalt läbirääkimisraamistikus määratletud tingimustele. Omalt poolt peab Türgi nüüd parandama oma riigiasutuste demokraatlikku toimimist ja töötama vajalike kompromisside suunas ELiga seotud reformide jätkamisel.

Loodan siiralt, et ülekaalus on rahu ja kaine mõistus, et Türgi saaks ennetada stagnatsiooni ja teha selle asemel edusamme ja jätkata oma Euroopa teekonda selge suuna ja sihikindlusega.

Tahaksin kasutada seda võimalust lisada mõned sõnad seoses tänaste sündmustega Türgis ja ühineda selles küsimuses minister Jean-Pierre Jouyet'ga. Komisjon mõistab jõuliselt hukka Saksa turistide röövimise Türgi idaosas ning nõuame nende kohest vabastamist. Komisjon mõistab jõuliselt hukka vägivaldse relvastatud rünnaku täna hommikul Istanbulis. Tahaksin väljendada oma kaastunnet hukkunud politseiametnike perekondadele ja sõpradele ning soovin vigastatud politseinikele kiiret paranemist.

Lõpetuseks pidi laienemine alati olema pikaajaline jõupingutus ja selline, mis peab välja kannatama poliitilisi torme Ankaras, Belgradis, Brüsselis ja paljudes teistes Euroopa pealinnades. Me ei saa pidada hingamispäeva selles töös rahu ja jõukuse nimel, mis teenib Euroopa Liidu ja selle kodanike põhihuve. Usun, et saan selles suhtes teie toetusele loota.

Marian-Jean Marinescu, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (RO) Euroopa Liidu laienemisstrateegia peaks põhinema seni saadud kogemustel ja praegusel poliitilisel ja majanduslikul olukorral. Varasemad laienemised on toonud hüvesid nii liidule kui liikmesriikidele.

Peaksime siiski märkima, et ELiga liitunud riigid läbisid ebavõrdseid läbirääkimiste perioode ning nende teed tõelisel integreerumisel Euroopa Liitu on olnud erinevad.

Euroopa institutsioonidel on olnud raskusi kohanemisel liikmesriikide arvu suurenemisega. On argumente liidu laienemise jätkamiseks. Usun, et liidule oleks kahjulik, kui riigid nagu Balkani riigi ja Moldova Vabariik jääksid liidust välja.

Ida-Euroopa riigid saavad Euroopa Liidu liikmeks saamise taotlemisel kasu ajaloolistest ja geograafilistest kaalutlustest. On olemas majanduslikud nõuded, mis ei võimalda meil laienemist edasi lükata, nt energiaküsimus. Samuti peame käsitlema välispoliitiliste mõjutustega, mis võib kaasa tuua ebasoodsaid tagasilööke.

Vajame naaberriike, kes töötavad välja tugeva demokraatia, toimiva turumajanduse ja õigusriigi. Hetkel teostatakse naabuspoliitikat koostöös või assotsieerimispakte, mis viivad läbi tegevusi, mis on sarnased tegevustele läbirääkimisprotsessis, kuid palju vähem sisulisel tasandil. Usun, et kõnealused kokkulepped peaksid sisaldama ja kohaldama menetlusi, mis on identsed läbirääkimiste peatükkides sisalduvatega.

Olen veendunud, et riigid, kes tõesti tahavad olla liidu liikmed, nõustuksid selliste tingimustega, isegi juhul, kui nad ei ole sõlminud kandidaatriigi eellepingut ning kasu oleks väga oluline mõlemale poolele. Seega on riigid laienemise hetkel olukorras, mis võimaldab neil kiirelt integreeruda.

Siiski on selleks, et tugevdada Euroopa Liitu ja jõuda uue laienemise hetkeni, üks kohustuslik tingimus: reformida Euroopa institutsioone. Sel põhjusel on Lissaboni lepingu ratifitseerimine nõue, mida kõik liikmesriigid peavad mõistma ja täitma.

Broki raporti sisu toob selgust seoses sammudega, mida liit peab järgmisel perioodil tegema, mida Euroopa Komisjon peab arvesse võtma.

Juhataja. – Daamid ja härrad, pange tähele, et kui palume kellelgi rääkida, ootame, kuni nad on lõpetanud, sest tõlgid on meile öelnud, et peame jätma neile kümme kuni viisteist sekundit, mis kulub kõne relee koostamiseks enne, kui palume järgmisel kõnelejal sõna võtta.

Saate aru, et selle eesmärk on võimaldada tõlkel korrektsel viisil kõigini jõuda.

Jan Marinus Wiersma, *fraktsiooni PSE nimel.* – (NL) Kas võin oma fraktsiooni nimel korrata ja toetada, mida nõukogu eesistuja ja volinik on just rääkinud sündmuste kohta Türgis. Teiseks tahaksin tänada raportööri viisi eest, kuidas ta on meiega töötanud käesoleva arutelu ettevalmistamisel ja kolmandaks kordaksin oma fraktsiooni nimel, et meie arvates – ja nõukogu eesistuja ütles sama – on laienemine seni edukas olnud ning annab märkimisväärse panuse laiema Euroopa Liidu arengusse.

Peame seda asjaolu kohe oma kõne alguses rõhutama ja ka härra Broki raportis öeldakse seda: me jääme kindlaks – nagu volinik ütles – lubadustele, mis me oleme andnud Türgile ja Lääne-Balkani riikidele meie laienemisstrateegia alastes aruteludes. Seega ei ole strateegias nende riikide suhtes muutust, kuid rohkem tähelepanu pööratakse viisile, kuidas liitumiskriteeriume kohaldatakse ja juhitakse läbirääkimiste protsessi käigus.

Teiseks oleme raportööriga nõus, et rohkem tähelepanu tuleb pöörata liidu oma võimele võtta vastu uusi liikmeid. Ühest küljest nõuame taotlejariikidelt ettevalmistusetapis rohkem, aga teisest küljest peab Euroopa Liit tegema selgelt rohkem, et uute liikmete saabumisega asjakohaselt toime tulla. Ning arvame, et see tähendab vajalike institutsionaalsete reformide läbiviimist. Nice'i leping ei ole piisav alus edukaks edasiseks laienemiseks.

Kolmandaks ja minu arvates kõige olulisem: kõnealuses raportis vaadatakse kaugemale praegusest laienemiskavast riikide poole, kes ei ole potentsiaalsete taotlejate nimekirjas. Meie olemasolev naabuspoliitika ei ole piisav. See kehtib meie naabrite kohta lõunas, ja EL on esitanud ettepaneku Vahemere Liidu loomiseks, kuid veel enam kehtib see meie idanaabrite kohta. Oleme jõudnud selgele järeldusele, et Euroopa Liit peab

pakkuma enam, enam kui naabruspoliitika. Arvame, et see peab hõlmama nii suhteid kõnealuste riikide ja liidu vahel kui kahepoolseid suhteid riikide vahel. Must meri oleks siinkohal hea geograafiline raamistik, mis mängib rolli nii Venemaal kui Türgis. Ilma nende kahe riigita ei saa lahendada peamisi väljakutseid ja probleeme kõnealuses piirkonnas. Türgi mängiks kesket rolli Musta mere ja Vahemere vahel ja see annaks talle võimaluse näidata, kui oluline Türgi Euroopas on ja kui väärtuslik ta on Euroopa Liidu jaoks.

Bronisław Geremek, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (PL) Härra juhataja, tahaksin esmalt toetada nõukogu ja komisjoni seisukohta Türgi dramaatiliste sündmuste valguses. Kõnealune oluline küsimus on meie tänase arutelu teema.

Härra Broki raportis kinnitatakse Euroopa Liidu laienemisstrateegia olemust. Räägin seda riigi kodanikuna, kes on sellest strateegiast kasu saanud. Samuti öeldakse raportis, et uued liitumused Euroopa Liiduga on olnud edukad. Veel väidetakse raportis, et Euroopa rahvaste lootused, kes püüdleval Euroopa Liiduga liitumise poole ja on valmis täitma selle sisenemise kriteeriume, leiavad ELilt toetust. Võime võtta vastu uusi liikmeid, mis on liitumise otsuse tingimus, on kõnealuses raportis täpselt määratletud.

Võib-olla peaks mainima ka seda, et need, kes ootasid, et Euroopa Parlament kuulutaks lõpu ELi laienemisele ja võtaks kasutusele asendaja täielikule liitumisele on pettunud. EL laieneb ja tema jõud suureneb. Mul oli väga hea meel kuulda, kui volinik Rehn ütles, et me ei tohiks luua mingeid uusi eelruume riikidele, kes soovivad Euroopa Liiduga ühineda, vaid peaksime lubama neil taotleda otsust juurdepääsu ooteruumile. Peame siiski mõtlema asjaolule, et Euroopa kodanikud peavad laienemist tulevikus mõistma ja toetama. See on oluline osa ELi suutlikkusest võtta vastu uusi liikmesriike, ning samuti tegur usalduse suurendamisel Euroopa kodanike seas. Teame, et see usaldus kannatab hetkel kriisiperioodi käes. Samuti teame, et Euroopa tuleb sellest kriisist välja. Kuulun nende sekka, kes usuvad Euroopa ideede ja ühenduse institutsioonide võimu.

Laiemisstrateegia eesmärk, mida Euroopa Parlament täna hoolikalt käsitleb, on tugevdada ELi seesmist jõudud ja reageerida Euroopa kodanike püüdlustele. Ta on reageerinud samal viisil, kui ta reageeris Kesk-Euroopa püüdlustele 2004. aastal.

Adam Bielan, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Härra juhataja, mu peamine eesmärk seoses raportiga, mida täna arutame, on selge kava puudumine Euroopa Liidu avamiseks idapiirkonnale. Siinkohal tahaksin juhtida tähelepanu järjekindluse puudumisele viisis, kuidas sinne täiskogu on käitunud. Eelmisel aastal võtsime vastu kolleeg härra Michał Kamiński koostatud raporti, milles räägiti selge liitumise väljavaate andmisest Ukrainale. Dokument, mida praegu arutame on tõenäoliselt häirekellaks riikides, kes mõtlevad Euroopa Liiduga ühinemise peale, eelkõige meie lähinaaber Ukraina. Raport, milles räägitakse vajadusest tugevdada liidu võimet võtta vastu uusi liikmeid on faktiliselt pidur Euroopa Liidu edasisele laienemisele. Loomulikele kandidaatidele, nagu ukrainlased, Euroopa rahvus, pakutakse kaheldava väärtusega alternatiivi täieliku liitumise asemel.

Võttes arvesse geostrateegilisi huve, peaksime pidama oluliseks nii tihedat koostööd Ukrainaga kui võimalik. Selles olukorras oleks parem näidata Kiievile lahtist ust Euroopa Liitu selle asemel, et muuta liikmeks saamise võimalus veel udusemaks ja lükates ukrainlased seeläbi orbiidile ümber Venemaa. Viimane kehtib eriti täna, kui oht Ukrainale Kremlist on muutumas teravamaks.

Gisela Kallenbach, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Härra juhataja, lubage ka minul tänada Elmar Broki, kes on kõnealuses raportis võtnud käsitlusele protsessi mõiste. Näen strateegia muutumist töödokumendi ja praeguse raporti vahel ning see on õigustatud ja nõuetekohane.

Varasemad laienemised on olnud edukad kogu ühenduse jaoks, kuigi kohati on pisut alust kriitikaks. Ka see on ainult õigustatud ja nõuetekohane. Kuid laienemisprotsess ei ole siiski lõppenud. Nagu paljud teised liikmed, tahaksin mainida Lääne-Balkani riike, keda ei tohi määrata musta auku, mida ümbritsevad liidu liikmesriigid. Meie huvides on seda vältida. Vajame üheselt mõistetavat laienemisstrateegiat, mitte sellist, mis muutub vastavalt tingimustele.

EL peab olema usaldusväärne partner. See tähendab ka seda, et peame olema valmis ise reforme täide viima. Kui praegu on küsimärk selle valmisoleku suhtes, peame ennast kriitiliselt analüüsima. On ettevaatamatu ja ekslik panna iga euroskeptilisuse märk eelnevate laienemiste ja väsimuse arvele. Ärgakem siis üles! Töötame tasakaaluka majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnavalase arengu nimel ning räägime majandusliku, kultuurilise ja ajaloolise rikastumise ulatusest, mis laienemisega kaasneb. Räägime kõikidele inimestele ka seda, kui palju maksaks veel üks sõda meie piiridel või Euroopas.

Selged eesmärgid ja nendest täielikult ja avatult rääkimine tekitavad usaldust. Samuti kasvatab liit usaldust oma lubadusi täites ja loodan, et teeme seda kõnealuse raporti heakskiitmisega.

Erik Meijer, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (NL) Härra juhataja, pärast esimesi liitumiste laineid 2004. ja 2007. aastal on laienemine nüüd pidama jäänud. Horvaatia peab ootama 2011. aastani, Makedoonia ei pääse sisse enne 2014. aastat kõige varem ja ülejäänud viis Lääne-Balkani riiki peavad veel kauem ootama. Läbirääkimised on käimas Türgiga, kuid on võimalik, et Türgi ei saa veel aastakümneid liituda.

Nüüd, kui kõik riigid, kes enne olid nõukogude mõjusfääris on liitunud, näib, et Euroopa Liit kannatab laienemisväsimuse käes. Arutelu taga laienemise ja naabruspoliitika kohta on kaks erinevat mõtteviisi. Üks on see, et Euroopa Liit on maailmajõud ja superriik, mis teeb järk-järgult üha enam otsuseid, mis mõjutavad liikmesriike. See superriik tahab naaberriigid endast sõltuma panna, andmata neile mõjuvõimu võrdsete partneritena liidus. Riikidel, kes ei ole teinud vajalikke kohandusi või kelle majandus on nõrk, ei lubata liituda. Neid peab liidust väljaspool hoidma, kuid sellegipoolest jõuliselt tõmbama ELi mõjusfääri, kus neil ei ole sõnaõigust. Meie fraktsioon jälestab sellist taktikat.

Teine vaatenurk soovib koostööd, mis hõlmab erinevaid ja võrdseid partnereid. Liit on avatud mis tahes Euroopa riigile, kes tahab liituda ja vastab vajalikele kriteeriumitele, nagu demokraatia ja inimõigused. Selline liit ei otsi viise suruda peale otsuseid, millel ei ole liikmesriikide toetust, vaid püüab lahendada kodanike piiriüleseid probleeme koostöö abil. Selline liit on kõige eesmärgipärasem ja tal on parimad võimalused pikaajaliselt ellu jääda.

Georgios Georgiou, fraktsiooni IND/DEM nimel. – (EL) Härra juhataja, härra Broki püüdlused on tõepoolest kiiduväärt ja soovin tänada teda kõne eest, milles ta esitas väga kasulikke selgitusi.

Vaatamata kiiduväärt püüdlustele on see rutakus Euroopa Liidu poolt taas kord umbropsu võtta juurde uusi liikmesriike siiski seletamatu.

Millise liidu ja millise Euroopaga nad ühineks? Kas see oleks kõrgete kütusehindade, kõrgete toiduhindade, tööpuudusega Euroopa – teisisõnu viletsal järjel Euroopa? Mida me soovime luua? Kas peaksime looma uue mandrite vahelise viletsuse võrgustiku?

See ei saa olla Euroopa huvides. Ma arvan, et see võib olla teiste huvides. Peame pidama meeles liri referendumini tulemust, mis ehk ei lubaks nii lihtsaid laienemisi, kui need, mis meie oleme valinud.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Tahaksin tänada raportööri töö eest kõnealusel aktuaalsel teemal, mille eesmärgiks on lahendada tundlik küsimus tänase Euroopa Liidu jaoks.

Laienemine 10 uue liikmesriigi võrra 2004. aastal ja veel kahe võrra 2007. aastal oli kahtlemata edukas nii Euroopa Liidu kui ülalmainitud riikide jaoks, kes sellega liitusid. Euroopa Liidu konkurentsivõime ja olulisus on suurenenud tänu tõhustatud inim- ja majanduspotentsiaalile. Võin siiski kindlalt öelda, et vaatamata sellele asjaolule, tajuvad 12 uut liikmesriiki endiselt pidevalt erinevusi nende ja 15 vana liikmesriigi vahel. Räägime diskrimineerimisest ja seda diskrimineerimist põhjustab kas majandusliku või sotsiaalse küpsuse puudumine. Mind šokeerib siiski asjaolu, et laienemist esitatakse põhjusena, miks Lissaboni leping tuleb ratifitseerida.

Daamid ja härrad, Nice'i leping on surnud. See on ajalukku kuuluv dokument, mis ei kehti enam praeguses poliitilises elus. See on kaotanud oma eesmärgi lepinguna 15 vana liikmesriigi vahel. Täna on meid 27 ja seetõttu tuleb ratifitseerida Lissaboni leping, kuid mitte laienemise pärast. Laienemist on võimalik saavutada eraldi kahepoolse lepingu kaudu Euroopa Liidu ja liikmesriigi vahel.

Charles Tannock (PPE-DE). - Härra juhataja, Suurbritannia, mu kodumaa, oli üks kolmest riigist, kes liitus esimese laienemise käigus 1973. aastal. Sellest ajast alates on meie fraktsioon Briti Konservatiivid aktiivselt toetanud laienemisprotsessi praeguse 27 liikmesriigini.

Laienemine laiendab ELi ühisturgu, luues rohkem võimalusi majandusarenguks ja kaubanduseks. See loob rohkem töökohti ja sotsiaalset stabiilsust ning ELil on maailmaareenil suurem sõnaõigus. Laienemine tugevdab ELi väärtusi ja demokraatiat, inimõigusi ja õigusriiki uutes liikmesriikides, nagu oleme minevikus näinud endiste Hispaania, Kreeka ja Portugali diktatuuride puhul, kes on liitunud ning Varssavi pakti endised kommunistlikud riigid, kes on hiljem liitunud.

Nende jaoks, kes kahtlevad ELi liikumises üha lähedasema liidu suunas, peaks laienemine teoreetiliselt kaasa tooma laiema, vabama ja paindlikuma Euroopa ja rohkem arutelu ELi tulevikusuundade kohta. President

Sarkozy on eesistujana hiljuti tõstatanud laienemise küsimuse Lissaboni lepingu paigalseisu kontekstis pärast viimase tagasilükkamist liri referendumil. Härra Sarkozy on öelnud, et järgmine ettenähtud laienemine Horvaatiasse ei saaks toimuda ilma Lissaboni lepinguta. Ma usun, et see on viga ja katse leping säilitada.

Ma olen veendunud, et on olemas viis, kuidas Horvaatia saaks ELiga ilma Lissaboni lepinguta liituda. Tõepoolest on kahtlemata teisi lepingu aspekte, mille puhul tehakse katseid neid rakendada ilma ratifitseerimise dokumentideta. Nüüd on selge, et eurooplased tahavad vähem keskendumist institutsioonilisele lappimisele ja rohkem ELile, taastades sidemed inimestega.

Toetan isiklikult edasisi laienemisi Lääne-Balkani riikidesse ja lõpuks Ukrainasse, Moldovasse ja loodetavasti demokraatlikku Valgevenesse. See on käegakatsutav näide positiivsest, mida EL oma rahvastele saaks pakkuda.

Hannes Swoboda (PSE). - (DE) Härra juhataja, lubage mul alustuseks väljendada siirast tänu härra Brokile valmisoleku eest väga konstruktiivseks koostööks. Sõnum on väga selge: laienemisprotsessi ei katkestata, kuid peame kõik veel rohkem pingutama, et ennast valmistada. See kehtin nende kohta meie seast, kes on Euroopa Liidus ja nende kohta, kes tahavad Euroopa Liitu tulla. Parem ettevalmistus tähendab loomulikult ka institutsionaalseid reforme ja Euroopa Liidu tugevdamist. Vaevalt on vaja lisada, et lisaks tähendab parem ettevalmistamine ka Kopenhaageni kriteeriumitega tingimusteta nõustumist, mida tuleb kohaldada ja jõustada, mitte üksnes Riigi Teatajasse lisada.

Samuti olen härra Brokile väga tänulik selle eest, et ta võttis vastu meie idee Musta Mere Liidu kohta koos Jan Marinus Wiersmaga, ehkki võib-olla mõnevõrra ettevaatlikumal kujul. Idee seisneb selles, et peame saatma selgeid märguandeid Ukrainale ja teistele Musta mere piirkonna riikidele, kes on kaasatud naabruspoliitikasse. Selleks, et neid riike aidata, on siiski oluline sellesse koostöösse kaasata ka Türgi ja Venemaa. Ma hindan eesistujariik Prantsusmaa ideid Vahemere Liidu kohta, kuid me ei tohi jätta kõrvale Musta mere piirkonda. Peame ka seal lippu lehvitama ja Euroopa Liit peab tegema asjakohased koostööalased ettepanekud.

Mis puutub Balkani riikidesse, teeb härra Brok oma raportis mõned ettepanekud. Nagu ta täna selgelt ja täpselt rõhutas on need valikulised ettepanekud. „Oodake natuke oma reformidega – aega on küllalt“ on sõnum, mida mitte keegi ei tohiks siit saada. Ei, reforme on vaja kiirendada, nii Horvaatias kui ka loomulikult teistes riikides. Elkkõige uue valitsuse ametisse asumisel, nagu juhtus nüüd Serbias, peab meie märguande olema selge. See peab ütleva: „Tahame teid Euroopa Liitu nii pea kui võimalik, aga me ei saa pakkuda alternatiivi teie reformiprotsessile. Selle poole peate ise püüdlema ja peate kohaldama euroopameelset strateegiat.“

Liit on ilma Kagu-Euroopa Balkani riikideta puudulik, kuid nendes riikides tuleb töö ära teha ja seda tuleb teha nii kiiresti kui võimalik, et saaksime koos ehitada uue Euroopa.

István Szent-Iványi (ALDE). - (HU) ELi ajalugu on senini olnud pideva laienemise ajalugu ning kõnealune laienemine on ka üks selgemaid tõestusi Euroopa Liidu edu ja atraktiivsuse kohta. Igal juhul on avalikus arvamuses üha enam tunda teatavat väsimust ja apaatiat. See annab meile põhjust laienemise küsimust realistlikult käsitleda.

Realistlikkus ei saa siiski tähendada skeptilisust. See ei saa tähendada laienemisprotsessi peatamist ja veel vähem uute ühinemistingimuste koostamist, mida ei ole võimalik täita, või varasemalt võetud kohustuste kordamist, sest see õhustaks meie usaldusvärsust. Alates Iirimaa referendumist on olnud meie peamine mure tõestada, et Euroopa Liit endiselt toimib ja laienemine on endiselt Euroopa Liidu oluline ja reaalne eesmärk. See teenib vähemalt sama palju liikmesriikide kui riikide huve, kes soovivad ühineda. Tänan teid.

Konrad Szymański (UEN). - (PL) Härra juhataja, akadeemiline kõnepruuk on laienemisstrateegia puhul olulisemaks muutunud kui poliitika. Laienemissuutlikkuse teooria on üksnes hulk ettekäandeid täielikult meelevaldsele ja poliitilisele otsusele sulgeda liit maailma jaoks. See on Euroopa jaoks halb ja kahjulik suund, sest just laienemine on andnud ELile kaalu rahvusvahelisel areenil ja muutnud liidu jaoks võimalikuks levitada oma sotsiaalset, poliitilist ja majanduslikku mudelit.

Kui võtame kõnealuse raporti vastu, saadame negatiivse märguande Kiievile ja Tbilisile ja nõrgendame sealset lääne- ja euroopameelseid jõude. Et suurendada toetust aluslepingu reformidele, nagu teatati, teiste riikide seas Poolas, et need olid laienemiseks vajalikud. Seetõttu on veel üllatavam kuulda, et vaatamata Lissaboni lepingu vastuvõtmisele, peame edasise laienemise kontekstis töötama täiendavate lepingu reformidega.

Elmar, teie esitlus oli kindlasti parem kui raport, kuid öelge mulle palun ühte asja: kui palju reformilepinguid me peame vastu võtma enne, kui arvate, et oleme valmis Ukrainat Euroopa Liitu vastu võtma?

Adamos Adamou (GUE/NGL). – (EL) Härra juhataja, meie seisukoht laienemise kohta on selline, et Euroopa rahvastel on õigus, kui nad seda soovivad ja tingimusel, et nad vastavad nõutavatele kriteeriumitele, taotleda ühinemist Euroopa Liiduga.

See põhimõte on samuti aluseks meie seisukohtadele Türgi puhul, kelle ühinemisprotsess mõjutab ka Küprose küsimuse lahendamist. Nõuame siiski, et kohustuste täitmine Türgi poolt, mis ta Euroopa Liidu ees on võtnud on oluline tingimus selle liitumise lõpuleviimisel.

Samal ajal kui Euroopa Liit ei tohiks loobuda oma kohustusest täita oma kohustusi, peab Türgi täielikult täitma rahvusvahelise õiguse põhimõtteid, ÜRO resolutsioone ja Euroopa õigust, et lõpetada okupatsioon Küprosel, avada sadamad ja lennujaamad Küprose laevadele ja lennukitele ning tühistada veto nii, et Küprose Vabariik saaks osaleda rahvusvahelistes foorumites ja lepingutes.

Eelkõige praegu, pärast hiljuti valitud president Demetris Christofiasi algatust ja kahe kogukonna juhtide tehtavaid jõupingutusi, peaks Türgi nõustuma ja hoiduma mis tahes takistuste asetamisest kõnealusele uuele etapile Küprose küsimuses.

Gerard Batten (IND/DEM). - Härra juhataja, kõnealuses raportis tunnistatakse, et laienemine on olnud tingimusteta edukas. Härra Brok mõnab, et ilma tõsise muutuseta praeguses ELi poliitikas, võib laienemine ELi sisemist ühtsust õõnestada.

EL on lasknud sisse riike, mille puhul ta teadis väga hästi, et nad ei vastanud liitumiskriteeriumitele, näiteks Rumeenia ja Bulgaaria puhul. Seda võidakse sama hästi korrata veel mõnede Ida-Euroopa riikide ja Türgi puhul.

Liikmesriikidele nagu Ühendatud Kuningriik avaldatakse palju survet kontrollimatu, piiramatu ja valimatu sisserände pärast, mis tuleneb ELi jätkuvast laienemisest.

See on ainult üks Euroopa Liidu suhtes kasvava vaenulikkuse põhjus kodanike seas. Härra Broki lahendus on teha ettepanek ulatusliku propaganda eelarve kohta, et veenda inimesi laienemise kasulikkuses. Brittide jaoks on lahendus lahkuda Euroopa Liidust ja taastada kontroll oma piiride üle.

Philip Claeys (NI). - (NL) Volinik Rehn ütles just jälle, et Türgil on selge väljavaade liiduga liitumiseks ja uusi nõudeid ei tohiks kehtestada. Ma soovitan volinikul tähelepanelikult vaadata Eurobaromeetri uuringuid. Türgi liitumisele ei ole demokraatlikku toetust. Lõhe poliitika ja inimeste vahel kasvab stabiilselt, muutudes laiemaks ja sügavamaks. Anti lubadus, et läbirääkimised peatatakse, kui Türgi ilmselgelt oma kohustusi ei täida. Sellest lubadusest ei ole kinni peetud. Teine lubadus oli, et läbirääkimised jätkuvad koos reformide protsessiga Türgis. Ka seda ei toimu. Reformiprotsess Türgis on sisuliselt peatunud ja sellegipoolest otsustati kaks nädalat tagasi avada läbirääkimistes kaks uut peatükki. Ebakõla sõnade ja tegude vahel saab Euroopa Liidu jaoks saatuslikuks, kui ei toimu radikaalseid muutusi meie poliitikas ja suhtumises.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). - (PL) Härra juhataja, juba täna on Euroopa Liit väga suur, aga see on endiselt puudulik. Selleks, et olla ühtne vajab Euroopa ühiseid põhiväärtusi ja oma elanike head tahet. Selleks, et saavutada endale seatud eesmärgid, nagu parem majandus, suurem poliitiline mõju rahvusvahelisel areenil, parem demograafia või parem elukvaliteet, on teatavad tingimused, mis tuleb täita. Seoses härra Broki raportis esitatud punktidega on parem sisemine integratsioon loomulikult oluline. Liidu liikmed peavad tahtma ka laienemist jätkata ja loomulikult peavad kandidaatriigid täitma vajalikud kriteeriumid. Mis on kõnealuse laienemise strateegia? See on lihtsalt kandidaatide motiveerimine jõupingutusi tegema, nendega koos töötamine ja nende toetamine erinevate vahenditega, sealhulgas naabruspoliitika.

Idamõõde on meile oluline, sest on suur osa Euroopat, mis ei ole päris Euroopas – Euroopa Liidus. Ainuke võimalus on siinkohal teha jõupingutusi, et nende idanaabritega tutvuda ja valmistada pinda ette seoses juriidiliste, majanduslike ja sotsiaalsete küsimustega. Kõige selle juures on olulised ühised väärtused või vähemalt ühiste väärtuste võimalus. Mulle tundub ja ma olen selles faktis kindel, et suurimal sotsiaalsel ja poliitilisel eksperimendil kogu ajaloos – Euroopa Liidu lõpuleviimisel – on tõeline võimalus edukas olla.

Véronique De Keyser (PSE). - (FR) Härra juhataja, Belgia kunstnik René Magrittel on kuulnud maal, mille peal on piip ja all pildiallkiri „*ceci n'est pas une pipe*“ (see ei ole piip). See võib olla suurepäraselt maalitud, kuid seda piipu ei saa kunagi tõmmata.

Broki raport on sellele üsna sarnane. Vaatamata selle pealkirjale ei ole see laienemisstrateegia, sest asi ei ole strateegias või nendes võtmeküsimustes, mida kodanikult endilt küsivad. Miks laiendada Euroopa Liitu? Mis suunas? Millise riskiga või millise kasuga? Härra Brok räägin tugevdamismeetodist, mis on kaitsetaktika.

Lihtsalt öelduna on laienemine leping Euroopa ja kandidaatriikide vahel. Viimased peavad täitma Kopenhaageni kriteeriumid ja Euroopa peab näitama suutlikkust neid vastu võtta.

Ja siin on konks. Olles Nice'i lepingu lõksus, mis on liiga piirav, kuid millest ta ei pääse, ei ole Euroopa edasiseks laienemiseks valmis. Sellest tulenevalt peaksid kriisid Euroopa institutsioonides laienemise peatama. Seda arvavad paljud Euroopa kodanikud ja mingi piirini on see ka minu seisukoht.

Peame siiski ettevaatlikud olema, sest niimoodi varjamatult esitatuna, ilma igasuguse ambitsiooniga strateegiata on see loosung ohtlik. See avab tee kõikidele neile, kes on valmis uut lepingut tagasi lükkama eesmärgiga endale karuteenet osutada, Türgi või isegi Balkani riigid tagasi lükata – tee kõikidele rahvuslastele, kes umbusaldavad välismaalasi, kes võivad ühel päeval muutuda eurooplasteks. Nende jaoks on see loosung kõigest paroodia – tegelikult ei soovi nad ei laienemist ega suuremat sügavust.

Peame tõestama oma kodanikele, et järjestikused laienemised on olnud võimalus Euroopa jaoks, rõhutama neile, et mitmekultuurilisus on õnnistus, et sisseränne on meie demokraatlik tulevik. Peame ületama institutsioonilise kriisi. See ei ole võit euroskeptikutele ega vasakpoolsetele, kuid paljastab mõnevõrra häbistava suutmatuse, tänu millele riskime kõik on kannatamisega. Brok raportis käsitletakse seda võimetust hästi ja intelligentselt ning õnnitlen teda, kuid kahjus ei vii ta meid edasi.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Daamid ja härrad, ELi laienemise tulemused on positiivsed ja seetõttu on vajalik luua õiged tingimused nende väljatöötamiseks. Meie institutsioonid ja valitsused peaksid pakkuma avalikkusele ausat ja täielikku teavet nii hüvede kui ohtude kohta laienemisel. Kodanikud peavad olema kindlad, et pärast laienemist ei pea nad muretsema võimaluse pärast säilitada ja arendada oma keeli, kultuure, usundeid ja traditsioone ning nad peavad olema kindlad, et nende heaolu ja väärtused ei ole ohus. Kui olemasolevad rahvused riikides tunnevad end oma riikides koduselt, ümbritseb sisserändajate sissevoolu vähem hirmu ja laienemisprotsessi tervikuna nähakse positiivses valguses. Peame kuulama kodanikke ja arendama dialoogi. Toetan erinevat liiki koostööd potentsiaalsete liikmesriikidega. Selle tulemuseks ei oleks üksnes ausam suhtumine Euroopa Liidu võimesse võtta vastu uusi liikmeid, mis raportis edukalt määratleti, vaid ka selge tegevuskava meie partneritele. Tänan teid.

Doris Pack (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, Euroopa Liit ei saa täita oma funktsiooni usaldusväärse ja stabiilse globaalse osalejana, kui ta ei säilita suutlikkust tegutseda ja püüdleb täiustatud strateegia suunas, mis vastab erinevate riikide konkreetsetele vajadustele. Me ei saa võtta vastu kõiki naabreid oma liikmeks ja seetõttu oleme kohustatud, kasvõi nende huvides, pakkuma neile ligitõmbavat ja väärt alternatiivi.

Peame koostama tõhusa naabruspoliitika, mis väärib oma nime. Meie hariduse, kultuuri ja noorte programmide avamine ja eraldi majanduspiirkonna loomine on näited sellisest lähenemisviisist. Võimalused, mis on loetletud härra Broki suurepärase raportis tuleb seega täielikult välja töötada ja detailiseerida nii kiiresti kui võimalik. See on ainus viis stabiilsuse, rahu, inimõiguste austamise ja majandusreformide edendamise viis meie naaberriikides.

Olukord on siiski erinev Lääne-Balkani riikides, millel on juba mõnda aega selge ühinemise väljavaade. Pilgust kaardile piisab, et näha selgelt, et nad asuvad Euroopa Liidu keskel, mille all pean silmas seda, et neid ümbritsevad liikmesriigid. Meie poliitika põhineb loogilistel sammudel. Üks riik juba peab läbirääkimisi ELiga ühinemiseks, kui teised on sõlminud ELiga stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingud – tegelikult kõik peale Kosovo. Meie poliitiline tegevus seal on meie usaldusväarsuse lakmustest välispoliitika valdkonnas ja kestva rahu ja stabiilsuse tagaja ELis.

Mulle ei meeldi, kui Türgit ja Horvaatiat vahetpidamata ühe hingetõmbega mainitakse. Tingimused ja taustad on täiesti erinevad ja kõik peaksid seda teadma. Horvaatia on esimene Lääne-Balkani riik, kelle liitumisläbirääkimised lõpevad võib-olla 2009. aastal. EL ei tohiks Horvaatiat liitumist kiirendada, andes seeläbi märguande Makedooniale, Albaaniale, Montenegrole, Bosnia ja Hertsegoviinale, Serbiale ja Kosovole, et hädavajalikud ja sageli piinarikkad sotsiaalsed, juriidilised ja majanduslikud reformid tasuvad end ära.

Vastutus kõnealuste riikide liitumise eest tulevikus lasub sel juhul peamiseks nende endi poliitikute kätte, kes vastutavad valijaskonna ees oma vastavates riikides.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Daamid ja härrad, raportööri, nõukogu ja komisjoni arvamus on, et varasemad laienemised on üldiselt olnud väga edukad. Nõustun täielikult selle seisukohaga. Üks näide selle kohta on mu kodumaa Tšehhi Vabariik. Ta saab tohutult kasu liikmeks olemisest ja jõuab kiiresti järele majanduslikult kõige enam arenenud riikidele. Vaatamata sellele on riigis inimesi, sealhulgas president Klaus, kes pidevalt

räägivad oma kahtlustest ELi liikmeks olemise kohta ja kahtlustest ELi olemasolu põhjuse kohta üldse. Naaberriigis Austrias väljendatakse sarnaseid seisukohti. Kuigi 1 50 000 töökohta loodi tänu laienemisele selles riigis, mille rahvastik on kaheksa miljonit inimest, näeb ainult 28% Austria kodanikest riigi Euroopa Liidu liikmeks olemises midagi positiivset. Seetõttu tahaksin esile tõsta ühe aspekti härra Elmar Broki raportis ja see on vajadus juurutada kõikehõlmav kommunikatsioonistrateegia avalikkuse teavitamiseks laienemise eesmärkidest, selle eelistest ja võimalikest puudustest tulevikus. Minu jaoks on see kõige olulisem küsimus, kui välja arvata Lissaboni lepingu ratifitseerimine ja lubaduse täitmine, mille andsime eelkõige Lääne-Balkani riikidele 2003. aastal Solunis.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). - (PL) Härra juhataja, raportis laienemisstrateegia kohta, mida arutame on viide punktile Rooma lepingus, mille kohaselt võib „mis tahes Euroopa riik taotleda ühenduse liikmeks saamist“. Märgime rahuloluga märguandeid seoses Poola ja Rootsi algatuse vastuvõtmisega idapartnerluse kohta, sealhulgas tihedam koostöö meie idanaabritega, kelle seas on Ukraina ja Valgevene. Tuleks juhtida tähelepanu sellele, et Ukraina ootab täielikku liitumist. Eesistujariik Prantsusmaa prioriteetide kontekstis, mis keskendub sidemetele liidu lõunanaabritega, peaksime tugevdama ka oma idapartnerlust, et ennetada tõsist ebaühtlust välispoliitikas. Üks vahendeid võib olla Euroopa-idapiirkonna parlamentaarse assamblee loomine, nn Euronest. Sellise ettepaneku asetamine päevakorra eesotsa tugevdaks märguannet, mida saadetakse meie idanaabritele ja nende ühenduse-püüdlustele. Tuleks selgelt märkida, et viimaseid ei tohiks alla suruda ja seostada Lissaboni lepingu kokkuvarisemisega, nagu teatavad vanemad Euroopa poliitikud praegu teevad.

Ioannis Varvitsiotis (PPE-DE). - (EL) Härra juhataja, soovin õnnitleda härra Broki tema raporti puhul, mis sisaldab palju töde. Isiklikult ei ole ma uute ühinemiste ja uue laienemise suhtes väga optimistlik, vähemalt mitte lähitulevikus, välja arvatud Horvaatia puhul. Tahame siiski, et maailm meie ümber elab poliitilises ja majanduslikus stabiilsuses. Soovime, et rahu ja jõukus valitseks. Soovime, et maailm meie ümber oleks elus ja väga terve.

Vahend, mis meid sellel teel aitaks, nagu härra Brok samuti tunnistab, on Euroopa naabruspoliitika. Euroopa naabruspoliitika ei loo siiski partnereid ühises ettevõttes. See põhineb liidu kahepoolsetel suhetel iga riigiga ja minu arvates on viimane selle puudus. Peame seega looma midagi, mis ületab lihtsalt naabriks olemise aga ka mitte nii kaugele, et olla liikmesriik. Minu ettepanek Euroopa Riikide Ühenduse ülesehitamiseks on samm selles suunas: see on omamoodi tõhustatud koostöö, riikide piirkond Euroopa Liidu naabritest, kes võtavad vastu Euroopa lähenemisviisi.

See aitab nii julgeoleku tugevdamisele kui ka suurendada Euroopa Liidu rahvusvahelist mainet. See on alternatiivne vahend laienemisele, võimaldades meil laiendada oma mõju kõnealustele naabritele ajal, kui vastuväited edasise laienemise suhtes on ilmselged.

Lõpetuseks soovin lisada, et ehkki kõnealune ettepanek võib kõlada väga ambitsioonikalt, usun, et Euroopa Liit peab lõpuks oma mainet parandama ja laiendama oma mõjuvõimu ning arvan, et see on üks viis seda saavutada.

Adrian Severin (PSE). - Härra juhataja, ilma eesmärkideta ei saa olla strateegiat. Euroopa Liidu eesmärgi ebaselgus seoses laienemispoliitikaga on tõke, mida ükski raportöör ei saa ületada. Kõnealune raport on sellise ebaselguse ohver.

Meie kohustus ja lõplik eesmärk on tagada oma kodanike julgeolek. Meie kodanikud tunnevad end ebatavaliselt. Selleks, et neid kaitsta, vajab Euroopa võimu. Et globaalses maailmas rohkem võimu omada, vajab Euroopa Liit nii laienemist kui sisereforme. Kuna me ei suutnud oma kodanikele öelda, et nende juba saadud õigused ei ole jätkusuutlikud, arvavad nad, et saavad need õigused säilitada, olles vastu nii laienemisele kui reformidele. Sellistes tingimustes on Euroopa Liidu tulevik ohus.

Laienemine ei ole mõõndus, mis kandidaatriikidele tehakse. Mõnedel nende seast, nagu Ukraina, Serbia, Moldova ja Türgi, on alternatiive – võib-olla halvemad kuid alternatiivid. Kõnealustel juhtudel konkureerime teistega. Mõned nende siseprobleemidest on võimalik paremini pigem riigisiselt lahendada kui riigiväliselt, Euroopa Liidu poolt. Kui me ei paku neile väljavaateid, ei paku me oma kodanikele julgeolekut.

Kandidaatriigid ega uued liikmesriigid ei ole seedimatud: meie seedesüsteem on liiga aeglane. Kas leiame kiiresti hea seedimist soodustava vahendi või peame kaua nälgima.

Anna Ibrisagic (PPE-DE). - (SV) Härra juhataja, volinik, ma arvan, et on õige järeldada, et laienemine on olnud edukas. Mul on hea meel kuulda kinnitust, et riigid, kellele oleme andnud selgeid lubadusi ja selget

väljavaadet ELiga ühinemiseks, saavad endiselt neid hüvesid nautida. Olen siiski tõsiselt mures seetõttu, et õhkkond muutub jahedamaks iga kord, kui arutame laienemist. Sõnu nagu „piisav“, „võime võtta vastu uusi liikmeid“, „poliitiline tugevdamine“, „oht sotsiaalsele ja majanduslikule ühtsusele“ kasutatakse järjest enam. Need on sõnad, mis minu kõrvadele ei kõla visiooni või eesmärgi moodi, vaid pigem viisi moodi vältida pühendumist võimalikele laienemistele tulevikus. Üha enam viidatakse laienemisväsimusele koduses avalikus arvamuses, kuid ei tehta piisavalt selleks, et seda arvamust muuta.

See ei ole juhuslik, et Saksamaa ja Prantsusmaa, kaks riiki, kes on sajandeid teineteisega sõjajalal olnud, olid just need riigid, kes kogu ELi projekti käivitasid. See ei ole juhuslik, et just Prantsusmaa ja Saksamaa juhtidel oli väljavaade Euroopa tuleviku kohta. Nad said aru, et Euroopa Liit oli eelkõige rahu ja turvalisuse projekt, palju enam kui lihtsalt majandusprojekt. Sellist nägemust ja juhtimist otsin ma ja liiga sageli juhtub, et siin ma seda ei leia. Seetõttu hindan volinik Rehni lihtsat kõnet: me ei tohi luua ooteruumi riikidele, kes soovivad ühineda ning laienemisel on tulevikku. Selle eest olen volinikule eriti tänulik.

Vural Öger (PSE). - (DE) Härra juhataja, minu arvates on Euroopa laienemispoliitika olnud üks suur edulugu. Viieks aastat jooksul on ELil õnnestunud luua rahumeelne, demokraatlik ja jõukas manner. Mis mulle kõnealuse raporti puhul ELi laienemisstrateegia kohta silma jääb on siiski see, et see keskendub suhetele ELi ja riikide vahel, kellel puudub väljavaade ühinemiseks.

See katse laienemisstrateegiale vesi peale tõmmata ja ajada see segamini Euroopa naabruspoliitikaga põhjustab probleeme. Kuigi raportis käsitletakse palju huvitavaid sisulisi küsimusi ja tehakse väärt tähelepanekuid, oleksid need omal kohal raportis Euroopa naabruspoliitika kohta, kuid ei sobi laienemist käsitlevasse raportisse. Räägin näiteks ettepanekutest luua Vahemere Liit ja Musta Mere Liit. ELi laienemispoliitika peaks jääma eraldiseisvaks Euroopa naabruspoliitikast. Mul on kahju öelda, et selle asemel sisaldab raport ebamääraseid ja isegi segadusttekitavaid väiteid, mis jätavad võimaluse erinevateks tõlgendusteks.

Francisco José Millán Mon (PPE-DE). - (ES) Härra juhataja, Broki raport on seotud ühe Euroopa Liidu silmapaistvaima edusammuga: laienemisprotsess. Kui lubate, teeksin kolm märkust.

Esiteks on laienemine rõhutanud liidu nn „kohanemisvõimet“. Soov integreeruda on olnud sügavate poliitiliste ja majanduslike muutuste võimas stiimul paljudes Euroopa riikides. Nendest riikidest on hiljem saanud liidu liikmed, tuues seeläbi kasu nii endile kui ka olemasolevatele liikmesriikidele. Viies laienemine on kõige viimane tõestus selle edu kohta.

Teiseks kiidan heaks tingimuslikkuse, konsolideerimise ja teabevahetuse mõisted, mida komisjon propageerib – mõisted, mis on kajastatud ka Broki raportis. Samuti toetan nõuet, et liit peab tugevdama võimet võtta vastu uusi liikmeid. Tegelikult nõuavad laienemised seda, et liit oleks suuteline neid assimileerima ja jätkuvalt nõuetekohaselt toimima. Et seda teha, peab ta viima vajadusel läbi institutsionaalseid reforme ja kindlustama näiteks oma rahalised vahendid. Laienemised ei tohi ohustada liidu ühist poliitikat või eesmärke. Veel enam, toetan vajadust ambitsioonika kommunikatsioonipoliitika järele, mida liidul ei ole seni olnud. Tõsi on see, et me ei ole suutnud anda liitumise hüvesid edasi oma kodanikele.

Lõpuks viidatakse Broki raportis võimalusele luua konkreetne liidu piirkond idariikidele, kellel seni veel ei ole väljavaateid ühinemiseks. Nagu viidatakse raporti lõikes 19, põhineks selline piirkond või tsoon ühisel poliitikal erinevates valdkondades alates õigusriigist ja demokraatiast kuni hariduse ja rändeni. Minu arvates tuleks seda ühist poliitikat rakendada lisaks idanaabritele ka Vahemereäärsete riikide suhtes. Viimastel on Euroopa Liiduga üle viieks aastat olnud väga lähedased suhted. Euroopa naabruspoliitika ja nn Barcelona protsess, mis on nüüd Vahemere Liit, peavad tagama, et riigid lõunarannikul ei tunneks, et neid koheldakse nagu teisejärgulisi kodanikke.

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). - (ES) Härra juhataja, hoiatan ette: üks minut ei ole piisav nüansside jaoks ja seega räägin ainult enda nimel.

Laienemine ei ole alati olnud edukas. Neli või viis riiki meie viimasest 2004. aasta laienemisest ei ole minu arvates mõistnud ega võtnud omaks Euroopa poliitikat ega ühenduse õigustikku. Nad seavad prioriteediks suhted Ameerika Ühendriikidega ja keskenduvad rohkem NATO-le kui siirale ja kindlale integratsiooniprotsessile Euroopa Liidus.

Enne Lissaboni lepingu jõustumist ei saa rohkem laienemisi toimuda.

Praegused läbirääkimised kandidaatriikidega peaksid jätkuma katkestamata, kuid usun rõhutatult, et neid läbirääkimisi ei tohiks lõpetada enne Lissaboni lepingu heaks kiitmist.

Lõpetuseks ei tohiks me takistada riikidel, kes tahavad edasi areneda lasta end segada euroskeptilisematel, rahvuslikematel või enam suveräänsust taotlevatel riikidel.

Hubert Pirker (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, Brok raportis näitab Euroopa Parlament väga selgelt, et ta on õppinud viimase suure laienemiste laine õppetunnid, mille käigus liitus kaksteist uut liikmesriiki ja et ta on suutnud kategoriseerida kõik sellest tulenevad probleemid, rõhutades samal ajal tulemuslikult kõiki hüvesid, mida laienemine on toonud nii uutele kui vanadele liikmesriikidele.

Peamine on siiski teha asjakohased järeldused ja seda on tehtud, eelkõige kahes valdkonnas, mida pean oluliseks. Esiteks peame enne mis tahes laienemist tulevikus uurima Euroopa Liidu võimet võtta vastu uusi liikmeid ja teiseks peavad kandidaatriigid tõesti enne liitumist täitma kriteeriumid.

Kui hakkame arutama Euroopa Liidu võimet võtta vastu uusi liikmeid, usun, et tuleb kaaluda olulisi punkte, nagu näiteks põhimõte, et uued liitujad ei tohi ohustada Euroopa integratsiooni projekti. Selle all pean silmas, et uute liikmesriikide ühinemine peab liidu arengu ajendeid ja püüdlusi eesmärkide poole võimendama, mitte neist kõrvale juhtima. Liidu institutsiooniline raamistik tuleb kõigepealt luua ja tugevdada. Fakt on see, et vajame aluslepingut, olgu see Lissaboni leping või mõni muu vastav leping ning laienemine peab olema Euroopa Liidu jaoks jõukohane, vastasel korral ohustaks see integratsiooni projekti.

Meie üldine eesmärk on jätkuvad edusammud. Täiendavate riikide edasist liitumist ei tohiks välistada, kuid kõike tuleb teha kooskõlas eeskirjade ja tingimustega.

Roberta Alma Anastase (PPE-DE). - (RO) Euroopa Liidu rolli tugevdamine osalejana rahvusvahelisel areenil on võimatu pideva kohanemisega 21. sajandi globaalses kontekstis.

Selles suhtes on geostrateegiline element laienemine ja eelnevad laienemised, sealhulgas viimane 2007. aasta laienemine, on olnud selle protsessi vaieldamatud eelised. Seetõttu on oluline, et see protsess jätkub ja tervitan kindla kohustuse kordamist raportis Lääne-Balkani riikide suhtes.

Siiski ei ole vähem oluline pakkuda selget Euroopa väljavaadet Euroopa partneritele naabruspoliitikas, sealhulgas Moldova Vabariik.

Tuletan teile meelde, et räägime Euroopa riikidest, mis on juba väljendanud oma eesmärki saada Euroopa väljavaade ning Rooma lepingus sätestatakse selgelt, et mis tahes Euroopa riik võib taotleda ühenduse liikmeks saamist tingimusel, et on täidetud Kopenhaageni kriteeriumid.

Palun komisjonil ja nõukogul...

(Juhataja tühistas kõneleja õiguse sõna võtta.)

Ioan Mircea Pașcu (PSE). - Härra juhataja, iirlaste tagasilöökk Lissaboni lepingule on andnud laienemisskeptikutele ootamatu võimaluse: EL peab lõpetama uute liikmete kaalumise, sest nende jaoks ei ole lihtsalt ruumi. Rangelt juriidilises mõttes on see praegu loomulikult tõsi, kuid samas peaksime selgelt eristama Lissaboni lepingut ja laienemist. Esiteks seetõttu, et kõnealuse lepingu eesmärk omaette ei ole olnud laienemine vaid ELi kohandamine globaliseeritud konteksti ja teiseks seetõttu, et laienemine on pigem poliitiline kui üksnes juriidiline küsimus.

Laienemine on võimu koostisaine, mis näitab ligitõmbavust ja autoriteeti ning ka võimet võtta vastu uusi liikmeid – asjad, mille saavutamise võimalusest liidule me ei loobuks. Seetõttu peaksid strateegiline planeerimine, tegelikud läbirääkimised ja uued algatused seoses edasise laienemisega jätkuma paralleelselt jõupingutustega ratifitseerida Lissaboni leping.

Andrew Duff (ALDE). - Härra juhataja, kas härra Jouyet võiks seletada ja õigustada erakordset olukorda Prantsuse parlamendis referendumite kasutamise kohta Türgi liitumise sanktsioneerimiseks? Kas ta ei nõustu, et sellise populistliku vahendi valik on täiesti vale rahvusvahelise lepingu ratifitseerimiseks?

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). - (RO) Laienemine on olnud üks Euroopa Liidu tugevamaid poliitilisi vahendeid, teenides liidu strateegilisi huve seoses stabiilsuse, julgeoleku ja konflikti ennetamisega. See on aidanud suurendada heaolu, kasvuvõimalusi ning tagada esmatähtsad transpordiliinid ja energiarustuskanalid.

Euroopa Liidu laienemispoliitika on olnud edukas nii Euroopa Liidu kui Euroopa jaoks tervikuna. Selles kontekstis on oluline säilitada lahtiste uste poliitika nii kandidaatriikide kui potentsiaalsete kandidaatriikide jaoks ja riikide jaoks mandri idaosas, kellel on Euroopa väljavaated – lähenemisviis, mille tingimuseks on loomulikult vajalike kriteeriumite ja kohustuste täitmine.

Selleks, et laienemist jätkata vajame siiski elujõulist lahendust Lissaboni lepingu jõustumiseks.

Monika Beňová (PSE). – (SK) Oleme kuulnud sõnu nagu laienemisväsimus, kriis või vajadus tugevdamise järele. Need on väga masendavad sõnad ja suhtumisviisid, mis on rohkem tunnistuseks abitusele ja elitaarsusele kui suutlikkusele aktiivselt jätkata nägemusega ühendatud Euroopast.

Tugevdamine ei ole probleem nende riikide jaoks, kes ühinesid liiduga viimase kahe laienemise käigus. See tekitab enamasti probleeme vanadele liikmesriikidele. Nad peaksid küsima endilt, miks nad tugevdamist vajavad. Seoses laienemisväsimusega, oleme meie need, kes on segaduses vastuolulistest vaadetest ja seisukohtadest, mitte riigid, kes on valmis täitma kõiki meie nõudmisi ja tingimusi, et saada ELi liikmeteks.

Näiteks on meie käitumine Türgi suhtes tragikoomiline, sest täna ei saa me isegi seda öelda, kas oleme valmis võtma Türgit oma elitaarsesse ringi, kui Kopenhaageni kriteeriumid on täidetud ja järelikult küsimus või kõik küsimused, mis...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Marios Matsakis (ALDE). - Härra juhataja, on julgustav kuulda, et Prantsuse minister väidab sisuliselt, et Türgi tõestaks oma soovi jätkata oma Euroopa-püüdlusi sellega, kui ta normaliseeriks suhted Küprosega.

See on tõesti mõistetamatu ja ei allu mingile loogikale, et EL jätkab ühinemisläbirääkimisi riigiga, kes ei tunnusta jätkuvalt ühte selle liikmesriikidest ja okupeerib jätkuvalt osa sellest riigist. Ma saan aru, et piitsa ja prääniku poliitikat tuleb kasutada riigi puhul, kus demokraatiat ohustab pidevalt selle sõjavägi, kuid meie kannatusel ja sallivusel on piirid.

Oleme käinud kohalikel läbirääkimistel Küprosel. Praegu on komisjonil ja nõukogul hea võimalus Türgile tugevat survet avaldada vajaduse osas näidata head tahet – mitte ainult Küprose vaid ELi suhtes tervikuna – kõrvaldades kiiresti oma okupatsiooniväed Küprose saarelt ja rakendades viivitamatult Ankara protokolli. Sellised sammud on kahtlemata katalüsaatoriks lahenduse leidmisel Küprose probleemile.

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Juhataja. – Mulle öeldi, et meil on aega väga väheseks jäänud, mistõttu ei saa me praegu enam kellelegi sõna anda.

Tahaksin juhtida kõneleja soovinute tähelepanu sellele, et nad võivad esitada oma sekkumise kirjalikult, mis lisatakse koosoleku protokollile.

13. Tervitus

Juhataja. – Daamid ja härrad, tahaksin juhtida teie tähelepanu sellele, et kõnetoolis on meil delegatsioon Lõuna-Aafrika Vabariigist, mida juhib härra Obed Bapela, rahvusvaheliste suhete komisjoni esimees, keda me kõik teame sõbralikkuse poolest Euroopa suhtes ja kaasatusest võitluses apartheidide vastu.

(Aplaus)

Sooviksin tervitada meie külalisi käesoleval kaheteistkümnendal Euroopa Parlamendi ja Lõuna-Aafrika Parlamendi parlamentidevahelisel kohtumisel. See on väga oluline külaskäik. Selliste külaskäikude sagedus tõhustab poliitilist dialoogi, mis on eelmise aasta mais vastu võetud ühise tegevuskava oluline element, mille eesmärk on Euroopa Liidu ja Lõuna-Aafrika strateegilise partnerluse rakendamine.

Koostöö tugevdamine eesmärgiga suurendada rahvusvahelist julgeolekut ja stabiilsust on kahtlemata nüüd veel vajalikum kui kunagi varem, võttes arvesse praegust pingelist piirkondlikku olukorda Aafrika lõunaosas ja eelkõige kriis Zimbabwe, millega me kõik kursis oleme.

Seetõttu tahaksin tervitada meie sõpru Lõuna-Aafrikast.

14. Laienemist käsitlev komisjoni 2007. aasta strategiadokument (arutelu jätkamine)

Juhataja. – Nüüd jätkame oma arutelu komisjoni 2007. aasta laienemisstrategia dokumendi kohta.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, tahaksin teha kolm märkust enne, kui lähen kõnealuse arutelu juurde, mis on olnud äärmiselt tõhus ja põnev.

Esiteks tahaksin nõukogu nimel tervitada Lõuna-Aafrika delegatsiooni, kes on siin meiega ja öelda neile, et kohtume peagi nende riigi juhtidega, sest see on esimene Euroopa Liidu tippkohtumine, mis toimub juuli lõpus Prantsusmaal.

Teiseks tahaksin ühineda härra Rehniga kaastundeavalduses Saksa turistidele, kes vastavalt lähetusele, on röövitud Kurdi mässajate poolt Türgis. Meie nõukogus loodame väga, et kui see kinnitust leiab, leitakse need inimesed tervetena nii kiiresti kui võimalik ja rõhutaksime, et meie mõtted on nendega.

Kolmandaks tahaksin tänada härra Duffi teadmiste eest Prantsuse poliitika ja minu isiklike seisukohtade kohta. Mul on kindlasti hea meel rääkida temaga kohvi juues sügavamalt, kuid kahjuks ei võimalda mu tänased kohustused siin neid praegu kommenteerida.

Liikudes edasi meie arutelu juurde on laienemine kindlasti osa Euroopa arenguloost ning seni oleme alati taganud, et liidu laienemine ja tugevdamine käivad käsikäes. On oluline, et see jätkuks, nagu härra Brok rõhutas. Kõik arutelud aitavad kaasa meie kodanike teadlikkuse suurendamisele laienemisega seotud küsimuste kohta ja seetõttu pöörame erilist tähelepanu Euroopa Parlamendi aruteludele ja seisukohtadele kõnealuses küsimuses.

Jätkates sellega, mida paljud liikmed on rääkinud, tahaksin rõhutada laienemise stabiliseerivat rolli. Balkani riikide puhul on see ilmselge. Horvaatia kiired edusammud, mida eesistujariik Prantsusmaa soovib täiendavalt kiirendada, kui kõik liikmesriigid nõus on, näitavad, et 1990ndatel konfliktis olnud riikidel on reaalne väljavaade liitumiseks. See on oluline sõnum eelkõige Serbiale, arvestades, et ta on just saanud valitsuse, mis püüdleb samuti sidemete tugevdamise poole Euroopa Liiduga.

Sama kehtib ka Türgi kohta ja selles kontekstis tahaksin teile meelde tuletada, et praegune läbirääkimiste etapp ei ole seotud ühe või teise ELi liikmesriigi seisukohaga, vaid Türgi endaga ja sealsete reformide tempoga. Eelkõige on see seotud kohustuste täitmisega Türgi poolt kõikide liikmesriikide ees ja eelkõige Ankara protokolliga täitmisega.

Laiemispoliitika ei tähenda, et hülgame teised Euroopa Liidu naabrid. Nõukogu arutab praegu seda, kuidas saame võimaldada Ukrainal jõuda uude etappi suhetes Euroopa Liiduga saabuval ELi ja Ukraina tippkohtumisel, mis toimub Evianis 9. septembril. Samuti tahame edendada suhteid ELi ja Moldova vahel – riik, millesse nõukogu on juba palju investeerinud.

Nõukogu eesistujariigina toetame ka piirkondlikke protsesse, mida on kirjeldatud. Ma võtsin ise osa konverentsist, mis käivitas Musta mere sünergia, ja Balti riikide tippkohtumisest. Ja loomulikult ei saa ma jätta mainimata peatset Barcelona protsessi ja Vahemere Liidu tippkohtumist, mis toimub 13. juulil Pariisis.

Lõppkokkuvõttes, nagu näete, ei ole laienemisprotsessi katkestatud. See esitab kandidaatriikidele jätkuvalt palju nõudmisi ja ka liikmesriikidele, kes peavad seda protsessi kodanikele seletama. Härra Rouček ja proua De Keyser ütlevad täiesti õigustatult, et on vaja palju õpetust, kas siis koos Magrittega või ilma. Samuti on siiski tõsi, nagu te rõhutasite, et kodanikke on vaja veenda.

Just selleks, et oleks võimalik jätkata seda protsessi, mille strateegilist olulisust on mõned teie seast maininud, ja eelkõige härra Brok, et Lissaboni lepingu eesmärk on reformida meie institutsioone nii, et uusi liikmesriike – peame selles suhtes konkreetsed olema – saab tervitada parimates tingimustes seadmata küsimärgi alla Euroopa Liidu tegevussuutlikkust.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Härra juhataja, mul on eriti hea meel lõpetada oma osa selles arutelus Lõuna-Aafrika parlamentaarse delegatsiooni juuresolekul, sest alustasin oma poliitilist tegevust mõned kümnendid tagasi kampaanias Nelson Mandela vabastamiseks. Meil on vedanud, et siin täiskogus paistvad ainukesed allesjäänud vangid olema mu sõber Elmar Brok ja mina ise, nii nagu siin eelnevalt avalikult kuulutati.

(Naer)

Tahaksin tänada liikmeid tänase väga sisuka ja vastutustundliku arutelu eest. Tahan teha vaid ühe üldise valdkondadevahelise märkuse.

Mul on hea meel, et Broki raport ja tänane arutelu põhimõtteliselt toetavad uuenenud konsensust ELi laienemise üle, mis saavutati 2006. aasta detsembris – eriti 2005. aasta sündmuste tõttu. Kõnealuse strateegia põhiline eelis seisneb selles, et see loob hoolikalt kehtestatud tasakaalu ühelt poolt laienemise strateegilise tähtsuse (rahu ja heaolu, vabaduse ja demokraatia piirkonna laiendamisel) ning teiselt poolt meie enda võime vahele integreerida uusi liikmeid koos range tingimuslikkuse ja meie sisereformide abiga.

Mäletan selgelt – mul on elevandi mälu –, et 2004. aasta sügisel pärast parlamendi istungit kritiseeris mind väliskomisjon väljavaate puudumise pärast, sest ma ei tahtnud kohe anda ühinemise väljavaadet Ukrainale. Ütlesin ainult seda, et me ei tohiks seoses Ukrainaga tulevikku ette ennustada. Aasta hiljem kritiseeriti mind selle pärast, et rõhutasin võimet võtta vastu uusi liikmeid ja laienemise ettepaneku lõpetamise pärast. Selles valguses tervitan eriti tänast arutelu, mis paneb paika õige tasakaalu laienemise strateegilise olulisuse ja meie enda suutlikkuse vahel uusi liikmeid integreerida.

Selles arutelus ja raportis leitakse kindel kolmas viis, ühendades nii poliitilise integratsiooni süvendamine Euroopa Liidu järk-järgulise laienemisega. Minu arvates näitab see selgelt Euroopa Parlamendi ja komisjoni ja kogu Euroopa Liidu veenvat lähenemist, ning tervitan kindlasti seda nähtust ja suunda uue konsensuse poole laienemisel, mis on domineerinud alates 2006. aastast.

Juhataja. – Tahaksin teid teavitada, et kavatsen täna õhtul juhatuse koosolekul väljendada muret seoses „eelneva registreerimiseta sõnavõttudega“, mille kohta ei kehti reegleid, jättes küsimuse täielikult juhataja pädevusse või otsustada, ning minu arvates on hädavajalik kehtestada põhireeglid, sest kord on käest ära minemas.

Täna oli meil koguni viisteist taotlust ja see muudab ettenähtud korda ja igale fraktsioonile antud kõneaega.

Seega tahaksin jätta teid selle üle mõtlema, eelkõige neid, kes olid võib-olla pettunud, sest paljud inimesed on tahtnud rääkida, kuid vähesed on seda teha saanud.

Elmar Brok, raportöör. – (DE) Härra juhataja, volinik, härra nõukogu eesistuja, tahaksin esmalt tänada komisjoni ja nõukogu eesistujariiki solidaarsuse eest, mida nad on väljendanud seoses Saksa turistidega Türgis.

Vaatleme suurt hulka teemasid ja peame nende vahel tasakaalu leidma. Alates Vahemere Liidust, mis on oluline samm edasi, kui ühendus tervikuna seda toetab selle asemel, et olla teatavate riikide teatavate piirkondade prioriteet, jätkates Poola ja Rootsi ettepanekuga ja lõpetades Musta Mere Liidu ettepanekuga. Need on kõik ideed, mida peame ühendusena koos vaatama, tehes samas kindlaks, et mõned nende variantide seast annavad väljavaate ühinemiseks ja teised mitte. Poola välisministri härra Sikorski avaldus, et mõned riigid on Euroopa naabrid ja teised eurooplastest naabrid on ehk viide asjaolu kohta, et need kaks on võrdselt olulised, kuid meetodi ja eesmärgi suhtes on erinevusi.

Kui meil on siiski võimalik seda teha – kahepoolsed suhted, mitmepoolsed vahepealsed lahendused või isegi püsivad lahendused kuskil naabruspoliitika ja täieliku liikmelisuse vahepeal – ja seega on meie käsutada terve valik vahendeid, peaksime kaaluma ka seda, kuidas saame kõnealust tasakaalu, millele volinik viitas, kaitsta poliitiliselt ja haldusalaselt pikemas perspektiivis; see säilitaks nii Euroopa Liidu arengupotentsiaali kui nende riikide väljavaate liitumiseks Euroopaga ja nende stabiilsuse.

Lubage mul mõnede ELi kriitikute käest, kes siin on kõnelenud küsida ühe küsimuse: millist Euroopa Liitu nad silmas peavad? Euroopa Liitu, mis meil praegu on ja mis kujutab endast suurimat edulugu rahu, vabaduse ja jõukuse mõttes kogu mandri ajaloos! Tahame selle projektiga jätkata ja laiendada seda nii palju kui võimalik, et jätkata sellise edu ja eesmärgi saavutamist ja haarata kaasa rohkem riike. Selles on küsimus!

Seetõttu, kui räägime Lääne-Balkani riikidest, peame ütleva: kui eile või sellel nädalal on meil Serbias valitsus, mis ütleb, et ta tahab vaadata Brüsseli suunas, Euroopa suunas, siis peaksime kestva rahu tagamise nimel piirkonnas, mis on olnud konfliktiallikas viimased 150 aastat nõustuma selle pakkumisega ja edendama seda väljavaadet, et jätkuks meie mandri rahumeelne areng.

ISTUNGIT JUHATAB: MAREK SIWIEC

Asepresident

Proinsias De Rossa (PSE). - Härra juhataja, üks märkus päevakorra kohta. Kardan, et pean oma nime sõnavõtjate nimekirjast ära võtma, kuna arutelu Palestiina kinnipeetavate kohta lisreali vanglates algab nii hilja – praeguseks peaaegu tund aega hiljem. Kuid ma palun mulle fraktsiooni PSE poolt sõnavõtuks antud minuti lisada proua De Keyserile antud sõnavõtuajale. Tema on fraktsiooni PSE juhtisik. Mul on väga kahju, et olen sunnitud seda tegema, kuid kahjuks pean minema lennujaama.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 10. juulil 2008.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Titus Corlăţean (PSE), kirjalikult. – (RO) Kagu-Euroopa riikide väljavaade Euroopa Liiduga liituda on nende riikide jaoks reformide käivitaja demokraatlikuks muutumisel. Komisjoni 2007. aasta laienemise strateegiadokument peaks saatma selge signaali kindla pühendumuse kohta nende riikide suhtes, kellega ühinemisläbirääkimised on alanud või kellel on väljavaated ELiga ühineda. Selline on olukord muu hulgas Serbia ja Moldova Vabariigi jaoks. Neist viimase jaoks kujutab Rumeenia akent, mille kaudu Moldova kodanikud saavad säilitada oma usu euroopalikku, demokraatlikumasse ja jõukamasse tulevikku.

Tulevane ühinemine Euroopa Liiduga on Moldova Vabariigi demokraatliku opositsiooni jaoks impulss, et jätkata võitlust demokraatlike seadusandlike ja institutsiooniliste struktuuride kehtestamise eest – protsess, mille julgustamise on EL võtnud enda kohuseks.

Vajadus institutsionaalsete sisereformide järele ELis Lissaboni lepingu jõustumise korral ei saa olla esialgne põhjus ja ettekääne liidu laienemise takistamiseks.

Dragoş Florin David (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) ELi laienemine on alati olnud vaid aja küsimus ning poliitiliste ja majandussüsteemide lähendamine liikmesriikide vahel. 2004. ja 2007. aasta laienemisprotsessi lühike hinnang näitab meile tugevamat ja dünaamilisemat liitu nii sise- kui ka välisküsimustes, mis tõestab meile, et laienemisprotsess on olnud kasulik nii liidu kui ka äsjaihinenud riikide jaoks, ning et liidusiseselt me kogume ainult meie väärtusi, mitte probleeme. Poliitiline ja majanduslik, Euroopa ja ülemaailmne kontekst ei ole arvatavasti kõige soosivamad kiire laienemise suhtes, kuid see ei tohiks takistada meid arendamast ning isegi reformimast laienemise strateegiaid ja mehhanisme.

Lääne-Balkani riigid, Moldova, Ukraina ja Türgi on riigid, mis on sedastanud oma huvi ELiga ühinemiseks ning mis saavad kasu privilegieeritud partnerlusest ELiga, kuid peavad samas saavutama siseriiklikul tasandil vastavuse Euroopa standarditele, demokraatia, stabiilsuse ja jõukuse.

Kõnealuses kontekstis tervitan ma härra Broki tasakaalustatud ja pragmaatilise suhtumise eest, mida ta kasutas raporti koostamisel, ning jään lootma kiirele lahendusele Lissaboni lepingu ratifitseerimisel kõikide liikmesriikide poolt.

Alexandra Dobolyi (PSE), kirjalikult. – Laienemise protsess on olnud ELi arengu terviklik osa viimased 50 aasta ja kauemgi. Kuue asutajaliikmega liit on laienenud 27 liikmesriigiga liiduks ja esindab enam kui 450 miljonit inimest. Euroopa Liit on stabiilsem, turvalisem ja suurema sõnaõigusega rahvusvahelistes küsimustes kui kunagi varem.

Aastate jooksul oleme kogenud, et laienemine on olnud ELi edu ja arengu keskmes. Laienemine on võimaldanud külma sõja eraldatusest Euroopa taasühendada. Meil tuleb nõustuda, et ELi areng on toimunud käsikäes laienemisega.

Kuid milline on praegune suhtumine laienemisse meie ühiskonnas? Suhtumised edasisse laienemisse on loiud, peamiselt mõjutatud laienemisega mitteseotud probleemidest ning osaliselt ka teabe puudumisest laienemise kohta.

Ma olen üks nendest, kes on veendunud, et ELi võimaliku liikmelisuse väljavaade on hädavajalik täiendavate poliitiliste reformide käimalükkamiseks ning demokraatia kehtestamiseks. Ma kardan, et kui ELi liikmelisuse väljavaade võetakse poliitilisest päevakorrast ära, võivad Balkani riigid libiseda tagasi ebastabiilsusse.

Kinga Gál (PPE-DE), kirjalikult. – (HU) Härra juhtaja, laienemisstrateegiat käsitleva aruteluga seoses tahaksin tähelepanu juhtida kahele olulisele kriteeriumile, mis seonduvad meie lähinaabrite, Lääne-Balkani riikide ja Ukrainaga.

Ühinemiseväljavaade ja eriti kohustus vastata Kopenhaageni kriteeriumidele, on olnud kandidaatriikidele tohutuks motivatsiooniks, et moderniseeruda ja areneda põhiseadust järgivateks riikideks.

Lääne-Balkani riigid ja Ukraina vajavad seda motiveerivat jõudu. Kui me võtame ära ühinemiseväljavaade meie lähinaabritelt, kellega me jagame Euroopa traditsioone ja ajalugu, kaob motiveeriv jõud, mis suudaks muuta nende riikide põhiseadusliku riikluse tegelikkuseks.

Õigusaktid, nagu näiteks vähemustevastased haridusalased määrused, ilmneksid väga kiiresti ning see, koos emakeeles õpetatavate koolide sulgemise, keelte väljasuremise ja assimileerimisega tekitab Ukrainas tohutut viha. Kui latti alandada või kui eesmärk muutub kaugemaks, kaugenevad ka standardid sellest, mida me kutsume põhiseadust järgivaks riigiks.

Nii et meil on suur vastutus. Praegu on tähtis, et me tagaksime, et kriteeriume täidetakse mitte üksnes paberil, vaid ka tegelikkuses – meie naabrid peavad üles näitama järjepidevust oma ettevalmistustes, ning järjepidevust peab üles näitama ka liit oma lubadustes ja arupärimistes. Meie järjepidev tegevus loob usaldust ühtemoodi nii meie valijate kui ka naabrite seas.

Genowefa Grabowska (PSE), kirjalikult. – (PL) Euroopa Liiduga 2004. aastal ühinenud riigi esindajana toetan täielikult kogu Elmar Broki raportit, milles rõhutatakse edasise laienemise olulisust ja selle positiivset panust tugevasse, ühtekuuluvasse, kodanikusõbralikku ja jõukasse Euroopasse. Olen nõus avaldusega, et ELi liikmesuse perspektiivi andmisel on kandidaatriikide sisepoliitikale väga positiivne mõju ning julgustab neid kiiremini oma haldusjuhtimist ümber korraldama, haridussüsteemi ja kõrgkoole reformima, pöörama rohkem tähelepanu inimõigustele, sealhulgas vähemuste õigustele, võitlema korruptsiooniga avalik-õiguslikus sektoris – ühesõnaga, võtma omaks väärtusi, millest Euroopa Liit on juhitud kaua aega. Samuti arvan, et raportis tuleks pöörata rohkem tähelepanu Euroopa Liidu avatusele ning valmidusele võtta vastu uusi liikmesriike.

See küsimus on väga oluline minu koduriigi Poola jaoks, eriti seoses lootustega ja Euroopa positiivse vaatega meie idanaabri Ukraina suunas. Oleksin väga õnnetu, kui naabrid arvaksid, et meie ja meie idanaabrite vahele (Schengeni piir) on tekkinud uus müür, mis lahutaks neid meist jäädavalt. Üleskutsed, mida mõnikord seoses sellega kuuleme – et liidu edasine laienemine peaks sõltuma liidu nn integratsioonivõimetest – on minu meelest halvasti läbi mõeldud ja ohustavad eesmärgi, mis liit on omale püstitanud.

Tunne Kelam (PPE-DE), kirjalikult. – Edasiste laienemistega tegelemisel on kõigepealt oluline selge arusaam selle osas, et EL on suuresti kasu saanud kõigist varasematest laienemistest. Laienemised on välja viinud olukorrani, millest on võitnud kõik asjast huvitatud pooled. Seega on meil usaldusväärne alus uskuda, et EL saab kasu ka tulevastest laienemistest.

Mõistetav on mure seoses ELi integreerimisvõimega. Samas ei ole kõige tõhusamat potentsiaali integreerimisvõime suurendamiseks veel täielikult ära kasutatud. Sellega kasutatakse täielikult ära nelja ELi põhivabadust – turgude liberaliseerimine, suuretevõtete väikefirmadeks jagamine, läbipaistvuse tagamine. Edukaks võitluseks globaalsete väljakutsetega peame edasiste kõhklusteta tuginema Euroopa Ühenduse põhiväärtustele ja printsiipidele, mis on olnud ja siiani on Euroopa ajaloo suurim edulugu.

Tervitav on raportööri rõhuasetus piirkondliku koostöö mehhanismidele. Hiljutine Poola–Rootsi algatus ida-dimensiooni loomiseks, et ühendada kõik Ida-Euroopa riigid sisuka koostöö raames, tundub olevat eriti väärtuslik. Samas ei saa piirkondliku koostöö lepinguid kasutada vabandusena kõnealuse piirkonna teatud riikide väljajätmiseks täieõigusliku liikmesriigi võimalikust staatusest tulevikus.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Härra juhataja, parlament kaalub ELi laiendamise strateegiat käsitlevat resolutsiooni ajal, mil ELi laienemine pole enam moes. Euroskeptikute käes on see muutunud millekski koletisetaoliseks. Seetõttu on väga oluline tõene väljend „eelmised laienemised on õnnestunud”, ning need on aidanud tugevdada stabiilsust, kasvu ja jõukust kogu Euroopas. Samas tuleb seda selgitada liidu kodanikele, et suurendada sotsiaalset toetust järgmistele sammudele. Kahjuks pole teavituskampaaniad tänaseni edukad olnud.

Nagu tavaliselt laienemise arutelul, võetakse arvesse võimalike liikmesriigikandidaatide geograafilist asukohta. Resolutsiooni ettepanekut lugedes võib jääda mulje, et ukсед on pärani lahti. Balkanimaade taotluse osas on ühemõtteline toetus. On olemas oluline deklaratsioon selle kohta, et naabruspoliitika idapoolseid partnereid võib samuti kirjeldada Euroopa riikidena. Samas summutab ELi „integreerimisvõime” (lõige 7) võttesõna kõik lootused ja lisaks on viide „jagatud väärtustele” mõeldud just Türgile.

Selles osas erineb resolutsioon mõningal määral Poola vaadetest. Poola kui riik, kes kunagi ise ELi uksele koputas, soovib liikmesriigi staatuse andmist Ukrainale ja teistele riikidele, mis loodi pärast NSVLi lagunemist. Stabiilsuse eest kogu kontinendil!

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), kirjalikult. – (RO) Kõigepealt soovin õnnitleda raportööri objektiivsuse eest, millega ta on väljendanud Euroopa Parlamendi seisukohta seoses komisjoni 2007. aasta laienemise strateegiadokumendiga. Iga laienemisega on Euroopa Ühendus tugevnenud ning laienemisprotsess ise esindab seda edu, millest kõik liikmesriigid on osa saanud.

Euroopa Liit on läbi teinud suurepärase evolutsiooni asutuste ja välja töötatud poliitikate näol nii liidusisesel kui ka -välisel tasandil, kuid eriti edendades harmoneerumist majandus-, sotsiaal- ja õigusvaldkonnas. Liit tegeleb lisaks probleemide hulgaga, mis tõestavad vajadust selle järele, et igale laienemisele järgneks liidu

poliitkate kohane liitmine ja ümberhindamine, vältides nii olukordi, mille puhul kesksel kohal olevad riigid arenevad suurema integreerumise suunas, samal ajal kui teised jäävad äärealadele.

Toetan raportööri arvamust idaosa riikide julgustamise osas piirkonna loomiseks, mis põhineb ühisel poliitikal, mis pühenduks majandus-, kaubandus-, energia-, transpordi-, keskkonna-, õigus-, õiglus- ning julgeolekuküsimustele.

Kõnealuse projekti julgustamisega võib Musta mere piirkonnast saada arengu ja majandusliku kasvu poolus, mis ei soosi ainult piirkonna riikide heaolu, vaid ka stabiilsust ja rahu Euroopa Liidu idapiiril.

Véronique Mathieu (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Vastavalt raportis rõhutatule on nüüd vaja Euroopa Liidu laienemisstrateegia sügavasisulist reformi.

Esiteks on tähtis esitada kandidaatriigid ning võimalikud kandidaatriigid, kellel oleks väljakutsetele vastu astumiseks vajalikud ühinemiseelsed instrumendid: riigi liitmine, valitsemine, sotsiaalmajanduslikud reformid jne.

Teiseks rõhutatakse raportis vajadust üle vaadata seisukoht Euroopa naabruspoliitika osas, mida kolmandad riigid ei peaks vaatlema kui ühinemise asendajat või ühinemisele eelnevat astet.

Näiteks esindab vabakaubandustsoonide konstitutsioon laienenud Euroopa Majanduspiirkonna mudeli kohta (EEA+) esimest sammu kõnealuste riikidega lähedasemate suhete kujundamise suunas. Kõnealune strateegia edendab nende riikidega majanduslike ja kaubandusalaste suhete tugevdamist ning lisaks võimaldab Euroopa Liidul nendes riikides edendada demokraatia, õiguse ja inimõigustega seotud ideaale.

Siinkohal on julgustav märk Barcelona protsessi hiljutine taaskäivitamine, mille eesmärgiks on luua Vahemeremaade Liit, mis on lootustandev samm lõunaosa naabritega erilise partnerluse loomiseks.

Marianne Mikko (PSE), kirjalikult. – (ET) Kallid kolleegid, liituda soovivate riikide ees ei tohi panna ust kinni, kui meie alusdokumentides on kirjas, et iga Euroopa riik, kes tahab liituda Euroopa Liiduga, peab seda ka saama.

Varasemad liitumised on olnud väga edukad, see suund peaks igal juhul jätkuma. Ei tohi võtta liituda soovijailt motivatsiooni. See ei ole meie otsustada, kui nad tahavad saada tõeliselt demokraatlikeks riikideks. Ehkki 3 Kopenhaageni kriteeriumit peab olema 100% täidetud.

Pärinedes nn uuest Euroopast, tean isiklikult, kui oluline on see, et meil oli võimalus astuda Euroopa Liitu. Kuidas see innustas läbi viima reforme ja pingutama. Endistelt Nõukogude Liidu liiduvabariikidelt ei tohiks võtta võimalust saada tõeliselt euroopalikeks õigusriikideks. Ennekõike pean silmas meie otseseid naabreid Ukrainat ja Moldovat.

Kaalul on Euroopa usaldusväärsus ja nende riikide tulevik. Oluline on hoida nende riikide Euroopa kurssi. Euroopa Liit peab jääma oma lubaduste juurde ja laienemisprotsessi järjekindlalt jätkama. Hoogu tuleb juurde lisada, mitte paigal seista. Igasugune jutt absorbeerimisest on vaid silmakirjalikkus, millega naiivseid lollitada.

Dumitru Oprea (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Euroopa Parlamendi liikmena Rumeeniast, mis hiljuti Euroopa Liiduga ühines, ning ühe Rumeenia maineka ülikooli endise rektorina tahaksin rõhutada kultuuri- ja haridusalaste teadmiste vahetamise olulisust kandidaatriikide ja liidu liikmesriikide vahel.

Rumeenias on arvukalt noori, kes said kasu ühest Euroopa Liidu liikuvusega seotud programmist (näiteks programmidest Socrates-Erasmus ja Marie Curie teadusuuringute tegemiseks või Leonardo praktika jaoks), oma riiki tagasi pöördunud ning mängivad aktiivset rolli selles, mida võiksime kutsuda riigi euroopastamiseks. Tänu õppimisalastele ja elukogemustele on neist saanud valitsusväliste organisatsioonide aktiivsed liikmed, nad on kaasatud teavitamistegevusse, vabatahtlikku töösse või kasutanud oma teadmisi Euroopa integratsiooniga seotud struktuurides.

Nendel põhjustel tahaksin juhtida tähelepanu sellele kui oluline on võtta meetmeid, et suurendada ELi haridus- ja kultuuriprogrammide atraktiivsust ja nendes osalemist, luues näiteks tudengiviisade erisüsteemi, suurendades liikuvuseks suunatud vahendeid, et katta ELi riigis elamise tegelikud kulud, suurendades jõupingutusi Euroopa programmide edendamiseks, eriti noorte hulgas, ning levitades positiivseid tulemusi ja kogemusi nii Euroopa kui ka kandidaatriikides.

Pál Schmitt (PPE-DE), kirjalikult – (HU) Härra juhataja, daamid ja härrad, ELi-Horvaatia parlamentaarse ühiskomisjoni esimehena on mul tunne, et raporti üks positiivseid külgi on asjaolu, et see kinnitab juba

alanud ühinemisläbirääkimiste jätkumist ning pakub Balkani riikidele väljavaadet Euroopaga ühinemiseks. Ühinemisläbirääkimiste kolme viimase aasta jooksul on Horvaatia juba tõestanud oma pühendumust ning parlament andis nii 2006. kui ka 2007. aasta riigi eduaruande kohta positiivse arvamuse.

Minu arvates oleks olnud oluline mainida Horvaatiat kui ainsana edukaid ühinemisläbirääkimisi pidanud riiki selgesõnaliselt dokumendis, mida 4,5 miljonit Horvaatia elanikku praegu suure ootusega loevad. Kõnealused positiivsed sõnumid oleksid eriti olulised pärast Iirimaa referendumit.

Nõukogu eesistujariigi Prantsusmaa esimesed avaldused, milles räägitakse ühinemisläbirääkimiste jätkumisest, tekitavad minus usaldust. Leides kiireid, tõhusaid lahendusi, võime säilitada ELi usaldusväarsuse; me ei saa anda veel kolme aastat „mõtlemisaega”, sest 11 kuu pärast avaldab kogu Euroopa oma arvamust ELi kohta Euroopa Parlamendi valimistel. Täna tähelepanu eest.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), kirjalikult – (PL) ELi liikmesuse väljavaade toimib kui jõuline mootor, mis paneb ühinemisest huvitatud riike muudatusi tegema. See ergutab rakendama nii poliitiliselt kui ka majanduslikult vajalikke reforme ja püüdu vastata Kopenhaageni kriteeriumidele.

Et säilitada liikmesuse väljavaade, peab läbirääkimiste edu sõltuma kandidaatriigis läbiviidud reformide tempost ja ulatusest, ning EL peab olema suuteline kõnealused riigid vastu võtma. Meil peab olema tugev, ühtekuuluv ja eelkõige ühendatud ühendus.

On väga oluline, et meie riikide kodanikud hindaksid uute liikmete ühinemisega kaasnevat kasu. Laienemine toob tulu, sellega kaasneb majanduslik ja sotsiaalne kasv nii uutes kui praegustes liikmesriikides.

Euroopa Liidu järjestikused laienemised on olnud edukad nii ühinevatele kui ka olemasolevatele liikmesriikidele ning kogu Euroopale tervikuna.

Mul on väga hea meel, et raportis rõhutatakse, et Euroopa Liidu liikmeks saamise tee on endiselt avatud Ida-Euroopa riikidele. See ja hiljuti vastu võetud idapartnerluse programm peaks ergutama kõnealuseid riike tegema jõupingutusi, et võtta vastu Euroopa demokraatlikud, majanduslikud ja haldusalsed standardid.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Eelmised Euroopa Liidu laienemised on olnud kahtlemata kasulikud nii liidule enesele kui ühinenud riikidele. Laienemised on stimuleerinud Euroopas majandusarengut ning toonud kaasa suurema stabiilsuse, majanduskasvu ja heaolu. On väga oluline luua vajalikud tingimused selleks, et tagada tulevaste uute laienemiste edu ja parandada nende kvaliteeti. Selleks tuleb lähtuda minevikus saadud kogemustest. EL peab olema uutele riikidele avatud, samas tuleb laienemisstrateegias täita ELi lepingu tingimusi ja see peab kajastama ELi kohustusi kõikide kandidaatriikide ning riikide suhtes, kellele on liikmelisuse perspektiiv avatud; samuti tuleb aktsepteerida seda, et absoluutne tingimus ühinemiseks on Kopenhaageni kriteeriumide täielik ja põhjalik täitmine. Samal ajal peame tähelepanelikult järgima nende riikide tehtud edusamme seoses õigusriigi põhimõtete kehtestamisega, iseseisva kohtusüsteemi loomise ning põhiõiguste austamisega.

Liit peab astuma samme uute riikide integreerimisvõime suurendamiseks. On ülimalt oluline algatada sisereforme, mille eesmärk on parandada liidu tõhusust, luua suurem sotsiaalne ühtekuuluvus ja demokraatliku vastutuse tunne. Lissaboni leping on vastus neile ideaalidele, ilma selleta on liidu edasine laienemine kõvasti keerulisem. EL suudab poliitilise integreerimise protsessis saavutada edu aga üksnes juhul, kui kõikides kandidaatriikides ning ELis kui poliitilise ja majandusliku tervikprojekti selge ja tugev sotsiaalne taust.

Tadeusz Zwiefka (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Meile meeldib öelda, et Euroopa Parlament on ainus tõeline platvorm ELi kodanike vaadete ja arvamuste vahetamiseks. Seepärast on kahju, et me suudame vaid siin täiskogus veenda üksteist selles, et Euroopa Liidu järjestikused laienemised on olnud edukad. Me kõik peame end süüdistama asjaolus, et kõik ELi kodanikud pole sugugi samal arvamusel. See aga tekitab valearusaamisi liidu reformimisvajadusest. Olenemata sellest ei pea ma vastuvõetavaks argumenti, et Lissaboni lepingu puudumine on põhipõhjus, mis laienemist venitab. Leping iseenesest ei ole lahendus. Vaja on visiooni ja strateegiat. Euroopa Liit ei kujuta endast täielikku poliitilist ja geograafilist ühendust seni, kuni sellesse kuuluvad kõik Euroopa riigid. Ei ole õige öelda, et liiduga ühineda soovivate riikide kodanikud ootavad ühinemist kohe praegu või õige pea. Mida nad aga vajavad, on selge signaal selle kohta, et nende jaoks on ruumi. Vastasel juhul on raske nõuda neilt igasuguste keeruliste ja ulatuslike reformide algatamist, mis toob kaasa palju ohverdusi ja rasket tööd.

Eriti ei tohi unustada eurooplasi Balkanimaades ning Ida-Euroopas. Meie kontinendil naaberriikide vahelise koostöö reguleerimiseks on hea vahend Euroopa naabruspoliitika. Siiski on ELi eurooplastest naabritel õigus selgemale ja tõhusamale koostööpoliitikale – poliitikale, mis ei too kaasa järjestikuseid ees- ja ooteruume.

Vaadates, kui palju energiat on läinud Vahemere Liidu loomiseks, mille taga on eelkõige Prantsusmaa, siis võiks vähemalt sama energiliselt toetada Euronesti asutamist.

15. Palestiina kinnipeetavad Iisraeli vanglates (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu teemal:

– suuliselt vastatav küsimus nõukogule: Palestiina kinnipeetavad Iisraeli vanglates (O-0040/2008 – B6-0166/2008);

– suuliselt vastatav küsimus komisjonile: Palestiina kinnipeetavad Iisraeli vanglates (O-0041/2008 – B6-0167/2008).

Luisa Morgantini, autor. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, esitame lihtsa küsimuse 47 erinevate fraktsioonide liikme nimel: mida nõukogu ja komisjon kavatsesid ette võtta seoses Iisraeli ametivõimude poolse rahvusvaheliste konventsioonide rikkumisega Palestiina kinnipeetavate suhtes? Suurt osa kinnipeetavatest hoitakse Iisraeli territooriumil, rikkudes Genfi konventsiooni artiklit 76: omavolilised arresterimised, kodude läbiotsimised, haldusarestid, piinamine ja väärkohtlemine ülekuulamiste ajal kinnipidamiskeskustes. Mehed, naised, teismelised, tudengid, parlamendiliikmed ja mehed, kolme ja poole miljonilisest elanikkonnast ligikaudu 10 000 on vangistatud; 16–35aastastele kehtib külastamiskeeld, mistõttu kinnipeetavatel ei ole aastaid olnud võimalust oma vendi, õdesid, emasid ega isasid näha.

Kõik selle on jäädvustanud rahvusvahelised organisatsioonid, sealhulgas Amnesty International, Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, ja imetlusväärsed Iisraeli organisatsioonid, nagu näiteks B'Tselem ja Hamoked, ning Palestiina organisatsioonid, nagu näiteks Addameer, ning Rahvusvaheline Lastekaitse Organisatsioon. Siiski ei ole Iisraeli ametivõimudele avaldatud survet austada konventsioone ja eeskirju, mida nad ise heaks kiidavad ja mida ka meie heaks kiidame.

Sooviksin lugeda üht seletust, ühe ema pöördumist: „Olen Nablusest pärit kinnipeetava Said Al Atabehi ema. Minu poeg on olnud vanglas 1977. aastast, olen 78aastane, mul on kõrge vererõhk ja diabeet, minu silmanägemine on kadumas ja ma ei suuda isegi oma kodus ringi liikuda. Ehk üllatab see teid, kuid mu ainus soov selles elus on näha enne surma oma poega ja emmata teda südamest. Kõik mu lapsed, pojad ja tütreid, on täiskasvanud, abielus ja minu juurest lahkunud. Said on kaotanud kõik ja ma ei näe teda, aga mitte seetõttu, et olen vana ja haige, vaid kuna Iisraeli ametivõimud ei anna mulle luba teda vaatama minna, turvalisuse kaalutlustel, nagu nad ütlevad. Olen Saidi külastanud vaid korra, kui mind koostöös Punase Ristiga viidi Iisraeli haiglasse, see oli kaheksa aastat tagasi, selleks ajaks oli ta 29 aastat vangis olnud. See oli esimene ja viimane kord, kui ma oma armastatud poega embasin. Ta võttis mu oma käte vahele ja ütles: „Ema, ma nagu sünniksin uuesti“. Need minutid olid minu ja tema jaoks kõige väärtuslikumad, kuid teineteisest lahkumise hetk oli kõige raskem ja valulikum.“ See ema esitab palve: „Soovin teda veel kord näha.“

Kas me võime seda lubada? Kas mehele, kes on olnud vanglas 32 aastat, võib keelata kohtumise oma emaga? Kus on rahvusvahelised eeskirjad? Küsin endalt, kus on inimlikkus? Usun, et nõukogu, komisjoni, parlamendina peame olema põhimõttele kindlad ja väljendama võimalikult jõuliselt seda, et rahvusvahelisi eeskirju tuleb austada, et Palestiina kinnipeetavad, ja nagu ma ütlesin, on neid 10 000, tuleb vabastada, et sillutada teed rahule palestiinlaste ja iisraellaste vahel.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, volinik, proua asepresident, proua Morgantini, daamid ja härrad, olete tõstatanud küsimuse palestiinlaste, sealhulgas alaealiste vangistamisest ja haldusarestist Iisraelis ning küsimuse nende kohtlemisest okupeeritud aladel ja Iisraelis.

Nõukogu usub, et karistuspoliitika ja nende rakendamine peab igal juhul austama rahvusvahelises õiguses, eelkõige inimõiguste ülddeklaratsioonis ja kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis määratletud inimõiguste aluspõhimõtteid.

Igasugune omavolilisena kirjeldatav kinnipidamine peaks olema keelatud, eriti juhul, kui kinnipeetavale ei ole selgitatud tema vastu esitatud süüdistusi. Erapooletu ja sõltumatu kohtu ausa ja avaliku kohtupidamise põhimõte on õigusriigi üks põhialuseid, ja peab märkima, et erikohtud võib kasutusele võtta ainult väga piiratud ja selgelt määratletud juhtudel.

Kinnipeetavate õige kohtlemise kohustuse austamine on samuti hädavajalik ja loomulikult peab vangide piinamine ning muu ebainimlik ja alandav kohtlemine olema rangelt keelatud ja ära hoitud.

Nõukogu tunnistab, et inimõigustealane olukord Lähis-Idas on muret tekitav. Sellegipoolest on nõukogul hea meel, et Euroopa Liidu ja Iisraeli vahelises dialoogis käsitletakse kõiki kõnealuseid küsimusi, sealhulgas olukorda Palestiina aladel. Inimõiguste küsimus on teema, mida jätkuvalt arutatakse jooksvalt kõigil tasanditel ELi ja Iisraeli vahelistes poliitilistes kontaktides.

Kuigi ELi 2008. aasta 16 juuni deklaratsioonis, mis avaldati ELi ja Iisraeli assotsiatsiooninõukogu istungi lõppemisel, kutsus Euroopa Liit üles muutma inimõiguste küsimust arutav töörihm alaliseks allkomisjoniks.

Faktid, mis auväärset parlamendiliikmed ja eriti asepresident esitasid, on nõukogule teada ja neid oli rõhutanud ka Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni eriraportöör John Dugard viimases aruandes inimõiguste olukorra kohta Palestiina aladel ning erinevad valitsusvälised organisatsioonid.

Nõukogu on nimetatud probleemi teatavaks võtnud ja on korduvalt taotlenud suurema arvu Palestiina kinnipeetavate vabastamist. Enamgi veel, nõukogu on korduvalt rõhutanud oma seisukohta, et 2007. aasta novembris Annapolises alanud poliitiline protsess, millega peavad kaasnema kohapealsed usaldusmeetmed, kujutab endast ainsat vahendit, et jõuda pooltevaheliste läbirääkimiste käigus lahenduseni, mis põhineb kahe riigi kooseksisteerimisel, nimelt kindlate ja tunnustatud piiridega Iisraeli kõrval rahumeelselt elav demokraatlik, elujõuline ja sõltumatu Palestiina riik.

Antud kontekstis ja pooltevahelise usalduse taastamist silmas pidades ning käesolevasse poliitilisse protsessi tsiviilelanike kaasamiseks kutsus nõukogu Iisraeli üles tegema märkimisväärseid žeste, täpsemalt eelisjärjekorras vabastama Palestiina lapsi, naisi ja valitud rahvaesindajaid, kes on vanglas või haldusarestis.

(Aplaus)

Rahvusvahelise õiguse õigusaktidele viitamise puhul, nagu proua Morgantini mainis, jääb nõukogu seisukohale, et rahvusvahelist õigust peab kaitsma ja arendama kooskõlas nõukogu poolt 2003. aasta detsembris vastu võetud Euroopa julgeolekustrateegiaga.

Soovin rõhutada, et eesistujariigil on Euroopa Liidu nimel väga hea meel Iisraeli ja Hezbollah' vahel sõlmitud kinnipeetavate vahetuse alane kokkuleppe allkirjastamise üle, millest saime teada esmaspäeval. Kõnealuse kokkulepe kohaselt tagastatakse Hezbollah' võitlejate surnukehad ja vabastatakse Palestiina kinnipeetavad 2006. aastal kinni võetud Iisraeli sõdurite Ehud Goldwasseri ja Eldad Regevi surnukehade tagastamise eest.

Loodame, et vahetus toimub kokkulepitult, kuid kõnealusest küsimusest nähtub edaspidiseks, kui keeruline on kinnipeetavate küsimus Lähis-Idas ja kui oluline on selle lahendamine.

Nõukogu osutab, et tegevuskavas määratletud poliitiline protsess on ainsaks vahendiks pooltevahelistel läbirääkimistel lahenduseni jõudmiseks ja kahe riigi kooseksisteerimiseks, nagu olen viidanud, ning tingimustel, millele olen viidanud.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Härra juhataja, esiteks soovin proua Morgantinile öelda, et olen väga tundlik küsimuse suhtes, mille täna esitasite. Eelmise aasta veebruaris kohtusin ka mina Palestiina ministriga kinnipeetavate küsimuses kinnipeetava Marwan Barghouti abikaasa Fadwa Barghouti juuresolekul. Kuulasin neid väga tähelepanelikult. Nende hinnang kinnipeetavate olukorrale on kooskõlas auväärsete parlamendiliikmete raporti hinnanguga ja teie isiklikult tsiteerisite nende küsimust.

Soovin seega rõhutada, et olen väga mures inimõiguste rikkumise pärast ja tunnen väga kaasa palestiinlastest kinnipeetavate kannatustele Iisraeli vanglates.

Komisjon on väga tähelepanelik Iisraeli kui okupeeriva võimu kohustuste suhtes ja vastuolude suhtes rahvusvahelise õigusega, mida nimetatud tingimused ilmestavad. Seetõttu tõstatame pidevalt nii ametlikel kui ka mitteametlikel kohtumistel oma Iisraeli partneritega näiteks haldusarestide küsimuse. See üksikjuhtum, millest täna rääkisite, puudutab mind väga, ning kui saaksin vastavad dokumendid, teeksin isiklikult kõik, mida suudan. Ehk on võimalik, et see ema kohtub oma pojaga uuesti.

Euroopa Liit on ka korduvalt kutsunud üles koheselt vabastama Palestiina seadusandjaid, keda Iisrael kinni peab. Komisjon on samuti teadlik Palestiina lastest, keda hoitakse Iisraeli vanglates ja kinnipidamiskeskustes. See on vastuolus ÜRO lapse õiguste konventsiooniga, mille kohaselt kuni 18aastane inimene on alaealine, ning ka neljanda Genfi konventsiooniga, milles nõutakse vangide hoidmist okupeeritud alal. Kõnealused kinnipeetavad lapsed on eriti haavatavad. Me teame seda. Nende kohtlemine tuleb viia vastavusse rahvusvahelise õigusega.

Kõnealusest konfliktist mõjutatud laste olukorrale peab pöörama suuremat tähelepanu. Seetõttu on Euroopa Liit lisanud Iisraeli ja Palestiina okupeeritud alad riikide nimekirja, kus eelisjärjekorras tuleb kohaldada ELi suuniseid relvakonfliktist mõjutatud laste kohta.

Kõnealuste suuniste kohaselt hõlmab Euroopa Liit konfliktist mõjutatud laste õiguste ja heaolu kõik aspektid Iisraeliga peetavas poliitilises dialoogis. Lisaks teeb Euroopa Liit tihedat koostööd ÜRO asutustega ning ka lapse õiguste jälgimise, aruandluse ja kaitsmisega aktiivselt tegelevate Iisraeli ja Palestiina valitsusväliste organisatsioonidega.

Inimõiguste austamine ja kooskõla rahvusvahelise õigusega on üks Euroopa Liidu põhiväärtustest. See on meie välispoliitika põhikomponent. Järelikult on suhetes Iisraeliga inimõiguste kaitsmisel väga oluline osa. Meie inimõigustealane dialoog Iisraeli ametivõimudega erinevatel tasanditel on selle tõenduseks.

Komisjon oma kohtumistel Iisraeli ametivõimudega ja ma ise oma kohtumistel Iisraeli otsustajatega nõuame kindlasti jätkuvalt Iisraelilt rahvusvahelisest õigusest ja konventsioonidest tulenevate kohustuste täitmist täies ulatuses. Viimasel assotsiatsiooninõukogu väga hiljutisel kohtumisel Iisraeliga avaldas Euroopa Liit soovi ametliku inimõiguste allkomisjoni moodustamiseks. See oleks sel juhul oluline samm edasi kõnealustes küsimustes ametlikuma dialoogi edendamisel.

ELi-Iisraeli assotsiatsioonilepingu artikkel 2 meenutab pidevalt nii Euroopa Liidule kui ka Iisraelile, et inimõigused ja demokraatlikud põhimõtted on meie kahepoolsete suhete aluseks. Usume, et dialoog on kõige tulemuslikum vahend Iisraelile positiivse mõju avaldamisel. Me ei hõia kõrvale üleskerkivate keeruliste küsimuste eest, näiteks nagu need, mille kohta austatud parlamendiliikmed on järelepärimisi teinud.

Nõustun täielikult eesistujariigiga, kelle sõnade kohaselt tuleb kõike seda vaadelda Lähis-Ida konflikti kontekstis, ja seega usun, et nimetatud konflikti lahendamine tooks lõpuks kaasa kinnipeetavate probleemi leevenemise või isegi lahenemise.

Charles Tannock, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – Härra juhataja, taas kord otsivad parlamendi Iisraeli-vastased jõud võimalust juudi riigi ründamiseks ja taas kord need, kes otsivad võimalust tasakaalustatud aruteluks ja tegelikult rahuks Lähis-Idas, on sunnitud asuma Iisraeli kaitsele. Vaatama kõigele on Iisrael demokraatlik riik, mis seisab vastamisi olemusliku ohuga, mida põhjustavad džihaadi terroristid ja nende toetajad, need on just needsamad üksikisikud, keda Iisrael praegu haldusarestis kinni peab.

Mis puutub lastesse, siis kahjuks on ka lapsed terroristide poolt kaasa tõmmatud, värvatud intifadasse ja isegi võimalike enesetaputerroristidena.

Eriti küsitav on vajadus selle resolutsiooni ettepaneku järele vaheajal Hamasiga, kes on just lõpetanud Gaza tsiviilelanike suunas rakettide tulistamist, ning ajal, mil Iisraeli ja Hezbollah' vahel toimub vangide vahetus, kusjuures viis terroristidest kinnipeetavat lähevad tagasi koju perekondade juurde ja kaks Iisraeli sõdurit tagastatakse laibakottides. Üks terroristidest – Samir Kuntar – mõrvas noore Iisraeli mehe, teda uputades, ning võttis seejärel mehe tütre, keda peksis kaljudel ja vigastas tema koljut püssipäraga. Ta tappis ka politseiniku. Kuntari vabastamist nõudsid Palestiina terroristid, kes röövisid Achille Lauro, röövimise käigus mõrvasid nad vanema juudi mehe, heites surnukeha üle parda.

Terroristidega kokkulepete sõlmimine on ränk hind igasugusele demokraatiale, kuid see on Iisraeli puhul nii veel topelt, kuna Samir Kuntar on vandunud, et kui ta vabastatakse, alustab ta uuesti džihaadi Iisraeli vastu.

Seega ma kiidan heaks Iisraeli julge otsuse. Loodan, et lõpptulemusena toob see kaasa positiivsed tagajärjed, kuid kardan, et mitte, kuna on küllaltki ilmne, et need, kes soovivad Iisraeli kui riiki hävitada, saavad tuge proua Morgantini sugustelt poliitikutelt, kes esitavad selliseid resolutsioone nagu kõnealune resolutsioon praegusel ajal.

Kuni ta selle teemaga tegeleb, sooviks ta ehk uurida Briti ajakirjanduse väidet piinamiste kohta, mis Palestiina vanglates tavapäraselt toimuvad nende oma inimestega nii Hamasi poolt Gazas kui ka, ehk suurema üllatusena, Palestiina ametivõimude endi poolt.

Véronique De Keyser, *fraktsiooni PSE nimel*. – (FR) Härra juhataja, osalesin hiljuti Berliini konverentsil, kus võtmeküsimus oli õigusriigi taastamine okupeeritud aladel. Mis on kohaldatav Palestiina, pidevalt areneva riigi suhtes, on veelgi enam kohaldatav Iisraeli suhtes. Ja selles mõttes on Palestiina kinnipeetavate saatus tõeline väljakutse, kuna see on küsimus enam kui 8500 Palestiina kinnipeetava saatusest ning nende kinnipidamise põhjustest ja tingimustest.

Soovin rõhutada, et 48 Palestiina Seadusandliku Nõukogu liiget on käesoleval ajal vanglas. See on vastuvõetamatu. Ei ole vastuvõetav, et suur enamik kinnipeetavatest on viidud Iisraeli vanglatesse, see on vastuolus Genfi konventsiooniga, mille kohaselt kinnipeetavaid ei tohi okupeeritud aladelt viia okupeerija aladele; see on vastuvõetamatu. Et okupeeritud aladel kehtiv karistusseadustik kehtib ainult palestiinlastele ja mitte kolonistidele. Lihtsalt väljendudes: mis on kuritegevus ühele rühmale, ei ole seda enam teisele rühmale. See on vastuvõetamatu. Et ligikaudu 100 naist on kinnipeetavad ning et rasedad või rinnaga toitvad naised ei saa hoolitsust, mida nende seisund nõuab, on vastuvõetamatu. Et 310 alaealist on kinnipeetavad samadel tingimustel nagu täiskasvanud, kuigi Iisrael on lapse õiguste konventsiooni lepinguosaline riik. Ja ärgu keegi üritagu mulle öelda, mida ma olen juba kuulnud, nimelt et 15 aastasel on need väikesed araablased juba täiskasvanud ja kõigeeks võimelised.

Mida selles veel süüdistada, härra Tannock, kui mitte okupatsiooni, mis on nad lapsepõlvest ilma jätnud? Ja loetelu jätkub: piinamine, väärkohtlemine, olematud kaitseõigused, kohtupidamise puudumine ja nii edasi. Soovin teile meenutada, et neid fakte on dokumenteerinud nii Iisraeli kui ka rahvusvahelised allikad. Loomulikult ei saa Euroopa Parlament võluvitsa viibutada ja konflikti lõpetada, kuid kinnitan teile, et parlament asetab inimõigused käesoleva aasta jooksul arutusele oleva Iisraeli staatuse läbivaatamise keskmesse. Eelpool nimetatud assotsiatsioonilepingu artikkel 2 sätestab üheselt: pooltevahelised suhted ning samuti kõik lepingu sätted põhinevad inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete austamisel, millest pooled juhivad nii sise- kui ka välispoliitikas ning mis on kõnealuse lepingu oluline osa.

Loomulikult on kinnipeetavate vahetus vaja läbi viia. Tuleb pidada läbirääkimisi kõnealuse vahetamise ja kinnipeetavate, nagu näiteks Gilad Shaliti ühelt ja Salah Hamouri teiselt poolt, vabastamise üle. Ja mul on väga hea meel, et vahetamise alane kokkulepe Hezbollah'ga on sõlmitud. Siiski soovin meenutada meie Iisraeli partneritele, et inimõigused ei ole Euroopa Parlamendi jaoks läbirääkimiste küsimus. Seega olen rahul ja õnnitlen teid, minister, nõukogu esindajana ja teid, volinik, teie kindlate sõnade eest, mis kinnitavad meile, et need kolm institutsiooni moodustavad tšepoolse ühe Euroopa Liidu.

Marios Matsakis, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Härra juhataja, antud küsimuses räägin isiklikult enda eest.

Järjestikused Iisraeli valitsused viivad ellu poliitikat, millega üritatakse maha suruda Palestiina elanike soov oma maal rahu elada, kasutades selleks raudset rusikat ja kuule ning arestides omavoliliselt tsiviilelanikke, sealhulgas naisi ja lapsi, neid kinni pidades, piinates ja mõrvates. Seda teevad nad väga rumalasti, mõistmata, et turvalisuse tegelikke probleeme, millega Iisrael end tunnistab vastamisi olevat, ei ole võimalik seda tüüpi ebainimliku vastusega lahendada. Vastupidi, selline jõhkruus saab ainult kaasa tuua veelgi rohkem vägivalda ja saab ainult aeglaselt murendada rahvusvahelist toetust, mida nad ehk minevikus nautisid.

Eli juhtidel oli juba ammu aeg julgelt hoiatada valitsevaid juudi poliitikuid, et kui nad jätkuvalt tegutsevad natside stiilis sõjaliste juhtidena ning kui nad jätkuvalt mõtlevad, et USA juhtkonna toetus ja need, keda nad Euroopas mõjutavad – sealhulgas Euroopa Parlamendi liikmed – on alati olemas, siis nad kahjuks, kuid möödapääsmatult ja matemaatilise täpsusega, juhivad oma riiki olematusesse.

Hélène Flautre, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (FR) Härra juhataja, Obeida Assida on palestiinlasest üliõpilane. Ta arreteeriti 2003. aastal 17 aastaseks ja teda on Iisraelis haldusarestis kinni peetud, süüdistust esitamata ja kohut pidamata. Saed Yassine on palestiinlasest inimõiguste eest võitleja. Ta on 34. Teda on alates 2006. aastast Iisraelis haldusarestis kinni peetud. Tema suhtes ei ole süüdistust esitatud ja tema vastu ei ole mingeid tõendeid, tema naine ja lapsed on saanud teda ainult kolmel korral külastada. Noura al Haslamoun on 36aastane koduperenaine ja kuue lapse ema. Teda on Iisraelis haldusarestis kinni peetud alates 2006. aasta septembrist, süüdistust esitamata ja kohut pidamata. Marwan Barghoutit, kinnipeetavaid käsitleva dokumendi algatajat ja kirjapanijat, on Iisraelis kinni peetud alates 2002. aasta aprillist. Enamgi veel, soovin juhtida kaasparlamentiliikmete tähelepanu asjaolule, et palvekiri tema vabastamiseks on praegu veel ringi käimas ja te olete teretunud seda igal ajal allkirjastama.

Kõik teavad, et kui esitan pika nimekirja kõigist Palestiina kinnipeetavatest, keda praegu täielikus vastuolus rahvusvahelise õiguse ja inimõigustega Iisraeli vanglates kinni peetakse, vajan ma oluliselt rohkem kõneaja. Samas on igäüks neist ja nende perekondadest pikemat kõnet väärt. Kuna neid ei ole millestki säästetud – jõhkrad ülekuulamised, mis võivad kesta kuni 188 päeva ja teadaolevalt sisaldavad piinamisi, allkirjastamiseks esitatud heebreakeelsed ülestunnustused ja kohtuotsused, Iisraelis väljaspool nende endi ala põhjusega kinnipidamine, mis on meelevaldselt pikendatav iga kuue kuu tagant, allutamine *ad hoc* ja diskrimineerivale seadusliku alusega sõjaväelisele jurisdiktsioonile, kinnipidamise esimesel 90 päeval puudub võimalus advokaadiga ühendust võtta ja sisuliselt puuduvad külastamisõigused.

Proua De Keyseril on õigus öelda, et see on just täpselt see, mis ei ole ELi jaoks vastuvõetav. See on kõik täielikult vastuvõetamatu. Ja te räägite meile, et kavandate kasutada seda uut dialoogi. Miks peaksime uskuma, et Euroopa Liit, teie, komisjon ja nõukogu on homme suuremal määral võimelised austama sätteid, mida kõnealune olemasolev leping juba sisaldab, homme, koos ...

(Juhataja katkestas kõneleja)

Kyriacos Triantaphyllides, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (EL) Härra juhataja, eelmisel täiskogu istungil 16. juunil Strasbourgis tegite te Palestiina olukorda puudutava avalduse. Selles avalduses kajastusid pettumust valmistavad järeldused, milleni jõudis ajutine komisjon, kes teie algatusel juuni alguses külastas Palestiina alasid ja vaatles palestiinlastele Iisraeli okupatsiooni poolt peale surutud armetuid elamistingimusi.

Nüüd on nõukogul ja komisjonil aeg anda vastuseid tegevuste suhtes, mida nad kavandavad selleks, et tagada, et okupeerivad jõud, Iisraeli riik, järgiksid Iisraeli vanglates palestiinlastest kinnipeetavate osas rahvusvahelist õigust.

Täna nõuame meie, Euroopa Parlamendi liikmed, et nõukogu ja komisjon selgitavad asjaolu, et 16. juunil nad edendasid Euroopa Liidu ja Iisraeli suhteid ajal, kui 11 000 kinnipeetavat, sealhulgas 376 last, 118 naist ja 44 Palestiina Seadusandliku Nõukogu liiget ning samuti 800 haldusaresti kandjat, hoitakse Iisraeli vanglates, rikkudes sellega rahvusvahelist õigust.

Kahe kuu pärast külastame Palestiinat uuesti. Vahepeal soovime, et nõuate kogu parlamendi nimel Iisraeli ametivõimudelt kõigi Iisraeli vanglates kinni peetavate laste ning ka nende isikute, kelle suhtes ei järgitud tavapärasest kohtumenetlust, kohest vabastamist ...

(Juhataja katkestas kõneleja)

Nickolay Mladenov (PPE-DE). - Härra juhataja, usun, et see täiskogu koos komisjoni ja nõukogu ning iga poliitikuga Euroopas on veendunud, et üksikisiku inimõiguste kaitse on oluline kohustus sõja ajal ja terrorismi korral palju suuremal määral kui rahu- ja turvalisel ajal. Usun, et jagame seda arusaama.

See on arusaam, mida jagab ka Iisraeli Ülemkohus. Iisraeli Ülemkohus on mitmetes otsustes toetanud nii Palestiina kinnipeetavate kui ka avaldajate õigusi Iisraeli kaitsejõudude või valitsuse tegevuse vastu.

Lubage meenutada, et 1991. aastal, kui Iisrael ootas rünnakut keemiarelvade ja bioloogiliste relvadega, toetas ülemkohus avaldust, kus sõnasõnaliselt öeldi, et ühiskonna tugevus seoses enda vaenlaste vastu kaitsmisega põhineb arusaamisel, et võideldakse väärtuste eest, mis on kaitset väärt. Parim partner Palestiina kinnipeetavate õiguste kaitsmisel Iisraelis on Iisraeli Ülemkohus. Usun, et Iisraeli-sarnase demokraatliku riigi õigussüsteemi poole võib pöörduda kõigi muredega, mis parlamendiliikmetel siin on.

Kuid küsin siinse täiskogu liikmetelt: milline konventsioon kaitseb nende õigusi, keda viimaste aastate jooksul on röövitud või terroriseeritud või tapetud? Millisesse kohtusse oli Alan Johnsonil lubatud oma röövimine kaevata? Millised külastusõigused anti Gliad Shalitile? Millised õigused olid 16aastasel Ophir Rakhumil? Milline õiguskaitse talle tagati?

Ma soovitan tungivalt selle täiskogu liikmetel, soovitan tungivalt kogu aususes ja kogu südamest, kaitsta ja toetada komisjoni ja nõukogu nende tasakaalustatud lähenemisviisis kõnealusele konfliktile ja nende õiguste kaitsmisele, kelle õigusi on rikutud. Me ei peaks asuma seisukohale, mis kahjustab Euroopa Liidu võimet kaitsta ja toetada rahuprotsessi Lähis-Idas nii, nagu ta seda praegu teeb.

Richard Howitt (PSE). - Härra juhataja, soovin alustuseks öelda eesistujale, et Amnesty International avaldas, et 8500 palestiinlast Palestiina okupeeritud aladelt, keda Iisraeli vanglates kinni peetakse, peetakse seal Genfi konventsiooni artikli 76 vastaselt, ja paljude kinnipeetavate osas ei ole perekonna külastused võimalikud piiratud reisilubade tõttu. Lubatud külastuste puhul, kuigi rahvusvahelise inimõiguste standardi kohaselt peab Iisrael tagama, et Palestiina kinnipeetavad need külastused saavad, on rahvusvaheline üldsus Rahvusvahelise Punase Risti Komitee kaudu toetanud kulude katmist. Seepärast on õige meil Euroopa Parlamendis nõuda Euroopa Ülemkogult tegutsemist.

Olen, nagu ka volinik Ferrero-Waldner, kohtunud proua Barghoutiga ja samuti olen volinikule tänulik eraldi viitamise eest meie kolleegidele Palestiina Seadusandlikust Nõukogust, kes on kinnipeetavate hulgas.

Kuigi nõustun härra Mladenovi ja härra Tannockiga, et röövimine ja perekondlike külastuste keelamine Iisraeli kodanikele on samaväärne rahvusvahelise õiguse rikkumine, on mul kahju, et härra Tannock üritas

kujutada minu esitatud küsimuse kaasautorit proua Morgantinit isikuna, kes on pühendunud Iisraeli hävitamisele, kuna tema ja mina toetame inimõigusi ja rahvusvahelise humanitaarõiguse kaitsmist.

Frédérique Ries (ALDE). - (FR) Härra juhataja, võitluses terrorismiga on demokraatlike väärtuste säilitamine, mis on meie tänase arutelu tõeliseks keskpunktiks, eriti keeruline küsimus. Kahjuks ei ole mul aega vastata küsimustele, mis on kerkinud kaasparlamendiliikmete esitatud tekstides, isegi mitte kirjalikult esitatutes, ning ma ei hakka kordama kolleegi härra Mladenovi märkusi Iisraeli Ülemkohtu suhtes.

Siiski puudutan alaealiste küsimust. Jah, vanglates on alaealisi, enamikus teismelised, kellega Hamas manipuleerib ja granaatide või lõhkeainega täidetud vöödega relvastatult surma saadab. Teie ja kaasparlamendiliikmed olete maininud rahvusvahelist õigust. Nimetatud õigus mõistab hukka lapssõdurite värbamise. Iga noor inimene vanglas on ühiskonna jaoks läbikukkumine. Iisraelil on kohustus vastata sellele väljakutsele kooskõlas rahvusvahelise õigusega, kuid tõeliseks tragöödiaks on rahu puudumine tervele põlvkonnale Palestiinas.

Paar sõna Gilad Shalitist. Arvan, et ma ei eksi, öeldes, et ta on kinnipeetav, kes on nii Iisraeli kui ka Prantsuse kodanik. Ta on väärt enam kui kuritahtlik hooletus, millesse ta on määratud mõnede kaasliikmete vasturääkiva hooletuse tõttu. Jättes mainimata riigisekretäri ja voliniku viidatud globaalse poliitilise konteksti.

Härra juhataja, lõpetan väga hapra, kuid tõelise vaheahuga, mis mitmel rindel on saabumas. Soovisin lihtsalt öelda, et üldisemalt kritiseeriksin seda, et mõningatel inimestel on kinnisideeks igal istungjärgul rääkida sellest, mil viisil demokraatlik riik peaks olema korraldatud.

Caroline Lucas (Verts/ALE). - Härra juhataja, mul läheb segi arvestuse pidamine selle üle, kui mitmel korral oleme siin istungisaalis Iisraeli ametivõime süstemaatilise Palestiina elanike inimõiguste rikkumise eest hukka mõistnud.

Okupatsioon, eraldusmüür, Gaza vallutamine – nimekiri jätkub. Täna keskendume palestiinlastest kinnipeetavate, sealhulgas 44 Palestiina Seadusandliku Nõukogu liikme kohutavale olukorrale. Need on meie ametivennad, meie partnerid, kes ikka veel süüdistusteta ja kohtumõistmiseta kuhtuvad vanglas.

Minu küsimus on: millal hakkab Euroopa Ülemkogu tegutsema? Kui palju rahvusvahelise õiguse rikkumisi on veel vaja? Kui palju palestiinlasi peab veel arreteeritama, vangistatama ja piinatama, enne kui EL lõpetab pelga inimõigustest rääkimise ja asub tegutsema nende kaitseks?

Kaaluda ELi ja Iisraeli suhete edendamist sellisel ajal näitab kõige hämmastavam hoolimatust meie kohustuste suhtes Palestiina rahva ees. Ebaõnnestumine assotsiatsioonilepingu artiklile 2 tuginemisel näitab kõige laiduväärsemat poliitilist argust.

Meil ei ole midagi ette heita Iisraeli inimestele, kellest paljud koos meiega mõistavad hukka Iisraeli ametivõime. Ma ei tee etteheiteid praegu isegi mitte Iisraelile. Etteheide on suunatud Euroopa Ülemkogule ja selle grotesksele läbikukkumisele poliitilises juhtimises.

Chris Davies (ALDE). - Härra juhataja, nõustun täielikult Caroline Lucasega. On irooniline, et järgmise arutelu teema on Zimbabwe. Mugabe ei olnud valimistulemustega rahul ja on neid seejärel parandanud; nüüd arreteerib ta parlamendisaadikuid, et uut tasakaalu saavutada, ja teeb asju hullemaks. Mõistame ta peagi täielikult hukka.

Võrdlused on muidugi kaudsed, kuid kaks ja pool aastat tagasi maksime Palestiinas toimunud valimiste eest. Iisraelile ei meeldinud tulemused, seega me keeldusime uut valitsust tunnustamast. Sellest ajast alates on Iisrael arreteerinud enam kui 40 parlamendisaadikut, valesse erakonda kuuluvaid inimesi, inimesi, kes kuuli asemel kasutasid valimiskasti.

Me ei kavatse sanktsioone kohaldada. Selle asemel otsime tihedamat partnerlust Iisraeliga. Niisiis, volinik ja minister, vastuolud on täiesti ilmsed. Ütlete, et teil on tasakaalustatud lähenemisviis – kuid kus on tõendid, et meie lähenemisviis midagi saavutab?

Sarah Ludford (ALDE). - Härra juhataja, ma ei lase Iisraeli konksu otsast lahti, kuid keerulises konfliktis, kus inimõiguste rikkumised nõuavad tasakaalustatud lähenemisviisi, on ühe poole – Iisraeli – väljajätmine Euroopa Parlamendi jaoks kasutu. Vaid Iisraeli tegevust käsitleva arutelu ajastus on samuti halb.

Kas unustame, et esmane eesmärk on julgustada pooli rahumeelset kahele riigile sobivat lahendust saavutama? Ainult juhul, kui kriitika on põhjendatud, konstruktiivne ja erapooletu, võtavad mõlemad pooled meid kuulda ja meil on helgemad väljavaated nende mõjutamiseks.

Arvan, et Human Rights Watch ja ÜRO eriraportöör Martin Scheinin saavutasid sellise taseme. Martin Scheinin rõhutab Iisraeli Ülemkohtu kohtulahendite olulisust – aspekt, mis suuliselt vastatavatest küsimustest täielikult puudub. Isegi eriraportöör John Dugardi aruandes oli kirjas, et ta oli sügavalt mures ja mõistis hukka palestiinlastepoolsed inimõiguste rikkumised palestiinlaste ja iisraellaste suhtes. Seda küsimustes ei mainita.

Mul on kahju, et Iisrael ikka veel toetub Briti koloniaalvõimudelt päranduseks saadud 1945. aasta eriolukorra reeglitele, kuid on väärt märkimist, et nimetatud reegleid on rakendatud nii juudi terroristide suhtes Hebronis kui ka Palestiina elanike suhtes.

John Bowis (PPE-DE). - Härra juhataja, küsimus ei ole kinnipeetud terroristides, kelle üle on kohut peetud, kes on süüdi mõistetud ja vangistatud; küsimus on lihtsalt kinnivõetud ja kinnipeetavatest üksikisikutest. Ja eriti on see küsimus lastest, mitte lapssõduritest – on lapsi, kes on loopinud kividega ja nii edasi, see on tõsi, kuid ikkagi on tegemist lastega.

Kujutlege seda täiskogu täis lapsi. Võtke neist pooled, pange neile pähe kotid, siduge käed selja taha, viige nad ära, ütlemata nende vanematele, kuhu te nad viite, pange nad vanglatesse, pange nad 1,5 m² akendeta ruumidesse, pange tuli põlema, ärge andke neile meditsiinilist abi, ärge laske nende juurde külastajaid väljastpoolt ja nii edasi, ärge lubage neil riideid vahetada. See on see, millest me räägime. See on see, mida Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni lapse õiguste konventsioon peaks käsitlema.

Minu palve Iisraelile on: jumala pärast, sellise tegevusega te sõpru ei võida. Palun, Iisrael, minu appihüüetele: „Laske lapsed vabaks!”

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). - Härra juhataja, just seetõttu, et mõned meist usuvad, et Iisrael on demokraatia – demokraatlik riik –, ja kuna Euroopa Liit Iisraeli sellisena kohtleb, peame Iisraeli õigusriigi põhimõtete järgimise eest vastutavaks. Kui tegemist ei oleks demokraatliku riigiga, ei üritaks me Iisraeli õigusriigi põhimõtetest lähtudes vastutavaks pidada.

Neile, kes on kogu kohtusüsteemist väljaspool, ei ole kõrgemat kohut. Teame, mida ülemkohus ütleb, kuid see on kohaldatav ainult nende suhtes, kes sinnani jõuavad. Olles haldusarestis ja juurdepääsuta mingilegi kohtule, ei kaitse sind ükski ülemkohtu otsus.

Konflikti ei või kasutada selliste rikkumiste õigustamiseks. Erapooletuks jäämine ja eespool nimetatud isikute kohtlemine nii, nagu neid polekski olemas, ei ole tasakaalustatud lähenemisviis. Nimetatud isikuid on kinni peetud ilma igasuguse tagatiseta, ilma mingi menetluskorrata; nende perekonnad on nende endi kõrval ja mitmetel juhtudel hävitatakse nende majad ja perekonnad ja karistatakse neid selle eest, mida nimetatud isikud väidetavalt on teinud või milles neid süüdistatakse, ja see vajab Euroopa Liidu sekkumist.

Frieda Brepoels (PPE-DE). - (NL) Soovin meenutada härra Tannockile, et kõnealust küsimust ei esitanud proua Morgantini ükski, vaid teiste hulgas kaks parlamendi fraktsiooni PPE-DE aseesimeest, härra McMillan-Scott ja proua Kratsa-Tsagaropoulou, ning härra Bowis, härra Kasoulides ja mina ise. Et see lihtsalt alustuseks selgitada. Euroopa Parlamendi delegatsiooni Palestiina Seadusandliku Nõukoguga suhtlemiseks liikmena olen mitmel juhul vahetult kogenud, mida see tähendab, kui puudub võimalus kohtuda oma demokraatlikult valitud kolleegidega, kuna nad on türmis.

Mida võikski öelda nende paljude naiste ja laste kohta, kes on laiali mööda erinevaid vanglaid väljaspool Palestiina alasid, midagi, mis muudab nende advokaatide ja perekondade jaoks nende külastamise peaaegu võimatuks? Kõik on rääkinud igapäevastest elamistingimustest ja meditsiinilise abi puudumisest. Kui kaua rahvusvaheline üldsus ja Euroopa Liit kavatsevad seda sallida? Nõuan komisjonilt ja nõukogult selle vastuvõetamatu olukorra kontrolli alla võtmist.

Bernard Lehideux (ALDE). - (FR) Härra juhataja, sooviksin teha vaid kaks märkust.

Esimene neist on, et siin parlamendis tajutakse teatud probleeme üsnagi kummalisel moel, alati mõistetakse hukka samad isikud ja alati arutatakse samade inimeste üle. Üritage siin Kuubat hukka mõista, kuna sealsetes vanglates on poliitvange, ja siis tulge mulle rääkima sellest, kuidas inimõigusi Euroopa Parlamendis käsitletakse.

Teine märkus on, et on olemas lahendus, kuidas tagada, et Iisrael viimaks vabastab need, kes on vaja vabastada – peatage rünnakud, peatage Iisraeli külade pommitamine, peatage laste tapmine, peatage tankirünnakud ja peatage dünaamiidiga täidetud taskutega laste saatmine sõtta. Siis vabastab Iisrael need kinnipeetavad!

Antonio López-Istúriz White (PPE-DE). - (ES) Härra juhataja, proua Morgantini sõnad on väga liigutavad ja meil ei ole võimalik teha muud, kui osutada solidaarsust nimetatud Palestiina kinnipeetavate korralikult dokumenteeritud väidetavate inimõiguste rikkumise juhtumite suhtes. Ütlen kaalutletult korralikult dokumenteeritud, kuna mõned kaasparlamendiliikmed vasakpoolsete hulgast on esitanud Iisraeli riigile tõsiseid ja väljakannatamatuid süüdistusi. Kas neid on kunagi süüdistatud naiste ja laste mõrvamises ja natside kombel käitumises? Kas see on viis rahuprotsessi jätkamiseks?

Proua Morgantini, tean, et teie algatus põhineb konkreetsetel ja liigutaval juhtumil ning et teie kavatsused on väärivad. Siiski on mõned teie kõige vasakpoolsemad kolleegid kasutanud seda võimalust taas kord Iisraeli inimeste muserdamiseks ja alandamiseks.

Meil on ikkagi vaja lõpetada nõukogude liidulik antisemitism, mis siin parlamendis ilmestab mõningate kolleegide meelelaadi.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. - (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, teen lühidalt, kuna põhipunktid tõin välja oma avakõnes. Samas on arutelu olnud mõnes suhtes väga liigutav ja soovisin kinnitada, et nõukogu on mainitud faktidest teadlik ning jätkab oma murelikkuse rõhutamist ja rahvusvahelise õiguse õigusaktidele tuginemist.

Eesistujariik jätkab kõnealuse probleemi tõstatamist Euroopa Liidu ja Iisraeli vahelistes poliitilistes kontaktides, mis meie eesistumise ajal toimuvad. Märgime samuti, et toimuv poliitiline protsess saab areneda ainult juhul, kui kohapeal võetavad usaldusmeetmed suurenevad. Koloniseerimisprotsessi jätkumine, terrorismi ja vägivalda kestmine ning Palestiina kinnipeetavate saatus, samuti terroristlike rühmituste poolt kinni hoitavate Iisraeli pantvangide olukord, pean silmas eelkõige Gilad Shaliti, on takistusteks meie jõupingutustele rahu saavutamisel.

Et lõpetada lootusrikkalt, soovin parlamendile rõhutada, et Euroopa Liit on selles protsessis võtmeosas tänu oma positsioonile Lähis-Ida nelikus, oma seisundile peamise rahastajana ja oma tegevusele Palestiina ametivõimude toetamisel ning samuti tänu oma positsioonile Iisraeli peamise partnerina. Nagu ma oma kõne sissejuhatavas osas ütlesin, on Euroopa Liit alati tunnustanud Iisraeli õigust tunda end tunnustatud piirides turvaliselt, Palestiinaga koos eksisteerides.

Juhataja. - Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub järgmisel, 2008. aasta septembri istungjärgul.

16. Olukord Zimbabwes (arutelu)

Juhataja. - Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused seoses olukorraga Zimbabwes.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. - (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, Zimbabwes toimunud viimastel presidendivalimistel valiti Robert Mugabe tagasi riigi presidendiks järgmiseks viieks aastaks. Hääletuse teine voor toimus pärast ainsa konkureeriva kandidaadi Morgan Tsvangirai tagasiastumist, mis võimaldas Mugabel saada 85% hääletamisel antud häältest. Paljud riigipead, sealhulgas aafriklased ja ÜRO peasekretär, kes pidas valimisi ebaseaduslikeks, kirjeldasid valimisi demokraatia üle irvitamisena.

Vahetult pärast ametisse vannutamist reisis Mugabe Sharm el-Sheiki Aafrika Liidu tippkohtumisele, mis toimus käesoleva aasta 30. juunist kuni 1. juulini. Tippkohtumisel algatas Nigeeria kõnealuste valimiste üle elava arutelu. Võeti vastu resolutsioon, milles väljendati jõuliselt muret Zimbabwes kujunenud olukorra pärast ja rõhutati Lõuna-Aafrika Arenguühenduse (SADC), Aafrika Liidu ja üleaafrikalise parlamendi valimiste vaatlejate koostatud kriitilisi aruandeid ning vägivalda ja elude kaotamist.

Resolutsioon nõuab tungivalt, et härra Mugabe ja härra Tsvangirai alustaksid dialoogi Zimbabwe elanike huvides, tooksid võimule rahvusliku ühtsuse valitsuse ja toetaksid Lõuna-Aafrika Arenguühenduse poolt ette võetud vahendaja missiooni.

Nende arengute valguses on rahvusvaheline üldsus mobiliseerumas. Ameerika Ühendriigid on esitanud ÜRO Julgeolekunõukogule resolutsiooni, milles kutsutakse üles rakendama sanktsioone Zimbabwe suhtes – relvaembargo, varade külmumine ja reisimiskeeld – ja mille lisa on nimekiri 14 üksikisikust, kelle suhtes sanktsioone rakendatakse, sealhulgas härra Mugabe ja teised poliitikud, kellest enamus juba on 2002. aastal vastu võetud Euroopa sanktsioonide nimekirjas.

Kanada on samuti tõhustanud oma meetmeid ning 20. juuni kohtumisel väljendas Euroopa Ülemkogu valmisolekut võtta ette edasisi samme, mis muide vaadatakse läbi koos volinik Micheliga 22. juulil. Euroopa Liidu eesistujariik mõistis tugevalt hukka hääletuse teise vooru kui demokraatia eitamise vahetult pärast selle toimumist, seega 29. juunil, ning eesistujariik rõhutas oma hiljutises 4. juuli avalduses Euroopa Liidu nimel, et ei aktsepteeri 27. juuni moonutatud valimiste tulemust kui *fait accompli* ning et ainus võimalik lahendus on üleminekumeetod, mis põhineb esimese hääletusvoorude tulemustel.

On samuti oluline, et Aafrika väljendaks oma muret selle kriisi suhtes piirkondlikul tasandil, ning Aafrika Liidu ja Lõuna-Aafrika Arenguühenduse jõupingutusi tuleb toetada. Peab tagama, et Aafrika Liidu inimõiguste ja rahvaste õiguste hartas sätestatud põhimõtteid järgitakse. Aafrika Liidule ja ÜRO-le tuleks kasuks olla kaasatud selles lähenemisviisis, täiendades Lõuna-Aafrika Arenguühenduse piirkondlikku perspektiivi Aafrika ja rahvusvahelise perspektiiviga.

Aafrika Liit oma resolutsioonis nõudis samuti tungivalt, et asjaomased riigid ja pooled hoiduksid tegevusest, mis võiks dialoogi õhkkonda mõjutada. See oli signaal, mis oli eelkõige saadetud Euroopa Liidule. Siiski ei tagane EL nimekirja pikendamise ettevalmistamisest vägivalla eest vastutavate isikute osas, kelle suhtes rakendatakse sihipäraseid sanktsioone, nagu näiteks viisa andmisest keeldumine või varade külmutamine. EL peab tagama, et saavutab piirangu kavandatavatest viisakeelududest vabastamistel ja uute, eelkõige majanduslike sanktsioonide kehtestamisel, ning muidugi sõltub kogu see kättemaksu meetmete ulatus läbirääkimistel saavutatavast edust.

Kahe poole vahelised läbirääkimised peaksid algama niipea kui võimalik. Arvan, et volinik kinnitab seda, isegi kui läbirääkimiste tulemus ei ole kindel. Meie nägemuses peavad need igal juhul põhinema 29. märtsil toimunud esimese hääletuse tulemustel, mis väljendavad kõige tõepärasemalt Zimbabwe elanike tahet, kuna teine hääletusvoor oli demokraatia eitamine. Mugabe vastaskandidaadi sõnade kohaselt saab ükskõik millises vormis koalitsioon olla ajutine meede enne uusi valimisi, mis on vabad, demokraatlikud ja läbipaistvad.

Lõpetuseks soovin mainida, et oma äsja lõppenud viimasel kohtumisel nägid G8 liikmed ette täiendavad rahanduslikud meetmed, mis on suunatud nende vastu, kes on vastutavad vägivalla eest viimaste valimiste ajal. Nii et seal me oleme ja peame säilitama pideva surve, et lõpetada kõnealune vastuvõetamatu õigusrikkumine.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, minister, daamid ja härrad, mul on hea meel võimaluse üle jagada selle arvamuste vahetuse käigus teiega tulevikuväljavaateid ja mõtteid rolli suhtes, mis meil võiks olla jõupingutuste toetamisel, mis on suunatud sellele, et leida kriisile lahendus, mis oleks vastuvõetav kõigile peamistele poliitilistele sidusrühmadele, ja eelkõige lahendus, millel on väljavaateid kesta ja mis võib avada uue jõukuse ajajärgu seda niivõrd vajavale maale ja rahvale.

Vahetult enne käesoleva istungjärgu algust oli mul võimalus rääkida Aafrika Liidu komisjoni esimehe Pingiga ja umbes pool tundi tagasi oli mul küllalt pikaajaline vestlus opositsiooniliidri Tsvangiraiga. Nii et mul on värskeid uudiseid, mis ilmsetel põhjustel ei ole veel üheselt kinnitatud, kuid vähemasti võin ma teile siiski edastada üksikasjalikumad ja uuemat teavet.

Esiteks soovin jagada teiega oma sügavat muret olukorra pärast. Mul oli äärmiselt kahju, nagu ma avalikult tunnistasin, nii enne kui ka pärast nimetatud sündmusi, et presidendivalimiste teine voor toimus, nagu minister ütles, vaatamata arvukatele rahvusvahelise üldsuse, sealhulgas Zimbabwe Aafrika partnerid, üleskutsetele need edasi lükata. Loomulikult varjutas äärmusliku poliitilise vägivalla ja süstemaatilise hirmutamise õhkkond kõnealuseid valimisi ja rõõvis neilt seaduslikkuse ja usaldatavuse.

Olen korduvalt avalikult öelnud, nagu ka Euroopa Liidu eesistujariik, et arvestades neid tingimusi, milles hääletuse teine voor toimus, ei tule üldse kõne allagi mingigi õiguspärasuse omistamine presidendile, kes nimetatud valimistel valituks osutus. Tuleb rõhutada ikka uuesti ja uuesti, et see võit oli õigusvastaselt võidetud ja on väga kaugel Aafrikat tänasel päeval hingestava demokraatia taassünni vaimust. Aafrika Liidu Egiptuses toimunud tippkohtumine, kus ka president Mugabe osales, oli tunnistajaks Aafrika juhtide väga pingestatud ja kirglikule arutelule, mida paljud on kirjeldanud kui enneolematut.

Aafrika Liidu resolutsioon on president Mugabe suhtes kriitiline, kutsudes teda üles otsima poliitilist kokkulepet Morgan Tsvangiraiga, Liikumine Demokraatlike Muutuste Eest (MDC) juhiga, eesmärgiga moodustada rahvusliku ühtsuse valitsus. Enamgi veel, Aafrika Liit kutsus Lõuna-Aafrika Arenguühendust üles jätkama oma lepitamisülesannet poliitilise kokkuleppe saavutamiseks. Peaksime kõnealust resolutsiooni ebapiisavaks. Eriti võiksite kritiseerida asjaolu, et Aafrika Liit hoidus selge arvamuse avaldamisest president Mugabe osas õiguspärasuse või muus küsimuses, kuid peab tunnistama, et antud tingimustes on

kõnealune resolutsioon oluline tulemus. Loomulikult ei ole küsimus sellega ammendatud. On oluline, et Aafrika Liit ja Lõuna-Aafrika Arenguühendus tõendavad kindlalt oma pühendumust poliitilise lahenduse leidmisel.

Sellelt seisukohalt on Euroopa Liit ja teised rahvusvahelised mõjutajad selgelt väljendanud, mida nad näha loodavad. Kõnealune poliitiline kokkulepe on võimalik sõlmida ainult esimese hääletusvooru tulemuse alusel, mis peegeldasid Zimbabwe elanike vabalt ja demokraatlikult väljendatud arvamust. Teise hääletusvooru tulemusi ei saa vahendamise, läbirääkimiste aluseks võtta. Teiste sõnadega, meie arvates on poliitiliseks lahenduseks kõige laiaulatuslikuma võimuga koalitsioonivalitsus, mida juhib Tsvangirai peaministrina ja, mis veelgi olulisem, toetudes enamusele, mis tal parlamendis on.

Mis puudutab Euroopa Liitu, siis on kõik võimalused veel avatud. Esiteks oleme valmis toetama Lõuna-Aafrika Arenguühenduse ja Aafrika Liidu jõupingutusi ning loodame näha tõelist edasiminekut järgmise kahe nädala jooksul.

Kui saavutatakse esimese hääletusvooru tulemusi peegeldav edasiviiv kokkulepe, oleme, nagu oleme ka öelnud, loomulikult valmis Zimbabwe järk-järgult taas kaasama. Enamgi veel, oleme valmis koheselt alustama. Meenutaksin teile, et kui koostati programmi kümnenda Euroopa Arengufondi jaoks, kinnitasin, et seda tehti selliselt, nagu oleks demokraatia Zimbabwe taastatud olnud, et vältida Zimbabwe elanike karistamist traagilise olukorra eest, milles nad end leiavad.

Nüüd kahe vestluse juurde, mis mul täna pärastlõunal olid, arvestades minu eesiseisvat kohtumist parlamendiga. Esiteks vestlus härra Pingiga. Milles küsimus? Täna on küsimus selles, et Aafrika Liidus on kõik nõus toetama läbirääkimisi Mugabe ja Tsvangirai vahel ning peamiseks põhimõtteks peaks muidugi olema see, et valitsust juhib opositsiooni liider Tsvangirai, et kõnealune valitsus põhineks koalitsioonil, milles Tsvangirai erakond, millel on parlamendis enamus, oleks muidugi juhtpositsioonil, ja et kõnealusel valitsusel peab olema kõige täielikum ja laiaulatuslikum võim seoses täidesaatva võimu otsustega.

Arvan, et teate, et praegusel hetkel on selline lähenemisviis vaieldav. Kõik on veelgi komplitseeritum seetõttu, et Tsvangirai on avaldanud teatud kahtlusi vahendaja tegevuse piisava tasakaalustatuse suhtes ja nähtavasti soovib vahendaja tegevusele raamistikku, raami, täpsemalt tuge, mis võimaldaks tagada tasakaalu. Ma ei anna seda öeldes hinnangut, vaid lihtsalt kirjeldan olukorda. Käesoleval hetkel on härra Ping mulle kinnitanud, et töö – ma ei ütle, et vahendaja töö, kuid töö – on suunatud arusaamade ettevalmistamisele nimetatud arenguks ja kui kõik hästi läheb, peaks olema võimalik, et tegelik väljavaade selgub paari päeva jooksul.

Siis oli mul üsna pikk vestlus härra Tsvangiraiga. Ta kinnitas, et toetab mõtet valitsusest, kus osalevad Zimbabwe Aafrika Rahvusliku Liidu – Patriootliku Rinde liikmed, kuid kus talle jääks viimane sõna valitsuse liikmete nimetamise üle otsustamisel. Kuigi ta seda päris nii ei sõnastanud, siis põhimõtteliselt sarnaneb see Keenia stsenaariumile, isegi kui need kaks olukorda ei ole võrreldavad (ja sellega olen ma nõus). Need ei ole üldse sarnased. Inimesed kasutavad võimalust, et käituda, nagu nad oleksid samased, kuid täiesti objektiivselt lähenedes on olukord vägagi erinev ja mehed ning naised on erinevad. See oli siis esimene aspekt.

Teiseks soovib ta alalist läbirääkimiste meeskonda, see oleks nii-öelda meeskond, kes vahendaja tegevust juhib ja kes tagaks talle muidugi tasakaalustatuse. Loomulikult sooviks ta nimetatud meeskonna loomist Aafrika Liidu ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni egiidi all, nagu ka minister mainis. Ta tundub olevat mõistlikult optimistlik: ta usub, et asjad liiguvad nüüd. Ilmselt peab ta sanktsioonide küsimust asjakohaseks ning ta rõhutas midagi, milles, ma usun, oleme kõik ühel meelel, nimelt et kui sanktsioonid on olemas, siis tuleb neid kohaldada üksikisikute suhtes ning need ei peaks mõjutama elanikke ei otseselt ega kaudselt.

Mul on tunne, et Aafrika Liit on täielikult mõistnud oma vastutust, et ta on aktiivselt kaasatud ja otsib lahendust vahendaja tegevuse kaudu, mis igal juhul võtab arvesse, nagu ka minister rõhutas, vajadust pidada esimese vooru hääletustulemusi täidesaatva võimu aluseks, kuna vaid see tulemus tagab õiguspärasuse neile, kes sellest kasu saavad.

ISTUNGIT JUHATAB: ADAM BIELAN

Asepresident

Michael Gahler, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (DE) Härra juhataja, olukord Zimbabwe on saavutanud täieliku madalseisu nii poliitilises, majanduslikus kui humanitaarses mõttes. Sealsed elanikud on pantvangid režiimis, mis ei taha võimu loovutada, kuna presidenti ümbritsev klikk, sõjavägi ja julgeolekuteenistus, soovib jätkata rikastumist riigi varude arvelt. Selleks rahastavad nad miilitsat ning väärtarvitavad politseid ja sõjaväge, kes terroriseerivad kogu maa elanikke.

SADC standardite järgi ei olnud ka 29. märtsil toimunud parlamendivalimised vabad ega ausad. Sellele järgnenud üleriigiline hirmutamiskampaania tõttu, mille käigus on tosinaid inimesi tapetud ja tuhandeid vigastatud ja taga kiusatud, ei saanud esimese vooru võitja Morgan Tsvangirai saata oma valijaid hääletama, sest nad kartsid, et neid selle eest karistatakse. Aafrika parlamendivalimiste vaatlusmissiooni juht Marwick Khumalo ja SADC missioon hindavad 27. juuni sündmusi järgmiselt:

fraktsiooni PPE-DE nimel. – “Riigis valitsev õhkkond ei soodustanud vabade, ausate ja usaldusväärsete valimiste toimumist. Valimised ei esindanud Zimbabwe rahva tahet.”

fraktsiooni PPE-DE nimel. – (DE) Hetkel on oluline töötada välja üleminekustenaarium, mis viib olukorrani, kus ametisse astuvad seaduslik valitsus ja seaduslik president. Siin on tähtis osa Aafrika Liidul ja SADC-il. Kahjuks ei ole president Mbeki oma vaikse diplomaatia aastate jooksul midagi saavutanud. Samuti ei ole ta saavutanud konflikti mõlema osapoole usaldust ja ta ise teab kõige paremini, miks.

Innustan Lõuna-Aafrika poliitilisi parteisid ise initsiatiivi haarama. Kutsun Lõuna-Aafrika kolleege üles võtma oma parlamendis vastu otsust Lõuna-Aafrika Mugabe režiimi sahkerdajate kontode ja varade külmutamiseks. Nad ei tohiks lubada Grace Mugabel ja teistel Kaplinnas või Sandtonis sisseoste teha, kui inimesed nälgivad. Palun neil olla solidaarsed oma riigi kolme miljoni zimbabwelasega, kes pöörduvad koju tagasi Mugabe valitsusaja lõppedes ja teevad seega ruumi miljonitele töötutele lõuna-aafriklastele. Meil õnnestus sundida Euroopa ettevõtteid Zimbabwe tagasi tõmbuma, sest nende tegevus aitas režiimi stabiliseerida.

Alain Hutchinson, *fraktsiooni PSE nimel.* – (FR) Härra juhataja, minister, volinik, president Mugabe on võimu haaramisel ja niigi rusutud rahvastiku pantvangi võtmisel kasutanud uskumatut vägivalda ja väljendanud skandaalset põlgust kõige põhilisemate inimõiguste osas.

Sotsialistid mõistavad selle vägivalda hukka ja ei tunnista kehtivat võimu seadusliku võimuna. Euroopa sotsialistid mõtlevad eeskätt Zimbabwe rahvastikule. Konkreetsemalt öeldes prognoosib ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO), et viit miljonit zimbabwelast ähvardab 2009. a alguseks tõsine nälg.

Lisaks teame, et kolmandik Zimbabwe rahvastikust püsib elus ainult tänu rahvusvahelisele abile. Seetõttu on äärmiselt oluline, et Euroopa Komisjon, nõukogu, kõik liikmesriigid ja kogu rahvusvaheline üldsus avaldaksid Zimbabwe võimudele võimalikult suurt survet, et tagada rahvusvahelise humanitaarabi takistusteta juurdepääs kõige haavatavamatele elanikele. Me ei saa seda küllalt rõhutada, sest Mugabe hetkepositsioon on lihtsalt kriminaalne.

Samuti, kui me palume Euroopa Liidul ja rahvusvahelisel üldsusel Zimbabwe suhtes tugevaid sanktsioone rakendada, nagu teie, minister, pakkusite, tahaksime ka toonitada, et sanktsioonid ei tohi kahjustada elanikkonda, vaid peavad olema suunatud inimõiguste vastu suunatud rünnakute ja hetkel riigis valitseva terrori eest vastutavatele režiimi liikmetele.

Muidugi peame ka innustama ELi ja regionaalstruktuure nagu SADC haarama ohje koos Zimbabwe valitud parlamendi ja kodanikuühiskonnaga selle kriisi lahendamiseks kiirelt ja demokraatlikult.

Härra juhataja, tahaksin teha veel viimase kiire märkuse 200 000 väljatõrjutud zimbabwelase kohta. Tahaksime paluda nende naabritel Lõuna-Aafrikas ja eriti president Mbekil käituda vastutustundlikult ja mitte saata tagasi Lõuna-Aafrikas varjupaika otsivaid Zimbabwe pagulasi.

Fiona Hall, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Härra juhataja, Zimbabwe elanikud on kohutavalt kannatanud. Pärast aastatepikkust hirmutamist, brutaalsust ja majanduslikku läbikukkumist olid valimised viimaseks piisaks nende kannatuste karikas. Pärast valimisi on vägivald vaibumatult jätkunud. Pärast esimest hääletusvoorut 29. märtsil on tapetud vähemalt 90 inimest ja käesoleva nädala esmaspäeval rünnati ja võeti pantvangi Hararest idas asuva riigisisest ümberasustatud isikute laagri elanikke.

Meil võib olla tahtmine meeleheitest oma käsi väänutada, kuid ma usun, et on mõndagi, mida EL saab kriisi lahendamiseks ette võtta. Esmalt saab EL pakkuda diplomaatilist abi nendele, kes püüavad leida teed edasi, ajutise üleminekuvalitsuse kaudu, mis kaasab kõiki kodanikuühiskonna osapooli ja austab esimese vooru tulemusi.

Üleminekukoalitsioon on Aafrika lähenemisviis, mis on aastate jooksul toiminud mitmes teises riigis, näiteks Togos ja Kongo Demokraatlikus Vabariigis.

Resolutsiooni ettepanekus märgitakse aga, et siiani ei ole president Mbeki vaikne diplomaatia tulemusi andnud ja võib juhtuda, et mõni teine naaberriik Aafrikas, keda austavad kõik osapooled, sobiks paremini

selliseid läbirääkimisi vahendama. Ja kui sellega kaasneb rahvusvaheline toetus, aitaks see samuti läbirääkimistele kaasa.

Teiseks peame me tõhustama Mugabe vastast survet rahvusvahelises üldsuses. Oli väga julgustav, et Venemaa järgis G8 tippkohtumise üleskutset rakendada sanktsioone ja ma tervitan nõukogu märkusi sanktsioonide tugevdamise kohta mitmes riigis.

Kolmandaks peame hakkama nüüd mõtlema päevale, mil Zimbabwe saab endale seadusliku valitsuse ja vajab ulatuslikku rahvusvahelist toetust.

Ja lõpuks ei tohi me unustada, et tavalised zimbabwelased on meeleheitel ja vajavad hetkel põhitoetust ainuüksi ellujäämiseks.

Philip Claeys (NI). - (NL) EL on juba mõnda aega rakendanud sanktsioone sotsialistist diktaatori Mugabe suhtes, aga nimetatud sanktsioonid ei ole alati olnud järjepidevad ja selged. Näiteks ei näinud eesistuja Portugal ilmselgelt mingit probleemi Mugabe ELi ja Aafrika tippkohtumisele kutsumises.

EL oleks pidanud jõuliselt protesteerima selle groteskse asjaolu vastu, et Mugabe osales FAO tippkohtumisel Roomas ja seda mitte just nii väga ammu. Mugabe ja kõigi ta režiimi juhtivate isikute reisikeeld tuleb muuta veekindlamaks ja seda tuleb veelgi laiendada. Me peame mõtlema üldiselt Mugabe režiimile kohaldatavate sanktsioonide laiendamisele. Need sanktsioonid peavad olema jõulised ja üheselt mõistetavad ja me peame avaldama survet ka Lõuna-Aafrika valitsusele, mis oma „vaikse diplomaatiaga“ on tegelikult lihtsalt Mugabe režiimi aega pikendanud.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). - Härra juhataja, kriis Zimbabwe ei puhkenud teadmatuses olevas maailmas ootamatult: tegemist on 16. korraga kaheksa aasta jooksul, mil me räägime Mugabet käsitlevast resolutsiooni ettepanekust, sest ta on süstemaatiliselt ja tahtlikult oma riiki rüüstanud, hävitanud selle majanduse ja röhunud Zimbabwe rahvast.

Rahvusvahelise üldsuse reageering oli veel hiljuti haletsusväärne. Vähemalt rakendas EL sihtsanktsioone – kuid ei suutnud neid korralikult jõustada. Aafriklaste on – väheste austusväärsete eranditega – vaid Mugabele aplodeerinud. Neil peaks häbi olema.

Mida siis teha? Esiteks tuleb nõukogus selgemaks teha, et ükski ELi liikmesriik ei tunnusta Mugabe ebaseaduslikku režiimi. Mulle annab julgust asjaolu, et EL oma sanktsioone laiendab.

Teiseks peaksid EL ja selle liikmesriigid veenma Aafrika riike, eriti SADC-d, läbirääkimiste luhtumise korral ühinema nimetatud sanktsioonidega Mugabe režiimi vastu.

Kolmandaks tuleks ühisoperatsioonide komisjoni liikmeid – Mugabe selja taga olevat militaarijõuku – hoiatada, et neid peetakse vastutavaks Zimbabwe inimeste suhtes toimepandud süstemaatiliste jõleduste eest. Relvajõudude ja politsei kõrgemate liikmete – ja ZANU-PF kõrgematel tegelaste – jaoks ei ole veel hilja Mugabe sinnapaika jätta ja demokraatlike jõududega ühineda.

Neljandaks peaks Prantsusmaa Genfis kokku kutsuma inimõiguste nõukogu eriistungi käsitlemaks olukorda Zimbabwe ning viiendaks peab ÜRO tegevus muutuma jõulisemaks.

Eelkõige peame me aktiivselt kaasa aitama sellele, et Aafrika Liit töötaks veelgi positiivsemalt ja aktiivsemalt selle rahvuslikku ühtsust pooldava valitsuse nimel. See peaks loomulikult tuginema pigem 29. märtsi valimiste kui 27. juunil toimunud farsi tulemustele, nagu on märkinud nii eesistuja kui komisjon.

Kuulsime MDC esindajalt Nelson Chamisalt, et hetkel ei toimu ZANU-PF ja MDC vahel mingeid läbirääkimisi. Selle asemel on vaid jätkuv vägivald. Aafrika Liit peab rõhuma vägivalda peatamisele ja vahendaja määramisele, keda toetaksid MDC usalduse pälvinud vaatlejad.

Mugabe aga üritab taas aega võita. Tuleb kehtestada tähtaeg läbirääkimiste edukaks lõpuleviimiseks ja vahepeal peaks keegi Mugabele vanadekodu soovitama.

Glenys Kinnock (PSE). - Härra juhataja, just nagu teisedki pean ka mina kommenteerima asjaolu, et Zimbabwe 29. märtsil valitud parlament ei ole kordagi kokku tulnud ja selle valitud liikmeid ahistatakse ja hirmutatakse ning nad kannatavad jätkuvalt vägivald all.

Meie resolutsioon kutsub üles sanktsioone tugevdama ja loomulikult peame me toetama ka ÜRO üleskutseid rahvusvaheliseks relvaembargoks ning ülemaailmseks reisikeeluks ja varade külmutamiseks.

Me teame, kes on need ninamehed, kes sihtmärgiks tuleb võtta, teame, kes on nende käsilased ja pakikandjad. Politseiülem Chihuri, õhujõudude ülem Shiri, keskpanga juht Gono, justiitsminister Chinamasa, keskluuere ülem Bonyongwe: need on inimesed, keda saab ja kes tuleb sihtmärgiks võtta. Meie resolutsioon mõjutab selgelt MDC sätestatud eeltingimusi.

Kõik kõnelused peavad põhinema 29. märtsi valimiste tulemustel, mille võitis MDC, ja mitte nendel juunis toimunud teeseldud lisavalimistel.

tegemist peab olema üleminekukokkuleppega, mille eesmärgiks on jõuda uue põhiseaduseni – keegi ei ole seda maininud ja just seda nõuab Morgan Tsvangirai – ja selle järel uute valimisteni. Ta ütleb väga selgelt, ma tsiteerin: „Ma ei taha mingeid võimuleppeid ja võimu jagamist“.

Nagu Geoffrey van Orden ütles, ei toimu hetkel mingisuguseid läbirääkimisi, nii et me ei peaks hetkeolukorrast julgust ammutama.

Vaja on lisavahendajat. Ilmselgelt ei saa härra Mbeki seda üksinda teha ja me nõuame Aafrika Liidu kandidaadi määramist. See kandidaat peab olema võrdsel positsioonil härra Mbekiga ning hetkel oskan ma nimetada selliseid inimesi nagu härra Chissano ja härra Kufuor.

Ja viimaks tuleb teha lõpp kontrollimatule ja riigi soositud jõhkruusele ja vägivaldsele ning metslusele, ja seepärast peab rahvusvaheline üldsuse tegutsema, ja tegutsema kiiresti, Zimbabwe kannatava rahva huvides.

Eoin Ryan, fraktsiooni UEN nimel. – Härra juhataja, kuigi kord oli Zimbabwe lootuse sümboliks, näiteks Aafrika iseseisvast toimetulekust ja juhiks Aafrika riikide seas, on sellest riigist nüüd saanud Aafrika meeleheite ja lootusetuse keskpunkt. Zimbabwe rahvas väärrib paremat ja nad peavad seda saama. Kuid selle saavutamiseks tuleb teha lõpp mõrvarliku kõrilõikaja Robert Mugabe režiimile.

Meie rahvusvahelise üldsusena peame karmistama oma otsustavust selle türanniseeriva Mugabe režiimi suhtes. Ma tervitan asjaolu, et ÜRO Julgeolekunõukogu kaalub täiendavate sanktsioonide rakendamist Zimbabwe juhtide suhtes, sealhulgas relvaembargo kehtestamist. Kuidas on võimalik, et riigil, kus viis miljonit inimest sõltub toiduabist, kus inflatsioon on ületanud kümne miljardi protsendi piiri ja kus leivapäts maksab hetkel üle 1 miljardi Zimbabwe dollari, on ikka veel üks Aafrika mandri kõige paremini varustatud sõjavägesid ja selles lausa kubiseb relvadest? See on tavatu mõõndus.

Hiljutise presidendikampaania puhul ei olnud tegemist seaduslike valimistega. Mugabe režiimi jõhkruus oli selline, et 90 inimest tapeti, 3500 inimest sai vigastada ja veel 200 000 inimest asustati kampaania käigus ümber. Need on vaevalt vaba, ausa ja läbipaistva demokraatliku võistluse tunnuseks.

Lõuna-Aafrika ja teised Aafrika riigid peavad tõhustama survet Robert Mugabe vastu. Nelson Mandelal oli õigus, kui ta ütles, et Zimbabwe juhtimises on midagi väga valesti. Lõuna-Aafrika kohaldab Mugabe valitsuse suhtes tugevat poliitilist mõju ning Lõuna-Aafrika peab antud küsimuses näitama üles tugevat ja otsustavat juhirolli Zimbabwe ja ka Aafrika inimeste heaks, kes peavad pealt vaatama, kuidas nimetatud juht oma riigi sohu juhib.

Josep Borrell Fontelles (PSE). - (ES) Härra juhataja, et mitte korrata seda, mida mu kolleegid juba ütlesid, keskendun ma parlamendi avamisele.

Märtsikuistel valimistel saavutas enamuse opositsioon ja 17. juuliks ei olnud selles riigis veel parlamenti moodustatud. Meie peaksime parlamendiliikmetena keskenduma surve avaldamisele ELile, et tagada demokraatia toimimine parlamendis, kus valitseb opositsiooni enamuse. See protsess tuleb käima lükata. Me peame tõepoolest tegema kõik võimaliku tagamaks, et presidendivalimiste teeskluse järel lubaksid parlamendil toimida seaduslikud valimised, mis andsid opositsioonile tunnustatud enamuse.

Minu teine märkus puudutab vahendajat. On üsna selge, et Lõuna-Aafrika vahendamisvõimed on pehmelt öeldes ammendunud. On oluline, et teine vahendaja toetaks või isegi vahetaks välja Lõuna-Aafrika presidendi. Teisisõnu, vahendamine annab võimaluse ka korrumpeerunud mehhanismi tekkeks Zimbabwe valitsuse juhtimisel.

José Ribeiro e Castro (PPE-DE). - Härra juhataja, enam ei uurita põhjalikult ainult Mugabet ja tema režiimi. Mugabe on rahvusvaheline avalik arvamus juba hukka mõistnud tema kohutavate tegude ja kogu selle traagilise fars'i pärast. Nüüd uuritakse põhjalikult hoopis rahvusvahelist üldsust: Thabo Mbekit, SADC-d ja Aafrika Liitu, Hiinat, meid ELis ja ÜRO-d. Zimbabwe rahvas, Tsvangirai ja MDC väärivad meie toetust ja

solidaarsust nendel rasketel aegadel. Me võiksime Morgan Tsvangirai juulis või septembris kutsuda väliskomisjoni ja arengukomisjoni kohtumisele.

Me kõik kuuleme neid kohutavaid uudiseid Zimbabwe toimuva vägivalda kohta. Me ei tohi läbi kukkuda. Morgan Tsvangirai ja MDC enamus ei vääri ainult lohutussõnu või mingit lohutuseks pakutud positsiooni, vaid 29. märtsi valimiste tulemuste põhjal ametisse määramist. Kui rahvusvahelist üldsust ei saada üleminekul edu – kui me läbi kukume –, oleme me häbistatud. Loodetavasti ei lähe see nii.

Marios Matsakis (ALDE). - Härra juhataja, härra Mugabe on režiim vastutav mitte ainult valimispettuse eest, vaid nüüd juba aastate vältel ka Zimbabwe kodanike omavolilise arreteerimise ja piinamise ning sadade inimeste mõrvamise eest.

Siiani näivad kõik resolutsioonid ja sanktsioonid olevat ebaefektiivsed. Leian, et on saabunud aeg astuda samme härra Mugabe toomiseks rahvusvahelise kohtu ette ja esitada talle süüdistus inimsusevastastes kuritegudes. Ma tean, et Zimbabwe ei ole allkirjastanud Haagi rahvusvahelise kohtu konventsiooni, kuid olen kindel, et on võimalik leida mõni teine rahvusvahelisel õigusel põhinev menetlus ja ehk oskab volinik Michel või eesistuja meid selles osas valgustada.

Usun, et ainult selliste drastiliste sammude astumisel on see Aafrika diktaator ja tema kaasosalised sunnitud hakkama mõtlema ja kuulama mõistuse häält ning see vabastab nende riigi ja rahvusvahelise üldsuse lõpuks nende kuritegelikust kohalolekust.

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Härra juhataja, innustaksin komisjoni kaaluma ja ette valmistama ettepanekut meetmete võtmiseks, mis käsitleksid härra Mugabet, kes kasutab jätkuvalt vägivalda ja eirab täielikult märtsis toimunud valimiste tulemusi. Praegusel hetkel oleme me tegelikult võimetud ja meie ainsaks tööriistaks on jäänud sõnad. Soovitan mõelda sammudele, mida on vaja astuda tema kohtu ette toomiseks, nii et Zimbabwe saaks jälle valitseda rahu ja et selle elanikel oleks tegelik võimalus nautida kodanikuõigusi, milleks neil õigus on.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Härra juhataja, Zimbabwe vajab rahvusvahelist abi ja meie toetust, kuid samuti peab ta ka ise reforme rakendama. EL, Aafrika Liit ja Lõuna-Aafrika Vabariik peaksid julgustama dialoogi valitseva partei ja opositsiooni vahel. Zimbabwe peab lõpuks hakkama demokraatlikult toimima ja määrama riiklikku ühtsust pooldava valitsuse. [...] ÜRO algatus, millega kehtestatakse Zimbabwele relvaembargo ja külmutatakse Mugabele kõige lähemal asuvate isikute varad. Koheselt tuleb astuda samme selleks, et toimida saaksid humanitaarorganisatsioonid. Üheks lahenduseks oleks, et toetust osutaksid kõige enam hädas olevatele piirkondadele valitsusvälised organisatsioonid.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Härra juhataja, Mugabe ei kuula, mida talle räägitakse, ja see on tragöödia, sest kui ta seda teeks, toimiks ta õigesti ja lepiks märtsis toimunud valimiste tulemustega. Minu arvates oli üks kõige häbiväärsemaid asju see, et Mugabe osales maailma toidu tippkohtumisel, kus tal lubati uhkustada, kuigi tegelikult on ta ise oma riigis ja mandril põhjustanud ühe maailma suurima toiduainetega kindlustamatuse kriisi.

Eelmisel nädalal rääkisin ma Brüsselis toimunud konverentsil ühe Zimbabwe talunikuga ja kahju, mida Mugabe on põhjustanud toiduainete tootmisele selles riigis, on kohutav. Keegi teine ütles, et on kohutav, et riik võib olla hambuni relvastatud samas kui selle elanikud kannatavad nälja, vägivalda, hirmutamise ja piinamise käes.

Lõuna-Aafrika peab rohkem ära tegema. Terve manner peab oma hukkamõistus olema tugev ja me peame neid innustama ja veenma, et nii toimida on õige, sest meie inimesed vaatavad meie suunas, et meie võtaksime midagi konkreetset ette selles äärmiselt õõvastavas olukorras.

Luís Queiró (PPE-DE). - (PT) See, mis hetkel Zimbabwe toimub, on väljakutse meie südametunnistusele ja tegutsemisvõimele. Ühes küljes on valitsus, kes kasutab vägivalda omaenda inimeste vastu, kes põhjustab kannatusi ja on kasu saanud teiste Aafrika diktatuuride ja autokraatiate salaseptsustest. Teises küljes on jõud, mille eesmärgiks on rahu teel saavutada demokraatia ja inimõiguste austamine: Zimbabwe elanikud, rahvusvaheline üldsus ja muidugi EL.

Nagu siin juba mainiti, võiks EL kasutada oma diplomaatilist võimu, rakendada sanktsioone, keelduda viisade väljastamisest, avaldada survet regionaalsetele võimudele ja toetada demokraatia ja inimõiguste kaitsjaid. Mida saame ette võtta meie siin Euroopa Parlamendis? Me saame homme toetada oma resolutsiooni ja soovitada, et komisjon ja nõukogu võtaksid need algatused, kuid me saame teha rohkemgi. Me saame ka tõestada, et meie tegevus on kooskõlas meie sõnadega ja anda opositsiooni juhile Morgan Tsvangiraille

Sahharovi auhinna. Esitame selle väljakutse oma kolleegidele. Sel moel on meil võimalus autasustada võitlust ja samaaegselt toetada demokraatlikku ja rahumeelset võitu.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, volinik, härra Michel, daamid ja härrad, arutelu on olnud täiesti selgesõnaline ja sellised on ka järeldused, mida me selle põhjal tegema peame. Inimesed on kõnelnud karmilt ja nii see peabki olema, sest EL saab leppida vaid ühe lahendusega ja selleks on, et Zimbabwe rahva tahet, mida nad avaldasid valimiste esimeses voorus, tuleb austada ning just nende valimiste tulemused peaksid olema aluseks kõikidele lahendustele.

Koos komisjoniga uurime me olukorda Zimbabwes järgmisel nõukogu istungil 22. juulil. Me võtame arvesse väljendatud seisukohti ja ettepanekuid, mida ei ole tehtud Prantsusmaale, härra Van Orden, vaid Euroopa Liidu Nõukogu eesistujale, kuna Prantsusmaa ise ei oma võimu Prantsusmaana, vaid omab volitusi, mis talle on selles kontekstis pandud ELi poolt – sealhulgas võtame arvesse ka teie ettepanekut, et nõukogu peaks Genfis kokku kutsuma inimõiguste nõukogu eriistungi, eeldusel muidugi, et seda on võimalik teha.

Me toimime oma vahendustegevuse jätkamisel härra Micheli soovitude kohaselt, mis on alati mõistlikud ja tuginevad kogemustele. Usun, et kui asi puutub nimetatud tegevusse, ei saa me nõuda enam, kui härra Tsvangirai ise härra Michelile nende kohtumisel soovitas ja ma leian, et peaksime võtma just sellise seisukoha.

EL, nõukogu ja komisjon peavad pidama sidet asjaga seotud osapooltega, nimelt SADC, Aafrika Liidu ja Lõuna-Aafrikaga – ja ma tahaksin veel kord tervitada täna siin meie seas viibivat Lõuna-Aafrika delegatsiooni – ja muidugi peame me nõukogu poolt tehtavas töös arvesse võtma ka resolutsiooni, mille osas parlament homme hääletab.

Rohkem ei ole mul midagi lisada ja tahtmata tema aega raisata teen ma ruumi härra Micheli kogemustele ja sõnaosavusele.

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, teen väga lühidalt. Härra Jouyet ja teised kõnelejad ütlesid juba kõik.

Loomulikult saan ma vaid igati toetada kõiki väljendatud seisukohti, iseäranis härra Van Ordeni ja proua Kinnocki omi, kuid samas tahaksin lisada, et komisjoni volitused puudutavad eelkõige muidugi diplomaatiat, kuid võimalik, et ka ettevalmistusi selleks, milliseid samme me astuma peame, kui – ja seda soovime me ilmselgelt kõigest südamest ja üritame saavutada kõigi olemasolevate vahendite abil – vahendamisprotsessi abil peaks õnnestuma härra Tsvangirai juhitud valitsuse moodustamine.

Seega olen igati nõus härra Van Ordeni, proua Kinnocki ja kõigi teiste sõnavõtjate, proua Halli, härra Hutchinsoni ja härra Gahleri – loodetavasti ei unustanud ma kedagi – seisukohtadega. Jään eriarvamusele vaid ühes punktis. Te teate, et mul on kombeks otsekohelelt kõneleda. Ma ei ole nõus sellega, et me mõistame hukka eesistuja Portugali selle ees, et ta organiseeris Lissabonis tippkohtumise, mida oli aastaid oodatud ja mille toimumist takistas Zimbabwe küsimus.

Seda ELi ja Aafrika tippkohtumist oli juba ammu vaja ja oli viimane aeg samme astuda. Teame väga hästi, et härra Mugabe kohalviibimise põhjustas Aafrika Liidu soov mitte lasta teisel osapoolel, s.o ELil, end piirata valiku suhtes, keda kutsuda ja keda mitte. Seega usun, et selline kriitika ei ole õiglane.

Lisaks tahaksin toonitada seda iseäranis keerulist olukorda, milles on Lõuna-Aafrika. Lõuna-Aafrika positsioonil ei ole tema jaoks liikumine lihtsam kui president Thabo Mbeki jaoks vahendaja mängimine. Kõik teavad väga hästi, et hetkel on Lõuna-Aafrika esimene riik, kes tunnetab Zimbabwe kriisi mõjusid – või õigemini näeb selle kriisi lahendamisel läbikukkumist. Tahaksin teid seega paluda, et püüaksite vaadelda olukorda Lõuna-Aafrika raskuste seisukohast. Samuti usun ma, et Lõuna-Aafrika toimib vahendamisel nii kohusetundlikult, kui peab.

Loomulikult jagan ma kõigi sõnavõtjate seisukohta, et vahendusprotsessi tuleks laiendada mitte üksnes Lõuna-Aafrika olukorra lihtsustamiseks, vaid ka selleks, et anda erinevatele osapooltele kriisi lahendamisel olukorrast tasakaalustatum ülevaade.

Lõpetuseks ütlen vastuseks ühele küsimusele, et hetkel valmistame me ette tegelikku „arengu- ja humanitaarpaketti“ tagamaks, et kui härra Tsvangirai võimule pääseb, oleks tal olemas kohene toetus, andmaks Zimbabwe elanikele koheselt põhjust uskuda valitsuse vahetumisse ja ehk ka selleks, et kohalikul tasandil õhutada lootust režiimi muutumiseks, seda kohaliku arvamuse ja avaliku arvamuse toel ja muidugi aktiivselt kaasatud rahvusvahelise üldsuse toel.

Tahaksin vaid teha veel ühe märkuse Aafrika Liidu osas. Sooviksin näha pisut enam mõistmist. Milles seisneb Aafrika Liidu probleem? Nagu ma juba ütlesin, on Aafrika Liidu probleemiks see, et liit peab hakkama saama kahe erineva arvamusega. Üks neist kritiseerib vägagi Zimbabwet ja selle tegelikku presidenti, ja seda avalikult, ning teise arvamuse kohaselt on vaja suuremat paindlikkust, arvatakse, et sanktsioonid on kasutud ja et sanktsioone ei peakski olema. Seega ei ole Aafrika Liidus just lihtne ühtsust saavutada. Me peame seda tunnistama ja seepärast peame ka tõlgendama Aafrika Liidu kohtumiste järeldusi sellest vaatenurgast.

Tahaksin aga öelda, et minuni jõudnud teave paneb mind lootma, et hetkel tehakse ühtsuse saavutamisel edusamme ja Aafrika Liit saab teha kasulikke ja tõhusaid ettepanekuid selles osas, kuidas tulla välja sellest kriisist, mis on ilmselgelt kahetsusväärne ja mis tõeliselt solvab kõiki, kes Aafrikas pooldavad demokraatiat ja aitavad kaasa selle edule.

Juhataja. – Minuni on jõudnud kaks resolutsiooni eelnõud⁽²⁾, mis on esitatud kooskõlas artikli 103 lõikega 2.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 10. juulil 2008.

Kirjalikud avaldused (artikkel 142)

Colm Burke (PPE-DE), kirjalikult. – Hiljutised valimised Zimbabwes kujutasid endast teesklust, kus Mugabe oli ainus lõppkandidaat, olles hirmutanud Tsvangiraid ja teisi MDC liikmeid loobuma. Nüüd tuleks selles riigis korraldada uued presidendivalimised, takistades kindlameelselt riigi soositavat vägivalda, hirmutamist ja mõrvamist.

Tervitan eile Jaapanis G8 tippkohtumisel vastu võetud otsust rakendada Zimbabwe valitsuse liikmete suhtes finants- ja muud sanktsioone. On märkimisväärne, et selles küsimuses valitses konsensus, isegi Venemaa poolt, Mugabe režiimi tugeva hukkamõistmise osas. Tõenäoline näib ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon, mille kohaselt Zimbabwe ohustab nüüd rahvusvahelist rahu ja julgeolekut. Kutsun Hiinat üles eelseisval nädalal mitte takistama seda olulist tegevust.

Mul on kahju, et Aafrika Liit ei tee piisavalt palju ära Mugabe isoleerimiseks, kuna ma usun, et see liit koos Lõuna-Aafrika arengukogukonna ja üleaafrikalise parlamendiga on võtmefoorumid, millele tuleks ülesandeks teha sellised despoodi kõrvaldamine. Zimbabwe valitsuse poolt hetkel toime pandud inimõiguste rikkumised lähenevad inimsusevastastele kuritegudele ja ma leian, et ÜRO Julgeolekunõukogu peaks seega samuti lähitulevikus kaaluma selle valitsuse liikmete saatmist rahvusvahelise kriminaalkohtu ette.

James Nicholson (PPE-DE), kirjalikult. – Zimbabwe hiljutised valimised olid täiesti ebaseaduslikud ja mittedemokraatlikud, põhjustades rahvusvahelise kogukonna ulatuslikku kriitikat ja hukkamõistu.

Kuigi olukord Zimbabwes on juba mõnda aega muret valmistanud, on nende valimiste tagajärjed ja tõendid jõhkrast riigi soositud vägivaldast opositsioonis oleva Tsvangirai MDC partei suhtes viinud kriisi täiesti uuele tasandile.

Zimbabwe on nüüd äärmiselt tõsisel olukorras. Lisaks poliitilisele kriisile on aastatepikkune Mugabe režiimi väärjuhtimine hukutanud riigi majanduse ja muutnud selle valuuta pea väärtusetuks. Nii meeste kui naiste oodatav eluiga on vähem kui 40 aastat ja hiljutised sündmused on sundinud paljusid inimesi riigist lahkuma ja naaberriikides varjupaika otsima, ja see avaldab survet kogu piirkonna stabiilsusele.

Tervitan seda resolutsiooni, mis toonitab, et EL lükkas üksmeelselt tagasi Zimbabwe hiljutiste valimiste tulemused nende mittedemokraatliku ja ebaseadusliku olemuse tõttu. Resolutsioon mõistab ka igati hukka poliitilise vägivalda kasutamise Mugabe režiimi poolt ja nõuab sanktsioone rakendamist nende suhtes, kes seda nii Zimbabwes kui sellest väljaspool toetavad.

17. Infotund (küsimused komisjonile)

Juhataja. – Järgmiseks päevakorrapunktiks on infotund (B6-0168/2008).

Komisjonile on esitatud järgmised küsimused.

---

(2) Vt protokoll.

Küsimus nr 43, mille esitas **Georgios Papastamkos** (H-0455/08)

Teema: Autotööstuse tulemuslikkus CO₂ heitkoguste osas

Kas komisjon on rahul Euroopa autotööstuse praeguse tegevusega süsinikdioksiidi heitkoguste ja kütuse tarbimise vähendamisel? Kas komisjon leiab, et tema algatus uuesti läbi vaadata direktiiv, milles käsitletakse kütusesäästuga ja süsinikdioksiidi heitkogustega seotud andmete tarbijale kättesaadavust autode suhtes (1999/94/E⁽³⁾), tunnistab kehtiva ühenduse autotööstust reguleeriva raamistiku ebaefektiivsust?

Stavros Dimas, komisjoni liige. – (EL) Härra juhataja, küsimus on selles, kas komisjon usub, et CO₂ heitkoguste vähendamine Euroopa autotööstuse poolt on olnud rahuldav.

Vastus on „ei“ ja sellepärast oleme me teinud ettepaneku heitkoguste kohustuslikuks vähendamiseks aastaks 2012.

Küsimuse teine pool puudutab asjaolu, kas algatus autode sildistamise direktiivi läbivaatamiseks viitab kehtiva ühenduse autotööstust reguleeriva raamistiku ebaefektiivsusele. Vastus on „jah“ ja seepärast me soovimegi direktiivi uuesti läbi vaadata.

Võiksin piirduda nende kahe lihtsa vastusega, kuid tahaksin pisut selgitada.

Oleme teinud ettepaneku saavutada aastaks 2012 CO₂ kohustuslikuks piirmääraks 120 g, nagu sätestatakse CO₂ ja autode strateegias. See saab teoks täiustuste kaudu automootorite tehnoloogias, vähendades näitajat 130 grammini kilomeetri kohta ja hiljem teiste tehnoloogiate abil 120 grammini kilomeetri kohta.

Peaksin mainima, et autotootjate ja Euroopa autotööstuse, samuti Jaapani ja Korea tööstuste vahel sõlmiti vabatahtlik kokkulepe, mille kohaselt autod ei tohi eraldada enam kui 140 g CO₂ kilomeetri kohta aastaks 2008. Kahjuks seda eesmärki ei täidetud: 2006. aastal olid heitkogused 160 g ja viimaste andmete kohaselt 2007. a 159 g. Edasiminekuks vaid ühe grammi võrra ei ole loomulikult kaugeltki rahuldav.

Me loodame, et kaasotsustamismenetluse käigus kiidavad parlament ja nõukogu heaks komisjoni ettepaneku, nii et meil saavad olema vähem energiat ja vähem kütust tarbivad ja vähem CO₂ õhkupaiskavad autod. Vähem energiat ja kütust tarbides on tarbijatel võimalus oluliselt säästa, eriti praeguseid kütusehindu vaadates.

Mis puutub sildistamisse ja tarbijatele edastatavat teavet, siis käesoleva aasta lõpuks teeme me ettepaneku selle kohta, kuidas tarbijatele edastada asjakohast teavet.

Pea mainima, et Euroopa Parlament on antud küsimuses vastu võtnud resolutsiooni. Mõned selle punktid on väga positiivsed, aga on teisi, millega ma nõus ei ole: näiteks punkt, mille kohaselt peaksime me autode puhul toimima tubakareklaami eeskujul. Tegemist on kahe erineva teemaga ja seega ei järgi me reklaamides edastatavat teavet käsitlevat kohustuslikku osa.

Tarbijate teavitamiseks on muidki viise, arvestades, et auto ostmisel lähevad nad edasimüüja juurde ja saavad seal brošüüride ja siltide kaudu teavet CO₂ heitkoguste ja kütusetarbimise kohta.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Härra juhataja, volinik, G8 liikmed teevad ettepaneku vähendada CO₂ heitkoguseid 50% võrra aastaks 2050. Näib aga, et edasijõudnud ja kiiresti arenevad riigid aga (nimelt Hiina, India, Brasiilia, Mehhiko ja Lõuna-Aafrika) ei vasta nimetatud ettepanekule.

Kas te usute, et see seisukoht mõjutab läbirääkimisi Kyoto-järgsel perioodil? Millised on olulise tähtsusega läbirääkimiste väljavaated Kyoto-järgsel perioodil pärast seda G8 ettepanekut?

Stavros Dimas, komisjoni liige. – (EL) Härra Papastamkos esitatud küsimus ei ole muidugi üldse seotud esimese, autosid puudutava küsimusega, millest me rääkisime, aga see on siiski väga oluline ja õigeaegne, arvestades eile ja täna G8 kohtumistel peetud arutelu ja vastuvõetud otsust.

On positiivne, et kaheksast maailma suurimast majandusest koosnev G8 on kokku leppinud CO₂ heitkoguste vähendamises 50% aastaks 2050. Muidugi, nagu ma juba enne mainisin, on tegemist vaid pooliku sammuga, sest ei sõlmitud kokkulepet vahe-eesmärkide osas aastaks 2020, mis oleks olnud vajalik rahvusvahelise kokkuleppe jaoks, mis aitaks tõhusalt võidelda kliimamuutuste vastu.

(3) EÜT L 12, 18.1.2000, lk 16.

Leian, et suurte riikide, suurte majanduste nagu Hiina ja India, arendamise küsimusega on samuti tegeldud ja selle üle arutletud; muidugi on tõhusaks kliimamuutuste vastaseks võitluseks vaja nende riikide osalust, näiteks meetmete kaudu, mis vähendaksid CO₂ heitkoguste suurenemist, mis on alati kooskõlas ÜRO ühiste, kuid eristatud kohustuste põhimõttega.

Usun, et kokkulepped saavutatakse nii pikaajalise eesmärgi osas, kus valitseb üldine konsensus, kui keskmise pikkusega tähtajaga eesmärkide osas, arvestades, et need kokkulepped on olulised soovitud tulemuste saavutamiseks 2009. aastal Kopenhaagenis.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Volinik, tahan uuesti rääkida autodest. Ajal, mil see 120 g eesmärk seati, tekkis mitu küsimust sellega seoses, mil määral seda 120 g tuleks vaadelda keskmisena kogu tööstuse ja sarnaste meetmete suhtes.

Kas need küsimused on lahendatud või võime me loota nende õigeaegset lahendamist, et tööstus saaks tõepoolest reageerida, kui seda on vaja teha antud lühikese aja jooksul?

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Tahaksin teada, kas poleks mõistlikum pakkuda stiimuleid vanade autode turult eemaldamiseks, kuna need tarbivad kõige rohkem kütust ja nende CO₂ heitkogused on kõige suuremad. Kas te kaaluksite siinkohal stiimulite süsteemi?

Stavros Dimas, komisjoni liige. – On väga huvitav, et fiskaalstiimulite küsimust rõhutati G8 järeldustes. ELis võiksid fiskaalstiimulid olla väga olulised puhtamate autode ostmise soodustamisel. Mõned riigid juba rakendavad selliseid meetmeid – viimase näitena Prantsusmaa, ja need näivad olevat oodatust edukamad.

Me oleme kõik positiivsed selles suhtes, kas tööstus suudab 120 g eesmärgi saavutada aastaks 2012. Tuleb toonitada, et riigid on sellest eesmärgist teadnud alates 1995. aastast, ning nad sõlmisid vabatahtliku kokkuleppe saavutada aastaks 2008 eesmärk 140 grammi kilomeetri kohta. Igatahes näitavad meie mõjuhindamine ja tööstuse poolt esitatud taotluseelarved, et need eesmärgid saavutatakse õigeaegselt.

Kingi raport, mis on Ühendkuningriigi transpordiministeeriumi jaoks teostatud väga oluline ja huvitav uurimus, teeb üsna selgeks, et tehnoloogiliselt ja majanduslikult on võimalik see eesmärk aastaks 2012 saavutada. Muidugi tuleb arvesse võtta tööstuse muresid ja iga konkreetse autotööstuse probleeme. Igatahes on Euroopa Parlamendi ja nõukogu ülesandeks jõuda lahendusteni, mis aitaksid saavutada meie keskkonnaalase eesmärgi ja soodustaksid ka Euroopa autotööstuse konkurentsivõimet. Arvame, et see ettepanek annab stiimuleid autotööstusele ja see saab esimesena tegutseja eelise, ning et Euroopa tarbijad säästavad palju, kulutades vähem energiale, eriti tänaseid väga kõrgeid naftahindu vaadates.

Juhataja. – Küsimus nr 44, mille esitas **Johan Van Hecke** (H-0470/08)

Teema: Biokütuste poliitika

Volinik on varem väitnud, et EL peab uuesti üle vaatama oma prioriteetid biokütuste osas, kui need osutavad ebasoodsat mõju toiduainetega varustamisele vaestes riikides. Aga sama kolleegi, Mariann Fischer Boeli sõnul ei ole biokütuste poliitika mõju toiduainete hindadele märkimisväärne.

ÜRO eriraportööri Jean Ziegleri sõnul aga on biokütuste ulatuslik tootmine inimsusevastane kuritegu, pidades silmas selle mõju toiduainete hindadele maailmas. FAO väidab samuti, et biokütuste kiire tõus on oluliselt suurendanud mitme põllukultuuri hinda, soodustades nii praegust toiduainekriisi.

OECD sõnul tõusevad taluhinnad järgmistel aastatel veelgi. Millal saab volinikule selgeks, kas kahjustav mõju on olemas või ei? Kas komisjon kavatseb seda uurida ja kui jah, siis millal saab volinik esitada hinnangu?

Mariann Fischer Boel, komisjoni liige. – EL on kokku leppinud taastuvkütuste 10% sihtmärgi saavutamise osas transpordisektoris ja seda aastaks 2020. Leian, et on oluline, et me räägiksime „taastuvatest allikatest“, sest tegemist ei ole ainult biokütustega – me ei pea silmas ainult etanooli või biodiisli. Siia alla kuuluvad ka elektriautod, nii peame siin vahet tegema.

Arvan, et peame ütlema, et nii pika edumaa tõttu on ebatõenäoline, et see võib avaldada mõju hinnatasemele, mida me täna näeme. Meie arvutuste kohaselt võib see aastaks 2020 kaasa tuua teravilja hinna suurenemise 3 kuni 6% ulatuses, rapsiseemne hinna suurenemise 8 kuni 10% ulatuses ja päevaliliseemnete hinna suurenemise 15% ulatuses võrreldes 2006. a hindadega, eeldades, et 30% tuleb teise põlvkonna biokütustest.

Näen parlamendiliikmete seas mõningasi kõhkclusi. Üks austatud kolleegidest ei ole minuga nõus, kuid ma arvan, et te peate arvesse võtma asjaolu, et toiduainete hinna suurenemine on hetkel päris palju tingitud

nafta kõrgest hinnast. Oleme näinud paljusid OECD prognoose ja mõjuhindamisi ja neist viimases öeldakse selgelt, et nafta hinna prognoosimine 1 30 euroks barreli kohta tähendab põllukultuuride hinna suurenemist 9–13% võrra. Nii on see seotud naftahinna tõusuga ja mitte aruteluga taastuvate energiaallikate küsimuses.

Minu arvates on samuti selge, et mõju piiratakse teise põlvkonna biokütuste kasutamisega, mida me loodetavasti näeme ja mida meie poliitikad soodustavad.

Teise põlvkonna biokütuseid toodetakse muudest lähteainetest kui toiduks kasutatavad kultuurid ja neid võib toota mitte ainult selleks mõeldud kultuuridest, vaid ka allikatest nagu ringlusse võetud taimeõli, loomarasv, metsatööstuse kõrvalsaadused, metsajäägid ja tahked jäätmed nagu kõrrelised heintaimed.

Käesoleva aasta 23. jaanuaril esitatud komisjoni ettepanekus, mis käsitleb direktiivi taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, tegi komisjon ettepaneku, et jälgib muu hulgas biomassi energiaks kasutamise seostatavaid kauba hinna muutusi ning võimalikke kaasnevaid positiivseid ja negatiivseid mõjusid toiduainetega kindlustamisele.

Lisaks teeb komisjon ettepaneku esitada iga kahe aasta tagant aruanne muu hulgas ka meie Euroopa biokütuste poliitika mõju kohta toiduainete kättesaadavusele eksportivates riikides, arengumaade elanike võimalusele nimetatud toiduaineid endale lubada ning samuti laiemate arenguküsimustes kohta.

Komisjon esitas oma seisukoha põhjuse hiljutise toiduainete hinnatõusu osas hiljutises teatises „Toimetulek toiduainete kerkivate hindade probleemiga: ELi tegevussuunad“.

Nii et arvestades praeguste hinnatrendide muutlikkust ja keerulisust jälgib komisjon hoolsalt hinnaarenguid nii ELis kui rahvusvaheliselt ja esitab aasta lõpus aruande olukorra arengu kohta.

Nagu teatistes mainitud, kuigi nõudlust põllumajandustoodete järele mõjutab samuti biokütuste turg, viitavad komisjoni analüüsid sellele, et Euroopa biokütuse tootmine avaldab hetkel vähe mõju praegustele globaalsetele toiduainete hindadele.

Johan Van Hecke (ALDE). - (NL) Aitäh volinikule vastuse eest. Poolteist aastat tagasi peeti biokütuseid veel umeravimiks globaalse soojenemise vastu võitlemisel. Nüüd hakatakse neid maha tegema ja ma märkan, et komisjon pooldab eelmisel nädalavahetusel asetleidnud energiaministrite kannapööret – kuigi komisjon seda kahtlemata eitab.

Minu küsimus on järgmine: volinik on meid siin numbritega üle külvanud, kas komisjon nõustub Maailmapanga uuringuga, mille kohaselt 75% biokütustest vastutavad 75% toiduainete tõusu eest kõikjal maailmas. FAO jõuab sarnasele järeldusele ja ÜRO eriraportöör härra Ziegler räägib biokütuste massilisest tootmisest kui inimsusevastasest kuriteost.

Kas proua Fischer jagab Maailmapanga, FAO ja ÜRO seisukohta?

Mariann Fischer Boel, komisjoni liige. – Esitaks arvan, et me kõik näeme, et taastuvad energiaallikad ja biokütused on viimasel ajal olnud patuoinaks, mida süüdistatakse hindade tõusust põllumajandustoodete sektoris. Hinnatõusuks on selgelt hoopis teised põhjused. Ebasoodsad ilmastikutingimused, mida me maailmas näinud oleme, on seda oluliselt mõjutanud – peaaeg neli korda enam kui biokütused.

Teiseks oleme näinud suurt nõudlust Aasiast. Hiinas ja India hakatakse nüüd sööma liha, mis tähendab, et nad peavad importima palju rohkem teravilja kui varem.

Kolmandaks spekulatsioon: investorid liigutavad oma raha aktsiatest põllumajandustoodetesse, kulda ja hõbedasse. See on ilmne.

Mõned riigid on sulgenud oma piiri põllumajandustoodete ekspordile ja ka see on andnud oma panuse. USA-d vaadates on asjaolul, et ameeriklased on nüüd hakanud väga ulatuslikult kasutama maisi bioetanooli saamiseks, olnud suur mõju maisisektorile. Loomulikult mõjutab see maisi hinda maailmaturul. Aga Euroopas kasutame me vähem kui 1% oma tootmisalast taastuvate energiaallikate jaoks ja see ei saa mõjutada hinnataset, mida meie näeme.

Oluline on see, et me toodame nimetatud taastuvat energiat jätkusuutlikult ja et me kohaldame teatud kriteeriume erinevat tüüpi taastuvale energiale. Oleme selgelt öelnud, et CO₂ heitkoguste vähendamine 35% võrra on vähim ja et me oleme valmis edasi liikuma. Näiteks on mainitud 50% näitajana, mille võiks kehtestada aastaks 2015.

Mis puutub austatud kolleegi küsimust Maailmapanga uuringu kohta, ütlen kõigepealt, et seda ei ole veel avaldatud. Lekitatud on piraatkoopia. Seega on Maailmapangal raske kommenteerida millegi osas, mida ei ole veel avaldatudki. Aga ma pean ütlema, et mina isiklikult tahaksin näha Maailmapanga pühendumist ja kinnitust sellele, et nad lepivad kokku 75% osas. Ma ei usu, et 75% on näitaja, mida saaks kaitsta. See ei käsitlen isegi teravilja hindu, vaid toiduainete hindu. Kui te teate, et mõnikord saab toiduainete puhul – näiteks leiva puhul – ainult kuni 10% leiva väärtusest seostada nisuga, ei suuda ma ette kujutada, kuidas see 75% saab õige olla.

Oleksin väga rõõmus, kui saaksin Euroopa Parlamenti tulla antud teemal kõnelema, kui see raport on avalikuks tehtud ja meil on arutelule kindel alus ja mitte ainult ühes ajalehes ilmunud kuulujutud.

Jim Allister (NI) - Volinik, ma imetlen visadust, millega te peate kinni biokütuste vähesest mõjust toiduainete hindadele, aga mind huvitab, kaua te seda suudate. Nagu teile juba öeldi, ei ole teie arvamus üldse kooskõlas teiste maailma ekspertide omaga. Olete kuulnud FAO ja tundub, et ka Maailmapanga arvamus.

Väidate pidevalt, et ainult 1% meie toodangust läheb biokütustesse. See võib nii olla, kuid meie Euroopas sõltume väga sööda impordist Ameerikast – ja siit pärinebki mõju toiduainete hindadele. Komisjon peaks keskenduma vajadusele sellele vastu astuda ja võimalikult kiiresti liikuda teise või isegi kolmanda põlvkonna poole.

Glyn Ford (PSE) - Mulle näib, et kui vaidlus puudutab edumaad, siis pigem jäävad naftahinna, mitte biokütused, kõrvale kaubahindade tõusu põhjustamisest; kuid kas volinik innustab Maailmapanga tulemusi avaldama? Kas ta kirjutab neile ja ütleb, et me kõik tahaksime näha selle raporti avaldamist, nii et me saaksime selle üle arutleda? Sellele tuginedes, kas komisjon ei leia, et me peaksime vahepeal soodustama moratooriumi kõigile uutele biokütuse toodetele, mis ei põhine täielikult toiduainete ja toidu valmistamise mitesöödavatel kõrvalsaadustel?

Mariann Fischer Boel, komisjoni liige - Esmalt vastuseks härra Allisterile, kui me räägime ELi sõltuvusest sööda osas, on teil õigus, iseäranis sõltume me sojaubade impordist. Seepärast peame arutelusid, kas on võimalik leida lahendus GMO küsimusele, et vähendada imporditud sojaubade hinda. See on meie sealihattööstuse jaoks kindlasti kõige olulisem põllukultuur.

Lootsin, et mul õnnestub austatud liikmeid veenda selles, et me teeme tegelikult üsna palju, et soodustada ja investeerida teise põlvkonna biokütustesse; sest ma olen teie kõigiga nõus, et esimene põlvkond ei ole pikaajaline lahendus. Aga teise põlvkonnani jõudmiseks on vaja esimest. Kui me saadame nüüd välja selge sõnumi, et me ei pea enam kinni oma 10% sihtmärgist, siis olen ma kindel, et kõik investeeringud ELis kaovad ja liiguvad Lõuna-Ameerikasse ning me sõltume kogu oma biokütuse impordimisest Brasiilias toodetud suhkruroost. Siis oleks meie sõltumatust – nagu me seda näha tahaksime – palju raskem saavutada.

Maailmapanga veel avaldamata raporti osas – ma eeldan, et me oleme ühel nõul, et seda ei ole avaldatud, vaid lekitatud – saime me täna hommikul kokkusattumuse läbi pressiteate 75% kohta, Maailmapanga peaökonomist oli minu kabinetis ja ei suutnud seda 75% kinnitada.

Seega olen ma veendunud, et me tuleme selle teema juurde tagasi ja nagu ma varem ütlesin, oleksin ma väga rõõmus, kui saaksin sellest rääkida avaldatud raportile tuginedes.

Juhataja - Küsimus nr 45, mille esitas **Paulo Casaca (H-0479/08)**

Teema: ÜRO suhtes toimepandud rünnaku teostaja hukkamine

6. juuni e-uudiskirja „Hands off Cain“ nr 107 kohaselt kinnitas ÜRO kohtunike ja advokaatide sõltumatuse eriraportöör Leandro Despouy ÜRO veendumust, et Iraagi võimude poolt toime pandud Awraz Abdel Aziz Mahmoud Sa'eedi hukkamine ÜRO Bagdadi peakorterit ründamise eest augustis 2003 – kus sai teiste seas surma ÜRO eriesindaja Iraagis Sérgio Vieira de Mello – ei võimaldanud rahvusvahelisel kogukonnal teada saada, kes olid olnud kuriteo tegelikud toimepanijad.

Milliseid samme astus komisjon ELi üldise vastuseisu sõnastamiseks surmanuhtluse küsimuses?

Milliseid meetmeid kavatseb komisjon võtta, et täpsustada kiirust, millega Awraz Abdel Aziz Mahmoud Sa'eed hukati, vaatamata ÜRO esitatud konkreetsetele palvetele, kes tahtis seaduslikult välja selgitada ÜRO vastu teostatud rünnaku tagamaid ja selle organiseerijate isikud?

Vladimír Špidla, komisjoni liige - (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, koos liikmesriikidega on Euroopa Komisjon üks maailma tähtsamaid institutsionaalseid tegutsejaid ja surmanuhtluse vastase võitluse toetaja.

Komisjoni tegevus selles küsimuses on inimõigusi käsitlevate välispoliitikate eesotsas. Kolmandaid riike ja surmanuhtlust käsitleva ELi poliitika üldpõhimõtted, mis võeti vastu 1998. a ja vaadati uuesti läbi 2008. a, sätestavad kriteeriumid demarši kehtestamiseks ja määratlevad kasutatavad standardid. Surmanuhtluse keelustamine on üks peamisi temaatilisi prioriteete abi osutamisel Euroopa demokraatia ja inimõiguste instrumendi raamistikus. 1994. aastast on komisjon kõikjal maailmas rahastanud umbes 30 projekti, mille rahaline koguväärtus on umbkaudu 15 miljonit eurot. Volinik Ferrero-Waldner väljendas kategooriliselt oma vastuseisu surmanuhtlusele, kas siis tegelikult rakendatavale või õigusaktides kehtestatud, avalikus deklaratsioonis 10. oktoobril 2007 surmanuhtluse vastase maailma päeva puhul ja ka teistel puhkudel.

Juhtum, mida mainitakse selles antud täiskogu liikme kirjutatud kirjas, on komisjonile teada. Iraak on üks riikidest, kellele Euroopa Komisjon sageli saadab demarše surmanuhtluse kasutamise kohta. Sel konkreetsel puhul saadeti demarš juunis 2007. Nii EL kui komisjon on korduvalt kutsunud Iraagi valitsust ja Iraagi Ülemkohust üles surmanuhtlust keelustama ja leevendama kõiki vastuvõetud, kuid veel mitte täideviidud surmamõistvaid otsuseid. Lisaks on nad kutsunud Iraagi valitsust üles koheselt kehtestama moratooriumi kõigile hukkamistele. Ei ole vaja vist öelda, et 19. augustil 2003 ÜRO peakorterile tehtud pommirünnaku puhul oleks selline moratoorium teinud võimalikuks ellu viia kõigi isikute üksikasjaliku ülekuulamise, kes oleks saanud anda võimalikku tunnistust tagamaks, et ükski kurjategija ei jääks karistamata. Muidugi paneb komisjoni muretsema kiirus, millega antud juhul tegutseti. Meie peamiseks eesmärgiks on aga toetada surmanuhtluse üldist keelustamist. Komisjon jätkab koostöö tegemist ELi liikmesriikidega ja püüab väljendada meie seisukohta ja rahulolematust Iraagiga.

Paulo Casaca (PSE). – (PT) Siin tõstatatud küsimus seisneb aga selles, et Iraagi valitsus takistas Sérgio Vieira de Melo mõrva uurimist samal moel nagu teistelgi puhkudel. Siin minu käes on koopia hiljuti avaldatud ajakirjast, milles esineb Zenaib Ahmed. Olen selle isiku kutsunud Euroopa Parlamenti rääkima Iraagi haiglates ainuüksi etnilistel põhjustel toimepandud massilistest hukkamistest.

Selle olukorra valguses, mis on palju hullem kui olukord Balkanimaade lääneosas, tahan ma teada, millal rahvusvaheline ja üldsus ja Euroopa Komisjon nõuavad, et rahvusvaheline kohus uuriks ja mõistaks kohut kümnete või sadade tuhandete inimeste tapmise üle Iraagis.

Vladimír Špidla. – (CS) Härra Casaca, muidugi uurivad Euroopa Komisjon ja EL üldiselt kõiki olemasolevaid võimalusi, nii et me saaksime tugevdada oma suutlikkust järk-järgult piirata ja elimineerida surmanuhtluse kasutamine, eriti piirkondades, kus seda kõige sagedamini rakendatakse ja nende hulka kuulub muidugi ka Iraak.

Juhataja. – Küsimus nr 46, mille esitas **Claude Moraes** (H-0427/08)

Teema: Antidiskrimineerimise horisontaalne direktiiv

Euroopa Komisjon teatas, et sel kevadel võetakse kasutusele uus horisontaalne direktiiv, mis keelustab diskrimineerimise.

Millised on viimased edusammud selle direktiivi reguleerimisala osas? Kas me näeme kaugeleulatuvat antidiskrimineerimise direktiivi, mis hõlmab KÕIKI Amsterdami lepingud artikli 13 allesjäänud aluseid – nimelt vanust, puuet, usutunnistust või veendumusi ja seksuaalset sättumust, nagu seda pooldab Euroopa Parlamendi enamus?

Kui mitte, siis kas Euroopa Komisjon võiks tuua oma põhjendused ja anda ülevaate oma tegevuskavast eelseisvateks kuudeks?

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, eelmisel nädalal võttis komisjon vastu direktiivi ettepaneku, millega sätestatakse vanuse, puude, seksuaalse sättumuse ja usutunnistuse või veendumuste põhjal toimuva diskrimineerimise kaitse töökohast väljaspool. Nimetatud alustel diskrimineerimist töökohas käsitletakse juba direktiivis 2000/78/EÜ. Sel moel oleme me täitnud endale teie ees oma ametiaja algul võetud kohustuse. Oleme vastanud teie korduvatele üleskutsutele sellise ettepaneku suhtes, mida viimati avaldati mais toimunud osaistungjärgul. See direktiivi ettepanek tugineb põhimõtetele, mille liikmesriigid on juba vastu võtnud kehtivate direktiivides. Näiteks sisaldab see sätteid, millega tagatakse diskrimineeritud inimeste kaitse ja käsitletakse ahistamise ja ohvristamisega, aga samuti sätteid, mis käsitlevad võrdväarsuse ametite rajamist. Nagu ma juba ennist mainisin, tagab direktiivi ettepanek kaitse diskrimineerimise eest nelja peamise diskrimineerimise põhjuse osas, kuid kõigile neljale võrdse tähtsuse omistamine ei tähenda nagu oleksid nimetatud tüüpi diskrimineerimist käsitlevad sätted võrdväärsed.

Direktiivi ettepanek võtab seega arvesse iga diskrimineerimise põhjuse iseärasusi, nii et direktiiv oleks võimalikult tõhus. Konkreetselt öeldes muudab see võimalikuks, kontekstist olenevalt, vanuse arvesse võtmise ning vanuse ja puude küsimuse kaalumise kindlustus- ja pangandussektoris, kui see on kohane ja põhjendatud, ja ma rõhutan sõnu kohane ja põhjendatud. See ei pruugi kunagi tähendada vanemate või puuetega inimeste tahtliku tõrjumist nimetatud sektoritest. Puuetega inimeste puhul on võrdse kohtlemise põhimõtte positiivne kohustus, mis tagab üldise juurdepääsu puuetega inimestele ja rakendab eraldiseisvatel juhtudel kohaseid täpsustusi. Sellised meetmed ei ole ebarproportsionaalseks koormaks. Direktiivi ettepanekus väidetakse selgelt, et arvesse võetakse organisatsiooni suurust, olemust ja vahendeid, prognoositavat kulu, kaupade ja teenuste eluiga ning võimalikke kasutegureid puuetega inimestele. Ettepanek on oluline samm suure augu sulgemise suunas mittediskrimineerivates õigusaktides.

Loomulikult taipame me, et kaitse soolistel alustel diskrimineerimise eest töökohas ei ole veel nii tugev kui kaitse rassilistel alustel diskrimineerimise eest. Seda seepärast, et direktiiv 2004/113/EÜ ei hõlma haridusvaldkonda, nagu näha selle ettepaneku põhjenduses. Meie arvates oleks liialt enneaegne esitada muudatusi antud direktiivi osas, kuna selle rakendamise periood lõppes alles hiljuti. Kui me aga koostame rakendamisaruanne aastal 2010, saame me vajadusel direktiivi osas muudatusi esitada.

Claude Moraes (PSE). - Volinik, see on näide mõne nädala eest esitatud küsimusest, mis sai väga õnnelikult positiivse vastuse 1. juulil teie teadaandega. Leian, et teile peaks selle komisjonis soodustamise eest ja Euroopa Parlamendi hääletuse kuulamise eest osaks saama isiklik tunnustus.

Palun vaid teil ja komisjonil säilitada oma visadus, nii et võrdväärse kohtlemise põhimõtte mõõndusi ja erandeid ei taotletaks suvalistel põhjustel: seda tuleb teha vajalikel põhjustel ja tõeliste subsidiaarsuspõhimõtete alusel, sest me oleme näinud pooliku tööhõivedirektiivi ja rassilise võrdõiguslikkuse direktiivi ülevõtmist ja me peame tagama, et see hea pakett saab liikmesriikides seaduseks.

Vladimír Špidla. - (CS) On ilmselge, et sellist kaugeleulatuvat ja ELi põhiväärtusi kaitsvat direktiivi vaadeldakse sageli erinevalt ja sellele avaldatakse sageli erinevatel põhjustel survet, et piirata selle tõhusust. Sellest täielikult teadlik olles koostas komisjon selle kompleksse ettepaneku, mida me oleme loomulikult edaspidi valmis kaitsma kõigi põhjendamatute väljakutsete osas.

Syed Kamall (PPE-DE). - Kas ma tohin paluda, et volinik kommenteeriks Briti ajalehtedes avaldatut? Nagu meedias avaldatud, ei hõlma antidiskrimineerimise õigusakt hetkel ilmselt pensioniea ületanud töötajaid ning pensionieas või vanemaid inimesi vallandatakse seaduslikult. Kas volinikul on plaane Briti valitsuse vanemaid töötajaid diskrimineeriva käitumisega tegelemise suhtes?

Vladimír Špidla. - (CS) Üldiselt kaitses direktiiv inimesi, kes kuuluvad tööjõu hulka neid ka diskrimineerimisest vanuse alusel. Ma ei saa teha konkreetseid märkusi Briti ajalehes ilmunu kohta, kuna nagu alati on asi seotud konkreetse juhtumi konkreetsete asjaoludega. Võin vaid täiesti kindlalt öelda, et selles osas ei tehta selle direktiivi suhtes mingeid erandeid, mille kohaselt kaitse ei laiene enam teatud ikka jõudnud inimestele.

President. - Küsimus nr 47, mille esitas **Brian Crowley (H-0433/08)**

Teema: Lisapensionid ja liikuvus ELis

Täna tähendab töö või riigi vahetamine mõnes liikmesriigis sageli tööpensioni hüvede kaotamist. „Pensionide ülekantavuse“ direktiiv (2005/0214(COD)), mille ettepanek esitatid oktoobris 2005 ja mida on nüüdseks muudetud, toob kaasa suurema paindlikkuse pensioniõiguste omandamisega seonduvates tingimustes ja nende omistamises (nagu erinevad kvalifikatsiooniperioodid enne kui töötajad õigused omandavad) ja mittetoimivate pensioniõiguste säilitamise (nagu näiteks aja jooksul väärtust kaotavad pensioniõigused), aga samuti parendab töötajate teavitamist selles osas, kuidas liikuvus võib mõjutada õigusi lisapensionile.

Kas komisjon võiks meile öelda, millal ta kavatses saavutada kokkuleppe selle direktiivi osas ning kas ta oskab esitada ajakava selle rakendamiseks, et tagada ELi kodanike vaba liikumine ELis, ilma et nad peaksid lisaks veel pensionide pärast muretsema?

Vladimír Špidla, komisjoni liige. - (CS) Alustuseks on mul hea meel selle olulise küsimuse tõstatamise üle ja ma tänan Euroopa Parlamenti püüdluste eest edu saavutamise eesmärgil. Loomulikult olen ma tänulik ka Sloveenia ja teiste eesistujate pingutustele kokkuleppe saavutamisel. Sellele vaatamata tekitab muret asjaolu, et kokkulepet ei ole siiani saavutatud. Seda seetõttu, et veel ei ole vastust leitud probleemi südamas asetseva lisapensioni kavade põhjustatud töötajate vaba liikumise teelt takistuste eemaldamise küsimusele. Täna on pidevalt muutuv maailmas on takistusteta töökoha vahetamine või õige, vajaliku kvalifikatsiooniga inimese

värbamine olulisem kui kunagi varem. Lisaks on tööjõu kohanemise võime, tööturu paindlikkuse ning sotsiaalkindlustussüsteemide kaasajastamise toetamine Lissaboni strateegia põhielementideks. On üsna ilmne, et kui me eeldame, et inimesed oleksid paindlikumad, peame tagama, et neid ei karistataks selle eest sotsiaalse turvalisuse võrgu kaotamisega.

Lisapensioni skeemide juhtum on tüüpiline näide Euroopa Komisjoni soositavast paindliku turvalisuse strateegiast. Komisjon on iseäranis püüdnud lahendada lisapensionide küsimust, kuid sellele vaatamata ei ole kahjuks veel kompromissi saavutatud. Arvestades öeldut ja võttes arvesse, kui oluline on see küsimus töötajate sotsiaalsete õiguste koha pealt, pensioniskeemide väljatöötamise seisukohast ja õige vastuse andmise seisukohast demograafilise vananemise küsimuses, on komisjon valmis jätkama ja ei puhka enne, kui leitakse kompromiss, mis saab aluseks üldisele lahendusele. Kuigi me ei ole veel selleni jõudnud (kuna see otsus peab olema ühehääline ja nõukogu ei ole veel üksmeelsele seisukohale jõudnud), jätkab komisjon tööd lisapensionide olukorra parendamise nimel.

Brian Crowley (UEN). - Tahaksin volinikku tänada vastuse eest. Volinik, te tõite esile kaks punkti, mis minu arvates on olulised selles äärmiselt keerukas küsimuses: esiteks paindliku turvalisuse idee ja teiseks Lissaboni kava veel ühe vabaduse – nimelt töötajate vaba liikumise – loomise kohta Euroopa Liidu ühisturul.

Paljuski ei luba takistatud juurdepääs pensionide liikuvusele inimestel võtta vastu paremini tasustatud töökohti teistes piirkondades, sest nad ei saa üle kanda pensioniõigust või isegi külmutada pensioniõigust oma koduriigis.

Nii et ehk oskate te soovitada meile selle sotsiaalpaketi osana, mida te hetkel esitate – ja mida paljud õigustatult tervitavad –, kus me saaksime vajutada õigeid nuppe tagamaks, et liikmesriigid – need, kes selle vastu on – meiega liituksid.

Vladimír Špidla. – (CS) Saan vaid öelda, et ainult mõne sõnaga analüüsis härra Crowley probleemi suurepäraselt. Jah, nii asjad ongi. See on ka põhjuseks, miks me jätkuvalt aktiivsed oleme. Komisjon ei pea seda küsimust lõpetatuks.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Volinik, te juhtisite õigusega tähelepanu antud probleemile ja asjaolule, et peamiseks põhjuseks, miks seda lahendada ei ole võimalik, on üksmeelsuse põhimõte, mille suhtes liikmesriigid järele ei anna. Mõnikord tuleb karmide klientidega karmilt käituda. Kas pole praegu tõesti viimane aeg, aruteluga siseturgude osas, tegelikult nimetada ja häbistada kõnealuseid liikmesriike tagamaks, et vähemalt mõned liikmesriigid muudavad meelt selle hukatusliku viisi osas, kuidas nad mõnikord minevikus käitunud on, ning muudavad oma lähenemisviisi?

Vladimír Špidla. – (CS) Teil on õigus: kõigi põhiliste poliitiliste ideede üle arutletakse nõukogus ja seda ei teha suletud uste taga. Kõik liikmesriigid on järk-järgult saanud oma arvamust avaldada ja ainult Saksamaa Föderaalvabariik ei väljendanud oma nõusolekut. Selline on olukord, aga nagu ma juba ütlesin, ei tähenda see, nagu me oleksime tee lõppu jõudnud. Me otsime uusi viise ja võimalusi üksmeele saavutamiseks. Tahan rõhutada, et loomulikult on süsteemid liikmesriikides erinevad ja muidugi ei ole nimetatud süsteemide suhtes tehtud otsused vaid väheolulised tehnilised küsimused. Seepärast mõistan ma täiesti, et riigid võtavad seda küsimust väga tõsiselt, kuid nagu ma juba ütlesin, on olukord lihtsalt hetkel selline.

Juhataja. – Küsimus nr 48, mille esitas **Robert Evans** (H-0443/08)

Teema: Arstiabi ELis

Kas komisjon saab täpsustada, millised õigused arstiabile on ELi kodanikel teise liikmesriiki reisis? Kas Euroopa ravikindlustuskaardiga tagatud arstiabi kohaldatakse kõigile vanusest tingitud haigustele?

Kuna tervishoiuteenuste rahastamise meetodid on liikmesriigiti erinevad, siis milline kord kehtib ausa ja õiglase süsteemi tagamiseks, mis annab hädasolijatele korralikku abi?

Milline kord kehtib nendele, kes reisivad maksuparadiisidesse nagu Andorra, Kanalisaared, Lichtenstein ja teised paigad, mida ümbritseb EL, kuid mida ei peeta ELi territooriumiks?

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, Euroopa ravikindlustuskaardi omanikku peetakse kindlustatuks selle liikmesriigi seaduste alusel, milles ta viibib. Vastavalt määruse (EMÜ) nr 1408/71 artiklile 22 kehtib nimetatud kaart vaid ajutise riigis viibimise korral, olenemata viibimise eesmärgist: on selleks siis turism, tööhõive või õpingud.

Kui kaardi omanik vajab riigis viibimise vältel arstiabi, annab kaart talle õiguse seda meditsiinitöötajalt saada. Euroopa ravikindlustuskaart katab selle omaniku „esmase arstiabi“.

Nimetatud perioodi, mis sõltub patsiendi tervislikust seisundist ja viibimise eeldatavast pikkusest, määratles võõrtöötajate sotsiaalkindlustuse halduskomisjon 2004. aastal. Kõnealune arstiabi on ravi, mida osutatakse isikule, kes viibib ajutiselt teise riigi territooriumil, nii et seda isikut ei ohustaks surm ega poleks ta sunnitud vajaliku arstiabi saamiseks enneaegselt tagasi pöörduma oma päritoluriiki.

Meditsiinitöötajad peavad nimetatud kriteeriume kohaldama iga juhtumi puhul eraldi, võttes arvesse patsiendi tervislikku seisundit ja tema riigis viibimise pikkust. Võõrtöötajate sotsiaalkindlustuse halduskomisjon võttis vastu ka juhendid, mille eesmärgiks on tagada, et kõik osapooled (tervishoiuteenuse osutajad, kindlustatud isikud ja ravikindlustusettevõtted) tõlgendaksid nimetatud ajavahemikku ühtemoodi. Mainitud juhendid on saadaval Euroopa Liidu portaalis.

Seega on nii kolme kuud oma laste seltsis veetval pensionäril kui Erasmuse programmist kasu saaval tudengil juurdepääs mitte ainult vajalikele tervishoiuteenustele, vaid ka arstiabile, mida pakutakse samas olukorras kõnealuses liikmesriigis elavatele isikutele.

Tervishoiuteenuste osutamise süsteem, nagu sätestatud määruse (EMÜ) nr 1408/71 artiklis 22, kehtestab arstiabi osutamise ja selle eest tehtavad maksed kooskõlas selle riigi õigusaktidega, milles patsient ajutiselt elab. See tähendab, et ajutiselt riigis viibival isikul on arstiabile juurdepääs samadel tingimustel kui kõnealuse riigid ravikindlustussüsteemiga kaetud isikutel.

Määruse (EMÜ) nr 1408/71 artiklit 22 kohaldatakse ka Euroopa Majanduspiirkonna riikidele, sealhulgas Liechtensteinile ja Šveitsile. Andorraga peetavad läbirääkimised ei ole veel eduka lõpuni jõudnud.

Glyn Ford, *autori volitustes*. – Härra juhataja, kahjuks pidi härra Evans Ühendkuningriiki tagasi pöörduma. Tema nimel tänan ma volinikku antud küsimusele vastamise eest.

Kas komisjon ei leia, et ajal, mil piiriüleste abielude arv oluliselt suureneb – peaaegu üks viiest paarist on nüüd pärit erinevatest liikmesriikidest – ja mil ELis reisivate pensioniea ületanud paaride ja üksikisikute osakaal suureneb, kui komisjon ei astu kiiresti samme nendes küsimustes, toob ebavõrdne kohtlemine kaasa pigem kaasa tervisepagulaste kui ulatuslikult spekuleeritud terviseturistide arvu suurenemise ELis?

Vladimír Špidla. – (CS) Te esitasite mitu küsimust ja kõik nad vajavad keerukat vastust. Lubage mul anda lihtsustatud vastus esimesele küsimusele: täna hommikul arutlesime me määruse (EÜ) nr 883/2004 üle, millega muudetakse olulisel määral määrust (EMÜ) nr 1408/71 ja mis parendab kindlasti paljude inimeste olukorda just nimelt piiriülese suhtlusega kokkupuutumisel. Mis puutub teie küsimusse terviseturismi kohta, siis arvan ma, et siin on tegemist väga ähmase kontseptsiooniga, nii ähmasega, et see on lausa ohtlik. Kuna sellest võib saada väga oluline fenomen, peame väga hoolikalt määratlema, mida terviseturism tähendab. Ma leian, et tõeline terviseturism ei ole eriti laialdaselt levinud, kuna paljudel juhtudel püüavad inimesed, kellel on tõsised terviseprobleemid, jääda oma tuttavasse keskkonda, ja ka sellepärast, et eraldiseisvate liikmesriikide süsteemid ei erine üksteisest esmasel tasandil väga palju. Muidugi hõlmavad määrus (EMÜ) nr 1408/71 ja tulevane määrus (EÜ) nr 883/2004 valdavat enamust turismiga seotud juhtumitest, kuid mitte terviseturismi. Peamiselt puudutavad need inimesi, kellega on reisil, kodust eemal olles midagi juhtunud. Igal aastal esineb selliseid juhtumeid sadu tuhandeid, võib-olla isegi miljon. Lahendused on kohased ja ei mõjuta ebasoodsalt tervishoiusüsteemide stabiilsust. Mis puutub komisjoni kavatsusesse selle valdkonna olukorda parendada, siis see kavatsus on käegakatsutav, nagu selgub näiteks mu kolleegi proua Androulla Vassiliou esitatud muudatustest. Arvan, et tuleb veel võimalus üksikasjaliku arutelu pidamiseks piiriülese arstiabi ja sellega seonduvate küsimuste osas, kuid hetkel tahan ma end veel kord kaugemale hoida sellest niinimetatud terviseturismi ideest. Leian, et tegemist on üsna ähmase kontseptsiooniga, mis võib kaasa tuua olukorrale mitte kasuks tulevaid reageeringuid.

Juhataja. – Volinik Špidlale küsimuste esitamiseks eraldatud aeg on läbi. Küsimustele 49–54 vastatakse kirjalikult.

Juhataja. – Küsimus nr 55, mille esitas **Eoin Ryan** (H-0439/08)

Teema: Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete aruandluskohustus

Ma tervitan komisjoni hiljutist algatust vähendada ettevõtete, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEde) statistilise aruandluse kohustus. Sellele vaatamata lasub VKEdel ikkagi suur aruandluskoorem, näiteks käibemaksu aruandlus, milleks kulub palju inimtöötunde ja mis paneb väikesed ettevõtted

konkurentsivõime osas ebasoodsasse olukorda. Kas komisjonil on koostamisel mingeid ettepanekuid, mis vähendaksid bürokraatiat ja VKEde aruandluskohustust?

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, härra Ryan, olen teile väga tänulik selle küsimuse esitamise eest, sest see käsitleb probleemi, mis komisjonile juba aastaid muret on valmistanud: kuidas vähendada ebavajalikku bürokraatiat Euroopa VKEde jaoks. Mul on teile rõõm teatada, et me oleme selles osas tööpoolest tohtuid edusamme teinud ja ma olen täiesti veendunud, et peagi näeme me tõelist läbimurret.

Oleme sisuliselt määratlenud Euroopa ettevõtete kulused bürokraatiale kui aruandlus-, dokumenteerimis- ja teavitamiskohustusest tekkivaid kuluseid. Hetkel tegeleme nimetatud kulude tegeliku mõõtmisega, mis on suurim omalaadne projekt, mida ajalugu näinud. See tähendab, et me määrame tööpoolest kindlaks, milliseid kulutusi nimetatud eeskirjad tegelikult ettevõtetele kaasa toovad, nii et saaksime seejärel näha, kust need kulud tekivad ja kas neid oleks võimalik vähendada.

Alates käesoleva aasta septembrist võite oodata mitmeid komisjoni ettepanekuid, mis tuginevad kõigi kehtivate eeskirjade mõõtmise ja läbivaatamise tulemustele. Me loodame, et see aitab meil 2009. aasta lõpuks ellu viia nii palju ettepanekuid, et Euroopa ettevõtete kulud bürokraatiale vähenevad 2012. aastaks 25% võrra. Eeldame, et see toob kaasa kogu Euroopa RKP suurenemise 1,4–1,5% ulatuses. Niisiis näete, et me räägime tööpoolest märkimisväärsest suurusjärgust.

Seejärel nimetasite probleemi, mis on aga üsna kaugel tavapäraest bürokraatiakuludest. Pean silmas iseäranis VKEdele pandud maksunõuete täitmise kohustust – ja te teate, et ELi volitused on selles osas äärmiselt piiratud. Me teame oma küsitlustest, et ettevõtted ise leiavad, et finantsasutuste nõudmised kujutavad endast kõige tõsisemat ja raskemat koormat, nii et selles valdkonnas on asjade lihtsustamine tõesti liikmesriikide kätes.

Lõppude lõpuks oleme pädevad vaid kumuleeriva käibemaksu valdkonnas ja isegi siin on meie pädevus väga piiratud. Komisjon on aga teinud ühe väga olulise ettepaneku, mis oleks VKEdele suureks abiks: nimelt oluliselt tõsta künnist, mille ületamisel nad peavad ette deklareerima kumuleerivat käibemaksu, s.t käibemaksuks registreerima. Kehtiv künnis on 20 000 eurot, meie tahame selle tõsta 100 000 euronni, mis vabastaks pea kõik väikeettevõtted ja iseäranis äsjaloodud ettevõtted sellest raskest koormast.

Kahjuks pean teile ütleva, et siiani on ei ole liikmesriigid ette valmistatud selle ettepaneku vastuvõtmiseks. Ma loodan, et väikeettevõtete seadus, mille komisjon mõned päevad tagasi esitas ja milles me uuesti nimetatud küsimust käsitlesime, avaldab rohkem survet nendele liikmesriikidele, kes siin raskusi tekitavad ja ma olen väga tänulik Euroopa Parlamendile siinkohal avaldatud toetuse eest.

Eoin Ryan (UEN). - Tahaksin tänada volinikku ja ma ootan väga septembris tehtavaid avaldusi. Leian, et mõned halduskulud, eriti VKEde puhul, on tohtusuured ja neil ei ole väga sageli inimtööjõudu nendega tegelemiseks. Aga kas te räägiksite täpsemalt sellest 100 000 euro künnisest? Kas te kuulutate selle välja või nimetate ja häbitate riike, kes selle vastu seisavad? Kas te räägiksite meile sellest künnisest lähemalt?

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra Ryan, nagu ma juba ütlesin, on tegemist ametliku ettepanekuga, mille osas komisjon leppis kokku juba 2004. aastal. Siiani ei ole nõukogu veel ettepanekut vastu võtnud. Ma märkisin, et esitasime nüüd selle ettepaneku uuesti, väikeettevõtete seaduse kontekstis, sisuliselt tähendab see, et me esitame selle uuesti. Tegemist ei ole avaldusega, komisjon on selle ettepaneku juba teinud. Komisjon peab seda vajalikuks. Veidi aja eest viitas härra Špidla teise vastuse kontekstis üksmeele saavutamise vajadusele teatud küsimustes. Ka siin vajame me üksmeelt ja kahjuks seda ei saavutatud. Olen veendunud, et ma ei pea ütleva teile, kes te esindate lirimaad, et hulk liikmesriike peab maksuküsimusi ELis tabuks.

Wiesław Stefan Kuc (UEN). - (PL) Volinik, mul on järgmine palve. Kas te saaksite kõigi nende uurimuste teostamise käigus heita pilgu ka VKEde kaudsetele jooksvatele kuludele? Kas te palun heidaksite pilgu umbes kahe aasta vanusele Maailmapanga raportile, milles nimetatud kulused analüüsiti. Raportis väidetakse näiteks, et Poola kohtukulud on väga väikesed, kuid see ei vasta tõele. Mul on veel üks asjaga seonduv palve, mis ei ole iseenesest küsimus. Kas te võiksite ametnike väidete poole vaatamise asemel selgitada hoopis välja, millised on tegelikud kulud? Kõik need margid, mille eest maksta tuleb ja dokumendid, mis esitamist ootavad. Selliseid lisakuluseid on väga palju.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Mõõtmised, mida me hetkel teostame ja millega me peaaegu lõpetanud oleme, annavad meile täpset teavet selle kohta, millised kulused millised Euroopa eeskirjad tekitavad. Seejärel saame me öelda, milline konkreetne Euroopa eeskiri milliseid ettevõtete kuluseid suurendab.

Muidugi teame me praeguseks nii mõndagi. Näiteks teame me juba, et suurem osa kulusid on seotud väga vähesel arvul eeskirjadega. Suurem osa eeskirju pärineb ei rohkem ega vähem kui 42 direktiivist. Samuti teame, millises valdkonnas on kulud kõige suuremad, nimelt on selleks Euroopa äriühinguõigus, mistõttu me oleme nüüdseks esitanud esimesed seda valdkonda käsitlevad ettepanekud.

Teame ka, et kulude jaotamine on sõltuvalt ettevõtte suurusest väga erinev. Rusikareeglina võime eeldada, et mida väiksem on ettevõtte, seda suurem on halduskulude suhteline koorem. Väga väikeste ettevõtete puhul võivad nimetatud kulud kergesti olla tunduvalt kõrgemad kui 5%, olles samas märkimisväärselt madalamad väga suurte ettevõtete puhul. Me teame seda kõike niigi ja seda võetakse ettepanekutes arvesse.

Lubage mul kasutada võimalust parlamendile palve esitamiseks. Selle projekti õnnestumine oleneb muidugi suuresti sellest, kas parlament tegeleb komisjoni ettepanekutega kiiresti. Kõigele vaatamata on meil nende osas üldine poliitiline kokkulepe. Tahtsin vaid märkida, et kindlasti hõlmab see kehtivate õigusaktide parandamist, milleks on vaja mõlema kaasseadusandja nõusolekut.

Juhataja. – Küsimus nr 56, mille esitas **Colm Burke** (H-0448/08)

Teema: Väetise hind

Väetise hind on viimase 12 kuu jooksul oluliselt tõusnud. Näiteks ammooniumfosfaadi hind on hulgiturul tõusnud 181 eurolt tonni kohta 800 eurole tonni kohta.

Kas komisjon kavatses astuda samme hindade sellise hüppe peatamiseks?

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra Burke, ma jagan teie muret väetise hindade tõusu osas. Need on tõepoolest ebaloomulikult tõusnud. Arusaadavalt tekitab see suuri probleeme ja suurt muret Euroopa talupidamises.

Väetise hind on tõusnud tänu nõudluse järsule suurenemisele, mis järgneb transpordi- ja energiakulude tõusule. Seega on kolm tegurit: suurenenud nõudlus tänu kiirele majanduskasvule mujal maailmas, suurenenud energiahinnad ja kõrgemad transpordihinnad. Nagu te teate, on nõudlus suurenenud kõikjal maailmas ja see mõjutab mitte üksnes väetisi, vaid ka kõikvõimalikke teisi kaupu, sealhulgas müügililju ja toiduaineid.

Oluline on meeles pidada, et kuigi Euroopa talunikud peavad väetisele rohkem raha kulutama, mida nad ka tõepoolest teevad, saavad nad samal ajal paremat hinda oma saagi eest. FAO statistika võrreldava ajavahemiku kohta näitab, et toiduainete hinnad on 12 kuu jooksul tõusnud 37% võrra. Kõige teravam oli tõus piimatoodete ja teravilja hindade puhul vastavalt 80-200% ja 50-80%.

Komisjoni arvates on ülioluline järgida konkurentsieskirju. Kui seda tehakse, ei pea komisjon vajalikuks sekkuda turule, kus hiljutiste arengute põhjused on suure osas peidus tegurites, mida komisjon kuidagi mõjutada ei suuda. Ma kordan: meil ei ole mingit mõjuvõimu nende kolme otsustava teguri üle, mis on kaasa toonud hinnatõusu.

Mis puutub pikemaajalise arengusse, siis juhib komisjon teie tähelepanu konkurentsivõime soodustamise tähtsusele maagaasi turul. Arvan, et siin on meil tõepoolest võimalus olukorda mõnevõrra leevendada. Kui võetakse vastu komisjoni poolt kolmanda energiapaketi raames esitatud meetmed, peaksime nägema gaasi turuhindade paranemist. See võib kaasa tuua ka ELis toodetava lämmastikväetise madalamad hinnad. Nagu teile teada, sõltub kõik komisjoni pakutud energiapaketi vastuvõtmisest.

Colm Burke (PPE-DE). - Tänan teid selles küsimuses vastuse andmise eest. See on oluline. Tean, et te rääkisite piimatoodete ja teiste kaupade hindade tõusust, kuid kahjuks ei saa talunikud sellest hinnatõusust mingit kasu: kasu saavad hoopis vahepealsed osapooled.

Minu küsimus on puudutab tegelikult meie sõltuvust ELi-välisest tarnimisest. Näib, et me sõltume oma väetiste toorainete osas Venemaast ja Ukrainast. Mind huvitab, mida me teeme selleks, et tagada, et meie tarnimine oleks piisav ja et see ei sõltuks liialt ühest või kahest allikast. Kas me ei saaks leida muid allikaid ja rakendada mehhanisme soodustamiseks importi nimetatud teistest allikatest?

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Mis puudutab Venemaad ja Ukrainat kui suuri tarneriike, siis pean ma märkima, et me kohaldame kaubanduse kaitseinstrumente väetiste impordile mõlemast riigist.

Lihtsamalt öeldes võivad mõlemad riigid muidugi pakkuda väetist madala hinnaga, sest nad teavad, et väetise tootmiseks on vaja iseäranis palju energiat ja nad kohaldavad erinevaid hindu eksporditavale energiale ja

oma riigis kasutatavale energiale. See hinnaerinevus toob kaasa dumpingu, mistõttu oleme me kohaldanud vajalikke meetmeid seoses Venemaa ja Ukrainaga.

Tarne mitmekesistamise osas on komisjonil vähe mõjuvõimu. Võin teile aga öelda, et nii palju, kui mina tean, otsivad Euroopa suured tootjad ja levitajad viise oma toorainebaasi mitmekesistamiseks. Ma olen valmis seda küsimust uuesti ja üksikasjalikumalt käsitlema.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Minu tänusõnad volinikule. See sulandub tõenäoliselt kokku teiste volinik Fischer Boelile esindatud küsimustega. Te mainisite saagi kõrgemat hinda, aga näib, et toiduainete tootmiskulud suurenevad hetkel kiiremini kui hinnad tõusevad ja see on kindlasti probleem, millega Euroopa tegelema peab. Ehk oskate seda kommenteerida?

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. - (DE) Proua Fischer Boel viibib siin ja seepärast vastan ma väga hoolikalt, kuna tema on see, kes tegelikult teab hindu, mida Euroopa talunikud saada võiksid. Selle põhjal, mida ta komisjonile praeguseks rääkinud on, eeldan ma, et kõigi oluliste ELi toodete tootjahinnad tõusevad tõepoolest. Ma ei eita aga, et teil võib olla õigus, kui ütlete, et kõrgem saagihind ei tee tingimata tasa kulude tõusu. Seda punkti käsitleb komisjon kindlasti.

Mis puudutab toiduainete sektori üldisi arenguid – ja siin ei räägi me ainult tootjahindadest, vaid tunneme muret ka hinna pärast, mida tarbija lõpuks maksma peab –, siis mõne nädala eest käivitasime me algatuse ja moodustasime kõrgetasemelise rühma Euroopa toiduainetööstuse tuleviku kaalumiseks, mille puhul on tegemist, ja seda ei tea mitte kõik inimesed, Euroopa suurima tööstusega. Paljud inimesed arvavad, et Euroopa suurim tööstus on autotööstus, aga see ei vasta tõele. Toiduainetööstus on Euroopa suurim.

Selles kõrgetasemelises rühmas vaatleme me väga konkreetset hinnatrende ja lõpetame oma töö aasta lõpus, mil teeme vajalikud ettepanekud.

Juhataja. – Küsimus nr 57, mille esitas **Marie Panayotopoulos-Cassiotou (H-0457/08)**

Teema: Väikeettevõtteid soosiv poliitika

Kas komisjon ütleb väikeettevõtteid julgustava avatud ühisturu osana, et komisjon teeb ettepaneku tagamaks uute tehnoloogiate kasutamise väikeettevõtete toetamiseks ning millist praktilist kasu saavad väikeettevõtted ELi rahastatud teadusprogrammide 27 liikmesriigis?

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. - (DE) Proua Panayotopoulos-Cassiotou, see on väga aktuaalne küsimus ja vaid mõne päeva eest tegi komisjon seda sektorit käsitleva väga ulatusliku algatuse.

Lubage mul alustuseks öelda, et mul on väga hea meel, et ELis on viimaste aastate jooksul tunnustatud VKEde tohutut tähtsust meie majandusele ja töökohtade loomisele. Minu jaoks oli äärmiselt oluline tagada, et kõik Euroopa institutsioonid ja liikmesriigid pööraksid vajalikul määral tähelepanu VKEde rollile. Kui me ei kasuta täiel määral ära VKEde kasvupotentsiaali, kui me ei kasuta täiel määral ära nende tööjõu potentsiaali, ei ole meil võimalik kontrollida globaliseerumise tagajärgi Euroopas. Lubage mul siinkohal väga selgelt väljenduda: me suudame edukalt globaliseerumise tagajärgedega toime tulla, kui meil õnnestub Euroopas tugevdada VKEde sektorit. Sel eesmärgil peavad VKEd suutma paremini ära kasutada siseturu ja globaalse konkurentsi pakutavaid võimalusi.

Siin on oluliseks teguriks – ja nüüd jõuan ma teie küsimuse juurde – ligipääs teadmistele, teadusele ja innovatsioonile. Üleminekus teadmispõhisele majandusele peavad lisaks Euroopa suurtele ettevõtetele osalema ka VKEd, kui need on vähegi aktiivsed rahvusvahelistel turgudel. Selline on hetkel nende ainus võimalus. Nad ei saa võistelda hinna osas; nad saavad vaid võistelda pakkudes parema kvaliteediga tooteid või teenuseid ja see parem kvaliteet tuleneb paremast tehnoloogiast ja innovatsioonist.

Ühenduse tasandil on üks peamisi neile kättesaadavaid instrumente muidugi teadusuuringute seitsmes raamprogramm, mis tagab VKEde rahastamise vähemalt 1% ulatuses, ja esialgsetest tulemustest on näha, et me kindlasti saavutame selle sihtmärgi.

Väikeettevõtete seadus, mida ma enne mainisin, toob endaga kaasa terve hulga teisi ettepanekuid, mille eesmärgiks on tagada VKEdele lihtsam juurdepääs innovatsioonile, teadmistele, teadusele ja tehnoloogiale. Toon mõned näited. Esiteks on olemas ettepanek riigiabi eeskirjade lihtsustamiseks, et soodustada teadusuuringuid, arendustegevust ja innovatsiooni, eriti grupierandite kehtestava määruse läbi. Komisjon jõudis selle osas otsusele möödunud nädalal ja see vabastab suure potentsiaali. Teine ettepanek käsitleb stiimuleid kõrge kasvupotentsiaaliga ettevõtete moodustamiseks, soodustades teadusuuringuid ja

innovatsioonisuutlikkust, iseäranis riiklike programmide ja algatuste tihedama koostöö läbi. Siis on olemas meetmed VKEde suurema osaluse soodustamiseks teadmiste edastamisel. Siin algatame me uue pilootprojekti, mille eesmärgiks on aidata rahastada intellektuaalomandi tööstuslikku kasutamist. Samuti võiksin mainida, et me julgustame VKEsid aktiivselt osalema Euroopa Tehnoloogia- ja Innovatsiooniinstituudi tegevuses tagamaks, et ka nemad saaksid kasu teadmiste edastamisest, mida instituut soosib.

Nagu näete, on palju teoksil. Lubage mul aga selgelt mainida, et lõpuks otsustavad ettevõtjad ja ettevõtted muidugi ise, kas nad kasutavad neile pakutavaid võimalusi. Seega on väga oluline suurendada turul tegutsejate teadlikkust juba olemasolevate võimaluste osas. Siin on tegemist teavitamise ja edastamisega ning mõlemat on vaja täiustada. Ja seetõttu rajas komisjon käesoleva aasta algul Euroopa e-ettevõtluse tugivõrgustiku. See on maailma suurim omalaadne võrgustik ja selle eesmärgiks on asetada kõik Euroopa ettevõtted käesirutuse kaugusele kontaktpunktist, mis suudab vastata kõigile küsimustele innovatsiooni, ELi programmidele juurdepääsu ja teadusallikatele juurdepääsu kohta.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Härra juhataja, volinik, tänan teid siiralt vastuse eest, sest see oli väga põhjalik ja te käsitlesite ka lisaküsimust ettevõtetega suhtlemise ja nende teavitamise kohta.

Kas te annaksite mulle veel teavet? Ma olen pärit praeguse ELi idapiirilt. Sinna piirkonda ei jõua teave kohale ja ettevõtted näevad vaeva ja lihtsalt vegeteerivad, nad sõltuvad täiel määral hinnaerinevustest, nagu te ütlesite, ja mitte kvaliteedist, ning neid ootab ees sulgemine.

Millist nõu teie selles olukorras annate?

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Proua Panayotopoulos-Cassiotou, olen väga tänulik teie toetuse eest. Muidugi teadsin ma, et võin kõnealusel küsimuses täielikult teile toetuda, just nagu teie võite toetuda minule.

Võrgustiku tiheduse küsimuses pean tunnistama, et meil ei ole veel õnnestunud saavutada soovitud tihedust kõikjal Euroopas. Kui me projekti lõpule viime, mida me kavatsime teha järgmise viie kuu jooksul, saab üks võrgustik olema igas Euroopa piirkonnas. Kõigis Euroopa piirkondades saavad olema kontaktpunktid, mis asuvad ettevõtetele piisavalt lähedal, et tagada, et kellelgi ei ole probleeme neile juurdepääsuga.

President. – Vastus küsimusele nr 58, mille esitas härra Heaton-Harris, antakse kirjalikult.

Küsimus nr 59, mille esitas **Liam Aylward** (H-0435/08)

Teema: Ettepanek modulatsiooni suurendamiseks ühise põllumajanduspoliitika tervisekontrolli kontekstis

Kas komisjon võiks ühise põllumajanduspoliitika tervisekontrolli kontekstis visandada olukorra, kus pakutud modulatsiooni suurendamine oleks vabatahtlik?

Küsimus nr 60, mille esitas **Sean Ó Neachtain** (H-0437/08)

Teema: Ühise põllumajanduspoliitika maksed

Talunikud, kes saavad aastas vähem kui 5000 eurot põllumajandusettevõtete toetusena, ei näe volinik Fischer Boeli visandatud ühise põllumajanduspoliitika tervisekontrolli tõttu oma toetuse vähendamist. Kas volinik kaaluks selle künnise suurendamist?

Küsimus nr 62, mille esitas **Ioannis Gklavakis** (H-0444/08)

Teema: Ühise põllumajanduspoliitika „tervisekontroll“

Tubakakasvatuse on umbes 130 Euroopa taluniku jaoks ainus sissetulekuallikas. Sellele vaatamata sätestatakse määruses (EÜ) nr 1782/2003⁽⁴⁾, et alates aastast 2010 suunatakse 50% I samba vahenditest (otsetoetus) II sambasse (maaelu areng), vähendades nii märkimisväärselt nimetatud tootjate sissetulekut. Lisaks kasvatatakse tubakat poolkõrbelistes piirkondades, kus ei ole alternatiivseid tööhõivevõimalusi.

Samas viiakse ühise põllumajanduspoliitika osas hetkel läbi „tervisekontrolli“ ja läbi vaadatakse paljud 2003. a ühise põllumajanduspoliitika reformi raames vastu võetud otsused.

Kas komisjon ütleb, eelmainitud silmas pidades, kas ta kavatses ühise põllumajanduspoliitika „tervisekontrolli“ osana uuesti läbi vaadata tubaka toetusskeemi ja säilitada kehtiva korra pärast aastat 2009 kuni aastani 2013?

(4) ELT L 270, 21.10.2003, lk 1.

Kas komisjon on läbi viinud uuringu välja selgitamiseks, millised saagid võiksid asendada tubakat kõnealustes piirkondades, et Euroopa tubakakasvatajaid ei mõjutataks rahaliselt ega ühiskondlikult?

Küsimus nr 65, mille esitas **Stavros Arnaoutakis** (H-0458/08)

Teema: Ühine põllumajanduspoliitika: kavandamine ja kohaldamine väiketootjate hüvanguks

Me ei tohiks unustada, et põllumajandus on Kreeka maapiirkondade elanike peamiseks tööhõiveviisiks, seda iseäranis geograafiliselt ebasoodsates piirkondades nagu saared ja mägipiirkonnad. Hüvitiste ja otsetoetuse vähendamine ning ühise põllumajanduspoliitika soositud vahendite üleviimine esimesest sambast teise on Kreeka tootjate seas eriti muret tekitanud, kuna see mõjutab nende juba niigi väikest sissetulekut ja toob kaasa majandusliku stagnatsiooni väiketootjate seas. Kuidas kavatseb komisjon nii lühemas kui pikemas perspektiivis käsitleda neid talunike ees seisvaid tõsiseid majanduslikke probleeme (kütusehindade tõus, suured tootmiskulud, erinevused tootja- ja tarbijahindades) ja kuidas tagada väiketootjate ellujäämise Euroopa tasandil?

Mariann Fischer Boel, komisjoni liige. – Ma olen päris rõõmus võimaluse üle vastata kõigile neljale küsimusele, kuna näib, et me oleme algselt ajakavast maas.

Esimese kolme küsimuse osas ütleksin nii, et ELi põllumajandus on tänaste globaalsete väljakutsete suhtes nii andval kui vastuvõtval positsioonil. Me ei saa kõrval seista ja mitte tegutseda. ELi tegutsemine on vajalik ja maaelu arengu läbi saame me tagada kõige sihtotstarbelisemad ja tõhusamad meetmed. Aga nagu teile teada, on meie vahendid maaelu arengu poliitika osas piiratud. Kõige ausam ja otsesem viis raha koguda on teha seda liigutades rahalised vahendid esimesest sambast – otsetoetustest – maaelu arengu poliitikasse teises sambas ja teha seda selle abil, mida meie nimetame suurendatud modulatsiooniks ning mis on loomulikult kohustuslik.

Ma ei ole valmis kaaluma vabatahtlikku modulatsiooni suurendamist. On üsna ilmne, et komisjon võttis arvesse asjaolu, et 2007. a veebruaris võttis parlament vastu raporti, millega lükati tagasi komisjoni vabatahtliku modulatsiooni ettepanek. Pean ütlema, et mul on hea meel, et me oleme alati selles küsimuses ühel meelel olnud.

Künnise osas teeb komisjon ettepaneku üle kanda 5 miljardit eurot esimesest sambast teise ajavahemikul 2009–2012. See prognoos tugineb kehtivale 5000 euro suurusele künnisele või frantsiisile, nagu me seda tavaliselt nimetame. Selle künnise tõstmine tähendaks vahendite olulist vähendamist. Komisjon usub, et väiksema eelarvega nõrgeneb märkimisväärselt kliimamuutuste ja veenappuse väljakutsetega tegelemise tõhusus.

Tervisekontrolli paketi raames on väiketootjad, kes saavad otsetoetust vähem kui 5000 euro ulatuses, jätkuvalt modulatsioonist vabastatud. Seega on väikesed talumajapidamised kaitstud esimesest sambast teise liikumise võimalike negatiivsete mõjude eest ning saavad kasu ka rahast, mis tekib modulatsiooni käigus vajalike maaelu arengu programmide kaasamisel.

Modulatsiooni küsimuses ütlevad talunikud mulle mõnikord järgmist: „Te võtate mu raha“, või „Te vähendate makseid põllumajandussektorile, talupidajatele“. See ei ole tegelikult tõsi, sest raha moduleerimisel toodate te sektoris üldiselt rohkem raha, sest moduleeritud raha peavad liikmesriigid kaasrahastama. On selge, et uute moduleeritud rahaliste vahenditega oleme me palju konkreetsemad. Me koostame lihtsalt nimekirja võimalustest, mis konkreetsetl käsitlevad uusi väljakutseid. See tähendab, et nendele, kes väidavad, et moduleerimist või raha maaelu arengu poliitikas võib kasutada ükskõik millisel põhjusel, võin ma lubada, et seda ei juhtu rahaga, mida me pakume tervisekontrolli moduleerimiseks. Nii et selle asemel, et öelda, et me raha ära võtame, toodame me tegelikult rohkem raha, mis suunatakse tagasi põllumajandussektorisse.

Ma ei ole kindel, kas härra Arnaoutakis viibib täna õhtul siin, nii et ma ei vasta kõnealusele küsimusele.

Härra Gklavakisele, kes küsis tubaka toodanguga seotud toetuste säilitamise kohta mainin ma vastust, mille andsin põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis 24. juunil. Tegelikult on mul mitmel korral olnud võimalus anda sama vastus ka siin täiskogu istungil, nimelt et komisjon ei kavatse tervisekontrolli käigus uuesti läbi vaadata tubakasüsteemi. Kordan vaid, et tubakareformiga nõustusid 2004. aastal kõik tubakat tootvad riigid ja seega ei näe ma põhjust selle arutelu taasavamiseks. Ma loodan, et me kõik oleme nõus, et maaelu arengu poliitikasse kantav raha, mis on konkreetsetl mõeldud toetuseks piirkondades, kus tubakat toodetakse või on toodetud, saab olema väga oluline. Ka esitame me parlamendile 2009. a lõpuks raporti tubakareformi tagajärgede kohta.

Liam Aylward (UEN). - Volinik, ma olen kindel, et teid – nagu ka teisi täiskogu liikmeid siin parlamendis – ärritab väga infotunni korraldamise viis. Oleme sellele korduvalt viidanud, kuid midagi ei näi toimuvat.

Ma tänan volinikku vastuse eest, kuigi ma ei ole antud vastusega rahul. Kohustusliku modulatsiooni rakendamisel leiab minu arvates aset erinevate talumajapidamisrühmade jagunemine ja nende vaheline hõõrdumine, seda suurte ja väikeste talunike ning iseäranis erinevates põllumajandusettevõtetes hõivatud talunike vahel. Ma ei tahaks seda näha.

Näiteks tegin ma oma hiljutises lambaraportis, mis võeti siin parlamendis möödunud kuul vastu suure häälteenamusega, ettepaneku, et modulatsioon ja artikkel 69 (nüüd 68) võetaks liikmesriikides kasutusele vabatahtlikult. Kas komisjon ei toetaks selle otsuse olemust, mille valitud parlamendiliikmed langetasid siin vaid möödunud kuul?

Seán Ó Neachtain (UEN). - (GA) Härra juhataja, väiketalunikud, kes ei küüni 5000 eurose makselimiidini, on need, kelle ees seisavad suurimad probleemid, kuid kes saavad siiski kõige vähem raha. Kas volinik nõustub, et selle 5000 euro suuruse piirmäära seadmisest aastate eest – usun, et aastal 2002 – on toimunud inflatsioon ja aset leidnud suured muutused? Ja kas te nõustute, et tegemist on väiketalunike kaitsmise viisiga, mille alusel nad saavad rohkem nüüd kui poliitika sõnastamise ajal, ning et kõnealust piirmäära tuleks suurendada?

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). - (EL) Härra juhataja, kuigi ta vastus oli negatiivne, tänan ma volinikku, sest ma tean, et tegemist on kohusetundliku, põhjaliku ja ausa inimesega ja ma tahaksin talle esitada järgmise küsimuse.

Tubakas on ainus põllumajandustoode, millele selline kohtlemine osaks saab, ja see ei ole aus. Tahaksin aga lisada järgmist: võttes arvesse, et tubakatootjad on vaesed, väikesemastaabilised talunikud, kas te ei saaks nende hääbumise ennetamiseks palun vähemalt viia läbi uuringu, mis aitaks meil näha, mida need inimesed kasvatada võiksid nüüd, mil tubakas kõnealuste meetmete abil tõhusalt elimineeritakse?

Mariann Fischer Boel, komisjoni liige. - Kui heidate pilgu tervisekontrolli ettepanekule, siis näete, et tegelikult hõlmab see mitmeid lamba- ja kitsesektorile kasulikke tegevusi. Esiteks väidame me selgelt, et lambasektoris on võimalik säilitada toetuse seotus toodanguga, sest me oleme teadlikud asjaolust, et tegemist on haavatava sektoriga. On äärmiselt oluline, et me säilitaksime teatud tootmistevõime piirkondades, kus lambakasvatuse kadumisel ei jää midagi alles, nii et toodanguga seotud toetus võib olla lahenduseks.

Uue artikli 68 osas pean ütlema, et liikmesriikide jaoks on vabatahtlik kasutada kuni 10% ulatuses otsetoetust, ja seejärel kanda liikmesriikide otsuste alusel osa sellest rahast üle lamba- või kitsesektorisse. Toetuse sidumine toodanguga kehtib nii ammelhmadele kui lammastele ja kitsedele.

Ma pole kindel, kas ma järgmisest küsimusest õigesti aru sain, aga kui te vaatate eelarvet – 2002. a riigipeade poolt heakskiidetud põllumajanduse üldeelarvet –, siis näete, et see oli kindlaksmääratud, kuid seda kohandati vaid 1% suuruse inflatsioonimääraga. Austatud kolleegil on õigus, et meie inflatsioonimäär on kõrgem kui 1%, eriti praegu, mil nafta ja toiduainete hinnad on kõrged, nii et jah, te võite öelda, et maksete väärtus ei järgi täielikult teiste toodete väärtust. Kuid selle otsuse langetasid riigipead ja seega annab hetkeolukord, eriti teatud sektorites, kus näeme hindade suurenemist, mis erineb viimase 30 aasta jooksul nähtust, nimelt et hinnad hakkavad nüüd tõusma, tõsise signaali nendele, kes sellele tuginedes elatist teenivad.

Härra Gklavakisele ütlesin, et meil on olnud palju arutelusid ja ma olen alati nautinud neid arutelusid temaga selles küsimuses. Ma arvan, et ta võib oma valimisringkonnas öelda, et ta võitleb vapralt toodanguta seotud toetuse säilitamise eest.

Tubakatootmine ei ole kõigis piirkondades jätkusuutlik, kuid ma arvan, et tubakasektori maaelu arenguks suunatud rahaga võib see tähendada ka, et need, kes soovivad säilitada oma ettevõtte või edasi tegutseda, võivad oma tubakatootmise kaasajastada ja ehk on nende tubakatootmine lõpuks majanduslikult elujõuline, sest tubaka kvaliteet suureneb. Arvan, et te peate reaalsusele silma vaatama – leppima faktiga, et seda arutelu uuesti ei avata – ja leidma siis parimad võimalikud lahendused.

Wiesław Stefan Kuc (UEN). - (PL) Proua volinik, teid teatakse hästi kui inimest, kes alati võitleb tootmiskulude vähendamise eest põllumajanduses. Mul on sellega seoses üks küsimus. Minu kodumaal Poolas kehtestas valitsus hiljuti lisamaksud talunikele, kes toodavad rapsiseemneõli oma tareks ja lisavad seda kütusele. See on teatud määral seotud biodiisli tootmisega. Kuna see on sama, kui maksta maksu ise toodetud piima joomise või omaenda juurviljade ja kartulite söömise eest, siis kas te saaksite talupidajaid aidata, et nad saaksid jätkata oma tegevusega ilma lisamaksude kehtestamiseta nagu nad seda õli väljastpoolt sisse ostaksid?

Mariann Fischer Boel, komisjoni liige. – Euroopa poliitikasse sisenemise hetkest olen ma alati pooldanud subsidiaarsuse säilitamist. See tähendab, et kui me räägime maksustamisest, ei räägi me ühtsest poliitikast ja seega on liikmesriikidel vaba voli otsustada, kuidas nad oma maksusüsteeme haldavad. Seega hoian ma erinevatel põhjustel eemale – ma ei nimetaks seda riiklikuks võitluseks – riiklikest aruteludest rapsisemne maksustamise haldamise osas. Ma mõistan teie muret, kuid ma pigem ei osaleks selles arutelus.

Juhataja. – Küsimustele, millele ajapuuduse tõttu ei jõutud vastata, vastatakse kirjalikult (vt lisa).

(Istung peatati kell 20.45 ja jätkus kell 21.00.)

ISTUNGIT JUHATAB: MANUEL ANTÓNIO DOS SANTOS

Asepresident

18. Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide koosseis (vt protokoll)

19. Parlamendiliikme puutumatus e äravõtmise taotlus (vt protokoll)

20. Kosmos ja julgeolek (arutelu)

Juhataja. – Järgmiseks päevakorrapunktiks on Karl von Wogau kosmose ja julgeoleku raport (A6-0250/2008) väliskomisjoni nimel (INI/2008/2030).

Karl von Wogau, raportöör. – (DE) Härra juhataja, härra Euroopa Komisjoni asepresident, daamid ja härrad, julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames teostatavad operatsioonid muutuvad üha ohtlikumaks. Seda näitab asjaolu, et esimest korda suri sõdur Euroopa operatsiooni käigus. Gilles Polin sai surma Tšaadi ja Darfuri piiril.

Peame seega kaaluma, kas teatud riske on võimalik vältida. Need tekivad valede käsustruktuuride tagajärjel, aga ka siis, kui konkreetse operatsiooni jaoks ei ole saadaval vajaminevat varustust.

Selle küsimuse üle mõeldes alustame me Javier Solana ulatuslikust lähenemisviisist julgeolekustrateegiale, mis hõlmab relvajõude ja ka ELi olulist infrastruktuuri, selle välispiire ja humanitaaroperatsioone. Siin leiame me pidevalt puudusi kosmose, satelliidipõhise eelteabe kogumise, satelliidipõhise telekommunikatsiooni ja satelliidipõhise navigeerimise valdkonnas. Selles valdkonnas tihedamat koostööd tehes saame oma raha kulutada kasulikumalt ja olla efektiivsemad.

Ma alustan eelteabe kogumisest. Meil on teabe kogumiseks Heliose, Saksa SAR Lupe ning Itaalia Cosmo-SkyMed satelliidid. Oluline on tagada, et nende satelliitide edastatavad fotod oleksid tegelikult kättesaadavad meie satelliidikeskusele Torrejónis.

Siis on veel tulevikus kavandatud MUSIS projekt. Raportis innustan ma seda projekti lõpuks sobivasse Euroopa raamistikku kaasama. Siis on meil satelliitnavigatsioon, Galileo projekt. Raportis väidetakse üsna selgelt, et Galileo projekt peaks samuti olema tulevikus ligipääsetav militaaroperatsioonidele, sest meie sõjalised jõud, mis selliseid operatsioone kavandavad ja teostavad, vajavad, et Galileo neile juhiseid annaks.

See toob mind telekommunikatsiooni juurde, mis peab samuti olema satelliidipõhine. Tihedam koostöö võib siin olla väga kasulik. Samuti pean ma tarkvarana määratletud raadiot palju võimalusi pakkuvaks ühisprojektiks, mis seab ühise standardi kaitstud telekommunikatsioonile, mis võib viia ühest küljest relvajõudude ja teisest küljest politsei ning samuti nende jõudude koostöömiseni, kes peavad olema valmis abi osutamiseks katastroofi korral.

Samuti on meil vaja, et kosmoseseire jälgiks meie kosmose infrastruktuuri ja kaitseks meie satelliite. Siin peaksime välja töötama ühise Euroopa süsteemi. Me vajame õigeaegset hoiatussüsteemi ballistiliste rakettide ning side ja elektroonilise luure osas.

Pisut rahastamisest. Me märgime, et kulutame juba praegu Euroopa eelarvest korraliku summa julgeolekule, esmalt julgeoleku-uuringutele, teiseks satelliidi seiresüsteemile GMES-ile, millel on ka julgeolekualane tähendus, ja nüüd Galileole. Tegelikult kulutame me eelarvest 750 miljonit eurot julgeolekuga seonduvale. Ehk peaksime mõtlema sellele, kas teha Euroopa eelarvelised vahendid kättesaadavaks ka teistele mainitud projektidele.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, kosmosepoliitika saab eelseisva kuue kuu jooksul olema väga oluline, kuna see on üks eesistuja Prantsusmaa prioriteete. Komisjon kiidab selle ainult heaks. Kõik me teame ju, et kosmos on väga kõitev teema. Me näeme seda täna, kui jälgime Marsi sondi Phoenixi teaduslikke seiklusi, nagu me mõne kuu eest tegime Euroopa Kolumbuse labori mooduli eduka rajamise puhul rahvusvahelises kosmosejaamas.

Pea lisama, et lisaks oma peamistele saavutustele pakub kosmosetehnoloogia üha enam instrumente, mida me vajame oma poliitika eesmärkide saavutamiseks. See kehtib keskkonnapoliitika, transpordipoliitika, põllumajanduspoliitika, aga ka peamiste välispoliitika valdkondade puhul nagu seda on arengupoliitika, humanitaarabi ja rahvusvaheline abi katastroofide korral ning muidugi – ja nüüd jõuan ma teemani, mida härra von Wogau on palju aastaid edukalt päevakavas hoidnud ja mille eest komisjon talle väga tänulik on – kosmosepoliitika ja Euroopa julgeolek.

Komisjon kirjeldas kosmose tähtsust Euroopa julgeoleku ja kaitsepoliitika seisukohast möödunud aastal oma teatises Euroopa kosmosepoliitika kohta. Olen raportööriga nõud, et need kaks on tihedalt seotud. Komisjon tervitab seega nimetatud kosmose ja julgeoleku raportit ning selle ettepanekuid ja üksikasju konkreetsete algatuste ja meetmete kohta.

Tahaksin teatud punktidele üksikasjalikumalt läheneda. Raportis toonitatakse, et EL eraldab enam kui 5 miljardit eurot kosmoseprojektide rahastamiseks kehtiva finantsperspektiivi alusel. Lõviosa sellest läheb GMES süsteemi – üleilmse keskkonna- ja turvaseire – rakendamiseks, millele antakse peagi isiklik ja minu arvates väga kena nimi, nagu Galileo. See juhtub septembris.

GMESi võimalikud kasutusviisid on samuti Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika seisukohast väga olulised. Ma ei taha siinkohal ruumi jätta mingisugustele kõhklustele, et me ei kordaks minevikus tehtud vigasid: GMESil on potentsiaali ühiskasutamiseks, me ei eita seda, ning seda potentsiaali tuleks ja peabki kasutada mõistlikult, vältimaks topelttegevust ja mittevajalikke kulusid. Ainult nii saame me tagada, et meie kosmosetööstus oleks konkurentsivõimeline ja et me arendaksime selle tehnoloogiat.

Minu järgmine punkt on kõige olulisem komisjoni jaoks, seda samuti meie Galileoga seonduvate kogemuste kontekstis. Kui me tahame, et GMESi teenused oleksid pikemas perspektiivis kättesaadavad, vajame me püsivat rahalist tegutsemisalust. Seda meil hetkel ei ole. Me oleme ikka veel arengustaadiumis ja rahastame GMESi uurimise ja arenduse vahenditest. Peagi jõuame me aga tegutemisstaadiumisse ja siis peame olema valmis tegema vajalikke järeldusi selle põhjal, mida me siiani koos otsustanud oleme, mitte konkreetselt kosmosepoliitika osas, vaid ka Euroopa eelarvele tuginedes. Ei oleks mingit mõtet kulutada miljardeid tehnoloogiat väljatöötamisele ja keelduda siis, kui oleme jõudnud selle rakendamiseni, seda rahastamist.

Kui me soovime pikaajalist rahalist tegutsemisalust – ja ma räägin siin igasuguste piiranguteta –, siis peame kaasama kosmoseprojekte, mis on olulised julgeoleku ja kaitse seisukohast.

See toob mind mu teise punkti juurde. Me oleme nõus, et eksisteerib tihe side kosmose ning julgeoleku- ja kaitsepoliitika vahel. Peaksime seega võimalikult ära kasutama sünergiaid kosmose ning tsiviil- ja militaarjulgeoleku vahel, seda nii tehnoloogia osas kui rakenduslikus vallas. Mul on seega väga hea meel, et raportis pooldatakse tugevat sammastevahelist koostööd, s.t koostööd komisjoni, nõukogu, Euroopa Kaitseagentuuri ja ELi satelliidikeskuse vahel.

Samuti toonitaksin, et me peame vaatlema kogu kosmoseküsimume spektrit ja selle seoseid Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga, järgides samas aluslepingute sätteid – komisjon ei puudutaks neid eales ja on selgelt väitnud, et me ei saa ELi eelarvest rahastada ühtki Euroopa kaitsemeetet ega sõjalisi meetmeid. Komisjon tervitab väga asjaolu, et raportis käsitletakse karmimalt ka välis- ja julgeolekupoliitika aspekte, nagu kosmosetegevuse tegevusjuhendi koostamist või satelliitide potentsiaali rahvusvaheliste relvastuskontrolli lepingute jälgimisel.

Meie poliitika keskseks mureks on kosmose kasutamine ainuüksi rahumeelsetel eesmärkidel. EL – ja siin saan ma viidata mitmele Euroopa Parlamendi resolutsioonile – toetab kõiki algatusi, mis takistavad kosmose relvana kasutamist. Seepärast tervitab komisjon ka Euroopa Kosmoseagentuuri kavatsust selleks välja töötada instrument, mida nimetatakse kosmose olukorrateadlikkuseks, mis mitte ainult ei tõenda vajalike lepingute järgimist, vaid jälgib ka meie satelliitide julgeolekut.

Mõne päeva pärast arutleme me selle ühenduse tegevusega kooskõlastamise üle kosmoseministrite, eesistuja Prantsusmaa ja komisjoniga kohtumisel, mis toimub Kourous, meie Euroopa kosmosesadamas Prantsuse Guajaanas.

Kosmose ja julgeoleku raport täpsustab julgeoleku väljakutseid, mis Euroopat eelseisvatel aastatel ees ootavad. Ma peaksime seda nägema kui võimalust Euroopa tegutsemisvalmiduse ja konkurentsivõime suurendamiseks. Innovatiivne Euroopa kosmosepoliitika ja ühine Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika võivad aidata meil seda saavutada.

Romana Jordan Cizelj, *tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamuse koostaja*. – (SL) Euroopa kosmosepoliitika on äärmiselt oluline kahel põhjusel: esiteks kuna see aitab kaasa turvalisuse suurendamisele, ja teiseks kuna see aitab kaasa majanduskasvu ja tööhõive Lissaboni strateegias sätestatud arengueesmärkide saavutamisele. Just sellele aspektile keskendasime meie tööstuskomisjonis peamiselt oma tähelepanu.

Meil on hea meel, et teadusuuringuid ja tehnoloogilist arengut käsitlevas peatükis sätestab Lissaboni strateegia Euroopa kosmosepoliitika õigusliku aluse. Me uurime hoolikalt ettepanekuid Euroopa kosmoseprogrammi rajamiseks, mille komisjon koostama peab, ning võtame seejärel nende suhtes seisukoha. Samuti peame määratlema suhted Euroopa Kosmoseagentuuriga.

Ka on mul hea meel, et tänasel päeval allkirjastati määrus, millega tagatakse EGNOS ja Galileo programmide tegelik käivitamine. Meie kogemused nende kahe programmi osas võimaldavad meil kokku leppida teiste programmide haldamise osas. Peame nüüd ette valmistama ja rajama keskkonna, kus meil on lihtsam efektiivselt kasutada uusi süsteeme ja võimalikult paljusid erinevaid kasutusalasid, ilma end eelnevalt väga piiramata.

Daamid ja härrad, kosmos on jagatud loodusvara, mitte ühe riigi või kogukonna omand. Seepärast peame Euroopa seadusandluse tulevikku arendades arvesse võtma ka rahvusvahelist raamistikku. Siin pean ma silmas kehtivaid ÜRO lepinguid ja kosmost käsitlevate õigusaktide põhimõtteid.

Lõpetuseks tahaksin ka tänada raportööri koostöö eest ja tööstuskomisjonis arvamustega arvestamise eest ning ma olen veendunud, et nii töötades võime veel palju saavutada.

Anna Ibrisagic, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (SV) Härra juhataja, ma tänan härra von Wogaut hea ja selge raporti eest. Lubage mul alustada millegagi, millel esmapilgul ei näi väga palju kosmosega tegemist olevat, nimelt Balkani sõjaga. Me taipasime viimaks, et Euroopa tegi Balkanimaades aset leidnud erinevates konfliktides 1990ndatel mitmeid vigu. Euroopa ei teinud seda halva ühise välis- ja julgeolekupoliitika tõttu, vaid ühise välis- ja julgeolekupoliitika täieliku puudumise tõttu. Siiani leidub inimesi, kes on ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning raportis käsitletud valdkondade vastu.

Ma jagan härra von Wogau seisukohta, et satelliidiseiresüsteeme tuleks rahastada Euroopa eelarvest, mitte ainult seetõttu, et neid süsteeme saab kasutada julgeolekueesmärkidel, vaid ka seepärast, et neid saab kasutada ka teistel meie jaoks ühistel eesmärkidel, näiteks keskkonnaküsimuses.

Ka tahaksin toonitada, et nende olulistes, kuid tundlikes küsimustes, nagu Euroopa julgeoleku kosmosemõõde, on hea omada süsteemi, mis ei sõltu USAst, mis tugineb liikmesriikide vahelisele suurenenud koostööle ja kasutab paremini ära oma vahendeid. Raportis kirjeldatud süsteem on ka tagatiseks, et tulevikus haldame me osavamalt konflikte, mida me Euroopas küll näha ei soovi, kuid millega me siiski tegelema peame.

Ana Maria Gomes, *fraktsiooni PSE nimel*. – (PT) Härra juhataja, õnnitlen meie kolleegi härra Karl von Wogaud selle raporti osas ja väsimatuse osas Euroopa projekti süvendamise toetamisel Euroopa kaitsepoliitika koostamise läbi. Raportis valitseb sobiv tasakaal Euroopa kosmose ja julgeoleku poliitika põhieesmärkide vahel. Esiteks kõigi diplomaatiliste ja poliitiliste kanalite kasutamise tähtsus ennetamiseks kosmose relvana kasutamist, mida rõhutas volinik Verheugen, et kosmos oleks jätkuvalt kõigi inimolendite ühisvara. Teiseks Euroopa varustamine poliitikate, rahaliste vahendite ja varustusega, mida on vaja strateegilise autonoomia tagamiseks rahvusvahelisel tasandil.

Võttes arvesse esimest eesmärki, on oluline rõhutada, et me ei räägi siin kosmose kasutamisest sõjalisel eesmärgil. Me teame, et esimestest kosmoseuuringutest alates on kasutatud satelliite paljude riikide relvajõudude toetamiseks sidevaldkonnas. Mõned meie kolleegid üritavad järjekindlalt sellist tüüpi operatsiooni, mis on kooskõlas rahvusvahelise õigusega, segi ajada mõne riigi, eriti USA, hiljutiste katsetega kosmosesse relvi viia ja seda lisaks maale, merele ja õhule neljandaks sõjatandriks muuta. Võidelda tuleb justnimelt selliste sõjastrateegiatega ja muude vastuvõetamatute algatuste vastu, nagu näiteks Hiina satelliidivastane test jaanuaris 2007.

Raport vastab nendele ohtudele otsides ELile proaktiivset diplomaatilist rolli. Euroopa ülesandeks on juhtida globaalset strateegiat, mille eesmärgiks on varustada rahvusvaheline kogukond tõhusa seadusliku kavandiga,

mis tagab relvade täieliku eemalhoidmise kosmosest maailmaruumi strateegia läbivaatamise ja tugevdamise teel.

Pidades silmas teist eesmärki, hoiatab raport Euroopa strateegilise autonoomia seisukohast kosmose nii olulise tähtsuse hülgamise eest. Nagu näitas Galileo projekt, usub valdav osa parlamendiliikmetest, et rahaliste ja tehnoloogiliste vahendite ning varustuse jagamine eurooplaste seas on Euroopa jaoks ainsaks võimaluseks vältida sõltuvusse sattumist Ameerika Ühendriikidest, Venemaast ja Hiinast oluliste strateegiliste tegevuste, nagu navigeerimise osas.

Raport toonitab ka Galileo ja teiste Euroopa riiklike programmide, mida sageli eiratakse või peljatakse, tähtsust tõsise ühise välis- ja julgeolekupoliitika seisukohast. Kosmose rahumeelse ja efektiivse kasutusega ei saaks eksisteerida meie majandused, transpordisüsteemid ja meteoroloogia ning kogu meie elu oleks võimatu. Euroopa peab selles olulises küsimuses mõtlema strateegiliselt, nagu seda teevad Washington, Peking ja Moskva. Mõelge ja tegutsege. Just seda silmas pidades on mul väga kahju, et nõukogu eesistuja ei viibi siin sellel arutelul.

Tobias Pflüger, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (DE) Härra juhataja, raporti 41. punktis öeldakse nii: „innustab, et mitte mingil juhul ei tohiks Euroopa kosmosepoliitika aidata kaasa kosmose sõjalisel eesmärgil või relvana kasutamisele“. Siiani on kõik hästi. Siiski läheb kogu raport selle väitega vastuollu. Tegelikult esitab see nimekirja sõjalistest meetmetest. 5. punktis väidetakse näiteks, et militaarvaldkonnas eksisteerib vajadus telekommunikatsiooni, teabe haldamise, seire ja navigatsiooni järele. Raport toonitab isegi Galileo satelliidiprojekti, ilmselge tsiviilprojekti, vajadust autonoomsete Euroopa ruumi arenguplaani operatsioonide järele.

Olen tänulik härra Verheugenile, et ta täpsustas taas eelarvelisi aspekte. ELi kehtiv alusleping sätestab üsna selgesõnaliselt, et ELi eelarvet ei saa kasutada militaareesmärkidel. Seepärast on fraktsioon GUE/NGL esitanud muudatused õigusliku olukorra parandamiseks eesmärgiga, et kosmost võidakse kasutada ainult tsiviileesmärkidel ja et Galileo on ainuüksi tsiviilprojekt.

Vaadates teisi esitatud muudatusi on huvitav näha, kui vastuolulised neist mõned on. Minu lemmik oli roheliste muudatus, kus algul rõhutatakse, et Galileo peab jääma kosmoseprojektiks tsiviileesmärkidel ning mis seejärel sellele vaatamata tunnustab projekti olulisust autonoomse Euroopa ruumi arenguplaani seisukohast. Siin on ilmselgelt tegemist vastuoluga. Me peaksime tegema selgeks, et siin on küsimuseks kosmose militariseerimine ELi poolt.

Küll on kerge näpuga näidata teistele, kes (samuti) taotlevad kosmose militariseerimist. Sellist militaarkasutust me kohe kindlasti näha ei taha! Seepärast on selle raport sisu üldiselt võetuna praeguses sõnastuses vale, sest see nõuab just sellist militariseerimist. Me ei ole sellega nõus. Meie tahame, et kosmost kasutataks tsiviileesmärkidel ja et Galileo jääks vaid tsiviilprojektiks. Oleme nüüd viimase pakkumiskutsega nihutanud koorma – 3,4 miljardit eurot – maksumaksjale. Me kordama, et tahame süsteemi, mis ei sõltuks USAst, kuid nüüd on Boeing ilmselt sellest pakkumisest huvitatud, nii et ka see ei näi enam väga võimalikuna.

Me tahame kosmose kasutamist vaid tsiviileesmärkidel, mitte selle militariseerimist!

Gerard Batten, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – Härra juhataja, käesolev raporti alguses öeldakse, et „erinevad poliitilised ja julgeolekualased väljakutsed, millega EL üha enam silmitsi on, muudavad strateegiliselt vajalikuks autonoomse Euroopa kosmosepoliitika olemasolu“.

Kui võtate seda avaväidet puhta kullana, siis loomulikult on raportis järgnevad soovitusel selle loogiliseks tagajärjeks: ühine Euroopa kosmosepoliitika, Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamine, Galileo satelliitsüsteemi kasutamine militaareesmärkidel ja muidugi eelarve selle kõige eest tasumiseks.

Aga kui me ei lepi selle ettepanekuga, laguneb loogika koost. Euroopa mandriosa ees seisavad tõepoolest poliitilised ja julgeolekualased väljakutsed, aga miks peaks ELil olema autonoomne kosmose ning julgeoleku- ja kaitsepoliitika?

Mis puutub kodanike valdavasse enamikku, siis ei ole EL, ja ei peakski olema, poliitiline riik. Ja ainult riikidel on seaduslikud julgeolekupoliitikad ja militaarsed võimed. Nagu raportis öeldakse, hõlmab Lissaboni lepe Euroopa kosmosepoliitika seaduslikku alust ja püsiva struktureeritud julgeoleku ja kaitse alase koostöö võimalust.

Aga õiguslikult on Lissaboni lepe muidugi surnud. Selle tapsid iirlased oma referendumiga „eiga“, nii et kosmose ning julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamine peaks samuti surnud olema.

Kosmose ning julgeoleku- ja kaitsepoliitika vajaks muidugi ühist sidesüsteemi ning raportis toonitatakse Galileo kasutamise vajadust autonoomse Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika jaoks. Aga veel hiljuti räägiti meile, et Galileo on mõeldud kasutamiseks vaid tsiviileesmärkidel. Lõpetuseks peab tunnistama, et tegelikult kasutatakse seda ELi militaareesmärkidel.

Raport tahab mõlemat saada. See tahab, et ELi kosmoseprogramm seotaks julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga, aga samas öeldakse raportis, et kosmosepoliitika ei tohi aidata kaasa kosmose militariseerimisele ega selle relvana kasutamisele. Loomulikult tehakse mõlemat. See on vältimatu. Seda teevad USA, tõenäoliselt Venemaa ja mõne aja möödudes kindlasti ka Hiina.

Läänemaailma julgeolekualast huvi ei tohiks kosmoses esindada ebaseaduslik EL, vaid koos meie partneri USAga partnerluses ainsa seadusliku julgeolekuorganisatsiooniga, keda toetab demokraatlik Euroopa, nimelt NATO.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Minu tänusõnad raportöörile härra von Wogaule, kes on koostanud väga olulise ja aktuaalse raporti. Minu arvates võiks raporti kokku võtta järgmiselt: rohkem rahu kosmoses, parem koostöö ELi liikmesriikide ja teiste riikide vahel, ning ühiste kosmoseprojektide ulatuslikum rahastamine.

Ma kiidan heaks esitatud muudatused, mis taas kord rõhutavad Galileo tähtsust ainuüksi tsiviilprojektina ja ei poolda ühtki võimalust kosmose kasutamiseks militaareesmärkidel.

Üha enam riike tegelevad kosmoseprojektidega ja kosmos mängib meie eludes üha suuremat rolli. Maa seireks ning sideks, navigeerimiseks, asukoha ja aja määramiseks mõeldud militaar- ja tsiviilsatelliitsüsteemidest on saanud meie silmad ja kõrvad. Geopoliitilised klassikud väitsid juba ammu, et „kes valitseb kosmost, valitseb maailma“. EL ei soovi ülemvõimu saavutada.

Palju huvitavam on multipolaarne maailm, kus on tagatud kõigi riikide õigused. Kombineerides oma võimu kosmoses suurendaksid 27 ELi liikmesriiki oma potentsiaali edukate sõltumatute tsiviil- ja ennetavate operatsioonide teostamiseks ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärgil. See annaks ELile olulise eelise relvastumise laienemise ja rahvusvaheliste lepingute rakendamise jälgimise osas.

ELi riigid on oma julgeoleku suurendamiseks koostanud mitmeid kosmoseprojekte. Ebamajandusliku topelttegevuse vältimiseks oleks parem kasutada täiel määral nende süsteemide pakutud potentsiaali ja vähendada kulutusi Maa seirele. Side satelliidi sektoris tuleks läbi viia tõhus standardimine. Vajame intensiivsemat suhtlust ELi poolt välja töötatud kosmoseprojektide vahel. EL peaks eraldama olulisemaid summasid ja omama ühist eelarvet, et takistada eraldiseisvatel riikidel oma pingutusi ja vahendeid raiskamast.

Samas annavad eelseisvad läbirääkimised ELi ja Venemaa strateegilise partnerluse küsimuses meile hea võimaluse korraldada veelgi edukam koostöö kosmoses, eesmärgiga kahtlemata laiendada strateegilist koostööd ühistes kosmoseprogrammides USA ja NATOga igal võimalikul viisil.

Philippe Morillon (ALDE). - (FR) Härra juhataja, palusin sõna, kui kuulsin, kuidas proua Ibrisagic kirjeldas Balkanimaades toimunud kriisi, millega mina seotud olin, nagu te võib-olla mäletate.

Sel ajal ütles meie endine kolleeg Jean-François Deniau järgmist: „Euroopa suri Sarajevos“ ja mina vastasin: „Euroopa ei surnud Sarajevos, sest Euroopat ei eksisteerigi“.

Euroopat ei eksisteeri ka praegu ja ma tänan meie kolleegi härra von Wogaut võitluse eest, mida ta on pidanud julgeoleku ja kaitse allkomisjoni esimeheks saamise hetkest, eesmärgiga tagada ootused, mida väljendatakse mitte ainult väljaspool Euroopat, vaid kõikjal maailmas ja Euroopas sees, kus, nagu te teate, nõuab 70% meie kodanikest, et Euroopa asuks oma kohale rahvusvahelisel areenil ja tõestaks, et on oma pärandit väärt.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). - (FR) Härra juhataja, kuna meid ei ole siin just palju, kasutan ka mina juhust ja lisan samas vaimus kui härra Morillon, et inimesed ootavad Euroopalt tegelikult väga palju ja isegi täna – nagu härra von Wogau teab – on Gruusia, riik, mida hõlmab meie naabruspoliitika, peaaegu sõja lävel. Iga päev näeb vastasseise Gruusia ning Abhaasia separatistliku piirkonna vahel. Minu arvates halveneb olukord iga tunniga.

Lisaks jõudis täna pärastlõunal meieni Gruusia võimude kiireloomuline palve, millega palutakse ELi sekkumist selle konflikti lahendamisel, ja see näitab, kui väga me Euroopat vajame. Naabruspoliitika koostamisel peame võtma endale ülesandeks ka selle rakendamise.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, nagu oodata oligi, keskendus see arutelu selgelt kõige olulisematele küsimustele. Me peaksime neist rääkima avatult, sest meil on tegemist reaalsusega, mitte soovunelmatega.

Reaalsus on üsna lihtne. Konflikti tavapärased muustrid ei ole enam endised. Tavapärane erinevus sise- ja välisjulgeoleku vahel muutub üha ähmasemaks. Näiteks ei nõustu siinviibijatest keegi ameerika seisukohaga, et terrorismivastane võitlus on sõda. Suurem osa ameeriklasi aga arvab nii.

Sisejulgeoleku säilitamiseks, eriti rahvusvahelise kuritegevuse ja terrorismiga võitlemiseks kasutatav tehnoloogia, on üha enam pärit samadest teaduskeskustest ja ettevõtetest ning seda kasutatakse samal eesmärgil, kuigi erinevatel rakendusajaladel.

Me peame selgelt tunnistama, et peame tõmbama piirid mujale, nimelt paika, kus langetatakse poliitilisi otsuseid kasutatud instrumentide kohta. Siinkohal lubage mul selgesõnaliselt väita: siin kehtib alusleping.

Kindral Morillon – kui ma tohin siinkohal härra Morilloni tiitlit kasutada, arvestades, et ta viitas oma olulisele rollile Balkanimaades – juhtis me tähelepanu jälle sellele. Pikka aega on teostatud Euroopa operatsioone konflikti ennetamiseks, konfliktide lahendamiseks ja konfliktide vältimiseks. Ma ei pea tunnistajaks kutsuma vanemohvitsere, sest kõik siinviibijad teavad, et need, kes vastutavad Euroopa sõdurite saatmise eest nendele missioonidele, tuginevad suuresti olukorrast konkreetse ja täpse pildi omamisele. Tänapäevaste tingimustes ei ole enam võimalik sellist pilti saada kosmosetehnoloogia abita, sest vastasel juhul omaks sama pilti ka vastaspool. Me asetaksime oma jõud suurde ohtu ja vähendaksime nende efektiivsust, kui ütleksime, et põhimõtete tõttu ei saa me, eurooplased, sellist asja lubada.

Tahan taas juhtida tähelepanu nendele probleemidele näitamaks, kui teadlik ma neist olen. Need on seotud meie kosmosepoliitikaga ja julgeolekualaste teadusuuringutega.

Saan vaid innustada parlamenti mõistma oma rolli selle tagamises, et olukorras, millest me end leiame, kus asjad ei ole ainult mustad ja valged, vaid eksisteerib ka suur hall ala, tegutseme me ikkagi viisil, mis ei kompromiteeri meie väärtusi ja põhimõtteid.

Karl von Wogau, raportöör. – (DE) Härra juhataja, tahaksin haarata kinni sellest, mida ütles härra Verheugen ning vastata ka härra Pflügeri ja härra Battenile selles osas, mida tahavad ELi kodanikud.

Eurobaromeetri uuringud näitavad, et 70–80% Euroopa kodanikest näeb vajadust ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika järele. See sai iseäranis ilmseks Balkanimaade kohutavate sündmuste käigus. 27 Euroopa riiki kulutavad kaitsele aastas 170 miljardit eurot ja siiski ei suutnud samad riigid teha lõppu veresaunale Balkanimaades, kuna meil lihtsalt ei ole ühist Euroopa organisatsiooni selliste operatsioonide jaoks. Seal olid Saksa, Prantsuse, Briti, Itaalia, Luksemburgi ja teiste riikide väed, kuid tol hetkel suutsid vaid ameeriklased, mitte eurooplased, veresauna lõpetada. Härra Morillon nägi seda oma silmaga ja koges seda kõik isiklikult.

Samuti on üsna vale rääkida siinkohal relvadest kosmoses. Mis oht siin valitseb? Kui me näiteks paigutame Galileo või seiresatelliidid kosmosesse saamaks teada, mis toimub, tehakse seda meie kodanike julgeoleku huvides. Tegelik oht seisneb selles, et relvad paigaldatakse kosmosesse ja neid kasutatakse meie sidesatelliitide hävitamiseks, sest sellisel juhul paisataks kogu meie sotsiaalsüsteem üsna väheste vahenditega segamini. Kujutlege vaid, mis juhtuks, kui hävineksid televisiooni, raadio ja muud sidesatelliidid, mis tänapäeval meie ühiskonna moodustavad.

Seetõttu usun ma, et me oleme õigel teel, sealhulgas ka Galileo küsimuses. Näeme tõenäoliselt homsel hääletusel, et Euroopa Parlamendis on aset leidnud meelemuutus. Esimeseks sammuks oli see, et meil õnnestus saavutada Galileo rahastamine Euroopa eelarvest. Eelarvekomisjon ja väliskomisjon pooldasid seda väga ja neil õnnestus see saavutada. Teiseks sammuks on, et Galileo on loomulikult tsiviilprojekt, mis mõnevõrra erineb Ameerika süsteemist, aga et see on samuti vajalik ja kättesaadav ELi jõududele näiteks operatsioonideks Kongos, Bosnias ja Hertsegoviinas või Tšaadis.

Usun seega, et homme näeme me muudatust Euroopa Parlamendi enamuse seisukohas.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, 10. juulil 2008.

21. EÜ ja Mauritaania vahelise kalandusalase partnerluslepinguga ettenähtud kalapüügi võimalused ja rahaline toetus (arutelu)

Juhataja. – Järgmiseks päevakorrapunktiks on proua Carmen Fraga Estévezi raport (A6-0278/2008) kalanduskomisjoni nimel, mis käsitleb ettepanekut nõukogu määruseks protokollisõlmimise kohta, millega määratakse kindlaks Euroopa Ühenduse ja Mauritaania Islamivabariigi vahelise kalandusalase partnerluslepinguga ettenähtud kalapüügi võimalused ja rahaline toetus ajavahemikuks 1. augustist 2008 kuni 31. juulini 2012 (KOM(2008)0243 - C6-0199/2008 - 2008/0093(CNS)).

Joe Borg, komisjoni liige. – Härra juhataja, kõigepealt tänan kalanduskomisjoni ja eriti selle raportööri proua Fragat selle raporti eest.

Selle läbivaadatud protokolliga sätestatakse kalapüügi võimalused ja rahaline toetus ajavahemikuks 1. augustist 2008 kuni 31. juulini 2012. See on Euroopa Komisjoni ja Mauritaania vahel toimunud pikkade ja keeruliste läbirääkimiste tulemus, mis käivitati oktoobris 2007 pärast protokollisõlmimist Euroopa laevaomanike poolt, nimelt selle alakasutamist peajalgsete ja väikeste pelaagiliste liikide osas.

Peamised muudatused uues protokollis on esiteks seotud protokollisõlmimise kestvusega, mida me oleme pikendanud kahelt aastalt neljale aastale, ning teiseks teaduslike soovitude põhjal peajalgsete ning ELi laevastiku tegeliku rakendamise ja prognooside põhjal väikeste pelaagiliste liikide püügi võimaluste vähendamise. Kolmandaks on rahalise toetuse üldine vähendamine nelja aasta jooksul keskmiselt 86 miljoni euro suuruse summalt aastas keskmiselt 72,25 miljonini aastas, kuid suurendades selle eraldamise raames riigi kalanduspoliitika toetuseks mõeldud osa 11 miljonilt eurolt aastas 2008.–2009. aastal 20 miljoni euroni aastas 2011.–2012. aastal. Neljandaks on muudetud rikkumiste käsitlemise korda Mauritaania vetes.

Tegemist on hästi tasakaalustatud protokolliga, mis ühendab erinevad huvid: vajaduse kohandada ELi rahalist toetust ELi laevastiku vähendatud püügi võimalustega ning Mauritaania kalandussektorile suurema toetuse osutamise tähtsuse, et julgustada selle sektori integreerimist Mauritaania riiklikku arengustrateegiasse.

Kalandusalane partnerlusleping moodustab 20% Mauritaania riigi eelarvetulust, võrreldes umbkaudu 30–35% ajavahemikus 2004–2005. Kalandusalane partnerlusleping moodustab riigieelarves 80% kalandussektori kogutulust. Euroopa Ühenduse püügikoormus Mauritaania majandusvööndis moodustab 20% kogukoormusest – nii rannalähedase püügi kui tehnilisel otstarbel kalapüügi osas.

Läbirääkimiste käigus palus Mauritaania komisjonil teha kõik võimaliku esimese iga-aastase rahalise toetuse maksmiseks 2008. a augusti lõpuks. See toetus on Mauritaania riigieelarve jaoks olulise tähtsusega, arvestades, nagu ma juba ennist mainisin, et kalandusalase partnerluslepingu iga-aastased maksed moodustavad 15–20% riigi eelarvest. Ka on see väga oluline ELi reederitele kõnealuses piirkonnas, kelle tegevus võib kannatada, kui makset enne märgitud kuupäeva ei teostata – seda mitteratifikatsioonide tõttu ühenduse poolel.

Tahaksin viidata suhtelise stabiilsuse küsimusele, mille tõstatas üks liikmesriikidest nõukogu istungil juunis, ning tuletada teile meelde, et komisjonil ei ole mingit seaduslikku kohustust kohaldada kalapüügi võimaluste eelmist määratlust (s.o suhtelist stabiilsust) kalandusalase partnerluslepingu raames, ehk lepinguid, millega kaasneb rahaline hüvitis nagu näiteks see, mida me täna kaalume. Seda seepärast, et komisjon peab tagama, et püügi võimaluste määramine kajastaks parimaid võimalusi raha eest väärtuse tagamiseks (s. o rahalise hüvitise kasutamise optimeerimist). Nimetatud lepingute järgi tuleks püügi võimalused määrata teiste kriteeriumide alusel, nagu näiteks eelmise protokollisõlmimise rakendusaste, liikmesriikide palved läbirääkimiste ajal ja liikmesriikidele määratud ajaloolised püügi võimalused, aga samuti laevastiku asukoht/võimsus.

Carmen Fraga Estévez, raportöör. – (ES) Härra juhataja, tahaksin veel kord öelda, et me tegime kalanduskomisjonis tublit tööd, et Euroopa Komisjon ja EL saaksid neid kohustusi täita.

Võib-olla põhjustas komisjoni algne huvipuudus läbirääkimiste käigus raportis mõningast kriitikat järgitud menetluse osas, vaatamata asjaolule, et Mauritaania on jätkuvalt üks ELi suurimaid kalanduspartnereid ja asjaolule, et rahaline toetus on jätkuvalt üks suurimaid ja sellega kaasnevad veelgi suuremad kohustused ühenduse kalandussektori arendamiseks.

Seetõttu on raske mõista, miks tekst, mille osas on peetud läbirääkimisi, hõlmab lubatud püügi määra olulist vähendamist 25–50% ulatuses pea kõigi kalaliikide puhul, ja miks on lisaks tehnilistele meetmetele võetud vastu tingimused, mida meil on raske mõista.

Nagu me selles foorumis korduvalt öelnud oleme ja nagu Europêche ütles oma kirjas teile, härra Borg, ei ole suurt põhjust pidada läbirääkimisi suurepärase kalapüügivõimaluste üle – mis ei ole nii aga selle lepingu puhul –, kui me seejärel võtame vastu tehnilised tingimused, mis ei luba meil nimetatud võimalusi korralikult ära kasutada.

Kaheksajalale kehtestatud vähim lubatud suurus ei ole kuidagi seotud piirnevatele aladele seatud suurusega, viimasel minutil lisatud ja kalandussektorile pea tundmatu kahe kuu pikkune bioloogilise taastumise lisaperiood tugines kehvale teadusraportil ja lisati Mauritaania palvel pidamata eelnevalt nõu ühise teaduskomiteega ja see põhineb täielikult peajalgsetel, vaatamata asjaolule, et taastusperiood puudutab kõiki liike. Kõik see on muret tekitav näide sellest, kuidas Euroopa Komisjon mõnikord läbirääkimisi peab.

Härra juhataja, härra Borg, just sel põhjusel peame taas avaldama survet Euroopa Parlamendi suuremale kaasatusele, seda vähima institutsionaalse läbipaistvuse nõudena vähemalt vaatljana ühiskomitee kohtumistel, mida oleks tulnud teha juba mõne aja eest.

Ei oleks halb, võttes arvesse uusi volitusi, mida me loodame, et Euroopa Parlament endale saab Lissaboni lepingu jõustumisel – mis on peatne ja ma olen veendunud, et toimub varsti –, kui nõukogu ja komisjon valmistaksid end ette parlamendi kaasamiseks rolli, mida see varem või hiljem täitma peab hakkama.

Ka vihjasime me raportis, et olime pettunud, ja siin ma ei ole kahjuks teiega nõus, härra Borg, et komisjon ei suutnud järgida lepingu suhtelist stabiilsust, andes endale volitused kriteeriumi lõdvendamiseks, mida komisjon muudel juhtudel on pidanud peaaegu pühaks, ning sellele tegevusel hoiame me silma peal, nagu meie volitused nõuavad.

Ma loodan, et peajalgsete juhtumi puhul, millele te viitasite, austatakse määramise alust, mis tugineb suhtelisele stabiilsusele ja ajaloolisele püügiõigusele selles piirkonnas.

Me soovime väga teada saada, millised on erinevates foorumites ja ühiskomiteedes toimunud kohtumiste tulemused, et lahendada mõned tehnilised küsimused, millele ma raportis viitasin ja mis võivad, nagu see ikka Maroko puhul on, takistada laevastikku, mis meeleheitlikult vajab juurdepääsu kalapüügivõimalustele, mille eest ta suuri summasid maksab.

Sellest hoolimata on nimetatud protokoll oma nelja aastani pikendatud kestvusega, nagu te mainisite, Maroko protokollil kõrval üks kõige olulisem kalandusalase koostöö leping ELi ja arengumaade vahel ning sel põhjusel tahame me arusaadavalt hääletada kahe uue muudatuse ja komisjoni ettepaneku kiire vastuvõtmise vastu.

Cornelis Visser, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (NL) Mauritaaniaga alles 1. augustil 2006 sõlmitud kalandusalast lepingut oli käesoleval aastal vaja pikendada. Möödunud aasta 14. detsembril soovitas komisjon ootamatult lepingu lõpetada, kuna Euroopa kalalaevastik ei kasuta kalapüügivõimalusi täiel määral, eriti seoses väikeste pelaagiliste liikide osas.

See oli meile suureks üllatuseks. Osalt parlamendi enda kannustamisel korraldati kõnelused kalandusalase protokollil osas taas läbirääkimiste pidamiseks. Uus protokoll, mille komisjon meile nüüd esitab, sisaldab vanaga võrreldes väga karme piiranguid. Vähendatud on kalapüügivõimalusi liikide osas, mida eelnevatel aastatel täiel määral ei kasutatud, ja tõsiseid kärpeid on tehtud kõigi kalaliikide puhul: 25% peajalgsete, 10–50% põhjalähedaste kalade ja 43% pelaagiliste liikide puhul, samas kui Mauritaaniale makstav rahaline toetus jääb samaks või vähendatakse seda eelseisvatel aastatel minimaalselt. Meid huvitab, kas need kärped olid tõesti vajalikud ja mis oli nende põhjuseks, eriti kuna kalandussektori olukord on hetkel väga keeruline tänu naftahinna kriisile ja kalapüügivõimaluste kärpimisele. Seega näib, et kalapüügivõimaluste ulatuslikumaks piiramiseks ei ole ühtki ilmset põhjust, kindlasti mitte siis, kui selleks ei olnud bioloogilist või teaduslikku vajadust.

Kalandussektor peab hetkel saama kasutada kõiki kalapüügivõimalusi. Üheks võimaluseks oleks näiteks vahetada tuunipüük Vahemerele Mauritaania vastu. Madalmaade pelaagilisi liike püüdvale laevastikule on samuti osaks saanud pakutud piirangud, eriti saida, heeringa ja makrelli osas. Nii palju siis Mauritaaniast.

Mõni sõna komisjoni ettepanekute kohta. Ma olen nendega väga rahul, kuigi mitte ettepanekutega Mauritaaniat kohta. Leian, et siin on palju kasulikke näpunäiteid laevastiku kohandamiseks kütusekriisi korral, ja ma loodan, et nendest uutest meetmetest piisab, et takistada töökohtade kadumist nimetatud sektoris.

Rosa Miguélez Ramos, *fraktsiooni PSE nimel.* – (ES) Härra juhataja, selle uue protokollil juures on märkimist väärt, et kuigi selle kestvust on pikendatud kahelt aastalt neljale, on kalapüügivõimalusi vähendatud.

Protokolli alusel lubade jaotamine 5. kategooria (peajalgsed) jaoks, millega Hispaania saab 24 luba, ei ole meeltemööda Hispaania võimudele, sest kõnealune number ei ole piisav, et rahuldada selle kategooria poolt otseselt mõjutatud sektori taotlusi.

Nõukogul on õigus otsustada lubade uue jaotamise üle, võttes arvesse rakendamismäära. Konkreetsel juhul ei ole see aga põhinenud keskmistel näitajatel, vaid ajavahemikul 2007. a lõpust 2008. a alguseni, mil Mauritaania teatud tehniliste meetmete kasutamise osas peetud vaidluste tõttu tekkinud olukord viis selleni, et suur osa Euroopa laevastikust kirjutasid sellele lepingule alla vastumeelselt, kartes pardaleminekut, mis juhtus 2008. a esimesel veerandil.

Kuna uus protokoll on lahendanud tehnilised probleemid ja kehtestanud turvalisema menetluse tehniliste erinevuste lahendamiseks osapoolte vahel, soodustab see kindlasti seda, et suurem osa laevu tahab saada juurdepääsu sellele kalapüügipiirkonnale, mis iga päevaga turvalisemaks muutub, ja pakub seega rohkem tagatise kui eelmine protokoll.

Marie Anne Isler Béguin, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, kui asi puudutab kalandusalaseid lepinguid, siis on meil, rohelistel, tõlgendus, mis erineb veidi teiste fraktsioonide omast. Meie arvates kuuluvad kalandusalased lepingud ainult kaubanduslepingute hulka ja ka Euroopa poliitika pealkirja alla. Seepärast viitan ma arengukomisjoni arvamusele, mis samuti toonitab meie kohustusi arengutoetuse tagamisel ning demokraatia ja hea valitsemistava toetamisel.

Küsimus, mille me juba oleme tõstatanud kalanduskomisjoniga peetud aruteludes, seisneb selles, miks ähvardas komisjon lõpetada kalandusalase lepingu Mauritaania vastu vaevast aasta pärast selle allkirjastamist.

Mis meisse puutub, siis ei ole kalandusalased lepingud vaid lepingud, mille alusel meil on lubatud allikat kasutada ja selle eest maksta, ning kui me kasutame vähem, siis ka maksame vähem. Ei, me kärbime kalapüügivõimalusi, sest Euroopa kalalaevastik on kõnealustes piirkondades kasutanud vähem. Siiski, on siis Mauritaania vastutav selle eest, on see Mauritaania süü, kui Euroopa laevastik teatud kalakategooriate tõttu mujale läheb?

Me oleme alati nõudnud kalavarude austamist teistes kalanduslepingutes ja me oleme alati öelnud, et kasutati liiga palju varusid ja et kindlasti saabub aeg, mil varud vähenevad. Just see praegu toimubki. Oleme komisjoniga nõus, et kalavarud tuleks taastada tasemeni, kus kalapüük on teostatav ja et see on hea. Siiski on üks asi, millega me kindlasti ei nõustu. Toimunud arutelu käigus küsisime me, mis juhtub, kui toetust vähendatakse vastavalt kalapüügi tasemele, nii et toetust vähendatakse 86 miljonilt 70 miljoni euroni, mis tähendaks, et Mauritaania sissetulek väheneks kolme aasta jooksul 40 miljoni euro võrra.

Te ütlesite meile järgmist: „See ei ole probleemiks. Me ei saa kalapüügikvootidelt üle minna millelegi täiesti teistsugusele ja otsustada hoopis arendustegevuse kallal tööd teha“. Ka meie saame sellest aru ja teie võtsite komisjoni nimel kohustuse tagada, et nende 40 miljoni euro osas makstaks hüvitist arengupoliitika osana. Siiski ei näe me täna siin selles lepingus mingit märki nimetatud hüvitisest, kui mitte arvestada ääremärkust, milles öeldakse, et eksisteerib hüvitise võimalus. Seega ei usu me hüvitise olemasolul ja minu arvates olete te Mauritaaniale selles lepingus teatud ulatuses petnud, sest kokkulepitud hüvitise maksmiseks ei ole midagi ette võetud.

Teie loal tahaksin teile vaid meenutada, et kui ma juhtisin ELi missiooni, mis hõlmas Mauritaanias toimuvaid valimisi, võttis EL endale kohustuse toetada seda noort demokraatiat, ja siiski on meie esimeseks poliitiliseks tegevuseks kalanduslepingute lõpetamisega ähvardamine. Leian, et see ei ole arengutoetuse poliitika ja tahaksin tõesti teada, millised tagatised saate te meile kui parlamendiliikmetele anda selle otsustatud kärke hüvitamise osas.

Jean-Claude Martinez (NI). – (FR) Härra juhataja, Euroopa ja Mauritaania vaheline kalandusleping, mille kohta meie kolleeg ja sõber proua Fraga Estévez on koostanud raporti, hõlmab kalavarude mõistes üht maailma rikkamat piirkonda. Seetõttu kutsutakse näiteks Dakhlas, Hispaania endises pealinnas Villa Cisneroses Lääne-Saharas, mis nüüd kuulub Marokole, 40 km pikkust mereabajat Rio de Oroks või Kullajõeks päikesepaiste peegelduse tõttu kalasoomustel.

Minevikus tekitas see kalarohkus meile Marokoga tegelikult probleeme. Nüüd peame me tegelema sarnase probleemiga, kuid see puudutab kalapüüki Mauritaanias ajavahemikus 2008–2012. See on piirkond, kust võivad näiteks kaduda kaheksajalgade ja peajalgsete varud, seepärast ka see bioloogilise taastumise periood, aga kus, vastupidi, on ülioluline püüda sardiine, kes kaheksajala jaoks kiskjad on

Praktilises mõttes tähendab see eelkõige kalapüügikvootide ja lubade määramist viie Euroopa riigi vahel, kelle hulka kuuluvad muidugimõista Hispaania ja Itaalia, aga muidugi ka Portugal, härra juhataja, ja mõned laevad, külmutustraalerid, võib-olla Balti riikidest. Pärast seda on küsimus vaid püügi vahendamises umbkaudu 400 000 tonnilt 250 000 tonnini, sest veidral kombel ei kasutata nimetatud kvote ja see kehtib ka Maroko valitsuse all oleva Lääne-Sahara puhul, mis, kindral Morillon, on midagi, millest meie Vahemerel tuunikala püüdvad kalurid vaid unistada võivad.

Mauritaanias kõigub kalapüügivõimaluste rakendamise osakaal 90% vähkide puhul vaid 22%-ni tuunikala puhul. Nagu kõigis nendes lepingutes ja protokollides, eksisteerib ilmselt rahaline toetus, mida makstakse otse kalale ja mis moodustab nelja aasta jooksul umbes 300-305 miljonit eurot ja aastas 70 või 80 miljonit. Härra Borg rääkis meile, kui oluline see toetus on, sest see moodustab umbkaudu 15% Mauritaania aastaelarvest. See tegevus on Mauritaania hüvanguks ka seepärast, et toetus püsib enam-vähem samal tasemel, samas kui püük väheneb. Siiski põhjustavad Mauritaania elanikud suuri probleeme meie laevade ahistamisega ja pardaleminekuga, mida nad teevad lihtsalt trahvi kogumise eesmärgil, kuigi on tösi, et Euroopa Komisjon, nagu proua Isler Béguin meile just meenutas, ei ole siinkohal eriti kaastundlik olnud ja avaldab nüüd Mauritaania valitsusele survet.

Kuigi kalapüük on selles piirkonnas kahtlemata väga oluline, eksporditakse Marokost, näiteks Dakhlast, kala Brasiiliasse ja see võimaldab ära elada tervel linnal, seepärast on FAO ja AKV riigid mures jätkusuutliku kalatööstuse ja hea käitumise juhendi kehtestamise pärast. Härra juhataja, ehk peaksime vaatamata Euroopa Komisjoni käitumisele, mis ei ole noore demokraatia Mauritaaniaga peetud läbirääkimiste käigus alati olnud väga „hea“, siiski tervitama seda lepingut, sest see on võib-olla üks viimastest, mille me kõnealusel piirkonnas sõlmime nüüd, mil Maroko soovib säilitada ja haarata kontrolli oma loodusvarade üle.

Daniel Varela Suanzes-Carpegna (PPE-DE). - (ES) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, me lootsime väga, et uued läbirääkimised Mauritaaniaga sõlmitud lepingu protokollis osas võiksid hüvitada eelmised kehvad läbirääkimised, ja me lootsime ka, et need aitaksid parandada Maroko lepingu läbirääkimiste mitterahuldavat tulemust kaubanduslikult olulise peajalgsete püüdva laevastiku osas, millel on Galiitsias tohutu sotsiaalmajanduslik tähtsus ja mis on seega lisaks üldisele kriisile kalandussektoris kannatanud nende kahe lepingu tulemuste tõttu, mille osas peeti kehvad läbirääkimised.

Seda aga ei juhtunud ja nii et saa me komisjoni kiita või õnnitleda selle tulemuse puhul. Üldiselt on kalapüügivõimalusi oluliselt vähendatud ja rahalist toetust ei kohandata sellele vastavalt. Vähe pööratakse tähelepanu mõjutatud sektorile ning kokkulepitud tehnilised meetmed ei ole üheselt mõistetavad ning on eelarvamuslikud ühenduse laevade osas. Nagu raport ütles, on peajalgsete puhul kaheksajala vähim suurus piirkonna kõrgeim, ja seda ei ole vaja. Selle tulemusena on peajalgsete püüdvale laevastikule tõhusalt lõpp peale tehtud ja nagu sellest veel ei piisaks, ohustab lubade jaotamine suhtelist stabiilsust, mis on kahjulik Hispaania laevastikule.

Nagu te taipate, härra Borg, kuigi meil on sellest väga kahju, tähendavad kõik need kaalutlused, et me ei saa teid õnnitleda saavutatud tulemuste eest, sest minu arvates oleksid need võinud olla tunduvalt paremad.

Joe Borg, komisjoni liige. – Härra juhataja, esmalt tahaksin tänada teid huvitavate märkuste ja tänase arutelu eest. Tahaksin rääkida mõnest tõstatatud küsimusest.

Esiteks on teil õigus märkides, et selle läbivaadatud protokollis alusel on kalapüügivõimalusi vähem. See oli meie uute läbirääkimiste algatamise otsuse aluseks, sest me vajasime kalapüügivõimaluste täielikku ärakasutamist, samas kui varem valitses kalapüügivõimaluste osas märkimisväärses osas alakasutus nii väikeste pelaagiliste liikide kui peajalgsete osas.

Tehniliste nõudmiste puhul, näiteks tragide osas, loodame me kiiresti probleemile lahenduse leida ja Mauritaania võimud suhtuvad väga hästi mõlemat osapoolt rahuldava lahenduse leidmisse. Palve puhkeperioodi järele tuli algselt tööstusest, kuna nende sõnul on püül pärast puhkeperioodi suurem.

Kaheksajala vähima lubatud suuruse 500 grammile määramise küsimuses tahan öelda, et meil on tegemist kolmanda riigiga, suveräänse riigi Mauritaaniaga, kelle määrused sätestavad, et kaheksajala vähim lubatud suurus on 500 g. Sellest ei tohtinud me läbirääkimiste käigus üle astuda: me ei saa paluda kolmandal riigil oma õigusakte muuta vaid seepärast, et meie kalurid tahavad püüda väiksemaid peajalgseid. Me tunnustame aga, et selles piirkonnas ei kehti antud teemal ühtlustatud määrust. On teisi riike, kes lubavad püüda väiksemaid peajalgseid ja seega peaks selles küsimuses otsuse langetamine toimuma COPACE organisatsioonis.

Nagu ma juba varem mainisin, ei ole jaotamise aluse, s.o „suhtelise stabiilsuse“ küsimuses komisjon kohustatud suhtelist stabiilsust üle kandma ühest lepingust või protokollist teise.

Lepingus ja protokollis sätestatakse aga, et kui liikmesriigid vajavad rohkem võimalusi, ja kui need palved põhinevad teadusel, varude seisundil, siis kaalutakse neid palveid kindlasti ja ma kohustun ise neid arutama Mauritaaniaga, et rääkida võimaluste suurendamisest näiteks peajalgsete puhul, kui selleks esitatakse konkreetne taotlus.

Pean märkima, et peajalgsete osas kasutati lubasid 22 juhul ja uus protokoll sätestab 25 loa olemasolu, nii et tegelikult loome me rakendamist võimaldava puhvri.

Kui asjaga seotud liikmesriik väidab, et neil on taotlusi rohkem kui 25, siis kui nad esitavad meile konkreetseid faktid, arutame me suurendamise eesmärgil neid Mauritaaniaga, seda alati siis, kui kalavarud lubavad. Ma pean rõhutama asjaolu, et peajalgsete osas on meil probleeme varude jätkusuutlikkuse ja tervisliku seisundiga.

Tahaksin selle üldise suhtelise stabiilsuse küsimuses öelda ka, et me ei saa kahte head korraga saada. Ühest küljest näib, kui asi puudutab peajalgsete jaotamist, ei rahulda jaotamine üht konkreetset liikmesriiki. Aga kui asi puudutab tuunikala ja kõnealuse liikmesriigile jaotatakse tunduvalt suurem osa, on see riigile meeltemööda ja meieni ei ole selle kohta kaebusi esitatud.

Protokollis denonsseerimise ja selle osas uute läbirääkimiste pidamise küsimuses, nimelt et seda taas kord alakasutati, tahaksin korrata proua Isler Béguini öeldut, et sellised lepingud käsitlevad lisaks kalandusele ka arengutoetust. Tegelikult, kuigi me oleme vähendanud kalapüügi võimaluste rahalist komponenti, lasub meil selge kohustus suurendada arengukomponenti ja me oleme seda valmis tegema.

Seega on kokkuvõttes nelja aasta jooksul säilitatud eraldiste jaotamine. Eelarveline toetus kümnendale EAFi teeb tasa järelejääva 40 miljonit eurot aastateks 2009/10–2012 aastase maksega 10 miljonit, ning see tähendab, et Mauritaania saab rahalise paketi omanikuks, mis, kui võtate arvesse seda, mida neile eraldatakse kalapüügi võimaluste kompensatsioonina – mida on vähendatud selle põhjal, mida tegelikult Mauritaania vetes püütakse – ja eelarvetoetuse suurenemist 10. EAFi erakorralise kompensatsiooni kaudu selles protokollis, siis näeme olukorda, kus kogupakett võrdub kalanduspaketiga, mida nad omasid eelmise finantsprotokollis alusel.

Lõpetuseks tahaksin pardalemineku küsimuses öelda seda, et käesoleval pühapäeval toimub töörihma kohtumine selle konkreetse küsimuse arutamiseks ning kokkuleppimiseks ettepanekute ja suuniste osas, mis peaksid probleemi lahendama. Proua Fraga polt algul tehtud parlamendiliikmete osalust puudutava märkuse suhtes leiab komisjon, et sama lähenemisviisi, mida kasutatakse parlamendiliikmete osaluse puhul kahepoolsetes läbirääkimistes, tuleb kasutada ka ühiskomiteede puhul, kus kaks osapoolt on ametlikult esindatud.

Komisjon jätkab aga koostööd parlamendiga kehtiva raamlepingu alusel.

Carmen Fraga Estévez, raportöör. – (ES) Härra juhataja, ma püüan olla süstemaatiline. Esiteks tahaksin proua Isler Béguini tehtud märkuse osas öelda, et arengukoostöö rahalised vahendid suurenevad nende nelja aasta jooksul, mil protokoll kehtib.

Kogu rahalist toetust vähendatakse 19% võrra, aga arengukoostööks eraldatud summad suurenevad 11 miljoni euroni, 16 miljoni euroni, 18 miljoni ja 20 miljoni euroni, nii et kui küsimus on arengukoostöös, siis ei ole teil vaja muretseda, kuna neid summasid tegelikult suurendatakse.

Härra Borg, kaheksajala vähima lubatud suuruse osas ja kuna tehnilised meetmed on kalapüügi võimaluste seisukohast olulised, ütlesin seda, et selle probleemiga ei ole vaja praegusel hetkel tegeleda. Teate ju hästi, et küsimus on ikka veel lahtine.

Ma kordan veel: tegemist on suurima suurusega kogu piirkonnas. Kesk-Atlandi Idaosa Kalastuskomitee (CECAF) ütles oma kohtumisel käesoleval aastal, et kogu piirkonnas tuleks kehtestada ühine vähim suurus ja ma arvan, et siin peaks komisjon püüdma tagada selle, et antud küsimus enam probleemi ei tekitaks.

Mauritaania teaduskomitee koostatud raportis väidetakse, et näiteks novembris võivad Mauritaania kalavetest püütud saagist 50% moodustada 300–500 grammi raskused kaheksajalad, ehk teisisõnu eksisteerib vähima suuruse probleem Mauritaania kalapüügi piirkonnas ja ka mujal.

Suhtelise stabiilsuse küsimuses ma teiega vaidlema ei hakka, aga see on teema, mille üle me parlamendis arutelnud oleme, mis kuulub põhimääruse hulka, millest me oleme rääkinud seoses kolmandatele riikidele väljastavate lubade reguleerimisega, kuid algne vahendite jaotamine on hoopis teine küsimus.

Algsel jaotamisel tuleb austada ajaloolisi õigusi ja kui selle jaotuse alusel kalapüügivõimalusi ei kohaldata, olen ma nõus, et komisjon võib need anda kellele iganes, kes neid soovib ja neid taotleb, kuid algselt tuleb austada ajaloolisi õigusi ja 5. kategooria osas, härra Borg, ei ole seda Mauritaanias tehtud.

Ma rohkem ei täpsusta. Võiksin vastata rohkematele küsimustele aga ma arvan, kuigi ma ilma prillideta väga hästi ei näe, et mul on aeg otsa saanud.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, 10. juulil 2008.

22. Viisasid käsitlevad ühised konsulaarjuhised: biomeetria ja viisataotlused (arutelu)

Juhataja. – Järgmiseks päevakorrapunktiks on Sarah Ludfordi raport (A6-0459/2007) kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku kohta, millega muudetakse viisasid käsitlevaid ühiseid konsulaarjuhiseid diplomaatilistele ja konsulaaresindustele seoses biomeetria kasutuselevõtmisega ning viisataotluste vastuvõtmise ja menetlemise korraldamise sätete lisamisega (KOM(2006)0269 - C6-0166/2006 - 2006/0088(COD)).

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, minu arvates toimub selle ettepaneku osas hääletamine arutelu sellisel hetkel, mil ehk ei ole veel piisavalt uuritud kõiki võimalusi kokkuleppe saavutamiseks esimesel lugemisel. Pärast raporti eelnõu vastuvõtmist kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis 29. novembril 2007, püüdis eesistuja Sloveenia saavutada liikmesriikide seas üksmeelt teksti mitmete aspektide ümbersõnastamise osas, et võetaks arvesse Euroopa Parlamendi väljendatud seisukohti.

Sellest hoolimata tekkisid parlamendikomisjoni poolt vastu võetud raporti osas lahkkelid kolmes põhiküsimuses. Neist esimene oli vanusepiirang sõrmejälgede võtmiseks, teine käsitles väliste teenusepakkujate territooriumile antud diplomaatilist ja konsulaarpuutumust ning kolmas puudutas selliste väliste teenusepakkujate kasutamise tingimusi ja ühtlasi ka viisatasu küsimust. Nimetatud kolme küsimuse osas esitas eesistuja Sloveenia uue sõnastuse, mis võtaks arvesse parlamendi muudatusi.

Kolmepoolsetel ministrite nõupidamisel 17. juunil keskendus arutelu peamiselt väliste teenusepakkujate diplomaatilise ja konsulaarpuutumatusel ja selle otsesele tulemile, andmete edastamisele, ilma et oleks jõutud kokkuleppele. Teisi teemasid ei puudutatud. Siiani ei ole kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis toimunud ühtki uut arutelu.

Sõrmejälgede võtmise vanusepiirangu äärmiselt tundlikus küsimuses kinnitavad raportööri komisjoni poolt edastatud täiendavad tehnilised andmed kuueaastaste ja vanemate laste sõrmejälgede võtmise tehnilist usaldusväärsust. Komisjon toetab siiski eesistuja ettepanekut, et kuue kuni kaheteistaastastelt lastelt tuleks sõrmejäljed võtta ainult tõendamise eesmärgil ja mitte VISis (viisateabesüsteem) tuvastamiseks. Ka on komisjon nõustunud täide viima Euroopa Parlamendi palutud uuringu.

Lisaks märgin ma, et see lahendus näib olevat valitud passide ettepaneku jaoks, mille osas Euroopa Parlament otsuse peab langetama. Mulle näib seega, et oleks kasulikum jätkata arutelusid selles küsimuses, et selgitada välja, kas see ettepanek pälviks parlamendi heakskiidu.

Veel üks probleem käsitleb väliseid teenusepakkujaid. Parlamendi muudatuste põhjal on täpsustatud tingimused, mil liikmesriigid võivad viimases hädas sellised teenusepakkujaid kasutada ja koostatud ka nimekiri nõuetest, mida täita tuleb. Ka peaksid jätkuma arutelud antud küsimuses. Tahaksin teile meenutada, et selle muudatuse lisamine ühistesse konsulaarjuhistesse on oluliseks eeltingimuseks VISi rakendamisel.

Kuigi VISi rajamise määrus ja otsus võeti vastu esimesel lugemisel pärast parlamendi ja nõukogu vahel saavutatud kokkulepet, võib öelda, et kui praegune ettepanek peaks minema teisele lugemisele, siis ohustab see VISi käivitamist mais 2009. Seega on oluline saavutada antud ettepaneku osas kiire üldine kompromiss.

Härra juhataja, daamid ja härrad, olen siin, et kinnitada komisjoni pühendumust läbirääkimiste ja arutelude jätkamisele, seda eriti muidugi teie raportööri paruness Ludfordiga, aga ka nõukoguga, et eelseisvatel kuudel saavutada rahuldav kompromiss. Mulle näib, et see kompromiss on saavutatav eeldusel, et töö oleks põhjalik

ja et eksisteeriks stabiilne kahekõne nõukogu ja parlamendi vahel, kahekõne, mida komisjon omalt poolt igati aitab ja julgustab.

ISTUNGIT JUHATAB: ADAM BIELAN

Asepresident

Sarah Ludford, raportöör. – Härra juhataja, tegemist on viisateabesüsteemi (VIS) paketi kolmanda elemendiga. Kehtivate ühiste konsulaarjuhiste muutumine tagab esmalt kohustuse sätestada VISis salvestatav biomeetria ja selle standardid, ning teiseks viisataotlejate vastuvõtmise korra. See võimaldaks töepoolsest VISil tegutsema hakata. Kuigi viisaeeskirjade täielik läbivaatamine sätestatakse viisakoodeksis, mille raportööriks on mu kolleeg Henrik Lax, on eraldiseisva konkreetse ettepaneku tegemise põhjuseks asjaolu, et viisakoodeksi vastuvõtmine võtab tõenäoliselt veelgi kauem aega. Aga oluline on tagada kahe ettepaneku sidusus.

Olen nõukoguga arutelusid ja läbirääkimisi pidanud päris pika aja jooksul. Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon võttis mu raporti vastu möödunud aasta novembris ja mul on kahju, et ma ei saa täna esitada esimese lugemise kokkulepet, kuid ma usun, et see on nii osaliselt tänu sellele, et nõukogu on olnud üpris aeglane, aga ka sellele, et nõukogu ei näi olevat valmis reageerima tegeliku liikumisega meie poolt toodud punktide suunas. Nii palun ma oma kolleegides seda raportit toetada sellisena nagu see parlamendikomisjonis vastu võeti ja ma loodan, et uuel eesistujal õnnestub liikmesriike veenda meie arvamust hoolikamalt arvesse võtma.

Ma puudutaksin samu teemasid, millest rääkis volinik, aga jaotaksin küsimused kolme rühma asemel nelja.

Esimene puudutab seda, mida mina näen nõukogu valmisolekuna jätkata väikelastelt sõrmejälgede võtmist, eirates nii põhimõtet kui märkimisväärseid kulusid ja ebamugavust, mida vanematele tekitab lapse sõrmejälgede sage muutumine ning samuti vale sobivus või sõrmejälgede üldse mitte sobimine. Ma ei usu, et ma oleksin komisjonilt selle kohta koguteavet saanud.

Teiseks see, mis minu meelest on liikmesriikide tahtmatus teha koostööd biomeetria kogu esitatud uue väljakutsega tegelemisel

Kolmandaks andmekaitse ja andmete turvalisuse ebapiisav järgimine: vaatamata mitmetele andmekadumisskandaalidele ei ole liikmesriigid piisavalt tundlikud isikuandmete valvamise osas, et ennetada nende kadumist, hõivamist kolmanda riigi poolt või tehnilisi viperusi.

Ja viimaks viisatasu küsimus. Minu arvates ei ole õige, et liikmesriigid peaksid laskma viisataotlejatel maksta oma haldusvalikute eest, lubades äriettevõtetele, millega nad biomeetria kogumiseks lepinguid sõlmivad, viisatasule lisaks täiendavat tasu võtta. Ma leian, et vaatamata korduvatele palvetele ei ole komisjonil ja nõukogul õnnestunud esitada usaldusväärseid ja sisulisi tõendeid, mis toetaksid ettepanekuid hakata kuueaastastelt ja vanematelt lastelt sõrmejälgi võtma. Kui seda iga kahe aasta tagant tegema peab, toob see kaasa märkimisväärse lisakulu. Meie teeme ettepaneku vabastada nooremad kui 12-aastased algselt sõrmejälgede andmise kohustusest, kuid vaadata see kolme aasta möödudes uuesti läbi, pärast üksikasjalikku tehnilise teostatavuse, usaldusvääruse ja proportsionaalsuse uurimist seoses sõrmejälgede võtmisega väikelastelt. Minu arvates on see mõistlik samm.

Allhangetest nii palju, et mul ei ole midagi üldise kontseptsiooni vastu seni, kuni see parendab teenuseid viisataotleja jaoks ja toimub tingimustel, millega tagatakse viisa väljastamise protsessi ausus, et see on hädaabinõuks ja et teenusepakkuja tegutseb hoones diplomaatilise kaitse all ja tagades, et kohal viibivad konsulaarametnikud, kes juhendavad teenusepakkuja personali. See kindlustaks andmekaitse tagamise ja materjali kaitsmise hõivamise eest, kuid nõukogu ei ole selles suhtes toetust avaldanud. Samuti tundub mulle, et liikmesriigid ei ole üldse valmis kaaluma teise liikmesriigiga ühise taotluskeskuse rajamist.

Lõpetuseks ütlen, et pöördusin artikli 29 osas arvamuse saamiseks riikliku andmekaitse järelevalve töörühma. Nemad juhtisid mu tähelepanu paradoksile, et kuigi viisade usaldusväärset ja turvalisust tõhustatakse biomeetria kasutuselevõtmise läbi, siis teisest küljest, kui teil on kogumise vahendid, mis ei ole samal tasemel konsulaadis või saatkonna konsulaarosakonnas tagatud julgeolekuga, vähendab see kogu protsessi usaldusväärset. Ülejäänud punkte, eriti viisatasu, käsitlen oma kokkuvõttes sõnavõtus.

Ewa Klamt, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, komisjoni ettepanek ühiste konsulaarjuhiste muutmiseks on avatud piiridega ELis väga teretulnud. Minu fraktsioon toetab igati Sarah Ludfordi raportit. Ma tänan raportööri hea koostöö eest, tänu millele oli Euroopa Parlamendi fraktsioonidel suures osas võimalus ühistekstiga nõustuda.

Ühised konsulaarjuhised tuleb uuesti määratleda ja kohandada vastavalt tänasele olukorrale. Tulevikus tuvastatakse viisataotlejad kahtlemata biomeetriliste andmete, näiteks fotode ja sõrmejälgede kogumise teel.

Minevikus sai selgeks, et mõned liikmesriigid, nende hulgas Saksamaa, tõlgendasid ja kohaldasid kehtivaid eeskirju erinevalt ja seega mitte ühtselt. Näiteks aastal 2000 kästi Saksamaa konsulaatidel ja saatkondadel olla viisade väljastamisel vähembürookraatlikud ja kahtluse korral viisa väljastada. Selle lahkuse tulemusena, millega Saksamaa saatkond Kiiemis viisasisid väljastas, tõusid Ukraina kodanikele väljastatud viisade hulk umbes 150 000-lt aastal 1999 umbkaudu 300 000-le aastal 2001, mis tõi kaasa immigrandide hulga märkimisväärse suurenemise Schengeni alas.

Seega on väga vaja tagada, et kõik liikmesriigid ühtselt kohaldaksid eeskirju Schengeni viisade väljastamiseks. Minu fraktsioon pooldab kompromissi nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel, nagu volinik Barrot äsja soovitas.

Meie fraktsioon toetab pea kõiki paruness Ludfordi raporti punkte. Ainsad punktid, mida me ei toeta, käsitlevad laste vanusepiiri sõrmejälgede võtmise osas. Oleme selle poolt, et komisjon ettepanekuga kehtestataks selles küsimuses laste vanusepiir kuuele aastale. Minu fraktsiooni arvates on äärmiselt oluline sellest vanusepiirangust kinni pidada, et ennetada lastega kauplemist ELis.

Martine Roure, *fraktsiooni PSE nimel.* – (FR) Härra juhataja, volinik, tahaksin paruness Ludfordi tänada pakutud raporti eest, mida minu fraktsioon igati toetab. ELi viisapoliitika peegeldab seda, kuidas me inimesi tervitame. Seepärast tahame me leida lahenduse, mis võimaldaks meil tagada Euroopa viisade turvalisus ning austada samal ajal viisat taotlevate kolmandate riikide kodanike põhiõigusi, eriti seoses isikuandmete kaitsmisega.

Seda silmas pidades loodan, et nõukogu mõistab Euroopa Parlamendi nõudeid. Me peame leidma kõigile vastuvõetava lahenduse. Ma jagan raportööri muret viisadesse sisestavate biomeetriliste andmete kogumise ja töötlemise allhanke osas. Me ei usu, et piisab vaid liikmesriikide tavade valideerimisest. Kui me tahame saavutada tõelise ühise viisapoliitika, siis on oluline, et liikmesriigid uuriks enne allhanke tegemist teiste võimaluste teostatavust.

Meie prioriteediks on tagada biomeetrilisi andmeid andvate isikute privaatsuse kaitse. Leiame, et on oluline selgelt määratleda väliste teenusepakujate lepingud, kes ehk neid biomeetrilisi andmeid koguvad. Lisaks tuleb andmete turvalisuse tagamiseks need koguda territooriumil, millele kohaldatakse tõelist kaitset.

Biomeetriliste andmete kogumisega seonduva vanusepiiri osas ei ole mul mingit ideoloogilist seisukohta. Arvan aga, et meie praegune kogemuste tase ei võimalda meil tagada, et nooremate kui 12-aastaste laste sõrmejäljed oleksid piisavalt usaldusväärsed, et neid kasutamise eesmärgil koguda. Minu arvates annaks see turvalisusest pigem väära arusaama.

Seetõttu tahaksin, et me võtaksime vastu ettevaatuspõhimõtte kehtestades sõrmejälgede kogumiseks vanuse alapiiri 12 aastale ning seda võib siis muuta, kui meie käsutuses on see sõltumatu uuring, mida volinik meile lubas, mis annab kõik vajalik teabe laste sõrmejälgede usaldatavuse kohta.

Mis puutub viisa hinda, mille on loomulikult kindlaks määranud nõukogu, siis see peaks olema suurim võimalik hind. Me ei saa eeldada, et viisataotlejad kannaksid ELi lisanõuete finantskoormat.

Lõpetuseks, volinik, tahaksin öelda, et kiidan heaks töö, mida te nende läbirääkimiste osas teinud olete, sest Euroopa Parlament tahab oma hääle kuuldavaks teha ja praegu näib, et nõukogu ei kuula isegi meie põhiargumente.

Tatjana Ždanoka, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – Härra juhataja, esmalt tahan kogu fraktsiooni Verts/ALE nimel tänada proua Ludfordi suurepärase, ja tema puhul nii tavalise, koostöö eest.

Siiski valmistavad meile muret mõned põhipunktid. Me oleme täiesti nõus Euroopa andmekaitse järelevalveasutusega, et biomeetria kasutamine teabesüsteemides ei ole iialgi ebaoluline valik, eriti kui kõnealune süsteem hõlmab nii paljude inimeste andmeid. Seega oleks meie arvates VISi määrus ise kohasem paik, kuhu lisada sätted nii üldeeskirjade kui erandite täpsustamiseks.

Nagu me kuulnud oleme, tekitab küsimusi ka vanus, millest nooremad lapsed ei pea sõrmejälgi andma. Siinkohal täname raportööri ja teisi kolleege mõistliku otsuse eest tõsta seda vanusepiiri kuuendalt eluaastalt 12-le. Teaduskirjandus ei anna aga tõendeid selle kohta, et nooremalt kui 14-aastastelt lastelt võetud sõrmejäljed võimaldaksid usaldusväärset tuvastamist.

Teiseks probleemiks on viisataotluste allhange. Siin peame kindlustama kohaste tagatiste olemasolu andmekaitse tagamiseks. Ka on raportööril siinkohal õnnestunud saavutada märkimisväärset edu, kui me võrdleme komisjoni algset teksti praeguse tekstiga.

Siiski on meie fraktsioon igati biomeetria ulatusliku kasutuselevõtu vastu. Meie arvates on sellel oluline mõju andmete turvalisusele ja põhiõigustele ja samas ei anna see märkimisväärset kasu. Ka näitavad viimase aja sündmused Itaalias selgelt, kui kergelt võib sõrmejälgede võtmine muutuda võimu kuritarvitamiseks.

Kokkuvõtteks ütlen, et me hindame väga raportööri püüdlusi ja tema julgust parimate tulemuste saavutamisel. Siiski nõustub fraktsioon Verts/ALE väga vastumeelselt biomeetria kasutamisega ELis, kuni selle vajadust ei ole mõistlikult tõestatud.

Seepärast ei saa me raporti poolt hääletada.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (DE) Härra juhataja, pooldan ühiste tingimuste kehtestamist viisade väljastamiseks, et ennetada seda, mida nimetatakse viisadega kauplemiseks. Samas ei poolda ma viisadesse biomeetriliste andmete lisamise põhimõtet, eriti väikelaste puhul. Minu arvates on see täiesti kohatu. Lisaks ei saa me teha ettepanekut võtta sõrmejälgi kuueaastastelt, ilma et suudaksime esitada ulatusliku sõltumatu uuringu selles vanuses laste sõrmejälgede kasutamise kohta ja teadmata, kaua nii vanade laste sõrmejälgi üldse säilitada saab. Ma ei arva, et me saaksime või peaksime sellele tuginedes seadusi vastu võtma.

Ka näen ma probleeme uue pakutud määruuse rakendamisel. Kõik taotlejad, ka lapsed, peavad nüüd sõrmejälgede andmiseks isiklikult konsulaati ilmuma. Seda on võib-olla pisut palju oodata inimestelt, kes elavad suurte riikide äärealadel. See võib tähendada, et vähemjõukamate inimeste, eriti perede jaoks ei ole võimalik ELi reisimiseks viisat taotleda. Kas EL soovib tõesti endast välismaal sellist muljet jätta?

Nõukogu ja komisjon püüavad sellega tegeleda erasektori poole vaadates. Nad teevad ettepaneku anda välisete teenusepakkujatele õigus viisataotluste vastuvõtmiseks ja biomeetriliste andmete kogumiseks ning nende edastamiseks vajalikesse konsulaatidesse. Kaasnevad kulud kanduvad siis tegelikult üle taotlejatele. Ja see ei ole kõik! Minu arvates ei peaks nende äärmiselt tundlike andmete turvaliselt ja konfidentsiaalselt säilitamist sel moel tagama. Seega on väga oluline tagada, et allhange, mida tohiks niikuinii lubada ainult kõige äärmuslikematel juhtudel, oleks lubatud vaid territooriumil, millele kohaldatakse diplomaatiliselt kaitset. Selles küsimuses toetan ma kahel käel raportööri.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Härra juhataja, härra komisjoni asepresident, daamid ja härrad, meil oli selle algatusega plaanis tõhustada kõigi liikmesriikide koostalitlusvõimet, tagada isikuandmete võrdne kaitse ja kõigi varjupaigataotlejate võrdväärne kohtlemine. Eriti toetan ma püüdlusi, mis hõlbustaksid viisade väljastamist taotlejatele ühtse teeniduskeskuse põhimõtte abil ja biomeetriliste tunnuste, s.o näopildi ja kümne sõrmejälje kogumise läbi taotlejatelt, mida säilitatakse keskses viisateabesüsteemis (VIS).

Me peaksime toonitama, et neid andmeid kasutatakse tuvastamiseks, nagu asepresident Barrot juba märkis. See erineb suuresti sellest, mis toimub Euroopa passide osas, kus on lubatud võtta ainult kaks sõrmejälge, et neid ei oleks võimalik kasutada muul otstarbel kui tuvastamiseks, s.o „üks-ühele“ võrdluseks. Sellest vaatenurgast tervitan ma Euroopa Komisjoni valmidust, mille tegi äsja täiskogu istungil teatavaks asepresident Barrot, teha koostööd viies läbi parlamendi tellitud uuringu lastelt sõrmejälgede võtmise võimalikkuse kohta.

Härra juhataja, arvestades, et me kavatsime läbi viia ühenduse viisakoodeksi täieliku hindamise, oleks eraldiseisev arutelu selle konkreetse ettepaneku küsimuses olnud mõistlik vaid juhul, kui see oleks protsessi kiirendanud. Seda eesmärki aga ei saavutatud. Homme hääletame me ettepaneku osas, mille osas ei jõutud esimesel lugemisel kokkuleppele ja mis kujutab vaid aeglase protsessi esimest etappi. Seega kahtlen ma tõsiselt, kas me peaksime jätkama eraldiseisvat arutelu selle ettepaneku küsimuses, kui selle ajakava näib olevat väga sarnane koodeksi enda omaga.

Avril Doyle (PPE-DE). - Härra juhataja, üks kiire märkus. Meie suurim kodanikuvabadus on elu ise. Alati arutletakse ja polariseeritakse, kui me räägime lisaturvameetmetega kaasnevatest küsimustest – küsimustest, mida võidakse näha selle piiranguna, mida me tavaliselt kodanikuvabaduseks nimetame. Tahan vaid olla kindel, et volinik on rahul, et vajalikud kontrollid ja tasakaalud käivad käsikäes sellega, mis praegu meie ees on; olla kindel, et me astu sammu võrra tagasi sellest, mida meile lubatud on; veenduda, et me rakendame vaid turva- ja tuvastamismeetmeid, mida maailm, milles me täna elame, tegelikult tagab.

Mu kolleeg härra Coelho meenutas meile just, et suutmatus jõuda selles osas kokkuleppele esimesel lugemisel sisaldab tohutut sõnumita. Tegemist on väga tundliku valdkonnaga ja üha suurem osa meie kodanikest kahtlustab, et „vabadus“ – kasutades seda sõna üldiselt – neilt ära võetakse.

Lõpetan järgmise märkusega: suurim kodanikuvabadus on elu ise. Me peame elu kaitsmiseks tegema kõik, mis meie võimuses, nii julgeoleku kui lisameetmete osas. Tahaksin teilt kuulda kinnitust sellele, et kontrollid ja tasakaalud on sellele vaatamata olemas.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, kuulasin tähelepanelikult erinevate kõnelejate juttu. Esiteks tahaksin teile meelde tuletada sellele toimikule juba lisatud teavet. Laste sõrmejälgede küsimuses öeldi, et arvud näitavad, et sõrmejälgede kvaliteet ja usaldatavus andmebaasis, kuhu kuuluvad 1,5 miljoni viisataotleja andmed, olid väga kõrged, ja mulle öeldi, et seda seisukohta toetav tehniline dokument saadeti paruness Ludfordile.

Enda seisukohast tahaksin teile igatahes kinnitada, et ma olen täiesti valmis käivitama seda uuringut, mida te õigusega palusite, nii et me näeksime tõepoolest, kui usaldusväärsed need biomeetrilised andmed on ning ka seda, kas need on soovitatavad. Arvan, et tegemist on väga hea ideega. Paruness Ludford, ma mõtlesin, et kas me ei saavutaks ehk kompromissi, kui eristame kuue kuni 12 aasta vanustelt lastelt võetud sõrmejäljed, mida kasutatakse ainult üksi tõendamiseks, vanemate kui 12-aastaste laste sõrmejälgedest, mida võib tegelikult kasutada muul eesmärgil.

Igatahes teen ma ka edaspidi kõik, mis minu võimuses, et saavutada kompromiss ELi uue eesistujaga, püüdes tagada parlamendi soovidega suuremal määral arvestamise.

Teise küsimuse, s.o allhankega seoses on meil kindlasti mõned kahtlused seoses lisaga, kus esitatakse miinimumnõuded, mis tuleb lisada liikmesriikide poolt väliste teenusepakkujatega sõlmitud lepingutesse. Komisjon oli väljastanud ka dokumendi, milles tuuakse ära erinevad tehnilised meetodid andmete turvaliseks muutmiseks. Siiski hindan ma teie muret andmete turvalisuse küsimuse üle ja on tõsi, et kolmandas riigis võib tekkida oht, et välise teenusepakkuja territooriumil asuvad andmed võidakse hõivata või läbi otsida. Oluline on tunnistada, et me peame selle ohu suhtes valvel olema. Olen tagasihoidlikult optimistlik, et kahekõne selles küsimuses jätkub. Sellised on minu mõtted. On tõsi, nagu härra Coelho ütles, et me võiksime püüda tagada selle raporti ja viisakoodeksi samaaegse menetlemise.

Seda arvesse võttes saan vaid kinnitada parlamendile ja raportöörile paruness Ludfordile, keda ma tehtud töö eest tänada soovin, et ma soovin siiski kindlasti saavutada kiire kompromissi, paludes nõukogul rohkem parlamenti kuulata ja lootes, et parlament omakorda, võttes arvesse kohustusi, mille komisjon endale võtab, näitab üles mõistmist. Sellist hinda peame me maksma, kui soovime kompromissile jõuda. Toonitan seda punkti kergelt, sest me soovime tõhusat ja ausat viisateabesüsteemi ja kui me sellise süsteemi saavutame, peavad probleemid, millest me siin rääkinud oleme, saama lahendatud, härra juhataja, ja ma tahaksin tänada parlamendiliikmeid, kes täna õhtul oma arvamust avaldasid.

Sarah Ludford, raportöör. – Härra juhataja, tahaksin tänada kõiki kolleege, kellega ma koostööd tegid, ja eriti variraportööre. Meie tegevus oli väga konstruktiivne ja ma tervitasin nende positiivseid panuseid. Kõik nad olid asjaga väga seotud ja ma olen selle eest väga tänulik.

Ma tahan, et VIS toimiks ja alustaks tegevust niipea kui võimalik. Selles suhtes on tegemist minu lapsukesega, kuna mina olin ka süsteemi raportöör. Aga nagu kolleegid rõhutasid, on meil tegemist väga tundlike isikuandmetega ja korraga võib-olla nii palju kui 70 miljoni sissekandega. VISi ei saa kohelda suure eksperimendina. Me peame tegutsema ettevaatlikult. Nõustun nendega, kes väitsid, nagu proua Ždanoka ja proua Roure, et meil ei ole piisavalt kogemusi probleemide enesekindlaks vältimiseks, näiteks seoses kuueaastastelt sõrmejälgede võtmisega.

Volinik rääkis sellest, et võib-olla ei saa me tegutseda tuginedes sellele, et 6- kuni 12-aastaste laste puhul on võimalik ainult tõendamine. See võib eemaldada mõned kahtlused, aga ma ei usu, et nende hulgas ka sõrmejälgede iga kahe aasta tagant võtmise praktilisuse ja selle kulude küsimuse. Tegelikult tundub mulle, et nõukogu ei ole seda asja üldse läbi mõelnud.

Nagu proua Roure märkis, peame me rajama – või oleme juba rajanud – ühise viisapoliitika. Seepärast on nii pettumustvalmistav asjaolu, et liikmesriigid ei ole pea üldse valmis tegema koostööd samal territooriumil ja et nad tahavad viisadele kehtestada lisatasu, ületades nii 60 euro piiri. Tahaksin, et komisjon oleks proaktiivsem ja püüaks innustada liikmesriike erinevates asukohtades koostööd tegema.

Proua Klamt, keda ma väga tänan konstruktiivse kriitika eest ja valmiduse eest meie koos töötada, tegi ettepaneku, et sõrmejälgede võtmine vanematelt kui kuueaastastelt lastelt oleks tõhus tööriist laste kauplemise vastu võitlemisel. Pean tunnistama, et ma ei tea ühtki tõsist uurimust, mis seda toetaks. Miks valida vanusepiiriks kuus aastat? Miks mitte viis, neli, kolm või isegi null? Imikute röövimine võib olla tunduvalt tõenäolisem, kui kuueaastaste röövimine.

Lõpetuseks, härra Coelho ettepanek liita see raport viisakoodeksiga on huvitav. Ta lisas siia arutelluse midagi, mida kriketimängijad nimetavad „googly“-ks ja ma arvan, et me peame selle viima uuesti parlamendikomisjoni ja kuulama, mida nemad arvavad. Ühes osas olen ma eelarvamusteta, aga ma arvan, et see sõltub komisjonist.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 10. juulil 2008.

23. Majanduskriisist mõjutatud Euroopa kalalaevastik (arutelu)

Juhataja. – Järgmiseks päevakorrapunktiks on ühisarutelu ettepaneku küsimuses nõukogu määruseks, millega nähakse ette ajutine erimeede, et edendada majanduskriisi tõttu kannatavate Euroopa Liidu kalalaevastike ümberkorraldamist (kalanduskomisjon) (KOM(2008)0454 - C6-0270/2008 - 2008/0144(CNS)).

Joe Borg, komisjoni liige. – Härra juhataja, esiteks olen ma väga tänulik Euroopa Parlamendil selle arutelu korraldamise eest nii lühikese etteteatamise peale.

Nagu te teate, võttis komisjon eile vastu määruse ettepaneku, mis sisaldas ELi erakorraliste meetmete paketi põhielemente kütusekriisi käsitlemiseks. Täna loodan ma teie toetusele selle ettepaneku osas.

Kahjuks ei olnud komisjonil võimalik oma ettepanekut vastu võtta 3. juulil, nagu see algselt kavas oli. Selle põhjuseks oli ettepanekusse kaasatava analüüsi põhjalikkus, tagamaks, et tegemist on tõeliselt tõhusa instrumendiga nende tõsiste probleemide käsitlemiseks, mis sektori ees seisavad.

Kalanduskomisjon korraldas täna hommikul kasuliku arutelu ja ma olen selle eest tänulik. Täpsustada saaks mitmeid küsimusi ja ma loodan järgmisel nädalal nõukoguga peetavate läbirääkimiste käigus võtta arvesse olulisi ja kasulikke ettepanekuid. Ma ootan väga uusi arutelusid teiega, ja loodan nüüd, et see sillutab teed teie soovivale arvamusele meie ettepaneku osas homsel hääletusel.

Nagu ma teile kolme nädala eest selgitasin, on kalandussektor silmitsi kriisiga, mis on struktuuriline ja pikaajaline. Paljude aastate jooksul on ELi laevastik viibinud liigse tootmisvõimsuse, ülepüügi ja väheneva kulutasuvuse nõiaringsis. Samal ajal ei ole kalurid kasu saanud langenud nõudlusest ja kalatoodete kerkivatest jaehindadest. Selle tulemusena kasum väheneb ja muudab sektori teistest veelgi haavatavamaks kulude drastilise kasvu osas, nagu me näeme naftahinna puhul.

Komisjon mõistab vajadust koordineeritud tegevuse järele ELi tasandil, et ära hoida tõsine kriis tööstuses ning tagada, et probleemiga tõepoolest tõsiselt tegeledakse. See tähendab eriolukorra leevendamiseks võimaluse tagamist ja pühendumist põhiküsimusega, s.o liigse tootmisvõimsusega tegelemisele, mis on aluseks kõigile meie püüdlustele viia tööstus tagasi jätkusuutlikule ja tootlikule alusele.

Neil põhjustel tegi komisjon ettepaneku erimeetmete paketi, mille abil käsitleda nafta hinna tõusust tulenevaid sotsiaalseid ja majanduslikke raskusi, ja tegeledes samas ka Euroopa laevastiku peamiste struktuuriprobleemidega. Usun, et on väga oluline suunata toetus laevastikele, mis kõige enam sõltuvad kütusest ja keda seega kõige enam mõjutab praegune liigne tootmisvõimsus.

Seega teeme ettepaneku, et liikmesriigid võiksid sissejuhatava meetmena koheselt osutada ajutist lõpetamistoetust ümberkorraldamisele ja et nad võiksid seejärel luua laevastiku kohanemiskava, mille alusel kaotatakse püsiva lõpetamise – lammutamise – hüvitiste juurdepääsu piirangud. Lisatoetus ajutisele lõpetamisele, aga ka kaasajastamisele ja energiatõhususele on kättesaadav sellistes kavades osalevatele laevadele. Abi osaliseks utiliseerimiseks osutatakse reederitele, kes asendavad suured vanad laevad väiksemate ja energiatõhusamatega.

Tuginedes majanduslikele lisaanalüüsidele võib kaaluda ka kalandussektori miinimumrežiimi tehtavaid muudatusi. Ka teeme me ettepaneku säteteks, mis kehtestavad töötajate sotsiaalkindlustusmaksete ajutise vähendamise.

Visandatakse ka mitmeid konkreetseid algatusi kala väärtuse suurendamiseks esimeses müügikohas. Komisjon kavatab toetada erakorralisi projekte selles valdkonnas, lisaks Euroopa Kalandusfondis olemasolevatele vahenditele. Lisameetmeid kavandatakse selleks, et soodustada üleminekut energiat säästvatele tehnoloogiatele, pehmedada kriisi sotsiaalmajanduslikku mõju ning hõlbustada ümberprogrammeerimist ja Euroopa Kalandusfondi vahendite jaotamist.

Eeltoodud meetmed sisaldavad ajutisi erandeid Euroopa Kalandusfondi eeskirjadele, et soodustada ELi laevastiku kiiremat kohanemist praeguse olukorraga ja osutada ajutist abi üleminekuetapil.

Usun, et need meetmete abil anname tööstusele tõuke struktuuriliseks kohanemiseks ja kergendame üleminekut kalurite, laevaomanike ja kohanemisperioodil tugiteenustega hõivatud inimeste jaoks. Komisjon osaleb tööstusega väga olulises ja konstruktiivses arutelus antud küsimuse osas ja tööstus avaldab meie algatustele üldist toetust.

Mis puutub ametlikesse muudatusesse, mille parlament esitas komisjoni ettepaneku osas, siis kiidame me heaks muudatuse, mis viitab põhjendusele 13 ja tegelikult tuleks seda kohaldada kõigile laevadele. Komisjon ei saa aga toetada artikli 18 lõikesse 2 tehtavat muudatust, kuna see ei võimaldaks peaaegu üldse kohaldada meetet utiliseerimiseks osalise abi osutamiseks.

Lõpetuseks, ja see on väga oluline, lubage mul avaldada veendumust, et kogu selle protsessi käigus saame ühisele kalanduspoliitikale anda lisatõuke, seda eriti varude jätkusuutlikkuse kontekstis.

Olen teadlik, et tähtaeg on väga lühike ja see jätab Euroopa Parlamendile reageerimiseks vähe aega. Siiski, võttes arvesse kalandussektori erandlikku olukorda, loodan ma, et saan loota parlamendi toetusele nimetatud meetmete vastuvõtmisel nii kiiresti kui võimalik.

Carmen Fraga Estévez, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (ES) Härra juhataja, esmalt ütlen, et olen härra Borgiga nõus, et on kahju, et me nii töötama peame, tuginedes mitteametlikele dokumentidele, mida ei ole veel tõlgitud kõikidesse keeltesse, kui see parlament on juba mõnda aega nõudnud meetmete võtmist ja tõstnud häiret kalandussektorit ähvardava tõsise kriisi suhtes. Loomulikult, härra Borg, mõistsime ka meie seda kiireloomulisust austusest oma kalandussektori vastu.

Ka tahaksin rõhutada, et see ettepanek on, just nagu härra Borg ütles, vaid meetmete paketi üks element ja meil ei ole ajakava ega silmatorkavaid üksikasju, mis võimaldaksid meil anda üldise hinnangu uutele miinimummeedetele, riigiabisse tehtavatele muudatustele, suunistele turu uueks ühiseks korraldamiseks, või uuele eriotstarbelisele finantsinstrumendile, millele osutab komisjoni ettepanek.

Mis puutub Euroopa Kalandusfondi muutmisel, milleks komisjon ettepaneku tegi, siis ma hindan paindlikkuse edendamist, kuigi oleks olnud praktilisem järgida Euroopa Parlamendi ettepanekuid nende vastuvõtmise ajal, ettepanekuid, mis olid kriisiolukorras kohasemad, näiteks mootorite muutmiseks, ja mis võibolla oleksid suutnud ära hoida seda järsku langust lammutamise suunas, mis nüüd meie ees seisab.

Olen aga väga tänulik, ja ma kõnelen täiesti siiralt, härra Borgi valmiduse eest täna hommikul kaasata mitmed kalanduskomisjonis esitatud muudatused, sealhulgas mu enda muudatuse, ja selle eest, et ta nõustus, et vaatlusperiood laevastiku kohanemiskava hüvede hindamiseks peaks lisaks 2007. aastale hõlmama 2008. a esimese kuue kuu käivet, mis oli periood, mil kütusehinnad olid kõige kõrgemad.

Lõpetuseks tahaksime, et asjaga seotud liikmesriigid annaksid suurema panuse nende ja teiste meetmete rakendamisse. Pall on tõesti nende väljakupoolel, nad peavad tegutsema kiiresti tagamaks, et need ja teised, veel kinnitamata meetmed tõepoolest aitaksid leevendada kriisi kalandustööstuses.

Mulle ei meeldiks, kui siin juhtuks see, mis juhtus ebaseadusliku, dokumenteerimata ja reguleerimata kalapüügi määrusega, mille puhul nõukogu otsustas, et see ei jõustu enne 2009. aastat.

Rosa Miguélez Ramos, fraktsiooni PSE nimel. – (ES) Härra juhataja, ma kõnelesin täiskogu istungil juunis ja rõhutasin vajadust selle kriisiga koos tegeleda efektiivse ja erapooletu mehhanismi abil, mis suudab tagada erimeetmete vastuvõtmise ühenduse tasandil.

Meie, Euroopa sotsialistid, oleme rõõmsad, et selle sektori mured on jõudnud ühenduse tasandile ning et ettepanek sisaldab meetmeid, mida meie, parlamendiliikmed, kes me nii palju nende üle arutelnud oleme, ja kõige enam mõjutatud liikmesriikide valitsused, nii kaua nõudnud oleme. Härra Borg, me oleme veendunud, et meetmed, milleks te ettepaneku tegite, aitavad valgustada kahte probleemi, millega Euroopa laevastik juba pikka aega silmitsi on seisnud: liigne kütusesõltuvus ja vajadus tõhustada kalatoodete turgu.

Oleme nõus, nagu te arvata võisitegi, rahastamismeetmetega, ja mõnega neist rohkem kui teisega, nagu näiteks kalandustegevuse ajutise lõpetamisega ja muudatuste tegemisega mootoritesse ja kalapüügivarustusse; ka on meil hea meel, et toetust laiendatakse esimest korda kaldapõhistele töötajatele, seda on sotsialistid paljudel kordadel nõudnud.

Samuti tervitame teie avaldust, et koostamisel on ulatuslikumad ettepanekud, näiteks need, mille eesmärgiks on turustamise ja hinnamääramismehhanismi tõhustamine, sellele järgneva miinimumrežiimi suurenemisega, mis, nagu te ütlesite sõltub majandusliku mõju uuringu tulemusest.

Nagu teile teada lasime me Euroopa Sotsialistlikus Parteis mööda võimaluse esitada muudatus, nii et seda oleks võimalik homsel kohtumisel takistusteta heaks kiita, nagu te palusite, võttes arvesse selle vastuvõtmist kalandusnõukogu poolt järgmise aasta märtsis.

Philippe Morillon, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (FR) Härra juhataja, volinik, ilmselt jätkame me nüüd arutelu, mille käigus me täna hommikul pea kahe tunni jooksul suutsime antud küsimuses mõningast edu saavutada. tahaksin viidata kolmele punktile, mis minu arvates on olulised.

Me mõistame hästi teie prioriteete, kui asi puudutab erandkorraliste ja ajutiste meetmete kehtestamise meie kalalaevastike probleemidega tegelemiseks, kes on suured kütteõli tarbijad. Pean aga toonitama, et seda ei tohiks teha nende arvelt, kellel on õnnestunud vähendada oma energiaalast sõltuvust kasutades kalapüügimeetodeid ja varustust, mis on sobilikumad hetkenõudmiste suhtes. See on esimene punkt, mida minu arvates psühholoogilisest vaatenurgast rõhutada tuleb.

Teiseks olete esitanud meetmed, millel on loomulikult kohene mõju, kuid mis on ka keskmise pikkusega ja pikaajalised. Need on meetmed turu reguleerimiseks ja need on väga teretulnud, kuigi kahjuks ei saa me selles valdkonnas oodata lühikese aja jooksul imesid.

Minu kolmas ja viimane punkt on, et kõik see ei takista meid jätkamast arutelu, mida me oleme teiega pidanud hetkest, mil te oma praeguse ametikoha vastu võtsite, seda ühise kalanduspoliitika reformi küsimuses, mis annaks meie kaluritele parema ettekujutuse oma suutlikkusest, et vältida segadust, mis leiab aset, kui ette teatamata on vaja muuta lubatud kogupüüki ja kvoote ja mis tootlikkuse seisukohast on muudugi äärmiselt kahjulikult meie kalandustööstuse tegevusele.

Pedro Guerreiro, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (PT) Härra juhataja, komisjoni teatise ja komisjoni poolt nõukogu määruse muutmise ettepaneku pealkirjast piisab kinnitamaks, et isegi kui esines kõhklusi, siis pakutud meetmete eesmärgiks ei ole tegeleda kalandussektori praeguse sotsiaalmajandusliku olukorra hüllemaks muutumise põhjustega. Vaatamata juhuslikele meetmetele, mis vastavad kalandussektori valdava enamuse põhjendatud nõudmistele, on meie ees taas püüdlused kasutada halvenevat finantsolukorda selles sektoris meetmete kasutuselevõtmiseks, mis aitavad veelgi kaasa ja kiirendavad laevade arvu vähenemist.

Tahaksime märkida, et esitatud ei ole konkreetseid ettepanekuid nende kahe põhiküsimuse käsitlemiseks: nendeks on kütuse, diisli ja bensiini hindade tõus ning kalahinna moodustumine ja tõus esimeses müügikohas ilma vastava tõusuta tarbijate osas. Ei ole mingeid rahalisi vahendeid meetmete koordineerimiseks ja rakendamiseks, mis aitaksid sektoril tegeleda kütuse hinnaga, aga siiski on sajad miljonid eurod saadaval laevade arvu vähendamise soodustamiseks, ja mida nimetatakse turumeetmeteks. Keegi ei taha nõgest kätte haarata ja tõhustada lisandväärtuse õiglast jaotamist ahelas.

Tegelikult esitab komisjon hulga ettepanekuid, mis on olemuselt ebapiisavad, kuna nad ei vasta kalandussektori valdava enamuse vajadustele. See näitab, et lõpuks on ainsaks tõeliseks eesmärgiks selle strateegilise majandussektori suurema osa hävitamine.

Jim Allister (NI). - Härra juhataja, minu jaoks on selles paketis palju tervitavat, aga mul on üks mure ja see on seotud väga olulise kättetoimetamise küsimusega.

Volinik, kuidas me tagame kõikjal ELis, et need meetmed ei too kaasa konkurentsivõime moondamist? See ei tulene millestki, mida komisjon võib teha, kuid tuleneb asjaolust, et tegelikkus on selline, et mõned liikmesriigid on riiklike kulude ja teiste sektorite aitamise osas tunduvalt entusiastlikumad kui teised liikmesriigid, ja kui mõned on vaoshoitud ja teised entusiastlikud, kas siis ei leia aset meetmete ebäühtlane kohaldamine, mis võib avaldada mõju konkurentsivõimele?

Kuidas te seda jälgite? Kas te üldse jälgite seda ja mida te ette võtate, kui moondamine aset leiab?

Minu teine küsimus on samuti mõneti kolkalik ja keskendub eriti laevastiku kohanemiskavale. Selle raames näete te ette teatud tugimeetmete kohaldamist tingimusel, et kava toob kaasa laevastiku võimsuse vähendamise 30% võrra.

Volinik, mõelge näiteks Ühendkuningriigile. Seal on meil kolm riiki, Šotimaa, Wales ja Põhja-Iirimaa, kus kalapüük on delegeeritud küsimus, mille osas langetavad otsuseid delegeeritud valitsused. On väga tõenäoline, et kõik nad suudaksid koostada omaenda laevastiku kohanemiskava omaenda piirkonna jaoks, millega laevastiku võimsus väheneks 30% võrra. Aga võttes arvesse, et mujal Ühendkuningriigis on teised venitanud, ei pruugi see nii minna.

Kas see on aus? Kas komisjon saab astuda mingeid samme selle ebavõrdsuse leevendamiseks? Lühidalt öeldes, kas komisjon saab astuda samme võimaliku ebavõrdsuse käsitlemiseks riikides, kus eksisteerivad piirkondlikud valitsused, kes teevad võib-olla tublisti tööd samas kui riiklikud valitsused ei tee?

Paulo Casaca (PSE). – (PT) Härra juhataja, usun, et selle ettepaneku poliitiline suund ja ajastus on täiesti õiged. Arvan, et tegemist on kohaste meetmetega olukorra jaoks, mis Euroopa meredel valitseb. Leian, et nii on õige toimida.

Kui me ettepanekut hoolikalt uurime, seisneb suur probleem selles, kas see toimib või ei. Kuna volinik rõhutas selle kiireloomulisust, käitus parlament kiiresti ja loobus oma õigusest analüüsida ja esitada määruse muudatusi. Probleem seisneb aga teadmises, kas selliste keeruliste eeskirjade rakendamine kavatsetud perioodil on võimalik.

Ühes punktis väidetakse, et vähendamine peaks algama enne 30. novembrit. Laevade hulga vähendamise kavad peavad aga sõnastama liikmesriigid ja mõned nimetatud programmide peab heaks kiitma Euroopa Komisjon, kuna programmide rahalised vahendid pärinevad olemasolevast Euroopa Kalandusfondist. Sellised programmid on väga keerulised ja sisaldavad kohustuslikke protsendimäärasid, ning mõned eeskirjad on pea läbitungimatud, nagu volinik täna artikli 19 lõike 4 puhul ise nägi. Just see on minu jaoks suurim probleem: kas selle ettepaneku üksikasjad muudavad praktilise kohaldamise võimatuks? Sellisel juhul oleks see äärmiselt kahetsusväärne.

Seega palun ma komisjonil, volinikul ja kõigil peadirektoraadi ametnikel hoolikalt mõelda siin pakutu teostatavusele, sest kui seda ei ole võimalik pakutud aja jooksul teostada, ei ole see väärt seda pingutust, mida meil siin teha palutakse.

Elspeth Attwooll (ALDE). - Härra juhataja, fraktsioon ALDE tervitab määruse ettepanekut, aga jagab valdava enamuse kahjutunnet selle osas, et meil ei olnud aega esitada igati läbimõeldud muudatusi. Seega on hea kuulda, et komisjon võtab arvesse nii täna hommikul kalanduskomisjonis kui ka siinse arutelu käigus esitatud seisukohti ning et komisjon peab nõukoguga läbirääkimisi kohaste täpsustuste tegemiseks.

Kaks sellist kõhklust puudutavad osaliseks utiliseerimiseks osutatavat abi, seda nii selles osas, kas see kahandab oluliselt võimsuse vähendamise sihtmärke kui ka selles osas, kuidas toetust kasutada võiks. Oleks hea, kui komisjon siinkohal meid pisut veenaks.

Mis puudutab kahte muudatust, siis esimest on meie arvates juba piisavalt tekstis käsitletud. Me tunneme suurt poolehoidu teise muudatuse suhtes, kuna usume, et selle eesmärgiks on käsitleda äsjamainitud kahtlusi, kuid me leiame, et see võib tegelikult osutada võimsuse vähendamisele vastupidist mõju. Nii et kiirustades hääletamise asemel, pooldades selle lisamist seadusandlikku teksti, palume me komisjonil kaaluda selle idee hüvesid ja ka teiste meetmete väljatöötamise hüvesid, mis keskenduksid kütuse tarbimise vähendamisele.

Lõpetuseks tahaksin veidi isiklikumal pinnal tõsta esile kaks lauset komisjoni teatisest. Need on järgmised: „On oluline, et seda paketti kohaldataks nii, et see tagaks võrdse mänguvälja kogu ELis. ELi kalurite konkurentsivõimet ei tohi muundada liikmesriikide erineva, riiklike või ühenduse vahendite mobiliseerimise võime tulemusel.“ Ma toetaksin juba mainitud punkti, et ei tohiks esineda konkurentsivõime muundamist, mis tuleneb liikmesriikide erinevast tahtest selliste vahendite mobiliseerimiseks. Loodan, et võetakse kõik vajalikud sammud tagamaks, et kõik kalalaevastikku omavad liikmesriigid kasutavad ära selle määruse pakutavaid võimalusi.

Daniel Varela Suanzes-Carpegna (PPE-DE). - (ES) Härra juhataja, härra Borg, daamid ja härrad, selles arutelus on mitmeid aspekte, mida me tunnustama peame.

Esiteks, kui kalandustööstus ei karjuks „aitab küll!“, ei oleks me täna siin rääkimas kiireloomulisest meetmete võtmise vajadusest. Seda esiteks.

Teiseks peame me tunnistama, et Euroopa institutsioonid on selle protestikarje käsile võtnud. Iseäranis parlament võttis juba oma viimasel osaistungjärgul vastu võtnud kriisi käsitleva resolutsiooni. Lisaks peame tunnistama, nagu me härra Borgile täna hommikul ütlesime, et komisjon on käitunud ebaharilikult kiiresti, esitades meile selle meetmete paketi, millest me täna räägime. Me kõik peaksime selle heaks kiitma.

Kas kõik on siis korras? Ei sugugi, kaugel sellest. Me alles alustame. Komisjon esitas kriisi käsitlemiseks dokumendi, mida me võime nimetada algseks esimese etapi dokumendiks, laevastiku ümberkorraldamisele keskenduvaks abikavaks. Nüüd vajame me, et komisjon esitaks sama kiiresti kava teiseks etapiks, mis hõlmaks meetmeid laevastiku tulemuslikkuse suurendamiseks ja turustamise tõhustamiseks, aga ka meetmeid, mille eesmärgiks on kala väärtuse tõstmine esmases müügikohas, meetmeid, mille kohta meil veel konkreetset ajakava ei ole.

Siiski peavad nõukogu ja liikmesriikide valitsused kohaldama meetmeid, käitudes sama kiiresti kui komisjon ja parlament ja kooskõlas meie nõudmistega peavad nad suurendama kontrolli imporditud kalatoodete üle ja käivitama ulatusliku tarbijate teavitamiskampaania, et edendada oma kalurite huve.

Kui selline kava teoks ei saaks ja meile jääks vaid täna siin esitatud, härra Borg, siis oleks meil vaid geniaalne ja helde operatsioon, mis kasutab hetkekriisi ära kalalaevastiku vähendamiseks selle asemel, et tõsta selle tootlikkust ja päästa see tõsisest kriisist.

Luis Manuel Capoulas Santos (PSE). – (PT) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, kalandussektor on kindlasti majandussektor, mis kõige enam kannatab naftahinna tõusu all. Me kõik teame seda. Seepärast tervitame poliitilist signaali, mille komisjon selle meetmete paketiga edastas. Euroopa Parlament ei takista kindlasti selle kiire vastuvõtmist, nagu mu kolleegid juba ütlesid.

Arvestades probleemi suurust teame me, et olemas ei ole võlulahendusi. Vaatamata sellele, olles analüüsinud komisjoni ettepanekuid, ei saa ma varjata oma tohutut pettumust. Kõik meetmed osutavad ühes suunas: laevade hulga vähendamisele. Isegi need niinimetatud erimeetmed, nagu ajutine lõpetamine, käsitlevad laevastiku kohustuslikku vähendamist.

Ma ei mõista, miks artiklis 7 toodud meetmed ei sisalda mootorite asendamist, ning samuti on raske mõista, miks laevastiku kohanemiskavad peaksid hõlmama laevu, mille energiakulud on enam kui 30% nende tootmiskulust. Kuidas on teiste laevadega, volinik, mille hulka kuuluvad peaaegu kõik laevad peale traalerite? Ja kuidas jääb rannalaevastikuga, mis on väga oluline ühiskondlikust seisukohast? Ka ei mõista ma, miks ainsad laevad, mida see osaline vähendamisprogramm hõlmab, on laevad, mis kasutavad sama kalapüügivarustust ja mis moodustavad laevastikust 70% nimetatud varustust kasutades. See nõue, millega kaasneb eeskiri võimsuse vähendamiseks 60% võrra ja selle võimsuse piiramiseks 25%-le, et toetada uusi laevu, muudab selle meetme täiesti teostamatuks, nagu mu kolleeg härra Casaca veidi aja eest ütles.

Volinik, ma saan aru, kui raske on teil leida lahendusi nii suurele probleemile, aga me ei saa kalandussektorile jätta muljet, et me püüame nende probleeme lahendada, kui tegelikult toob see kaasa vaid vähendamise ja hülgamise. Õiglasem on labidat labidaks nimetada ja rääkida, mida te teete. Seega palun ma teil vaatamata sellele lühikesele ajale, mis meile on jäänud enne nõukogu istungit esmaspäeval, püüda lihtsustada ja olla realistlik, et positiivne poliitiline signaal ei muutuks tohutuks pettumuseks sektori jaoks, kes suure lootusega meie poole vaatab.

Avril Doyle (PPE-DE). - Härra juhataja, me kõik võtame siin sõna vaid mõni tund pärast seda, kui saime komisjonilt teksti, mis sisaldas meetmete paketti meie kalalaevastiku toetamiseks praeguses majanduskriisis. Komisjon esitab piiratud kestusega kiireloomulised meetmed, mis on peamiselt sotsiaalse iseloomuga ja mis on väga tervitatud.

Sotsiaalmeetmeid kohaldatakse füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevatele kaluritele ja tavatöötajatele. Iirimaal on meil omapärane olukord pärast mõne aasta tagust kohtuotsust, millega pea kõik meie laevameeskond koosneb füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevatest või kasumiosa eest töötavatest kaluritest ja kellele tänaseni ei kehti kodus sotsiaalkindlustustoetus, kui nad on töötud majanduslikel või ilmaga seonduvatel põhjustel, nii et ma tervitan seda aspekti.

Ajutiste „siduvate“ meetmete osas tahaksin, et volinik meile kinnitaks, et neid kohaldatakse kõigile, kes on kinni seotud majanduslikel põhjustel lühikese aja jooksul ja erandit, et need on kättesaadavad vaid ümberkorralduskavas osalejatele, kohaldatakse kõige laiemas ulatuses. Ükskõik millises ümberkorraldamisest peaks piisama rakendamise kinnisidumiseks antud valdkonnas.

Samuti kiidan heaks utiliseerimiseks osalise abi osutamise, mis aitab kaluritel võtta kasutusele väiksemad, kliimasõbralikumad ja energiatõhusamad laevad. Ka meeldib mulle mõelda, et laevastiku uutest laevadest pärit vähendatud süsinikdioksiidi heitkoguseid peaksid liikmesriigid suutma säilitada, et anda oma panus kliimapaketi raames tehtavatesse pingutustesse, mis kiiresti meie suunas liigub, ja me peaksime kliimapaketi siduma liikmesriikide püüdlustega energiatõhusate ja väiksemate laevade osas ning ümbervahetamise osas selles valdkonnas.

Minu arvates on väga oluline ka see, et me soodustame tekstis pakutud utiliseerimiseks osalise abi osutamist, sest see võimaldab kaluritel, kes tõesti kalapüügiga jätkata sooviksid, kellel on oskused ja põlvkondadepikkused kogemused, oma tegevust jätkata, kuigi väiksemas mastaabis, samas kui meie lahendame selle majanduskriisi, mis nende ees seisab.

Nii et aitäh teile meetmete eest. Ma loodan siiralt, et liikmesriigid kohaldavad neid ühtlaselt. Mingit lisaraha ei ole. See pärineb ainult Euroopa Kalandusfondist. See korraldab ümber rahalise jaotuse, kuid lootkem, et meil ei saa olema konkurentsivastaseid meetmeid, tingituna liikmesriikide vahelistest erinevustest suutlikkuses reageerida.

Catherine Stihler (PSE). - Härra juhataja, ma usun, et me oleme kõik teadlikud praeguste nafta- ja kütusehindade negatiivsetest mõjudest. Alles juunis ütles Age Concern Scotland, et kütusehindade tõttu peavad kaitsetumad inimesed talvel soojasaamiseks vaeva nägema. Ühe heategevuse esindaja ütles järgmist: "Iga kord, kui kütuse hind 1% võrra tõuseb, tähendab see, et umbes tuhat inimest elab šotimaal kütusepuuduses". Paljud nendest on vaesed pensionärid, kelle sissetulek on madal ja fikseeritud ja kes võivad juba niigi elada allpool vaesuspiiri.

Selles kontekstis võime samahästi küsida, miks tormab komisjon eeldatavalt päästma üht konkreetset sektorit. Ma ütlen „eeldatavalt“, sest arvan, et me peame kahtlema selles, kas Euroopa Kalandusfondi ümberkirjutatud ja läbiuuritud suunised ja võimalikud miinimumsuunised suudavad meile tagada jätkusuutliku kalandustööstuse. Ma kardan, et see pakett ei rahulda kalandussektori teatud isikute nõudmisi, eriti kui kütuse hind ei lange ja meil on ikka veel tegemist liigse tootmisvõimsusega.

Komisjoni hiljutises vastuses liigse tootmisvõimsuse ulatuse kohta ELi kalalaevastikus, teatati mulle, et komisjoni arvates valitseb, ja ma tsiteerin „ühenduse teatud kalandusvaldkondades liigne tootmisvõimsus keskmiselt vähemalt 40% ulatuses“. Teatis ja sellega kaasnev nõukogu määrus viitavad vajadusele liigset tootmisvõimsust vähendada. Teeme siis kindlaks, et seda tehakse.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Härra juhataja, kell on juba palju, nii et ma teen lühidalt. Minu arvates on oluline teile teatada, mida ütles Iiri Kalurite Liit juunis, kui see pakett esimest korda välja kuulutati. Nad olid skeptilised ja ütlesid, et on väga oluline, et sellist ettepanekut toetaksid olulised rahalised vahendid.

Usun, et siin on juba öeldud, et mingit lisaraha ei ole ja me tegeleme hetkel olemasolevate vahendite ümberkorraldamisega. Leian, et peame olema selles suhtes ausad, kuna see eriotstarbeline pakett võtab teistelt meetmetelt, mida oleks vaja läinud, kui nafta hind ei oleks tekitanud probleeme kalandussektorile ja ka teistele sektoritele.

On häbiväärne, et meie reageeringuks oli vaja tööstuse veest välja tänavatele tulemist. Seda arvesse võttes leidub selles pakettis aspekte, mis rakendamisel – ja ma arvan, et see on kõige olulisem – peaksid olema väga positiivsed. Leian, et on oluline, et laevastikud, kes enne selle määruse väljakuulutamist pidid niieeldada veest välja ronima, saavad nüüd abi antud meetmetest.

Kuid kalandussektoris on ka palju teisi probleeme. Üks, mida te mainisite, volinik, on asjaolu, et kala hind on tõusmise asemel pigem langenud. Mind huvitaks (kuid ehk on selleks täna juba liiga hilja) teie arvamus selle kohta, kuidas seda probleemi käsitleda, sest siin saavutame me kalandussektoris tõelist edu.

Sageli on nii, et kui inimestel on probleem, olgu nad siis talunikud või kalurid, ütlevad nad, et Euroopa reageerib liialt aeglaselt. Praegusel juhul ei ole me just väga kiiresti reageerinud, aga vähemalt on meie tegevuses ja praeguse positsioonini jõudmisel olnud märkata kiirust.

Siiski, nagu teisedki ütlesid, on meil vaid see dokument. See on keeruline ja meenutab veidi Lissaboni lepingut ja ma loodan, et see võetakse vastu – iseäranis Iirimaa, kus Lissaboni lepet vastu ei võetud.

Colm Burke (PPE-DE). - Härra juhataja, tervitan komisjoni ettepanekuid. Möödunud aastal samal ajal külastasin ma oma valimisringkonda Castletownbere'is. Sellel, juulis 2007, oli kalurite ja kogu tööstuse

olukord üsna halb. Aasta on möödunud ja meie ees on uued probleemid, ning ma tervitan täna siin esitatud komisjoni ettepanekuid.

Siiski on kogu kalandustööstuse osas liikmesriikide tegutsemist vaja ka teistes valdkondades. Teie poolt oma memorandumis tõstatatud küsimus kvantiteedi, kvaliteedi ja nõudluse kohta on väga oluline ja selle eesmärgiks on veenduda, et kala tootvad ja tarnivad inimesed saaksid tehtud töö eest kohase tasu. Usun, et lõppkokkuvõttes on nii, et kuigi tarbija toote eest maksab, on just vahepealsed inimesed need, kes selles üsna suurt kasu lõikavad. Arvan, et üks asjadest, mida me muutma peaksime on kogu vabatahtliku sildistamise valdkond. Me peame kasutusele võtma selle mehhanismi, et meil oleks võimalik selgelt tuvastada toode, mis on pärit väljastpoolt ELi ja paljudel juhtudel toode, mis ei vasta sätestatud määrustele. Leian, et siinkohal on vaja muutust. ELi tuuakse liialt palju tooteid, mis ei ole õigesti määrustele vastavalt püütud, ja me ei tee piisavalt palju selleks, et kõigil ELi elanikel oleks võrdne mängumaa. Minu arvates on just see peamine valdkond, mille osas me tööd peame tegema. Kuigi ma kiidan heaks need määrused ja ettepanekud, arvan ma, et me peame rakendama ka määrusi, mis on seal väljastpoolt ELi pärinevate toodete jaoks.

Avril Doyle (PPE-DE). - Härra juhataja, tahaksin esitada konkreetse küsimuse, mille tõstatasid täna hommikul kalanduskomisjonis mu kolleeg Carmen Fraga Estévez ja ma ise. Artikli 12 lõikes 3 väidetakse, et „laevastiku kohanemiskava puudutab ainult laevastikke, mille energiakulu moodustab keskmiselt 30% selle kavaga seotud laevastiku tootmiskuludest, tuginedes 2007. a käibele.“

Kas te saate meile siin ja praegu kinnitada, et 2008. a kuut esimest kuud saab samuti nende näitajate koostamisel arvesse võtta, sest laevastiku energiakulude tegeliku protsendimäära suurenemise osas on need olnud väga kehvad kuud, seda eriti meie laevastike haavatavamate aspektide osas?

Catherine Stihler (PSE). - Härra juhataja, kuna meil on võimalik esitada veel üks küsimus, tahaksin volinikult küsida järgmist. Utiliseerimiseks osalise abi osutamise kava ja ettepaneku valguses, mille alusel me tõenäoliselt suuname ümber 25% uutelt laevadelt alatiseks äravõetud püügivõimsusest, kas see tähendaks siis laevaehituse vallas uuesti kahjulike toetuste kasutuselevõttu?

Joe Borg, komisjoni liige. – Härra juhataja, tänan teid väga kõigi sekkumiste ja esitatud küsimuste eest. Püüan vastata nii paljudele, kui suudan, arvestades, et meil ei olnud ettepanekute teemal arutlemiseks nii palju aega, kui tavaliselt kalanduskomisjonis ja täiskogu istungil ja arvestades selle ettepaneku kiireloomulisust.

Vähese tähtsusega abi osas, nagu me teatises ütlesime, teostame me eelseisvatel nädalatel ja kuudel vajalikud majandusanalüüsid ja kavatseme vajadusel esitada komisjoni ettepaneku, kui majandusanalüüs näitab, et me võime selles suunas edasi liikuda ja kui WTO eeskirjad seda võimaldavad enne käesoleva aasta lõppu.

Järgneb üsna pikk menetlus, mis hõlmab konsulteerimist liikmesriikide nõuandekomiteega ja sidusgruppidega, ning lõplik vastuvõtmine komisjoni poolt võtab tavaliselt aega umbes kuus kuud. Nii et on tõsi, et me räägime üsna pikast ajavahemikust. Siiski pean ma rõhutama, et vähese tähtsusega abi ei ole lahenduseks laevastiku vajalikul ümberkorraldamisel.

Kas see meile meeldib või mitte, on meil tegemist märkimisväärse liigse tootmisvõimsuse olukorraga ja kui me sellega efektiivselt ei tegele, ei leia me kunagi alatist lahendust. Ma olen korduvalt öelnud, et ei ole mingit mõtete probleemi raha matta, ilma probleemi tõelist põhjust käsitlemata ja just seda me teha püüamegi. Me oleme valmis kaluritele osutama kohest abi keskmise pikkusega tähtajaga, kuid samuti muretseme sellepärast, et vaja on efektiivset ümberkorraldamist. Vastasel juhul peame aasta aastalt siin sama küsimust arutama. Niisiis pean ma selle täiesti selgeks tegema: komisjon ei ole valmis probleemi lihtsalt raha matma. Nii et igasugused alalised tegevusvõimalused kaluritele ei aita asjale kaasa. Seepärast pean ma olema väga selgesõnaline, et me peame tõepoolest probleemi ennast käsitlema. Selline on minu vastus vähese tähtsusega abi küsimuses, mida me lähemalt uurime.

Turumeetmete kohta esitame rohkem üksikasju ja muudame olukorra selgemaks, sest on palju valdkondi, kus me seda rakendada kavatseme. Esiteks teeme tootjate organisatsioonidele ja teistele ametiühistele kättesaadavaks rohkem rahalisi vahendeid, et täpsustada kalapüügikavasid, turustamiskavasid, kvaliteedialgatusi, sildistamisalgatusi ja majandusharusiseseid algatusi. Ja nagu on näha teistes riikides, näiteks Norras, kuidas tootjate organisatsioonid töötavad tõhusalt püügisektori abistamisel. Nagu me oma teatises mainisime, ei ole tegemist uute tööriistade või instrumentidega. Neid on ulatuslikult kirjeldatud nii ühises turukorralduses kui ka Euroopa Kalandusfondis. Probleem on selles, et siiani ei ole tööstus ja liikmesriigid neid piisavalt edendanud.

Hinnaseiresüsteemi osas kasutame koos tööstuse ja liikmesriikidega lisateadmisi seirevahendite kehtestamiseks väärtusahelas, et aidata sektoril tulevikus efektiivsemalt hinnaarenguid prognoosida. Komisjoni on selles küsimuses käivitanud uuringu, mis viiakse lõpule septembris. Laiemal tasandil eksisteerib selle küsimuse osas poliitiline impulss. Euroopa viimasel tippkohtumisel toetati komisjoni laiemaid algatusi toiduhindade seire ja hinnaarengu mehhanismide osas. Taas teevad eelarvepädevad institutsioonid septembriks kättesaadavaks lisavahendid kala hinna seiresüsteemi rahastamiseks. Me alustame koheselt tööd, käivitades esmalt pilootprojekti selle tegevuse ulatuse ja modaalsuse osas, ning täielik hinnaseiresüsteem peaks kasutuselevõtuks olema valmis enne 2009. a lõppu.

Tõendamise, sildistamisnõuete ja IEU leevendamise ulatuslikuma kontrollimise osas annab komisjon jälle rahalist toetust tööstuslikele algatustele turuseire vallas ja eriti seoses sektori vastavuse kontrollimisega seaduslikele nõuetele tõendamise, sildistamise, jms osas. Meil on kavas enne 2008. a lõppu käivitada konkursikutsed, millega me kutsume sektoriorganisatsioone üles täpsustama konkreetseid ettepanekuid, ja nende projektide rakendamine algab 2009. aastal.

Siis, aastal 2009 on meil olemas ka täielik ülevaade turu ühise korralduse kohta. Nii et ma püüan seada mõned visandlikud ajapiirangud seoses erinevate turumeetmetega, mida me kavandame.

Võrdlusperioodi küsimuses, mille tõstatisid nii proua Fraga kui proua Doyle, saan vaid korrata, et selle soovitus eelhindamine viitab sellele, et me võime sellega tegelema hakata. Me saame aru, et kütuse olukord on 2007. aastast oluliselt muutunud ja näib loogiline, et praegune olukord peegelduks selle paketi eesmärgis. Siiski peame tagama, et kõik võrdlusperioodil 2007-2008 kasutatavad majanduslikud andmed annaksid täpse ülevaate asjasse puutuvate laevastike ja laevade majanduslikust olukorrast. Võimsuse kohustuslik vähendamine 30% võrra jääb ikka kehtima. 2008. a näitajate kasutamise võimalik mõju võib kaudselt viia paketi ulatuslikuma kohaldamiseni. Nii et ma võin kinnitada, et me liigume edasi ja kiidame heaks selle täna hommikul kalanduskomitees esitatud soovitus.

Selles osas, kas ettepanek käsitleb probleemi põhjuseid, jagaksin oma veendumust, et tegelikult on olemas kaks põhieesmärki: liigse püügivõimsuse käsitlemine, nagu ma just ütlesin, et me saaksime pikka aega kasu teenides elada, ja samuti kaluritele abistamine, et nad saaksid oma püügi eest õiglase hinna. Ma just visandasin meetmed, mida me selles osas soovitame võtta.

Kindral Morilloni esitatud küsimuse osas, mis käsitles meetmeid, mida ei tohiks kohaldada, et ei kahjustataks neid, kes juba ümberkorralduse läbi on teinud, ja pidades silmas härra Allisteri ja proua Attwoolli ja teiste mainitud punkti, ütlen, et need on väga olulised. Tahaksin öelda, et üldiselt on nii, et kui tulevikus vähendatakse mõne liikmesriigi tootmisvõimsust, siis on see kasuks teisele liikmesriigile, sest kui vähendatakse võimsust ja selle järel ka püüdlusi, leidub rohkem vahendeid ja turustamisvõimalusi.

Konkreetsemalt ütleksin aga, pakutud eriotstarbeline instrument, mille juurde ma peagi jõuan, kavandatakse nii, et kehtestataks vajadustepõhised kriteeriumid, mis ei järgiks Euroopa Kalandusfondi, nii et tunnustatakse näiteks nende nõudeid, kes on juba ümberkorralduse läbi teinud kui nende omi, kelle puhul Euroopa Kalandusfondi eraldised on väiksed.

Sotsiaaltoetuse osas peame esmalt nägema, kuidas see meede praktikas määratletakse. Selles osas, et meede on kasuks ainult töötajatele, aga mitte ettevõtetele, võib olla nii, et siia ei ole toetuse elemendid kaasatud. Seega tähendaks see, et kasutuselevõtmine toimuks kiiremini.

Kui on vaja teha muudatusi riigiabi suunistesse, valmistame me ette komisjoni otsuse, milleks tavaliselt kulub kaks kuni kolm kuud. Iiri kohtu otsuse osas analüüsime me, kuidas töötajate kui füüsilisest isikust ettevõtjate määratlemine mõjutab selle meetme kohaldamist ja me üritame leida võimalust, kuidas käsitleda Iirimaaga seotud konkreetset probleemi.

Palve osas, et eriotstarbelist ajutist lõpetamist ei seostataks ümberkorraldamisega (selle küsimuse tõstatis samuti proua Doyle), ütlen nii palju, et ümberkorraldamine on meie paketi üsna lõdvalt määratletud, nii et hädas olevatel laevadel peaks olema piisavalt võimalusi uue olukorraga kohanemiseks. Nad saavad nüüd toetust ja seejärel on neil kohanemiseks kuus kuud. Soovitud tulemuse saamiseks tuleb säilitada eripaketi seos ümberkorraldamisega.

Proua McGuinnessi mainitud rahastamisvajadusega on nii, et rahastamisvajadus ainult kalandustegevuse ajutiseks ja alaliseks lõpetamiseks on umbkaudu 1,6 miljardit eurot. Kogu rahastamisvajadus on umbkaudu 2 miljardi eurot. Euroopa Kalandusfondi 1. telje praegune programm nendele meetmetele hõlmab umbes 600 miljonit eurot ja lisaks tuleb 250 miljonit eurot riiklikust kaasrahastamisest.

Komisjon prognoosib veelgi, et 550 miljonit eurot peab tulema Euroopa Kalandusfondi rakenduskavadest. Seega jätkaks see 600 miljoni euro suuruse puudujäägi. Nii et on tegemist ka täiendavusega. Me mitte ainult ei kasuta Euroopa Kalandusfondi vahendeid. Eksisteerib 600 miljoni euro suurune täiendus. Olulise osa sellest summast saaks rahastada aastateks 2009–2010 määratud finantsraamistiku piirnormide 2. pealkirja eraldamata määrast, mille suurem osa saabub aastal 2009.

Just see täiendus võiks moodustada selle eriotstarbelise instrumendi, millele ma ennist viitasin. See instrument peaks põhinema vajadustel, nii et see ei peegeldaks otseselt Euroopa Kalandusfondi proportsionaalseid eraldisi, vaid oleks suunatud laevastiku nendele osadele, mis vajavad ümberkorraldamist, kuid mis ei leiaks toetust Euroopa Kalandusfondi alusel, kas siis sellepärast, et Kalandusfondi eraldised asjaomasele liikmesriigile on väga piiratud või sellepärast, et see on seotud valdkondadega, mis ei ole vastastikku lähenevad ja millele Kalandusfond seega väga piiratud eraldisi määrab, või seepärast, et eksisteerib suur nõudlus ja Kalandusfondil on seega nappus käes. Selline on minu vastus finantseraldiste küsimusele.

Tahaksin tõstatatud küsimuse osas märkida, et kuigi me lühikeses perspektiivis ei käi välja ühtki imelahendust, osutame alates 1. juulist 2008 kohest toetust ajutiseks lõpetamiseks kolme kuu vältel, ja nagu ma juba ütlesin, võtame me paindliku seisukoha ümberkorralduse määramise osas, samas kui ajutise lõpetamise lisasätete puhul peavad need olema osaks laevastiku kohanemiskavast.

Aga mis puudutab esimest kolme kuud, siis seni kuni üldiselt toimub ümberkorraldamine, kehtib ka see õigus.

Selle kohta, kas me suudame eesmärgi saavutada ettenähtud ajavahemikus kaasnevate tingimuste tõttu, ütlen ma, et valdav osa tingimusi on seotud abi osutamise osaliseks utiliseerimiseks, mis on uus instrument mis oli isegi sellesse etappi jõudes väga vaieldav. Osalise utiliseerimise kõrvaldamisega kõrvaldataks ka suurem osa sellega kaasnevaid tingimusi. Olen aga kindel, et seda te ei soovi. Aga ma võin teile kinnitada, et komisjon innustab liikmesriike ja tööstust laevastiku kohanemiskava käsile võtma ja tagama nende korraliku seire ja rakendamise, nii et visandatud ajavahemikust ja seatud tingimustest kinni peetaks.

Tahan veel kord öelda, et ei ole õige väita, et kõik meetmed on seotud laevade utiliseerimisega. On tõsi, et jätkub üldine utiliseerimine, kuid kasutusele on võetud ka osaline utiliseerimine ja see tähendab, et me kõrvaldame vanemad laevad ja võtame kasutusele uued ja väiksemad, ning siinkohal võetakse kasutusele uued laevad, mille võimsuse näitajad on igas suhtes väiksemad. Me vähendame siis tõeliselt tootmisvõimsust ja samaaegselt oleme korralikult käsitlenud ka kütuseprobleeme.

Eksisteerib ka meetmeid mootorite ning püügivarustuse väljavahetamiseks ja on meetmeid, mille ma olen visandanud turumeetmete ja sotsiaalabi osas. Nii et minu arvates ei ole õige öelda, et me teeme ettepaneku vaid laevade täielikuks utiliseerimiseks. On ka muid instrumente ja ma loodan, et liikmesriigid suudavad valida nende hulgast meetmed, mis kõige kohasemalt käsitlevad sektori muresid ja olukorda.

Proua Stihleri tehtud märkuse osas asjaolu kohta, et uue struktuuri jaoks võib olla tegemist ohtlike toetustega, pean ma alla kriipsutama asjaolu, et me ei maksa sentigi nende laevade utiliseerimise eest, mille tootmisvõimsus säilib. Me maksame lammutamistoetust täieliku utiliseerimise puhul ja maksame seda utiliseeritud osa kohta. Me ei maksa riigiabi säilinud võimsuse puhul. Me püüame vaid leida lahenduse, millega vajalikku ümberkorraldamist võimsuse vähendamise teel, mida me üritasime saavutada täieliku utiliseerimise abil, kuid mida ei saanud edu, võiks loodetavasti efektiivsemalt käsitleda selle uue osalise utiliseerimise instrumendi kaudu. Osalise ja täieliku utiliseerimise kombineerimisega, laevade töös hoidmine mootorite väljavahetamise võimalusega, laeva kaasajastamise võimalusega jms, võivad juba kehtivad meetmed ja kogu pakett laevastiku kohanemiskava raames viia olukorrani, kus me efektiivselt saavutame vajaliku tootmisvõimsuse vähendamise, mis tooks kaasa ka püüdluste vähendamise kalavarude tervisliku seisundi hetkeolukorrale vastamiseks.

Lõpetuseks tahaksin viidata proua Stihleri algsele sekkumisele ja sellele, et ma suudan vaid viidata hästituntud maksimumile, et sa oled neetud siis, kui midagi teed ja neetud ka siis, kui midagi ei tee.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 10. juulil 2008.

Kirjalikud avaldused (artikkel 142)

Iles Braghetto (PPE-DE), kirjalikult. – (IT) Ma tervitan määruse ettepanekut kalandussektori kriisi käsitlemiseks. need sätted ei lahenda kindlasti kõiki selle omanäolise ja keerulise sektori probleeme, nagu Euroopa Ülemkogu märkis oma juunis toimunud tippkohtumisel, võttes arvesse vahendite ja turu

kahepoolseid piiranguid, mis võimaldab sektoril vähem vastu seista majanduslikule survele. Täna kütusekriisi kiiluvees vastuvõetud meede toob kahtlematult kaasa uued võimalused ja stsenaariumid. On oluline, et meie kalurid haaraksid kõigist pakutavatest võimalustest. Meeles tuleb pidada, et kütusehinna tõus, mis on mõne kuu jooksul enam kui kahekordistunud, sunnib lisaks meie sissetuleku kärpimisele nüüd kalureid ka kahjumiga töötama. Määruses sätestatakse ajutine erimeede tähtajaga 31. detsember 2010, mille eesmärgiks on toetada ühenduse kalalaevastiku kiiremat kohanemist hetkeolukorraga ja pehmenada üleminekuperioodil sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi. Pakett keskendub peamiselt püügivõimsuse ja liigse tootmisvõimsuse vähendamisele ning laevastike moderniseerimisele ja muutmisele pidades silmas kütusest sõltuvuse probleemi lahendamist.

Teised meetmed on kavandatud energiatõhususe suurendamiseks ja kalalaevade heitkoguste vähendamiseks ning selliste keskkonda ohustavate püügitehnikate, näiteks põhjatraalimise sinnapaika jätmist.

Kathy Sinnott (IND/DEM), kirjalikult – Komisjoni esitatud eripakett on samm selle ohtliku olukorra likvideerimise suunas, milles Euroopa kalurid hetkel on.

Iiri kaluritel on tõsiseid kõhklusid, millega tuleb arvestada. Kuidas jaotatakse 2 miljardi suurune toetus? Kas laevastike kaupa või lubatud väljapüügimahu alusel?

Ja veel, mida võetakse ette põhjatraaleritega, mis moodustavad valdava enamuse Euroopa praegusest laevastikust ja mida ohustab kõrvaldamine nimetatud eripaketi poolt? See valmistab Iiri kaluritele tõsist muret, kuna Iirimaa on katsetanud põhjatraalerite alternatiive, aga siiani ei ole veel edu saavutatud. Kui Iirimaa peab jätkama ülejäänud ELi kalaga varustamist ja samaaegselt ka peresid ülal pidama, ei ole see vastuvõetav.

Iirimaa on Euroopa Ühenduse riikidest pikim rannajoon. Ühine kalanduspoliitika ei ole Iirimaaal toiminud. Iiri kalurid on ka varem raskustega silmitsi olnud, kuid nüüd ei suuda nad enam oma probleemidega toime tulla. On aeg muudatusteks. On aeg taastada Iiri kalurite positsioon Iiri vete valitsejana.

24. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

25. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 23.45.)